

Maria Mullonen, Eila Härmäläinen, Leena Silfverberg

OPI PUHUMAAN SUOMEA

Neljas uusittu ja täydennetty painos

Pietari
«M.G.V.»
2009

Мария Муллонен, Эйла Хямяляйнен, Лена Сильфверберг

УЧИТЬСЯ ГОВОРИТЬ ПО-ФИНСКИ

Издание 4-е, исправленное, дополненное

Санкт-Петербург
«М.Г.В.»
2009 From ***candis*** with Love...

Муллонен М., Хямляйнен Э., Сильфверберг Л.

М 90 Учись говорить по-фински. — 4-е изд. — Санкт-Петербург: «М.Г.В.», 2009. — 342 с: илл.

ISBN 978-5-93361-013-7

Учебник рассчитан на начальный период обучения финскому языку, он предназначен для студентов вузов и средних специальных учебных заведений, а также для тех, кто приступает к самостоятельному изучению финского языка.

ББК 81.2 Фн

© Мария Муллонен,
Эйла Хямляйнен,
Лена Сильфверберг, 2009

ISBN 5-93361-006-2

К ЧИТАТЕЛЮ

Данное пособие авторов Марии Муллонен, Эллы Хямляйнен, Лены Сильфверберг, пожалуй, самое известное в России по изучению финского языка. Оно рассчитано на начальный период обучения и предназначается для студентов вузов и средних специальных учебных заведений, а также для всех кто самостоятельно изучает финский язык.

Для лучшего усвоения фонетики и правильного произношения там, где стоит знак , финскими артистами Тохканен Яакко и Уимонен Рииной начитаны упражнения тексты и диалоги по всему пособию. Так что всегда есть возможность себя проверить и сравнить правильность произношения.

Творческие и коммерческие предложения по тел: (812)958-42-52; e-mail: mgw@bk.ru

From *candis* with Love...

ААККОSET

Алфавит

Aa [a]	Jj [ji]	Ss [äs]
Bb [be]	Kk [ko]	Tt [te]
Cc [se]	Ll [äl]	Uu [u]
Dd [de]	Mm [äm]	Vv [ve]
Ee [e]	Nn [än]	Xx [äks]
Ff [äf]	Oo [o]	Yy [y]
Gg [ge]	Pp [pe]	Zz [tset]
Hh [ho]	Qq [ku]	Ää [ä]
Ii [i]	Rr [är]	Öö [ö]

FONETIIKKA

Фонетика

Каждому звуку соответствует на письме всегда одна и та же буква. Долгие звуки обозначаются двумя одинаковыми буквами. Значение звука не меняется от того, в каком месте слова находится буква, обозначающая данный звук.

В финском языке 8 гласных, все они могут быть как краткими, так и долгими:

a e i o u y ä ö
aa ee ii oo uu yy ää öö

Краткие и долгие звуки различаются по значению.

Согласных звуков 13. Почти все они могут быть краткими и долгими:

d h j k l m n η (nk)
— — — kk ll mm nn ηη (ng)
p r s t v
pp rr ss tt —

Буква **d** может выступать только между гласными и после **h**, например: sade, juoda, nähdä, lehdet.

6

VOKAALIT

Гласные

Гласные делятся на заднеязычные и переднеязычные.

Заднеязычными гласными являются **a, o, u**.

Переднеязычными гласными являются **ä, ö, y, e, i**.

	губные		негубные	
	переднеязычные	заднеязычные	переднеязычные	заднеязычные
смычные	y	u	i	—
полусмычные	ö	o	e	—
открытые	—	—	ä	a

a [a] Почти как русское **a** в слове **там**. Язык расположен в задней части, низко, подбородок опущен. Полость рта открытая.

o [o] Почти как русское **o**, например, в слове **слон**. Язык находится в задней части, губы округленные.

u [u] Почти как русское **y**, например, в слове **тут**. Язык поднимается с силой назад вверх. Губы округлены и сужены больше, чем при произношении **o**.

ä [æ] Как английское **a**, например, в слове **shall**. Язык расположен в передней части рта, низко. Полость рта открытая.

ö [ø] Как в немецком слове **schön** или французском **cœur**. Язык расположен в передней верхней части. Губы округленные.

y [y] Как в немецком слове **müssen** или французском **mur**. Язык поднимается с силой вперед вверх. Губы округлены и сужены больше, чем при произношении **ö**.

e [e] Почти как русское **э** в слове **этот**. Средняя часть языка поднимается к нёбу. Подбородок выпячивается вперед.

From *candis* with Love...

7

i [i] Как английское i в слове **hill**. Передняя спинка языка поднимается вперед вверх. Щель между губами узкая.

Разница между краткими и долгими гласными в долготе произношения.

DIFTONGIT

Дифтонги

Два разных гласных, входящих в один слог, образуют дифтонг. В финском языке 16 наиболее употребительных дифтонгов. Они могут оканчиваться:

на -i: **ai, äi, oi, öi, ui, yi, ei** (все гласные могут образовать дифтонг на -i);

на -u: **au, ou, eu, iu**;

на -y: **äy, öy**;

прочие: **ei, uo, yö**.

VOKAALISOINTU

Гармония гласных

В простом слове могут выступать либо переднеязычные гласные, либо заднеязычные. Это явление называется гармонией гласных (**vokaalisointu**). Гласные **e** и **i** являются нейтральными, они могут выступать как в переднеязычных, так и в заднеязычных словах, например: **metsä — metso, silmä — silmu**. Окончания имеют обычно два варианта — с гласными переднего и заднего ряда (**-ssa/-ssä, -nut/-nyt, -ko/-kö**: **silmä-ssä — silmu-ssa, syö-nyt — juo-nut, ostat-ko — myyt-kö**).

При произношении переднеязычные и заднеязычные гласные нельзя путать, так как они влияют на значение слова. Например: **ala — älä, muu — myy, tuo — työ, tuossa — työssä**.

KONSONANTIT

Согласные

В зависимости от способа произношения согласные делятся на следующие группы:

взрывные (**klusiiit**): **k, p, t, d**;

щелевые (**frikatiivit**): **s, h**;

носовые (**nasaalit**): **m, n, η (nk/ng)**;

сонорные (**likvidat**): **l, r**;

полугласные (**puolivokaalit**): **j, v**.

Способ артикуляции \ Место артикуляции	Губно-губные	Губно-зубные	Зубные	Нёбные	Гортанные
Взрывные	p		t, d	k	
Щелевые			s		h
Носовые	m		n	η	
Сонорные			l, r		
Полугласные		v		j	

Обратите внимание: согласные в финском языке никогда не смягчаются.

KLUSIILIT

Взрывные

- k** [k] Как русское **к**, например, в слове **культура**.
- p** [p] Как русское **п**, например, в слове **пара**.
- t** [t] Почти как русское **т**, например, в слове **тут**, но кончик языка задевает альвеолы чуть дальше.
- d** [d] Почти как русское **д**, например, в слове **дом**, но кончик языка задевает альвеолы чуть дальше.

FRIKATIIVIT

Щелевые

- s** [s] Кончик языка слегка задевает альвеолы. Язык слегка вогнут. Финское **s** всегда глухое.
- h** [h] Почти как русское **х**, например, в слове **хорошо**, но поток воздуха не такой сильный. Сила произношения финского **h** зависит от окружающих звуков.

From *candis* with Love...

NASAALIT Носовые

- m** [m] Как русское **м**, например, в слове **мама**.
n [n] Как русское **н**, например, в слове **нос**.
nk [ŋk] Если на письме **n** стоит перед **k**, то звук произносится слитно [ŋ]. Спинка языка соприкасается с мягким нёбом. Воздух выходит через нос, и голосовые связки подрагивают.
ng [ŋŋ] Сочетание букв **ng** произносится как долгий слитный звук ŋ [ŋŋ]. (Заметьте: не произносится **n + g**). Ср.: англ. **song**.

LIKVIDAT Сонорные

- l** [l] Как английское **l** в слове **lake**. Кончик языка касается альвеол. Спинка языка ровно поднимается к средней части рта, и края языка приближаются к верхним зубам. Язык нельзя прижимать к нёбу или опускать вогнутым вниз. В финском языке **l** не такое твердое, как в русском языке.
r [r] Как русское **р**, например, в слове **рука**.

PUOLIVOKAALIT Полугласные

- j** [j] Как русское **й**, например, в слове **йод**.
v [v] Как русское **в**, например, в слове **вот**.

ÄÄNTEEN PITUUS Долгота звука

Долгие звуки примерно в два раза длиннее, чем краткие. Долгота звуков влияет на значение слова. Например:

tili — tiili — tilli	tule — tulee
tuli — tuuli — tulli	auto — autoon
muta — muuta — mutta	postin — postiin

PAINO Ударение

Главное ударение всегда падает на первый слог. Например: **äidolalainen, banaanii**.

Краткий гласный в ударном слоге не удлиняется, долгий в безударном слоге значительно длиннее краткого гласного в ударном слоге.

INTONAATIO Интонация

Интонация повествовательного предложения ровная или немного нисходящая. Интонация вопросительного и повелительного предложения сильно нисходящая.

TAVUJAKO Деление на слоги

Если одиночный согласный находится между двумя гласными, то слогораздел проходит перед согласным: **koi-ga, tu-ka-va, aa-tu-vuo-go**.

Если между гласными находится сочетание согласных, то последний согласный начинает новый слог: **kis-sa, Kirs-til-lä, Hel-sin-gis-sä, Pet-ros-koi-hin, Mos-ko-vaan**.

Если рядом стоящие гласные не образуют дифтонга, то они относятся к разным слогам: **ai-on, kau-an, pu-to-aa, po-pe-a**.

В сложных словах слогораздел проходит между компонентами сложного слова: **kal-lis-ar-voi-nen, e-lä-män-i-loi-nen**.

Запомните: долгие гласные обозначаются двумя одинаковыми буквами и относятся к одному слогу, при письме их нельзя разрывать.

KAPPALE YKSI 1 ENSIMMÄINEN KAPPALE

- Hei, minä olen Tiina Rantanen.
- Jelena Volkova. Hauska tutustua.
- Hauska tutustua.

- Anteeksi, missä on Eremitaasi?
- Se on tuolla. Tuo suuri rakennus on Eremitaasi.
- Kiitos.
- Ei kestä.

Minä olen Tiina Rantanen.	Asun Helsingissä.
Sinä olet suomalainen.	Asut suuressa talossa.
Hän on opiskelija.	Hän asuu Petroskoissa.
Me olemme Suomessa.	Asumme täällä.
Te olette Venäjällä.	Asutte Pietarissa.
He ovat täällä.	He asuvat Liisankadulla.

PERSOONAPRONOMINIT

Личные местоимения

minä	я	me	мы
sinä	ты	te	вы
hän	он (она)	he	они

VERBIN PERSOONAPÄÄTTEET

Личные окончания глаголов

minä	—	-n	me	—	-mme
sinä	—	-t	te	—	-tte
hän	—	-V*	he	—	-vat/-vät

* (V = vokaali) — условное обозначение гласной буквы.

asua 'жить'

asun asut
asut
hän asuu

puhua 'говорить'

puhun puhut
puhut puhutte
hän puhuu he puhuvat

- Minä asun Helsingissä.
- Missä sinä asut?
- Minä asun Pietarissa.

- Asutko sinä täällä?
- Asun.

sanoa 'сказать'

sanon sanot
sanot sanotte
hän sanoo he sanovat

olla 'быть'

olen olet
olet olette
hän on he ovat

- Я живу в Хельсинки.
- Где ты живешь?
- Я живу в Петербурге.

- Ты живешь здесь?
- (Живу.) Здесь.

Minä olen Liisankadulla.	Olenko minä Liisankadulla?
Sinä olet opiskelija.	Oletko sinä opiskelija?
Hän on täällä.	Onko hän täällä?
Me olemme Vuorikadulla.	Olemmeko me Vuorikadulla?
Te olette usein täällä.	Oletteko te usein täällä?
He ovat Suomessa.	Ovatko he Suomessa?
Asun hotellissa.	Asunko hotellissa?
Asut suuressa talossa.	Asutko suuressa talossa?
Hän asuu Helsingissä.	Asuuko hän Helsingissä?
Asumme täällä.	Asummeko täällä?
Asutte Pietarissa.	Asutteko Pietarissa?
He asuvat Petroskoissa.	Asuvatko he Petroskoissa?

KYSYMYSLIITE ko/kö

Вопросительная частица

asunko	puhunko	sanonko	olenko
asutko	puhutko	sanotko	oletko
asuuko hän	puhuuko hän	sanooko hän	onko hän

From *candis* with Love₁₃

asummeko	puhummeke	sanommeko	olemmeko
asutteko	puhutteko	sanotteko	oletteko
asuvatko he	puhuvatko he	sanovatko he	ovatko he

LAUSERAKENTEESTA

О построении предложения

Minä olen opiskelija.
Sinä olet täällä usein.
Hän on Suomessa.

Я студент(ка).
Ты бываешь здесь часто.
Он в Финляндии.

Обычный порядок слов в повествовательном предложении: подлежащее — сказуемое — второстепенный член.

В именном сказуемом всегда присутствует глагол-связка **olla**, который спрягается по лицам.

Asun Helsingissä.
Asutteko Pietarissa?

Я живу в Хельсинки.
Вы живете в Петербурге?

Если подлежащим является личное местоимение 1 или 2 лица (**minä, sinä — me, te**), его можно опустить. В разговорной речи личные местоимения употребляются чаще, чем при письме.

Asuuko Tiina Suomessa?
Asutteko te Moskovassa?

Тина живет в Финляндии?
Вы живете в Москве?

Порядок слов в вопросительном предложении: сказуемое + частица **ko/kö** — подлежащее — второстепенный член.

Missä?

Где?

- Missä sinä asut?
- Asun Liisankadulla.
- Missä Liisankatu on?
- Se on keskustassa.

Где ты живешь?
Я живу на Лиисанкату.
Где находится Лиисанкату?
Она находится в центре.

Если предложение начинается с вопросительного слова (напр., **missä**), порядок слов в нем такой же, как в повествовательном предложении.

Kysymyssana

Subjekti

Predikaatti

Missä

te

asutte?

SANAN VARTALO + SIJAPÄÄTE

Основа слова + падежное окончание

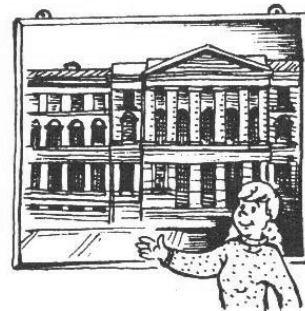
Nominatiivi	Vartalo	Inessiivi	Adessiivi
Номинатив	Основа	Инессив	Адессив
Mikä?		Missä? ssa/ssä	Missä? lla/llä
suuri	suure-	suuressa	suurella
pieni	piene-	pienessä	pienellä
talo	talo-	talossa	
Suomi	Suome-	Suomessa	
Helsinki	Helsingi-	Helsingissä	
Pietari	Pietari-	Pietarissa	
Petroskoi	Petroskoi-	Petroskoissa	
tori	tori-		torilla
asema	asema-		asemalla
Liisankatu	Liisankadu-		Liisankadulla
Vuorikatu	Vuorikadu-		Vuorikadulla
Venäjä	Venäjä-		Venäjäällä

Перед падежным окончанием в основе слова могут происходить изменения (Suomi — Suomessa).

LUKUTEKSTI Текст для чтения

Tiina Rantanen on suomalainen opiskelija. Tiina puhuu suomea¹ ja vähän venäjää¹. Tiina asuu Helsingissä. Hän asuu suuressa talossa Liisankadulla. Tiina opiskelee yliopistossa venäjää¹. Yliopisto on keskustassa Fabianinkadulla.

Jelena Volkova on myös opiskelija. Jelena opiskelee yliopistossa Pietarissa. Yliopisto on Vasilin saarella. Jelena asuu Pietarissa Mirnaja-kadulla. Sekin² on keskustassa.

SELITYKSIÄ Kommentaari

1. puhua **suomea** говорить по-фински
 puhua **venäjää** говорить по-русски
 opiskella **suomea** изучать финский язык
 opiskella **venäjää** изучать русский язык

К основе слова прибавляется **a/ä**.

2. Частица **-kin** в конце слова обозначает то же, что слово **myös** 'тоже, также'.

Kuka? Кто?

- Kuka tuo mies on?
 — Hän on professori Lehtinen.

Mikä sinun nimesi on? Как тебя зовут?

- Anteeksi, mikä sinun nimesi on?
 — Minä olen Tiina.

Mikä Teidän nimenne on? Как Вас зовут?

- Anteeksi, mikä Teidän nimenne on?
 — Minä olen Veikko Lehtinen.

DIALOGEJA Диалоги

- Anteeksi, onko tämä talo yliopisto?
 — On.
 — Kiitos.
 — Ei kestä.

- Anteeksi, puhutko sinä venäjää?
 — Puhun vähän.
 — Mikä talo tämä on?
 — Se on kirjasto.
 — Missä yliopisto on?
 — Se on tuo talo tuolla.
 — Kiitos.
 — Ei kestä.

- Anteeksi, puhutteko Te suomea?
 — Puhun vähän. Oletteko Te suomalainen?
 — Olen. Onkohan tuo talo Eremitaasi?
 — Eremitaasi on tuo iso, vihreä rakennus.
 — Kiitos.
 — Ei kestä.

- Hei, sinähän² puhut suomea! Oletko sinä suomalainen?
 — Olen. Oletko sinäkin suomalainen?
 — Minä olen venäläinen, mutta puhun suomea. Minä opiskelen suomea. Minä olen Jelena.
 — Minä olen Tiina. Hauska tutustua. Asutko sinä Pietarissa?
 — Asun. Entä sinä? Missä sinä asut?
 — Minä asun Helsingissä.
 — Ai³, se on kiva kaupunki.
 — Niin Pietarikin.

SELITYKSIÄ

1. Частица **-han/-hän**, присоединяясь к вопросительному слову, придает вопросу оттенок вежливости.
2. Частица **-han/-hän** может выражать также удивление, неожиданность.
3. Собеседник, получив новую информацию, может начать свою реплику с разговорной частицы **ai**.

Minkämaalainen hän on?

В какой стране он живет?

Tiina asuu Suomessa.
 Hän on suomalainen.
 Linda asuu Virossa.
 Hän on virolainen.
 Björn asuu Ruotsissa.
 Hän on ruotsalainen.
 Else asuu Norjassa.
 Hän on norjalainen.
 John asuu USA:ssa.
 Hän on amerikkalainen.

Mitä kieltä hän puhuu?

На каком языке он говорит?

Hän puhuu suomea.
 Hän puhuu viroa.
 Hän puhuu ruotsia.
 Hän puhuu norjaa.
 Hän puhuu englantia.

Kurt asuu Saksassa.
Hän on saksalainen.
Jean asuu Ranskassa.
Hän on ranskalainen.
Ingrid asuu Latviassa.
Hän on latvialainen.
Maria asuu Liettuaassa.
Hän on liettualainen.
Lena asuu Puolassa.
Hän on puolalainen.
Jelena asuu Venäjällä.
Hän on venäläinen.

Hän puhuu saksaa.
Hän puhuu ranskaa.
Hän puhuu latviaa.
Hän puhuu liettuaa.
Hän puhuu puolaa.
Hän puhuu venäjää.

Jelena asuu Pietarissa.	Hän on pietarilainen.
Tiina asuu Helsingissä.	Hän on helsinkiläinen.
Antti asuu Petroskoissa.	Hän on petroskoilainen.
Jura asuu Moskovassa.	Hän on moskovalainen.
Vera asuu Novgorodissa.	Hän on novgorodilainen.
John asuu New Yorkissa.	Hän on newyorkilainen.
Lena asuu Poznanissa.	Hän on poznanilainen.

DIALOGI

- Hei. Minä olen Tiina.
- Minä olen Jelena Volkova.
- Minkämaalainen sinä olet?
- Minä olen venäläinen. Minkämaalainen sinä olet?
- Suomalainen. Sinähän puhut hyvin suomea.
- Kiitos. Minä opiskelen suomea. Puhutko sinä venäjää?
- Puhun, mutta hyvin vähän.

HARJOITUKSIA Упражнения

1. Ответьте на вопросы.

Kuka sinä olet? Missä sinä asut? Oletko opiskelija? Missä sinä opiskelet? Opiskeletko suomea? Puhutko venäjää?

2. Ответьте на вопросы по тексту.

Onko Tiina Rantanen suomalainen? Onko hän helsinkiläinen? Onko hän opiskelija? Puhuuko hän venäjää? Missä Tiina asuu? Missä hän opiskelee? Missä yliopisto on? Onko Tiina nyt Pietarissa? Onko Eremitaasi iso talo?

3. Расскажите, что вы узнали из диалога о Елене Волковой.

4. Дополните диалог вопросами.

a) ...	b) Minä olen Tanja Perttunen.
a) ...	b) Olen. Kyllä minä olen karjalainen.
a) ...	b) Asun Petroskoissa Ahoinkadulla.
a) ...	b) Opiskelen yliopistossa.
a) ...	b) Yliopisto on keskustassa.
a) ...	b) Hän on Ants Järv.
a) ...	b) Hän asuu Tallinnassa.
a) ...	b) Kyllä, hän puhuu viroa.

KAPPALE KAKSI 2 TOINEN KAPPALE

- Anteeksi, puhutteko Te venäjää?
- En puhu, valitettavasti.
- Voitteko sanoa, kuka puhuu venäjää?
- Hetkinen. Tuo rouva puhuu vähän venäjää.

Minä olen yliopistossa.	Minä en ole yliopistossa.
Sinä olet opiskelija.	Sinä et ole opiskelija.
Hän on täällä.	Hän ei ole täällä.
Me olemme tänään kotona.	Me emme ole tänään kotona.
Te olette usein täällä.	Te ette ole usein täällä.
He ovat Suomessa.	He eivät ole Suomessa.

KIELTEINEN VERBI

Отрицательная форма глагола

olla	asua	puhua	kysyä
olen → ole-	asun → asu-	puhun → puhu-	kysyn → kysy-
en ole	en asu	en puhu	en kysy
et ole	et asu	et puhu	et kysy
ei ole	ei asu	ei puhu	ei kysy
emme ole	emme asu	emme puhu	emme kysy
ette ole	ette asu	ette puhu	ette kysy
eivät ole	eivät asu	eivät puhu	eivät kysy

Отрицательная форма глагола образуется из отрицания **ei**, которое изменяется по лицам, и основы спрягаемого глагола. Основу глагола получим, отбросив окончание 1 лица.

KIELTEINEN KYSYMYS

Отрицательный вопрос

enkö minä ole	enkö puhu
etkö sinä ole	etkö puhu
eikö hän ole	eikö hän puhu
emmekö me ole	emmekö puhu
ettekö te ole	ettekö puhu
eivätkö he ole	eivätkö he puhu

В отрицательном вопросе вопросительная частица присоединяется к отрицательному глаголу. Подлежащее стоит между отрицательным и основным глаголом.

- Hei, oletko sinä suomalainen?
 — Ei, en ole. Minä olen ruotsalainen.
 — Ai, mutta sinä puhut suomea.
 — Puhun vähän, mutta aika huonosti¹. Oletko sinä suomalainen?
 — Ei, en ole. Minä olen venäläinen.
 — Puhutko sinä ruotsia?
 — En puhu.
 — Asutko sinä Suomessa?
 — Ei, en asu. Minä asun Virossa. Opiskeletko sinä suomea?
 — Ei, en opiskele. Entä sinä?
 — Joo, minä opiskelen suomea Helsingissä.

◇

- Hei, kuka sinä olet?
 — Anteeksi?
 — Ai, etkö sinä puhu suomea?
 — Puhun, mutta aika huonosti. Voitko puhua hitaasti¹?
 — Voitko sanoa, missä Senaatintori on? Vai etkö sinä asu täällä?
 — Ei, en asu.
 — Anteeksi.
 — Ei se mitään.

SELITYS

1. Из прилагательного можно образовать наречие с помощью суффикса **-sti**:
 millainen? — huono 'плохой', hidas 'медлительный';
 miten?/kuinka? — huonosti 'плохо', hitaasti 'медленно'.

INFINITIIVI JA VERBITYYPI

Инфинитив и типы глаголов

Глаголы в финском языке делятся на пять типов спряжения. Тип глагола можно определять, напр., по окончанию инфинитива. Некоторые глаголы имеют только одну основу (гласную), однако большинство глаголов имеет две основы (гласную и согласную).

Tyyppi 1 a/ä

asua, puhua, seisoa, laulaa, istua, kysyä, etsiä

asua		kysyä	
asun	asumme	kysyn	kysymme
asut	asutte	kysyt	kysytte
asuu	asuvat	kysyy	kysyvät

Основа инфинитива и основа презенса (настоящего времени) одинаковые. Основу получим, отбросив окончание инфинитива **a/ä**.

В 3 лице ед. числа личным окончанием является такой же гласный, как конечный гласный основы (т. е. конечный гласный основы удлинняется).

Tyyppi 2 da/dä

juoda, saada, voida, tuoda, syödä, käydä, viedä

voida		käydä	
voim	voimme	käyn	käymme
voit	voitte	käyt	käytte
voi	voivat	käy	käyvät

Основа инфинитива и основа презенса одинаковые. Основу получим, отбросив окончание **da/dä**. В 3 лице ед. числа нет личного окончания.

Tyyppi 3 la/lä, na/nä, ra/rä, (s)ta/(s)tä

olla, opiskella, tulla, luulla, panna, mennä, surra, nousta, pestä

tulla		mennä		nousta	
tulen	tulemme	menin	menemme	nousen	nousemme
tulet	tulette	menet	menette	nouset	nousette
tulee	tulevat	menee	menevät	nousee	nousevat

Основу инфинитива получим, отбросив окончание **la/lä, na/nä, ra/rä, (s)ta/(s)tä**. Основу презенса получим, прибавив к основе инфинитива **e**. Личное окончание 3 лица ед. числа **e**.

Tyyppi 4 ta/tä

osata, haluta, siivota, herätä

osata		herätä	
osaan	osaamme	herään	heräämme
osaat	osaatte	heräät	heräätte
osaa	osaavat	herää	heräävät

Основу инфинитива получим, отбросив окончание **ta/tä**, а основу презенса получим, прибавив к основе инфинитива **a/ä**. В 3 лице ед. числа нет личного окончания, если основа инфинитива оканчивается на **a/ä**, в других глаголах этого типа окончание 3 лица ед. числа **a/ä** (ср.: hän osaa — hän siivoaa).

Tyyppi 5 ta/tä

sijaita, valita, häiritä

valita		häiritä	
valitsen	valitsemme	häiritsen	häiritsemme
valitset	valitsette	häiritset	häiritsette
valitsee	valitsevat	häiritsee	häiritsevät

Основу инфинитива получим, отбросив окончание инфинитива **ta/tä**. Основу презенса получим, прибавив к основе инфинитива **tse**. Окончание 3 лица ед. числа **e**.

Глаголы 4 и 5 типа кроме гласной основы имеют также и согласную основу, оканчивающуюся на **-t**. Она выступает, напр., в отрицательном имперфекте (см. раздел 14), в императиве мн. числа (см. раздел 17) и в некоторых других формах.

- Anteeksi, mutta etkö sinä ole Tiina Rantanen.
- Olen.
- Minä olen Galina Surikova. Etkö muista.
- Nyt muistan. Hauska nähdä.
- Niin on.

- Anteeksi, voitteko sanoa, missä posti on?
- Menette vain suoraan eteenpäin. Se on tuolla oikealla.
- Kiitos.

- Anteeksi, saanko istua. Onko tämä paikka vapaa?
- Olkaa hyvä. On se vapaa.
- Kiitos.

- Kuka on tuo poika, joka laulaa?
- Hän on Pekka, Pekka Nieminen.
- Hän laulaa hyvin.
- Niin. Hän opiskelee Sibelius-akatemiassa.

LUKUTEKSTI I

Tiina nousee aikaisin. Kello on kuusi. Tiina voimistelee, käy suihkussa, syö ja juo. Tiina on opiskelija. Hän opiskelee yliopistossa venäjää ja englantia. Hän käy kurssilla joka päivä ja istuu usein kirjastossa tai tietokonehuoneessa.

Sunnuntaina Tiina ei nouse aikaisin eikä¹ opiskele. Sunnuntaina hän menee ulos. Hän kävelee metsässä.

Tiina ei vielä puhu hyvin venäjää, mutta hän puhuu oikein hyvin englantia ja ruotsia. Hän puhuu myös vähän ranskaa ja saksaa, mutta huonosti.

SELITYKSIÄ

1. eikä = ja ei

Союз **ja** не может стоять перед отрицательной формой глагола, вместо него к глаголу присоединяется частица **kä**: *enkä, etkä, eikä, emmekä, ettekä, eivätkä*.

En puhu saksaa **enkä** ranskaa. 'Я не говорю ни по-немецки, ни по-французски.'

LUKUTEKSTI 2

Minä olen Petri. Asun Helsingissä Karjalankadulla. Se ei ole ihan keskustassa, asunto on pieni yksiö: huone, keittiö ja kylpyhuone. Minä opiskelen yliopistossa matematiikkaa. Minä puhun englantia ja huonosti ruotsia. Olen myös työssä pienessä tietokonefirmassa.

Nousen aamulla tavallisesti kello seitsemän. Käyn suihkussa. Syön, juon ja pesen astiat. Kello yhdeksän olen jo kurssilla. Istun kurssilla kolme tuntia. Sitten opiskelen kirjastossa. Illalla käyn kuntosalilla, ennen kuin menen kotiin.

Torstaina ja perjantaina en ole kurssilla, vaan työssä. Olen työssä, että saan vähän lisärahaa. Opintotuki ei ole kovin suuri.

Vastakohtia / Антонимы

suuri — pieni	большой — маленький
hyvä — huono	хороший — плохой
väsynyt — pirteä	усталый — бодрый
hyvin — huonosti	хорошо — плохо
paljon — vähän	много — мало
usein — harvoin	часто — редко
aikaisin — myöhään	рано — поздно
ulos — sisään	наружу (на улицу) — внутрь
ylös — alas	вверх — вниз
kaukana — lähellä	далеко — близко
sama — eri	одинаковый — разный

DIALOGEJA

- Anteeksi, saanko häiritä?
- Joo. Ole hyvä.
- Osaatko sanoa, onko tämä kone rikki?
- Ai, eikä se toimi?

- Ei, tai ehkä minä teen jotain väärin.
- No, jos minä katson. Kyllä tämä varmaan on rikki. Tuolla on toinen tietokone. Se toimii varmasti.
- Kiitos.

- Anteeksi, missä täällä on mikroluokka?
- Tuolla, toinen ovi oikealla.
- Onkohan siellä myös printteri?
- Joo, on.
- Kiitos.

SELITYKSIÄ

1. Слово **mikro** употребляется в значении 'микрокомпьютер' и 'микроволновая печь'.
2. Слово **printteri** 'принтер' употребляется в разговорной речи, официальное название прибора **tulostin** или **kirjoitin**.

HARJOITUKSIA

1. Составьте вопросы к тексту, задайте их своему собеседнику.
2. Добавьте к глаголам окончания. Составьте подобные диалоги.
 - Ole- sinä suomalainen?
 - E- ole. Ole- venäläinen.
 - Puhu- sinä suomea?
 - Puhu- vähän. Opiskele- suomea.
 - Missä sinä opiskele- suomea?
 - Opiskele- suomea Petroskoissa.

3. Ответьте на вопросы (утвердительно или отрицательно).

Oletteko Te opiskelija? Asutteko Moskovassa? Asutteko suuressa talossa? Oletteko Te uusi täällä? Opiskeletteko suomea? Missä me nyt olemme? Kuka täällä puhuu suomea? Puhuuko hän suomea hyvin?

4. Ответьте отрицательно.

Asutko Helsingissä? Puhutko venäjää? Opiskeletko musiikkia? Laulatko usein? Oletko ahkera opiskelija? Istutko usein kirjastossa? Puhutko

From *candis* with Love...

paljon? Nousetko aikaisin? Syötkö myöhään? Käytkö kurssilla joka päivä? Voimisteletko aamulla? Käveletkö usein metsässä?

5. Поставьте глагол в форму презенса индикатива.

Ari ja Mark (asua) Pietarissa. He (opiskella) yliopistossa. Ari (opiskella) ahkerasti venäjää. Hän (puhua) hyvin englantia ja ruotsia. Mark (ei, puhua) suomea eikä englantia. Hän (laulaa) hyvin. Ari ja Mark (istua) joka päivä kirjastossa. He (syödä) usein yliopistolla. Sunnuntaina he (nousta) myöhään. He (ei, voimistella) sunnuntaina. He (syödä, juoda) ja mennä) ulos. Sunnuntaina he (ei, käydä) kirjastossa.

6. Сделайте по образцу. Употребите слова с противоположным значением.

Malli: Oletko väsynyt? — Ei, en ole. Olen pirteä.

Näetkö hyvin? Syötkö paljon? Käytkö kirjastossa usein? Puhutko suomea hyvin? Menetkö sisään? Nousetko aikaisin? Asutko kaukana?

KAPPALE KOLME 3 KOLMAS KAPPALE

- Hyvää päivää.
- Päivää.
- Minä olen Leena, opas. Tervetuloa Pietariin.
- Kiitos.

PAIKANSIJAT Местные падежи

Missä? Где?

Olen Suomessa.
Asun suuressa talossa.
Kävelen metsässä.
Leena asuu Pietarissa.
Antti asuu Petroskoissa.
John on Lontoossa.

Olen asemalla.
Asun pitkällä kadulla.
Kävelen tiellä.
Hän kävelee Nevski prospektilla.
Kerttu asuu Tampereella.
Maria on Krimillä.

Mistä? Откуда?

Olen kotoisin Suomesta.
Hän tulee työstä.
Me tulemme metsästä.
Leena tulee Pietarista.
Antti tulee Petroskoista.
John on kotoisin Lontoosta.

Mihin? / Minne? Куда?

Matkustan Suomeen.
Hän menee postiin.
Me menemme metsään.
Leena menee Pietariin.
Antti menee Petroskoihin.
John menee Lontooseen.

Tulen asemalta.
Bussi tulee asemalta.
Tulemme torilta.
Hän tulee Nevski prospektilta.
Maria tulee Krimiltä.
Kerttu on kotoisin Tampereelta.

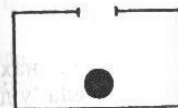
Tulen asemalle.
Bussi tulee asemalle.
Menemme Aleksanterinkadulle.
Hän menee Nevski prospektille.
Maria menee Krimille.
Kerttu menee Tampereelle.

- Missä sinä asut täällä Helsingissä?
- Asun Koskelassa suuressa kerrostalossa.
- Missä siellä?
- Antti Korpin tiellä.
- Ai, minä asun samalla kadulla.

Прилагательное в финском языке имеет те же падежные окончания, что и следующее за ним существительное. (Напр.: suuressa kerrostalossa, samalla kadulla).

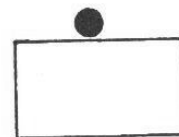
Sisäpaikansijat Внутренне-местные падежи

Inessiivi ssa/ssä

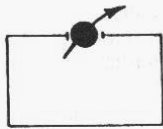
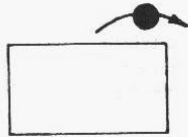
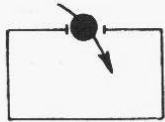
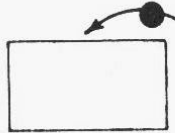

Ulkopaikansijat Внешне-местные падежи

Adessiivi lla/llä

From *candis* with Love??

Elatiivi sta/stä**Ablatiivi lta/ltä****Illatiivi Vn
hVn
seen****Allatiivi lle**

В финском языке есть группа т. н. местных падежей, обозначающих место или направление и отвечающих на вопросы: где? откуда? куда? Различают внутренне-местные падежи с показателем **s** (кроме иллатива), обозначающие нахождение внутри чего-либо, и внешне-местные падежи с показателем **l**, обозначающие место, на котором можно находиться, на которое можно положить или с которого можно снять что-либо, напр.: **tuoli** 'стул', **sohva** 'диван'. Внешне-местные падежи употребляются и тогда, когда речь идет об открытых пространствах, напр.: **aukio** 'площадь', **asema** 'станция', **katu** 'улица', **tie** 'дорога'.

Когда говорят о странах и городах, употребляют обычно внутренне-местные падежи: **Suomessa** 'в Финляндии', **Pariisissa** 'в Париже', **Moskovassa** 'в Москве'. Однако в некоторых названиях финских городов употребляют внешне-местные падежи: Tampere — Tampereella — Tampereelle — Tampereelta
Rovaniemi — Rovaniemellä — Rovaniemelle — Rovaniemeltä
Venäjä — Venäjällä — Venäjälle — Venäjältä
Krim — Krimillä — Krimille — Krimiltä

Внешне-местные падежи обозначают также нахождение вблизи чего-нибудь, напр.: **kassalla** 'у кассы', **ovella** 'у двери'.

Обратите внимание: в названиях иностранного происхождения, оканчивающихся на согласный, основа оканчивается на **i**.

Novgorod — Novgorodissa в Новгороде
Novgorodista из Новгорода
Novgorodiin в Новгород

ILLATIIVI

Иллатив

Если основа слова оканчивается на краткий гласный, то окончание иллатива — удлинение этого гласного + **n**: Ruotsiin, Suomeen, taloon, metsään.

Если основа оканчивается на дифтонг или долгий гласный, то окончание иллатива — **h**+ последний гласный основы + **n**: Petroskoihin, työhön, maahan, puuhun.

В двусложных словах с основой на долгий гласный окончание иллатива — **seen**: Lontooseen, Porvooseen.

VOKAALISOINTU

Гармония гласных

puhua	kysyä	kadulla	tiellä
juoda	syödä	kadulta	tieltä
talossa	metsässä	juotko	syötkö
talosta	metsästä	tuotko	jäätkö

В одном простом слове могут употребляться либо переднеязычные гласные **ä, ö, y**, либо заднеязычные **a, o, u**. Гласные **e, i**, являясь переднеязычными, ведут себя нейтрально, т. е. могут сочетаться как с гласными переднего, так и с гласными заднего ряда. Эта фонетическая закономерность называется гармонией гласных.

Благодаря гармонии гласных многие окончания выступают в двух вариантах — переднеязычном и заднеязычном. В слож-

ном слове окончание соответствует закону гармонии гласных последней части слова, напр.:

yli + opisto — yliopisto — yliopisto + ssa
kirja + hylly — kirjahylly — kirjahylly + llä

Viikonpäivät / Дни недели

Mikä päivä?	Какой день?	Milloin?	Когда?
maanantai	— понедельник	maanantaina	— в понедельник
tiistai	— вторник	tiistaina	— во вторник
keskiviikko	— среда	keskiviikkona	— в среду
torstai	— четверг	torstaina	— в четверг
perjantai	— пятница	perjantaina	— в пятницу
lauantai	— суббота	lauantaina	— в субботу
sunnuntai	— воскресенье	sunnuntaina	— в воскресенье

LUKUTEKSTI 1

Tiina asuu nyt Helsingissä, mutta hän on kotoisin Tampereelta. Hän käy usein Tampereella. Hän matkustaa Tampereelle joka viikko. Hän menee Tampereelle tavallisesti jo perjantaina ja tulee takaisin Helsinkiin sunnuntaina. Lauantaina Tiina on kotona ja käy saunassa, sunnuntaina hän kävelee kaupungilla. Maanantaina Tiina on taas Helsingissä. Hän menee yliopistoon kello yhdeksän ja tulee yliopistosta kotiin kello seitsemäntoista. Tiistaina Tiina opiskelee kirjastossa. Hän menee kirjastoon kello kymmenen ja tulee kirjastosta kello neljatoista. Keskiviikkona hän on tietokonealuokassa. Torstaina Tiina menee työhön. Hän käy työssä sairaalassa.

SELITYS

1. Падежные формы **kaupungissa** и **kaupungilla** различаются по значению. Инессив **kaupungissa** обозначает 'в городе', а не в сельской местности (напр.: **Asun kaupungissa** 'Я живу в городе'). Адессив **kaupungilla** обозначает центральную часть города, а не окраину (напр.: **Käyn kaupungilla** 'Я схожу в город').

LUKUTEKSTI 2

Hajamielinen professori tulee yliopistoon kello yhdeksän. Hän menee hissiin ja hissistä pitkään käytävään. Hän menee saliin numero yksi. Sali on tyhjä. Hän menee saliin numero kaksi. Sali on täynnä. Salissa puhuu

toinen professori. Hajamielinen professori tulee nopeasti ulos salista. Nyt hän seisoo käytävässä. Kollega tulee käytävään. Hän sanoo: »Sinä et ole työssä tänään.» Professori menee hissiin, hissistä aulaan, aulaan ulos. Hän kävelee kotiin — toivottavasti.

DIALOGEJA

Rautatieasemalla.

Kuulutus: — Pikajuna Helsingistä Pietariin lähtee raiteelta kahdeksan.

- Hei nyt on kiire. Juna lähtee.
- Mihin vaunuun me menemme?
- Vaunuun numero neljä. Se on tässä.
- Hyvä, nopeasti sisään. Missä me istumme?
- Paikka kuusitoista ja kaksikymmentä.

Kuulutus junassa: — Tämä on pikajuna Pietariin. Tervetuloa. Junassa on ravintolavaunu. Hyvää matkaa!

- Mihin sinä matkustat kesälomalla?
- Menen kai ensin Tampereelle. Marika asuu nykyään siellä. Sitten haluan käydä Tukholmassa. Tukholmasta menen Maarianhaminaan ja sieltä Tallinnaan. Tallinnasta palaan Helsinkiin. Entä sinä, mitä sinä teet?
- Minä haluan etelään. Matkustan Espanjaan.
- Minne siellä?
- Madridiin.
- No, hyvää lomaa.
- Kiitos, samoin.

SELITYS

1. Слово **loma** 'отпуск' употребляется во внешне-местных падежах, напр.:

— **Menen lomalle.** — **Olen lomalla.** — **Tulen lomalta.**

LUKUSANAT Числительные

1 yksi	11 yksitoista
2 kaksi	12 kaksitoista
3 kolme	13 kolmetoista
4 neljä	14 neljätoista
5 viisi	15 viisitoista
6 kuusi	16 kuusitoista
7 seitsemän	17 seitsemäntoista
8 kahdeksan	18 kahdeksäntoista
9 yhdeksän	19 yhdeksäntoista
10 kymmenen	20 kaksikymmentä

30 kolmekymmentä
40 neljäkymmentä
50 viisikymmentä
60 kuusikymmentä
70 seitsemänkymmentä
80 kahdeksänkymmentä
90 yhdeksänkymmentä
100 sata
1 000 tuhat
1 000 000 miljoona

SANANLASKU *Ei oppi ojaan kaada.*

HARJOITUKSIA

1. Расскажите, что вы узнали из первого текста о Тине. Составьте вопросы к текстам и ответьте на них. Составьте диалоги, используя слова текстов.

2. Добавьте к словам нужные окончания.

Turistit tulevat hotelli- ja menevät suure- tavaratalo-. Tavarataloon voi mennä Punaise- tori- sekä Marxinkadu-. Turistit ovat museo-. Bussi seisoo ulkona. Kun turistit tulevat ulos museo-, opas sanoo: »Nyt nousemme bussi-, ajamme keskusta- ja menemme ravintola-.»

3. Дополните диалоги вопросами.

- a) ?
= Olen kotoisin Virosta.
= ?
= Asun Tallinnassa.
= ?
= Matkustan Moskovaan.
b) ?
= Keskiviikkona. Kello 20.

4. Ответьте на вопросы по данному образцу.

Malli: Menettekö tavarataloon? (hotelli) — Emme mene. Menemme hotelliin.

- Tuletko kirjastosta? (tori)
Matkustatteko Pietariin? (Petroskoi)
Opiskeletko englantia? (saksa)
Meneekö bussi hotelliin? (asema)
Menevätkö opiskelijat kielistudioon? (kirjasto)

5. Составьте диалоги, используя данный образец.

- = Missä sinä asut?
= Asun Petroskoissa. Entä sinä?
= Minäkin asun täällä.
= Missä sinä olet työssä?
= Koulussa. Entä sinä?
= Minä olen työssä sairaalassa.
= Mihin sinä menet nyt?
= Kotiin.
= Minäkin menen kotiin.

6. Добавьте нужное окончание.

Andrei ja Maria asuvat Moskova- Gorkin kadu-. He asuvat suure- talo-. Andrei on työ- instituuti-. Maria on opettaja. Hän on joka päivä koulu-. Hän menee työ- aikaisin ja tulee koti- myöhään. Andrei tulee työ- aikaisin. Hän käy kauppatori-, syö nopeasti ja menee kirjasto-. Kirjastoon tulee koti- myöhään.

7. Поставьте слова в скобках в нужный падеж.

a) Opiskelijat menevät (kielistudio). He käyvät (kielistudio) joka päivä. Lauantaina menemme (sauna). Käymme (sauna) joka lauantai. Tiina

From *candis* with Love.

matkustaa (Tampere). Hän käy (Tampere) joka viikko. Insinööri Rantanen menee (baari). Hän käy (baari) usein.

b) Professori on hajamielinen. Hän menee (tyhjä sali). Opiskelijat ovat tänään (kielistudio). Professori tulee ulos (sali) ja kävelee (käytävä). Onko hän tänään (työ)? Hän menee (kirjasto). Opiskelijat eivät ole (kirjasto). Professori menee (koti).

8. Составьте свои диалоги по данным образцам.

Malli 1: — Milloin menet työhön?
— Kello 8.
— Milloin tulet kotiin?
— Kello 18.

Malli 2: — Mikä viikonpäivä tänään on?
— Perjantai.
— Milloin matkustat Moskovaan?
— Maanantaina.

9. Ответьте на вопросы, используя данные в скобках слова.

Missä sanakirja on? (hylly, tuoli) Missä kauppatori on? (keskusta, tuo aukio) Missä Pekka on? (ravintola, stadion, työ) Mistä sinä tulet? (tori, asema, kielistudio) Mistä juna saapuu? (Pietari, Suomi, Tampere) Mihin te olette menossa? (baari, työ, Punainen tori) Mihin sinä matkustat? (Petroskoi, Novgorod, Lontoo, Geneve)

10. Измените предложения по образцу.

Malli: Tämä on iso sali. — Menen isoon saliin.

Tämä on hyvä baari. Tämä on pieni talo. Tämä on suuri hotelli.
Tämä on tyhjä aula. Tämä on pitkä käytävä. Tämä on hiljainen ravintola.

11. Ответьте на вопросы, используя названия дней недели.

Milloin menet kirjastoon?
Milloin olet kielistudiossa?
Milloin käyt kauppatorilla?
Milloin matkustat Pietariin?
Milloin voimistelet?
Milloin nousee myöhään?

KAPPALE NELJÄ 4 NELJÄS KAPPALE

- Anteeksi, mikä katu tämä on?
- Tämä on Liisankatu.
- Voitteko sanoa, onko täällä kadulla posti?
- Ei ole. Tuolla kadulla on posti, Snellmaninkadulla.

Mikä tämä on?	Se on albumi.
Mikä tuo on?	Se on kalenteri.
Mikä maa tämä on?	Se on Norja.
Mikä maa tuo on?	Se on Tanska.
Missä maassa Porvoo on?	Se on Suomessa.
Mistä maasta Paul on?	Hän on Tanskasta.
Mihin maahan sinä matkustat?	Suomeen.
Mikä katu tämä on?	Se on Liisankatu.
Millä kadulla Katja asuu?	Hän asuu Liisankadulla.
Miltä kadulta bussi tulee?	Se tulee Liisankadulta.
Mille kadulle bussi menee?	Se menee Esplanadille.

Mikä? 1) Что? 2) Что за...? Какой?

missä talossa millä kadulla
mistä talosta miltä kadulta
mihin taloon mille kadulle

Вопросительное местоимение **mikä** употребляется как самостоятельно, так и в качестве определения к существительному. В первом случае оно переводится местоимением 'что', во втором случае — местоимением 'какой'. **Mikä** склоняется так же, как существительное. Падежные окончания присоединяются к основе **mi-**.

Tämä on Tiina.	Hän on opiskelija.
Tämä on kirja.	Se on sanakirja.
Tuo ei ole sanakirja.	Se on kielioppi.
Tämä maa on suuri.	Tuo maa on pieni.
Tässä huoneessa on printteri.	Tuossa huoneessa on faksi.
Olen kotoisin tästä kaupungista.	Tuosta koneesta nousee savua.
Muuttaako Erkki tähän taloon.	Ei, hän muuttaa tuohon taloon.

Tämä katu on pitkä.
Asun tällä kadulla.
Bussi tulee täältä kadulta.
Bussi tulee tälle kadulle.

Tuo katu on lyhyt.
Antti asuu tuolla kadulla.
Bussi tulee tuolta kadulta.
Bussi menee tuolle kadulle.

YKSIKÖN DEMONSTRATIIVIPRONOMINIT

Указательные местоимения в единственном числе

tämä — это, этот, эта	tämä talo	ЭТОТ ДОМ
tuo — тот, та, то, это	tuo talo	ТОТ ДОМ
se — это, он, она, оно (о предмете)	se talo	ТОТ ДОМ

tässä talossa	tuossa talossa	siinä talossa
tästä talosta	tuosta talosta	siitä talosta
tähän taloon	tuohon taloon	siihen taloon
tällä kadulla	tuolla kadulla	siellä kadulla
tältä kadulta	tuolta kadulta	siltä kadulta
tälle kadulle	tuolle kadulle	sille kadulle

Указательные местоимения употребляются самостоятельно и в сочетании с существительными. Во втором случае они выступают в тех же падежах, что и существительные. В местоимениях **tämä** и **tuo** падежные окончания присоединяются к основам **tä-** и **tuo-**. Склонение местоимения **se** образует исключение.

Millainen? / Minkälainen? Какой?

— Millainen kirja tämä on?
— Se on ihan hyvä.

◇

— Millainen se elokuva oli?
— Se oli aika romanttinen.

◇

— Millaisessa hotellissa te asutte?
— Asumme pienessä hotellissa.

SELITYS

1. **oli** 'был'

-nen-loppuiset nominit

millainen	millaise-	millaisessa
suomalainen	suomalaise-	suomalaisesta
venäläinen	venäläise-	venäläisellä
Rantanen	Rantase-	Rantaselta
punainen	punaise-	punaisella
valkoinen	valkoise-	valkoisessa
sininen	sinise-	sinisellä
keltainen	keltaise-	keltaiseen

Основа слов на **-nen** оканчивается на **-se**:
ystävällinen ihminen → ystävällise- ihmise- → ystävällisellä ihmisellä.

i-loppuiset nominit

1. Suomi	Suome-	Suomessa
suuri	suure-	suurella
pieni	piene-	pienessä
kieli	kiele-	kielessä
2. Ruotsi	Ruotsi-	Ruotsissa
lasi	lasi-	lasista
tuoli	tuoli-	tuolilla
bussi	bussi-	bussiin

В первой группе слов на **-i** в основе слова конечный **i** меняется на **e**. Вторая группа слов — это в основном заимствования, в них такого изменения не происходит. (См. таблицу на стр. 292-293).

e-loppuiset nominit

huone	huonee-	huoneessa
kappale	kappalee-	kappaleessa
kone	konee-	koneesta
kirje	kirjee-	kirjeessä
perhe	perhee-	perheeseen

В словах на **-e** основа оканчивается на долгий гласный — **-ee**.

DIALOGEJA

— Anteeksi, meneekö tämä bussi Lauttasaareen?
— Kyllä menee.

- Mitä lippu maksaa?
- Kaksi euroa.

◇

- Mihin me tänään menemme?
- Suomenlinnaan.
- Miten sinne pääsee?!
- Lautta lähtee Kauppatorilta.
- Kuinka usein se lautta kulkee?
- Joka tunti.
- No, voimmeko ensin käydä siinä katedraalissa Katajanokalla?
- Joo, jos se on auki. Entäs sitten kun tulemme takaisin Suomenlinnasta?
- Minä haluan mennä myös Kansallismuseoon.
- Se menee tänään kiinni jo kello kuusi.
- Ai, no sitten me voimme kai syödä Suomenlinnassa.
- Miksei. Tai sitten voimme tulla siihen pieneen ravintolaan, joka on tuossa naapuritalossa.
- Selvä.

SELITYS

1. Бессубъектное предложение, в котором глагол стоит в форме 3 лица ед. числа, выражает возможность действия. Напр.:

- Miten sinne pääsee? 'Как туда попасть?'
- Saako täällä polttaa? 'Можно ли здесь курить?'
- Täällä ei voi puhua rauhassa. 'Здесь нельзя спокойно поговорить.'

MONIKON NOMINATIIVI

Номинатив мн. числа

-t		
talo	talo-	talot
suuri	suure-	suuret
bussi	bussi-	bussit
punainen	punaise-	punaiset
huone	huonee-	huoneet

Показатель множественного числа -t присоединяется к основе слова.

Обратите внимание:

tämä	nämä
tuo	nuo
se	ne
mikä	mitkä
kuka	ketkä

LUKUTEKSTI

Ivanovit matkustavat lomalle Suomeen. He lähtevät Pietarista kello puoli viisi. Ivanovit saapuvat myöhään illalla Lappeenrantaan ja menevät hotelliin. Aamulla he haluavat jatkaa maalle, mökille. He kysyvät matkailutoimistosta, miten he pääsevät Lemille. Mökki on Lemillä.

Mökki on ihanalla paikalla. Lähellä on järvi ja ympärillä metsä. Mökissä on iso ja pieni huone ja keittiö. Mökistä menee pieni polku rantasaunaan. Saunassa on kuisti. Ivanovit istuvat illalla kuistilla. Ilta on kaunis ja lämmin. Aurinko paistaa. Loma alkaa hyvin.

Milloin? Когда?

aamu	aamulla
päivä	päivällä
ilta	illalla
yö	yöllä
ensi viikko	ensi viikolla

DIALOGEJA

- Haloo.
- Hei, Matti tässä. Miten menee?
- Kiitos, oikein hyvin.
- Onko paikka kiva?
- On, oikein kiva. Mökki on mukava ja sauna on hyvä.
- No, mitä te teette?
- Lapset tiivä tietysti paljon. Minä kalastan ja Marina istuu varjossa ja lukee. Kävelemme usein metsässä.
- No, kiva. Tulette sitten meille ensi viikolla.
- Joo. Kiitos. Nähdään.
- Nähdään.

- Mitä tänään tulee televisiosta?
- Sieltä tulee joku vanha suomalainen elokuva.
- Ai, milloin?
- Joskus illalla. Minä katson ohjelmasta. Missä lehti on?
- Tuolla hyllyllä.
- Se alkaa kello seitsemän.
- Kiva joo. Kiitti!

SELITYS

1. В разговорной речи вместо слова **kiitos** часто употребляется **kiitti**.

SANANLASKU *Oma maa mansikka, muu maa mustikka.*

HARJOITUKSIA

1. Ответьте на вопросы по текстам.

Mistä lähtee lautta Suomenlinnaan? Mitä maksaa bussilippu Helsingissä? Mihin Ivanovit matkustavat lomalle? Milloin he lähtevät Pietarista? Milloin he saapuvat Lappeenrantaan? Mihin he jatkavat matkaa Lappeenrannasta? Millaisella paikalla mökki on? Miten Ivanovit viettävät lomaa?

2. Инсценируйте телефонный разговор между семьей Иванова, приехавшей проводить отпуск в Финляндии, и их соседями по даче.

3. Составьте вопрос к каждому предложению.

a) Minä haluan käydä Suomenlinnassa. Lautta lähtee Kauppatorilta. Lautta kulkee joka tunti. Tämä bussi menee Lauttasaareen. Lippu maksaa kaksi euroa.

b) Mökki on kivalla paikalla. Sauna on järven rannalla. Illalla perhe istuu kuistilla. Ilta on kaunis ja lämmin.

- Anteeksi, tiedätekö, onko johtaja Rantanen täällä?
- Kyllä hän on, mutta hänellä on nyt vieras. Voitteko odottaa?
- Kiitos, minä odotan.

KONSONANTTIEN ASTEVAIHTELU
Чередование ступеней согласных

kk — k	kukka—kukassa laukku — laukussa	nukkua—nukun liikkua — liikumme
pp — p	kaappi — kaapissa Lappi — Lapista	tappaa — tapan oppia — opin
tt — t	matto—matolla keitto — keitossa	soittaa—soitatte ottaa — otat
k — Ø	ruoka — ruoassa jalka—jalassa	lukea — lueimme hakea—haen
p — v	leipä — leivässä halpa — halvassa	sopia — sovimme saapua — saavun
t — d	katu—kadulla sota — sodassa	lähteä—lähdette tietää — tiedät
nk — ng	Helsinki — Helsingissä kaupunki—kaupungista	rinkkiä — tingitte ontkia — ongimme
nt — nn	Englanti — Englannissa ranta—rannalla	antaa — annan lentää—lennät
lt — ll	ilta — illalla kulta — kullasta	kieltää — kiellän uskaltaa — uskallatko
rt — rr	kerta — kerralla parta — parrassa	kiertää — kierrämme kumartua — kumarrun
mp — mm	kampa — kammat lämpö — lämmössä	ampua — ammut empiä — emmin

Если в основе слова последний слог начинается с согласного **k, p** или **t**, то при изменении слова в основе происходит чередование согласных и сильная ступень чередуется со слабой. Слабая ступень выступает тогда, когда основа оканчивается на краткий гласный и к ней прибавляется один согласный (lue-**n**) или два согласных + гласный (lue-**mme**). В остальных случаях выступает сильная ступень. Это правило касается имен, оканчивающихся на краткий гласный (кроме **e**) и глаголов I типа.

Сильная ступень

- номинатив ед. ч.
- иллатив **-Vn, -hVn, -seen**
- инфинитив **-a/-ä**
- глагол 3 л. ед. и мн. ч. **-V, -vat/-vät**

Слабая ступень

- номинатив мн. ч. **-t**
- инессив **-ssa/-ssä**
- элатив **-sta/stä**
- адессив **-lla/-llä**
- аблатив **-lta/-ltä**
- глагол 1 л. **-n, -mme**
- глагол 2 л. **-t, -tte**
- отриц. форма глагола

ADESIIVI

Адессив

Tiinalla on hyvä sanakirja.	У Тины хороший словарь.
Minä luen.	Minulla on uusi kirja.
Sinä soitat hyvin.	Sinulla on hyvä piano.
Hän kirjoittaa.	Hänellä on hyvä kynä.
Me menemme teatteriin.	Meillä on liput.
Te asutte hotellissa.	Teillä on huone hotellissa.
He lentävät Murmansiin.	Heillä on lentolippu.
Opiskelija lukee.	Opiskelijalla on sanomalehti.

Kenellä? У кого?

minulla	у меня	meillä	у нас
sinulla	у тебя	teillä	у вас
hänellä	у него	heillä	у них

Адессив может выражать лицо, у которого что-либо имеется.

Minulla on auto. У меня есть машина.

В такой конструкции всегда присутствует глагол **olla** в форме 3 л. ед. ч. Слово, обозначающее лицо, стоит в начале предложения (кроме вопросительных предложений).

Onko hänellä asunto?	Он. Hänellä on asunto.
Есть ли у него квартира?	Да. У него есть квартира.
Onko naapurilla televisio?	Он. Hänellä on televisio.
Есть ли у соседа телевизор?	Да. У него есть телевизор.

42

Такая же структура присуща предложениям, которые обобщают, где есть что (т. н. экзистенциальные предложения).

Напр.:

Talossa on hissi. 'В доме есть лифт.'

Tiisä kerroksessa on yleisöpuhelin. 'На этом этаже есть телефон общего пользования.'

Tällä kadulla on bussipysäkki. 'На этой улице есть автобусная остановка.'

(См. отрицательную форму в разделе 7.)

LUKUTEKSTI 1

Rantaset asuvat Tampereella Hämeenkadulla. Heillä on asunto suuressa kerrostalossa. Perheessä on isä, insinööri Rantanen, äiti, joka on sairaanhoitaja, ja lapset Tiina, Mikko ja Katja. Tiina ei asu enää kotona vaan Helsingissä.

Katjalla ja Mikolla on oma huone. Mikko istuu usein huoneessa ja lukee. Katja on tavallisesti olohuoneessa ja soittaa pianoa. Perheellä on vanha piano. Katja on musiikkikoulussa ja hänellä on hyvä opettaja. Katja soittaa hyvin.

Nyt on tavallinen perjantai-ilta. Tiina tulee Helsingistä kotiin. Isä nukkuu sohvalla. Äiti lähtee työhön. Mikko syö keittiössä. Katja soittaa.

SELITYS

1. Katja soittaa **pianoa**. 'Катя играет на пианино'.
piano — piano + a soittaa pianoa

Ср.: Hän puhuu suomea. Hän opiskelee musiikkia.

LUKUTEKSTI 2

Andrei Nikitin kertoo: »Asun Moskovassa. Olen toimittaja. Olen työssä suuressa sanomalehdessä. Matkustan paljon sekä kotimaassa että ulkomailla. Esimerkiksi lokakuussa saavun Tokiosta ja lähen heti Sveitsiin. Marraskuussa on Riiassa tärkeä kokous. Riiasta matkustan Turkuun. Turussa on kansainvälinen kongressi. Koska matkustan paljon, haluan ainakin soittaa usein kotiin, ja siksi minulla on kännykkä.»

43

From *candis* with Love...

Kuukaudet / Названия месяцев

1. tammikuu	5. toukokuu	9. syyskuu
2. helmikuu	6. kesäkuu	10. lokakuu
3. maaliskuu	7. heinäkuu	11. marraskuu
4. huhtikuu	8. elokuu	12. joulukuu

В ответе на вопрос **milloin?** в названиях месяцев употребляется инессив: **tammikuussa** и т. д.

DIALOGEJA

- Soitatko pianoa?
- Kyllä, vähän.
- Voitko soittaa nyt? Kuutamonaatti on kaunis. Onko sinulla nuotit?
- On. Voin soittaa.

- ◇
- Sinä soitat hyvin.
 - Kiitos.

- ◇
- Onko teillä piano?
 - On, mutta se on vanha ja huono.
 - Soitatko sinä pianoa?
 - En soita, mutta äiti soittaa.
 - Soittaako hän hyvin?
 - Aika hyvin.

- ◇
- Onko Katja kotona?
 - Ei ole. Hän on koulussa. Hänellä on pianotunti.

- ◇
- Onko Tiina kotona?
 - Ei ole. Hän on yliopistossa. Hänellä on tentti.

- Anteeksi, tiedätkö, missä professori Korhonen on?
- Hetkinen, minä katson. Hänellä on luento. Hän tulee kello yksitoista.
- Kiitos.
- Milloin sinä lähdet takaisin Helsinkiin?
- Lähdän sunnuntaina. Juna lähtee kello viisitoista.

HARJOITUKSIA

1. Ответьте на вопросы по тексту 1.

- Missä Rantaset asuvat?
- Millaisessa talossa heillä on asunto?
- Asuuko Tiina kotona vai Helsingissä?
- Onko Katjalla oma huone?
- Missä Mikko istuu usein?
- Mitä Katja tekee usein?
- Onko Katjalla uusi piano?
- Missä Katja opiskelee?
- Milloin Tiina tulee Helsingistä kotiin?
- Mitä perhe tekee perjantai-iltana?

2. Составьте диалог Тины и матери в следующей ситуации:

Тина приходит домой, мать собирается на работу. Тина спрашивает, куда мать собирается, где отец, что делают Микко и Катя.

3. Составьте вопросы к каждому предложению текста 2.

4. Составьте диалоги по образцу:

- Malli: — Veera, tiedätkö missä Arto asuu?
- Tiedän. Hän asuu Rauhankadulla.
 - Missä hän on työssä?
 - Hän on työssä kirjastossa.

5. Употребите следующие словосочетания во мн. числе:

hiljainen ilta, pieni lintu, sininen järvi, jyrkkä ranta, suuri kaupunki, pitkä katu, vanha asunto, valoisa huone, tuttu nimi, halpa ruoka, ystävällinen tyttö, ensimmäinen tunti, punainen lippu

6. Сделайте по образцу.

Malli 1: Kenellä on sanakirja? (minä) — Minulla on sanakirja.

Kenellä on hyvä asunto? (me)
Kenellä on vanha piano? (äiti)
Kenellä on uusi kello? (Pekka)
Kenellä on suuri perhe? (insinööri Rantanen)*
Kenellä on tänään luento? (Matti Korhonen)*

Malli 2: Missä orkesteri on? (sali) — Orkesteri on salissa.

Missä opettaja on? (luokka)
Missä kirjat ovat? (laukku)
Missä lapset ovat? (olohuone)
Missä turistit ovat? (baari)
Missä matkustajat ovat? (lentokone)
Missä juna seisoo? (asema)
Missä bussi odottaa? (tori)
Missä lapset leikkivät? (ranta)
Missä opiskelijat ovat? (luento, -lla)
Missä lapset ovat? (musiikkitunti, -lla)
Missä äiti on? (kauppatori)

7. Поставьте слова в скобках в соответствующий падеж.

Opettaja menee (luokka). Vieraat menevät (olohuone). Turistit menevät (baari). Opiskelijat menevät (luento). Äiti menee (kauppatori). Isä menee (työ). Matkustajat menevät (lentokone). Opas menee (hotelli). Bussi menee (kaupunki).

* Слова, стоящие перед фамилией и обозначающие имя или титул, не склоняются.

8. Сделайте по образцу.

Malli: — Milloin Nikitin matkustaa Moskovaan?
— Lauantaina. Entä sinä?
— Minä matkustan tänään.

Milloin hän lentää Pariisiin?
Milloin hän saapuu Lontooseen?
Milloin hän soittaa kotiin?
Milloin hän lähtee taas Moskovaan?

9. Сделайте по образцу.

Malli 1: Tämä on valoisa huone. — Asun valoisassa huoneessa.

Tuo on iso kauppa. Menen ...
Meillä on vanha asunto. Asumme ...
Heillä on suomen kielen tunti. He ovat ...
Teillä on nyt luento. Te menette nyt ...
Tämä on pitkä katu. Asumme ...
Tämä on jyrkkä ranta. Seisomme ...

Malli 2: Hän tulee asemalle. — Minäkin tulen asemalle.

Hän odottaa asemalla.
Hän tietää, missä Matti asuu.
Hän soittaa pianoa.
Hän lukee suomea.
Hän tanssii hyvin.
Hän näkee huonosti.
Hän tekee aina oikein.
Hän lentää Murmanskiin.

10. Ответьте на вопросы отрицательно.

Malli: Lentääkö Pekka Murmanskiin? — Ei lennä.

Odottaako Pekka asemalla?
Nukkuuko Pekka sohvalla?
Tanssiiko Pekka hyvin?
Lukeeko Pekka saksaa?
Soittaako Pekka pianoa?
Tietääkö Pekka, missä minä asun?

11. Употребите предложения во мн. числе.

Malli: Sauna on rannassa. — Saunat ovat rannassa.

Kukka on pöydällä.	Bussi on aukiolla.
Kartta on seinällä.	Lapsi on ulkona.
Matto on lattialla.	Nainen on olohuoneessa.
Lasi on kaapissa.	Turisti on hotellissa.
Tuoli on huoneessa.	Kirje on laukussa.

KAPPALE KUUSI 6 KUODES KAPPALE

- Kuinka monta kilometriä on Pietarista Helsinkiin?
- Yli 400 kilometriä.
- Kuinka monta tuntia matka kestää?
- Noin 8 tuntia bussilla ja noin 6 tuntia junalla.

Kuinka monta? Сколько?

Kuinka monta järveä Suomessa on?
Helsingissä on monta pientä museota.
Eurossa on sara senttiä ja ruplassa on sata kopeekkaa.
Minulla on viisi hyvää sanakirjaa.
Suomalaisella on tavallisesti kaksi etunimeä.
Vauvalla on jo neljä hammasta.
Skandinaviassa on viisi maata.
Tässä talossa asuu neljätoista perhettä.

PARTITIIVI

Партитив

Ketä? Mitä? a/ä, ta/tä, tta/ttä

a/ä

sanakirja	sanakirjaa
hyvä	hyvää
penni	penniä
katu	katua
nimi	nimeä
suomi	suomea

48

ta/tä

rakennus	rakennusta
hammas	hammasta
opas	opasta
puhelin	puhelinta
maa	maata
puu	puuta
radio	radiota
televisio	televisiota
punainen	punaista
ihminen	ihmistä
pieni	pientä
suuri	suurta
kieli	kieltä
lapsi	lasta

tta/ttä

perhe	perhettä
huone	huonetta
kone	konetta

Окончание **a/ä** присоединяется к словам, оканчивающимся в номинативе на одну гласную (кроме **e**). Окончание **ta/tä** присоединяется к словам, оканчивающимся в номинативе на согласную или две гласные буквы. Окончание **tta/ttä** присоединяется к словам, оканчивающимся на **e**.

Двусложные слова на **i** с основой на **e** делятся на две группы. В первой группе окончание партитива **a/ä** присоединяется к основе на **e**. Это в основном слова, оканчивающиеся на **-ki**, **-mi**, **-pi**, **-ti**, **-vi**: suomi — suomea, kivi — kiveä. Во второй группе окончание партитива **ta/tä** присоединяется к согласной, которая стоит перед конечной гласной (при этом конечная гласная основы **e** выпадает). Это в основном слова на **-hi**, **-li**, **-ni**, **-ri**: kieli — kielessä — kieltä, pieni — pienessä — pientä. (См. таблицу на стр. 292).

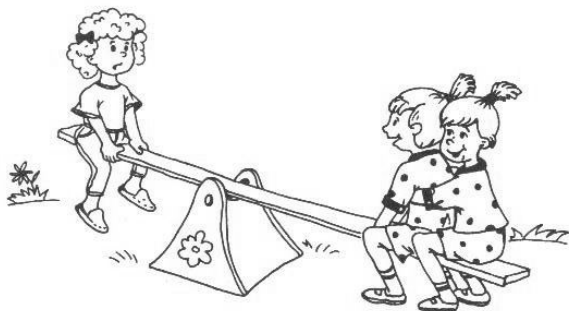
В словах на **-nen** окончание партитива **ta/tä** присоединяется к последнему согласному (**-s**) основы: nainen — naise- — naista, ihminen — ihmise- — ihmistä.

1-303

From *candis* with Love...

LUKUSANA + YKSIKÖN PARTITIIVI

Числительное + партитив ед. числа

1 tyttö

2 tyttöä

7 tyttöä, 14 poikaa, 21 miestä, 36 naista.

Kuinka monta ihmistä yhteensä? Сколько человек всего?

С числительными в номинативе (кроме один) употребляется существительное в партитиве единственного числа.

Со словами **monta, kuinka monta** существительное выступает также в форме партитива единственного числа.

Kuinka monta kuukautta on vuodessa?
Vuodessa on 12 kuukautta.
Kuinka monta viikkoa on kuukaudessa?
Kuukaudessa on neljä viikkoa.
Kuinka monta päivää on viikossa?
Viikossa on seitsemän päivää.
Kuinka monta tuntia on vuorokaudessa?
Vuorokaudessa on 24 tuntia.
Kuinka monta minuuttia on tunnissa?
Tunnissa on 60 minuuttia.
Kuinka monta sekuntia on minuutissa?
Minuutissa on 60 sekuntia.

si loppuiset nominit

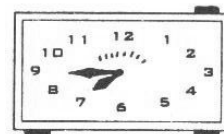
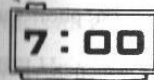
В словах на **-si** (типа **vesi**) в основе на месте **-si** появляется **-de-** (**vede-**). В иллативе выступает сильная основа (**vete-**: **veteen**). Партитив образуется из сильной основы, в которой конечный гласный выпадает (**vet-**: **vettä**). (Слова на **-si** см. в таблице на стр. 292).

vesi	vuosi	kuukausi
vedessä	vuodessa	kuukaudessa
veteen	vuoteen	kuukauteen
vettä	vuotta	kuukautta

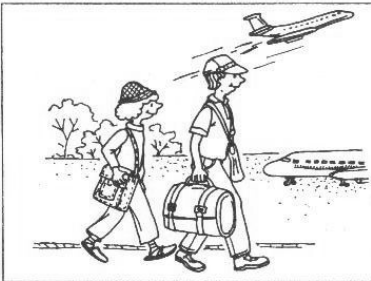
Mitä kello on? Который час?

Anteeksi, voitteko sanoa, mitä kello on?

1. Kello on kuusi. Kello on tasan kuusi.
2. Kello on puoli seitsemän.
3. Kello on viittätoista vaille seitsemän.
4. Kello on seitsemän.
5. Kello on viisitoista yli seitsemän.
6. Kello on kymmentä vaille kahdeksan.

Обратите внимание: при обозначении времени числительное, указывающее на минуты, употребляется со словом **yli** в номинативе, со словом **vaille** — в партитиве или номинативе.

Mihin aikaan juna lähtee?
 Juna lähtee Helsingistä kello 12.00 ja saapuu Pietariin kello 19.10.
 Bussi lähtee rautatieasemalta kello 17.45 ja saapuu lentoasemalle klo 18.45.
 Lentokone lähtee Moskovasta klo 10.00 ja saapuu Helsinkiin klo 11.00.

Kello on 12.00 (kaksitoista nolla nolla).
 Juna lähtee klo 12.30 (kaksitoista kolmekymmentä).
 Bussi saapuu klo 14.50 (neljätoista viisikymmentä).

Если в предложении подлежащим является числительное + существительное, то сказуемое выступает в форме 3 лица ед. числа. Напр.:

Tässä talossa asuu neljätoista perhettä.
 Kaksi opiskelijaa istuu kirjastossa.

LUKUTEKSTI

Meillä on kotona seitsemän kelloa: seinäkello, käkikello, herätyskello, matkaherätyskello, kaksi rannekelloa ja taskukello.

Nyt on aamu. Herätyskello soi puoli kuusi. Nousen ylös ja menen keittiöön. Seinäkello lyö kuusi kertaa. Menen olohuoneeseen. Käkikello kukkuu viisi kertaa. Menen takaisin makuuhuoneeseen. Herätyskello on viisi yli seitsemän. Matkaherätyskello seisoo, se on rikki.

Missä rannekellot ovat? Toinen on pöydällä. Se on puoli kuusi. Toinen on käsilaukussa. Se on puoli seitsemän.

Muistan, että taskukello on työpöydällä. Se on kymmenen yli viisi. Kymmenen yli viisi?! Mitä kello oikeastaan on?

Televisiossa on ensimmäiset uutiset kuudelta¹. Ai, mutta nyt on kesäaika, ja uutiset tulevat vasta seitsemältä. Soitan Neiti Ajalle² numeroon 10061. Neiti Aika sanoo: »Hyvää huomenta. Tänään on torstai toinen päivä heinäkuuta. Kello on 4.18 ja nolla.»

Menen takaisin sänkyyn.

HELITYKSIÄ

1. На вопрос **Mihin aikaan?** можно ответить двумя способами: числительное в аблативе (-lta) или слово kello и числительное в номинативе: **juna lähtee kuudelta = juna lähtee kello kuusi**. Обратите внимание на образование аблатива следующих числительных: seitsemän — seitsemältä, kahdeksan — kahdeksalta, yhdeksän — yhdeksältä, kymmenen — kymmeneltä.
2. **Neiti Aika** — это часы-автомат, сообщающие по телефону правильное время.

ADESSIIVIN KÄYTTÖÄ

Употребление адессива

1. Адессив выражает время.

Milloin? Когда?

Juna lähtee Pietarista illalla ja saapuu Petroskoihin aamulla.
 Päivällä paistaa aurinko, mutta yöllä tuulee ja sataa.
 Vuodenajat ovat kesä, talvi, syksy ja kevät.
 Kesällä me uimme meressä tai järvessä.
 Talvella me hiihdämme ja luistelemme.
 Syksyllä muuttolinnut lentävät etelään.
 Keväällä ne saapuvat takaisin pohjoiseen.

kesä — kesällä	лето — летом
talvi — talvella	зима — зимой
syksy — syksyllä	осень — осенью
kevät — keväällä	весна — весной

2. Адессив выражает средство передвижения.

Millä? На чем?

Menetkö työhön bussilla vai metrolla?
 Minulla on vähän aikaa, menen taksilla.
 Helsingistä Tallinnaan voi matkustaa laivalla ja lentokoneella.
 Pietarista Helsinkiin voi matkustaa junalla sekä lentokoneella.
 Turistit matkustavat tavallisesti linja-autolla.

Pekka Stepanov on opiskelija. Hän asuu Petroskoissa Anohininkadulla. Hänellä on tyttöystävä Tanja, joka opiskelee Pietarissa. Pekka käy Pietarissa usein. Petroskoista Pietariin on 400 kilometriä. Sinne voi mennä junalla, linja-autolla, lentokoneella tai laivalla. Pekka menee tavallisesti junalla. Juna lähtee Petroskoista myöhään illalla ja saapuu Pietariin aamulla. Pekka lähtee tavallisesti lauantai-iltana ja tulee takaisin maanantaiaamuna. Sunnuntaina Pekka ja Tanja käyvät museossa, taidenäyttelyssä ja teatterissa tai konsertissa. Illalla Pekka lähtee takaisin Petroskoihin. Junamatka kestää 8 tuntia. Lentokoneella pääsee tunnissa, mutta lentolippu on kallis. Kesällä on hauska matkustaa laivalla, mutta laivamatka kestää kauan.

DIALOGEJA

- Anteeksi, onko tuo kello oikeassa?
 - Ei ole. Se seisoo. Oikea aika on seitsemän yli neljä.
 - Kiitos.
- ◇
- Tämä kello on varmasti rikki. Se on taas kymmenen minuuttia jäljessä.
 - Niin on.
- ◇
- Onko herätyskello edellä? Se on jo kaksikymmentä yli kuusi, mutta seinäkello on vasta kuusi.
 - On se. On hyvä, että herätyskello on edellä.
 - Vai niin?
- ◇
- Anteeksi, mihin aikaan lähtee seuraava bussi Lahteen?
 - Hetkinen. Seuraava bussi Lahteen lähtee kello 12.45.
 - Milloin se on perillä?
 - Se on perillä 14.40.
 - Kiitos.

- Meneekö tämä bussi Lahteen?
- Menee.
- Lähdettekö viisitoista vaille yksi?
- Kyllä.
- Kiitos.

- Tänään on TV:ssä uusi filmi.
- Mihin aikaan se alkaa?
- Puoli kuudelta. Se päättyy vasta kello kahdeksan.

- Lentääkö Nikitin tänään Moskovaan?
- Ei lennä. Hän matkustaa huomenna junalla.

- Saapuuko Pekka aamujunalla?
- Ei saavu. Hän tulee päivällä lentokoneella.

- Mihin aiot mennä illalla?
- En tiedä vielä. Ehkä olen kotona.

Lukusanat 100 — 2 000 000 000

100 sata	1000 tuhat
200 kaksisataa	2000 kaksituhatta
300 kolmesataa	3000 kolmetuhatta
400 neljäsataa	4000 neljätuhatta
500 viisisataa	5000 viisituhatta
600 kuusisataa	6000 kuusituhatta
700 seitsemäsataa	7000 seitsemäntuhatta
800 kahdeksansataa	8000 kahdeksantuhatta
900 yhdeksänsataa	9000 yhdeksäntuhatta
920 yhdeksänsataakaksikymmentä	1 000 000 miljoona
923 yhdeksänsataakaksikymmentäkolme	2 000 000 kaksi miljoonaa

9 876	yhdeksäntuhattakahdeksansataaseitsemänkymmentäkuusi
65 494	kuusikymmentäviisituhattaneljäsatayhdeksänkymmentäneljä
450 871	neljäsataviisikymmentätuhattakahdeksansataaseitsemänkymmentäyksi
4 842 502	neljä miljoonaa kahdeksansataaneljäkymmentäkaksituhattaviisisataakaksi
1 000 000 000	miljardi
2 000 000 000	kaksi miljardia

HARJOITUKSIA

1. Измените предложения по образцу.

Malli 1: Lapset menevät kouluun. — Kaksi lasta menee kouluun.

Tytöt tanssivat. Naiset keskustelevat kadulla. Opettajat kävelevät kouluun. Opiskelijat istuvat bussissa. Turistit odottavat hotellissa. Liput maksavat 50 markkaa. Kissat leikkivät lankakerällä. Koirat haukkuvat pihalla.

Malli 2: Huoneessa on iso ikkuna. — Huoneessa on monta isoa ikkunaa.

Minulla on uusi albumi. Perheessä on pieni lapsi. Talossa asuu suuri perhe. Koulussa on uusi tietokone. Kaupungissa on hyvä museo. Hänellä on tänään tärkeä kokous. Pöydällä on keltainen kynä.

2. Напишите цифры словами. Поставьте слова в скобках в правильную форму.

Karjalan tasavallassa asuu lähes 800 000 (ihminen).
Suomessa on yli 60 000 (järvi).
Maapallolla on lähes 3000 (kieli).
Opiskelu-aika korkeakoulussa kestää 5 (vuosi).
Tässä kirjassa on 42 (kappale).

3. Выпишите из текстов сложные слова. Используйте их в предложениях. Составьте диалог на основе текста 2.

56

4. Дополните диалоги вопросами.

a) —?	b) —?
— Moskovaan.	— Konserttiin.
—?	—?
— Lentokoneella.	— Kello 19.30
—?	—?
— Puolitoista tuntia.	— 20 ruplaa 50 kopeekkaa.
—?	
— Tuhat kilometriä.	

5. Составьте диалоги по образцу, заменив подчеркнутые предложения. Объясните причину своего ухода.

Malli: — Mitä kello on?
— **Kymmentä vaille kuusi.**
— Anteeksi, minun täytyy lähteä. **Minulla on kokous puoli seitsemältä.**

6. Прочитайте диалог. Расскажите о своем режиме дня, используя реплики диалога.

- Nousetko aamulla aikaisin?
- Nousen tavallisesti seitsemältä.
- Mihin aikaan lähdet työhön?
- Puoli kahdeksan.
- Mihin aikaan työpäivä alkaa?
- Kello 8.
- Mihin aikaan sinulla on ruokatunti?
- Kello 12.
- Mihin aikaan työpäivä päättyy?
- Se päättyy kello 17 (kello 5 illalla).

7. Употребите в диалоге различные числительные.

Malli: — Filmi alkaa kello kolme.
— Hyvä on. Odotan sinua kymmentä vaille kolme.

8. Sano, mitä kello on. Kоторый час?

From *candis* with Love...

9 876	yhdeksäntuhattakahdeksansataaseitsemänkymmentäkuusi
65 494	kuusikymmentäviisituhattaneljäsatayhdeksänkymmentäneljä
450 871	neljäsataviisikymmentätuhattakahdeksansataaseitsemänkymmentäyksi
4 842 502	neljä miljoonaa kahdeksansataaneljäkymmentäkaksituhattaviisisataakaksi
1 000 000 000	miljardi
2 000 000 000	kaksi miljardia

HARJOITUKSIA

1. Измените предложения по образцу.

Malli 1: Lapset menevät kouluun. — Kaksi lasta menee kouluun.

Tytöt tanssivat. Naiset keskustelevat kadulla. Opettajat kävelevät kouluun. Opiskelijat istuvat bussissa. Turistit odottavat hotellissa. Liput maksavat 50 markkaa. Kissat leikkivät lankakerällä. Koirat haukkuvat pihalla.

Malli 2: Huoneessa on iso ikkuna. — Huoneessa on monta isoa ikkunaa.

Minulla on uusi albumi. Perheessä on pieni lapsi. Talossa asuu suuri perhe. Koulussa on uusi tietokone. Kaupungissa on hyvä museo. Hänellä on tänään tärkeä kokous. Pöydällä on keltainen kynä.

2. Напишите цифры словами. Поставьте слова в скобках в правильную форму.

Karjalan tasavallassa asuu lähes 800 000 (ihminen).
Suomessa on yli 60 000 (järvi).
Maapallolla on lähes 3000 (kieli).
Opiskelu-aika korkeakoulussa kestää 5 (vuosi).
Tässä kirjassa on 42 (kappale).

3. Выпишите из текстов сложные слова. Используйте их в предложениях. Составьте диалог на основе текста 2.

56

4. Дополните диалоги вопросами.

a) —?	b) —?
— Moskovaan.	— Konserttiin.
—?	—?
— Lentokoneella.	— Kello 19.30
—?	—?
— Puolitoista tuntia.	— 20 ruplaa 50 kopeekkaa.
—?	
— Tuhat kilometriä.	

5. Составьте диалоги по образцу, заменив подчеркнутые предложения. Объясните причину своего ухода.

Malli: — Mitä kello on?
— **Kymmentä vaille kuusi.**
— Anteeksi, minun täytyy lähteä. **Minulla on kokous puoli seitsemältä.**

6. Прочитайте диалог. Расскажите о своем режиме дня, используя реплики диалога.

- Nousetko aamulla aikaisin?
- Nousen tavallisesti seitsemältä.
- Mihin aikaan lähdet työhön?
- Puoli kahdeksan.
- Mihin aikaan työpäivä alkaa?
- Kello 8.
- Mihin aikaan sinulla on ruokatunti?
- Kello 12.
- Mihin aikaan työpäivä päättyy?
- Se päättyy kello 17 (kello 5 illalla).

7. Употребите в диалоге различные числительные.

Malli: — Filmi alkaa kello kolme.
— Hyvä on. Odotan sinua kymmentä vaille kolme.

8. Sano, mitä kello on. Kоторый час?

From *candis* with Love...

DIALOGEJA

- Muistatko, mikä tuon naisen nimi on? Minä en muista.
- Ahaa, haluat siis tutustua häneen. Hän on Matin vaimo, Katri.
- Matin, kenen Matin?
- No, Virtasen Matin, meidän firman sähköasentajan vaimo.
- Ai. Hänellä on kauniit silmät...

- Kenen nämä valokuvat ovat? Kuka tässä kuvassa on?
- Eikö se ole firman pikkujoulusta? Nämä ovat varmaan Petrin kuvat pikkujoulusta. Tuossa on kai johtajan sihteeri.
- Kuka?
- Tuo vaalea, pitkä. Hänellä on musta pusero ja minihame.
- Mikä tuolla miehellä on kädessä?
- Ai, Petrillä? Se on firman uusi esite.
- Kuka tuo mies on Petrin vieressä?
- En tiedä; en tunne häntä, mutta miehen takana seisoo Marjukka. Muistatko? Hän oli meillä pari vuotta.
- Missä hän on nyt?
- Hän on äitiyslomalla. Hänellä on pieni poika.
- Vai niin.
- Joo. Haluatko katsoa vielä, vai vienkö kuvat pois?
- Ei, en halua. Kiitos.

SELITYS

1. В финском языке вместо предлога обычно употребляется послелог. Чаще всего послелог употребляется с генитивом.

us/ys- ja os/ös- loppuiset nominit

rakennus	rakennukse-	rakennuksessa
kokous	kokoukse-	kokoukseen
leikkaus	leikkaukse-	leikkauksessa
kysymys	kysymykses-	kysymyksen
kiitos	kiitokse-	kiitokset
käännös	käännökse-	käännöksessä

as/äs- loppuiset nominit

potilas	potilaa-	potilaalla
---------	----------	------------

60

rakas	raskaa-	raskaassa
eväs	evää-	eväät
tehdas	tehtaa-	tehtaassa
älykäs	älykkää-	älykkäällä

Если в основе слов, оканчивающихся на **as/äs**, имеется чередующийся согласный, то в номинативе и партитиве выступает слабо-ступенная основа, а во всех остальных падежах — сильноступенная.

is-loppuiset nominit

kaunis	kaunii-	kauniista
kallis	kalli-	kalliilla
mies		
mies	miehe-	miehen

LUKUTEKSTI

Tiinan äiti, Irene Rantanen, on sairaanhoitaja Tampereen keskussairaalassa. Tampereen keskussairaala on suuri laitos. Siellä työskentelee noin 200 lääkäriä ja yhteensä yli 2500 henkeä.

Irene Rantanen on työssä eräällä kirurgian osastolla. Sairaanhoitajalla on raskas vuorotyö. Vuorotyössä vaihtelevat päivätyö ja yötyö.

Irene Rantasen työvuoro alkaa kello 8. Irenen osastolla on tavallisesti noin 30 potilasta. Tänäpäin eräs osaston potilas joutuu suureen leikkaukseen, koska hänellä on paha sydänvika. Irene auttaa leikkauksessa. Leikkaus kestää kauan. Potilas herää narkoosista vasta myöhään iltapäivällä. Silloin Irene palaa jo kotiin.

Seuraavana aamuna Irene näkee, että potilas voi hyvin, mutta leikkauksen jälkeen hän on tietysti vielä hyvin väsynyt.

Verbityypit 3 ja 4 astevaihtelussa

Глаголы 3 и 4 типа с чередующимися согласными

В инфинитиве выступает слабая ступень, в личных формах — сильная ступень.

	työskennellä		levätä
työskentelen	työskentelemme	lepään	lepäämme
työskentelet	työskentelette	lepäät	lepäätte
työskentelee	työskentelevät	lepää	lepäävät

Tiinan osasto

From *candis* with Love...

DIALOGEJA

- Maija Leppänen.
- Hei, Heikki tässä. Mitä sinä teet huomenna?
- Luulen, että vain lepään. Olen aika väsynyt.
- Mitä jos lähemme saareen?
- Ai jaa. Joo, miksei. Lähemmekö aamulla? Missä tapaamme?
- Minulla on auto; minä voin tulla sun kautta.
- Kiva. Mihin aikaan?
- Onko yhdeksältä liian aikaisin?
- Ei. Se sopii oikein hyvin. Soitatko vielä aamulla, vai..?
- Ei, jos sinä tulet alas yhdeksältä, niin minä odotan oven edessä.

◇

- Anteeksi, missä täällä on naistenhuone?
- Se on ala-aulassa, vaatenaulakon takana.
- Kiitos.

◇

- Anteeksi, mutta miestenhuoneen ovi on lukossa.
- Avain on kassalla.
- Kiitos.

◇

- Anteeksi. Häiritsekö? Onko teillä aikaa?
- Ette häiritse. Miten voin auttaa?

◇

- Tampereen keskussairaala.
- Päivää. Täällä puhuu Maija Karjalainen. Voitteko sanoa, millä osastolla potilas nimeltä Unto Karjalainen on?
- Hetkinen. Hän on osastolla K 5.
- K 5. Kiitos.

◇

- Päivää. Haluaisin tietää, kuinka potilas Unto Karjalainen voi.
- Oletteko omainen?
- Olen tytär.
- Hän voi hyvin, mutta hän nukkuu vielä.
- Missä huoneessa hän on?

62

- Hän on huoneessa 3.
- Voinko mennä sinne?
- Kyllä voitte.

HARJOITUKSIA

1. Ответьте на вопросы, используя текст. Дайте развернутые ответы.

Millainen on Tampereen keskussairaala?
Missä Irene Rantanen on työssä?
Mikä teksti kertoo sairaanhoitajan työstä?

2. Составьте из данных слов возможные сложные слова, используя в первой части слова из группы а), во второй части — из группы б).

a) työ, sydän, olo, seinä, vuoro, loma, käsi, vaate, lento, rautatie, keskus

b) asema, kello, laukku, kone, päivä, työ, huone, sairaala, vika, naulakko, matka

3. Сделайте по образцу.

Malli 1: Salissa on orkesteri. — Salissa ei ole orkesteria.

Hotellissa on ravintola.

Talossa on hissi.

Kadulla on bussi.

Minulla on herätyskello.

Rantasella on tänään kokous.

Katjalla on hyvä piano.

Hänellä on oma huone.

Meillä on tänään musiikkitunti.

Malli 2: Laukussa on yksi kynä. — Laukussa ei ole yhtään kynää.

Vauvalla on yksi hammas. Perheessä on yksi lapsi. Huoneessa on yksi vuode. Hyllyllä on yksi sanakirja. Pöydällä on yksi kirje. Kaupungissa on yksi museo. Meillä on syyslukukaudella yksi tentti.

4. Ответьте на вопросы отрицательно.

Malli: Onko täällä vaatenaulakko? — Ei, täällä ei ole vaatenaulakkoa.

Onko tässä talossa sauna? Onko tässä kaupungissa kauppatori? Onko sinulla Suomen kartta? Onko teillä uusi kalenteri? Onko tässä hotellissa baari? Onko Miettisellä perhe? Onko hänellä tyttöystävä? Onko sinulla Tiinan osoite? Onko hänellä lapsi mukana? Onko vauvalla nimi?

From *candis* with Love...⁶³

5. Измените предложения по образцу.

Malli: Onko hyllyllä yksi sanakirja? — Ei. Hyllyllä on monta sanakirjaa.

Onko sinulla yksi matkalippu? Onko kaupungissa yksi teatteri? Onko teillä tänään yksi luento? Onko hänellä yksi etunimi? Onko hotellissa yksi hissi? Onko tässä yksi vapaa paikka?

6. Ответьте на вопросы, используя слова в скобках.

Malli: Kenen sanakirja tämä on? (tuo poika) — Se on tuon pojan sanakirja.

Kenen paikka tämä on? (opas). Kenen rouva tuo on? (Miettinen). Kenen nimi kirjassa on? (professori Korhonen). Kenen laukku tämä on? (tuo nainen). Kenen huone tämä on? (johtaja Nieminen). Kenen kengät nämä ovat? (vieras). Kenen kanssa menet konserttiin? (isä ja äiti).

7. Поставьте слова в скобках в правильную форму.

(Haluta) sinä opiskella suomea? Missä sinä (levätä) kesällä? — Minä (haluta) matkustaa Sotšiin. (Tavata) me huomenna? — Ehkä (tavata) yli huomenna. (Osata) soittaa pianoa? — En (soittaa) pianoa, (soittaa) viulua. Kuinka usein sinä (siivota)? — (Siivota) joka lauantai. Minä (herätä) joka aamu kello seitsemältä. (Vastata) sinä puhelimeen? Haluaisin kysyä, mitä tämä sana (merkitä).

KAPPALE KAHDEKSAN 8 KAHDEKSAS KAPPALE

- Voitko antaa minulle tuon ison sanakirjan?
- Minkä sanakirjan sinä haluat?
- Suomalais-venäläisen.

- Saanko sulkea ikkunan? Täällä on kylmä.
- Tietysti, ole hyvä. Minäkin voin sulkea sen.

AKKUSATIIVI

Аккузатив

Martti antaa Irenelle punaisen ruusun.
Irene saa ruusun, koska hänellä on syntymäpäivä.
Tiina avaa ikkunan, mutta Mikko sulkee sen heti.
Katja osaa soittaa Mozartin Ariettan.
Vien kirjeen postiin.
Tuonko sinulle kirjan kirjastosta?

Luetko kaikki nuo kirjat?
Voitko viedä nämä kirjeet postiin?
Pesen tänään ikkunat.
Panen avaimet pöydäile.
Varaan liput konserttiin.

ОБЪЕКТИ

Прямое дополнение

Akkusatiivi

yksikkö

- n

monikko

- t

Syön tämän omenan.	Syön nämä omenat.
Я съем это яблоко.	Я съем эти яблоки.
Luen lehden.	Luen lehdet.
Я прочитаю газету.	Я прочитаю газеты.
Avaan ikkunan.	Avaan ikkunat.
Я открою окно.	Я открою окна.

Падежами объекта являются аккузатив и партитив. Аккузатив совпадает по форме с генитивом или номинативом. Аккузатив употребляется тогда, когда объект выражает определенное количество чего-либо и предложение выражает результативность (законченность) действия.

Если объектом выступает сочетание числительного с существительным, то числительное стоит в номинативе, кроме *yksi*, которое имеет форму аккузатива. Напр.: Syön kaksi omenaa. — Syön yhden omenan.

Persoonapronominien akkusatiivi
Аккузатив личных местоимений

Hän tuntee minut.
Milloin näen sinut?
Tunnetko hänet?
Voitko esitellä meidät?
Milloin tapaan teidät?
Vien heidät asemalle.

Nominatiivi	Akkusatiivi
minä	minut
sinä	sinut
hän	hänet
me	meidät
te	teidät
he	heidät

Аккузатив личных местоимений имеет окончание **-t**. Такая же форма аккузатива у вопр. слова **kuka: kenet**.

ALLATIIVI
Аллатив

Kenelle sinä kirjoitat kirjeen? Voitko antaa minulle kynän?
Kirjoitan kirjeen ystävälle. Soitan sinulle huomenna.
Lähetän hänelle faksin.

Kenelle? Кому?

minä	minulle	мне	me	meille	нам
sinä	sinulle	тебе	te	teille	вам
hän	hänelle	ему, ей	he	heille	им

Аллатив часто соответствует дательному падежу русского языка.

LUKUTEKSTI 1

Tiinan herätyskello soi. Hän panee herätyskellon kiinni ja avaa radion. Ensin Tiina käy suihkussa ja pukeutuu. Koska on kylmä päivä, hän panee päälle pitkät housut ja villapuseron. Sitten Tiina menee keittiöön ja ottaa jääkaapista jogurtin, tomaatin ja voipaketin. Hän tekee voileivän ja syö sen, jogurtin ja omenan.

Tiina hakee sanomalehden eteisen lattialta. Hän lukee nopeasti uutiset, radio- ja televisio-ohjelmat ja panee lehden hyllylle. Hän panee kirjat, lehtiöt, kynät ja kumit kassiin, pukee takin päälle ja panee radion kiinni. Tiina panee vielä hatun päähän, saappaat jalkaan ja käsiineet käteen. Hän tarkistaa, onko avain mukana, menee ulos ja sulkee oven.

SELITYKSIÄ

1. Tiina hakee sanomalehden eteisen lattialta.

В Финляндии почтальон опускает газеты и письма в отверстие, которое имеется в двери каждой городской квартиры.

2. Tiina panee vielä hatun päähän, saappaat jalkaan ja käsiineet käteen.

Обратите внимание на употребление внутренне-местных падежей:

Panen saappaat/kengät/housut **jalkaan**.

Otan saappaat/kengät/housut **jalasta**.

Panen käsiineet/lapaset **käteen**.

Käsiineet/lapaset ovat **kädessä**.

Otan käsiineet/lapaset **kädestä**.

Ср.:

Panen takin/hameen/puseron/paidan **päälle**.

Takki/hame/pusero/paita on **päällä**.

Otan takin/hameen/puseron/paidan **päältä**.

Panen hatun/lakin **päähän**.

Hattu/lakki on **päässä**.

Otan hatun/lakin **päästä**.

LUKUTEKSTI 2

Siivoan asunnon joka perjantai. Avaan ikkunan ja tuuletan huoneet. Siivoan ensin olohuoneen, sitten makuuhuoneen ja keittiön. Imuroin ison maton pölynimurilla; käytävän maton vien ulos. Pyyhin pölyt, pesen lattian ja levitän matot lattialle. Kastelen kukat, pesen astiat, vaihdan vuodevaatteet ja pyyheliinat. Siivouksen jälkeen otan suihkun. Sitten istun nojatuoliin, avaan radion ja kuuntelen uutiset.

LUKUTEKSTI 3

Rantaset tulevat Helsinkiin Tiinan luokse. He viettävät viikonlopun Helsingissä. He haluavat mennä konserttiin Finlandia-taloon. Tiina hakee konserttiliput. Sitten hän soittaa ravintolaan ja varaa pöydän, koska he aikovat mennä konsertin jälkeen ravintolaan.

Orkesteri soittaa ensin Beethovenin sinfonian numero 8 D-duuri. Väliajan jälkeen ohjelmassa on vielä Sibeliuksen sinfonia numero 4 a-molli.

Konsertin jälkeen Rantaset lähevät ravintolaan. Martti Rantanen sanoo hovimestarille, että heille on varattu Rantasen nimellä viiden hengen pöytä. Hovimestari vie heidät pöytään. Tarjoilija tuo ruokalistan. He tilaavat yhden pihvin, kolme leikettä ja yhden vihanneslautasen. Illallisen jälkeen Tiina ja Katja menevät Tiinan asuntoon ja muut Rantaset menevät hotelliin.

LUKUSANOJEN TAIVUTUS

Склонение числительных

Числительные **yksi** и **kaksi** склоняются так:

yksi (yhde-)

yhtä	yhteen
yhden	yhdellä
yhdessä	yhdeltä
yhdestä	yhdelle

Числительные **viisi** и **kuusi** склоняются, как слова на **-si**.

Числительные **kolme**, **neljä**, **sata** ja **miljoona** склоняются, как **talo** или **katu**.

Числительные **seitsemän**, **kahdeksan**, **yhdeksän** и **kymmenen** склоняются одинаково, только числительное **kymmenen** образует партитив иначе.

68

seitsemän (seitsemä-)

kymmenen: партитиви kymmentä

seitsemää	seitsemään
seitsemän	seitsemällä
seitsemässä	seitsemältä
seitsemästä	seitsemälle

Обратите внимание: в устной речи числительное часто произносится сокращенно.

1 yks	20 kaksyt
2 kaks	30 kolkyt
3 kolme	40 nelkyt
4 neljä	50 viiskyt
5 viis	60 kuuskyt
6 kuus	70 seitsemänkyt
7 seitsemä	80 kahdeksänkyt
8 kahdeksa	90 yhdeksänkyt
9 yhdeksä	
10 kymmenen	

DIALOGEJA

— Siivoatko usein?

— Siivoan keittiön joka päivä, mutta koko asunnon vain kerran viikossa.

◇

— Voitko viedä matot ulos?

— Imuroin ne mieluummin pölynimurilla.

◇

— Voisitko avata radion? Haluaisin kuunnella uutiset.

— Avaan heti. Suljen ensin television.

From *candis* with Löve...

- Kuka ostaa liput?
- Minä voin ostaa liput.
- No, kiva.

- Voinko saada lipun Karita Mattilan konserttiin, joka on keski-
viikkona?
- Millaisen paikan haluatte?
- Haluaisin paikan toiselta riviltä vasemmalta.
- Olkaa hyvä. 200 markkaa.
- Olkaa hyvä.

- Ravintola Vaakuna. Novimestari Rönöberg. Hyvää iltaa.
- Iltaa. Haluaisin varata pöydän kahdelle hengelle kello 7.
- Millä nimellä?
- Mattilan nimellä.
- Mattila. Kiitos ja tervetuloa.
- Kuulemiin.
- Kuulemiin.

HARJOITUKSIA

1. **Расскажите по тексту 1, что Тина ест утром, что она надевает на себя, выходя на улицу.**

2. **Поставьте слова в скобках в accusativ.**

Kun herätyskello soi, Juri heittää (peitto) yltään, voimistelee ja ottaa (suihku). Sitten hän pukeutuu ja syö (aamiainen). Koska ulkona on kylmä, Juri panee (takki) päälle, (hattu) päähän ja (kaulaliina) kaulaan. Sitten hän ottaa (reppu) ja lähtee kouluun. Hän on koulussa kello yhdeksästä kello kahteen. Juri syö (lounas) koulussa. Koulun jälkeen hän lukee ensin (läksyt) ja lähtee sitten koiran kanssa ulos.

3. **Расскажите от 1-го лица, как Вы собираетесь утром на работу или на занятия. Используйте материал предыдущего упражнения и текста 1.**

- a) Закажите по телефону билеты в театр или на концерт.
- b) Закажите в ресторане стол на несколько человек.

3. **Расскажите об уборке квартиры, используя слова текста 2.**

6. **Измените предложения по образцу.**

Matti: Pitää avata ovi. — Avaanko oven?

Pitää hakea posti. Pitää kirjoittaa kirje. Pitää lähettää sähkö. Pitää kääntää teksti. Pitää lukea uutiset. Pitää tilata sanomalehti. Pitää siivota keittiö. Pitää pestä jääkaappi. Pitää ostaa uusi matto. Pitää viedä lapsi lääkäriin.

7. **Поставьте слова, данные в скобках, в accusativ.**

Voitko saattaa (minä) asemalle? Saatan (sinä) kotiin. Voitko hakea (me) autolla? Haluaisin kutsua (te) kahville. Kutsunko (he) meille? Voitko herättää (minä) aamulla aikaisin? Haluaisin tavata (hän) tänään.

8. **Вставьте вместо тире подходящее слово в форме accusativa. Слова даны под чертой.**

Mistä voi ostaa suomalais-venäläisen — ? Antoiko lääkäri sinulle — ? Otaiko — vai — ? Tanja syö — kotona, mutta — hän syö koulussa. Haluatko kuunnella uuden — ? Kerron teille — . Suoritan — ensi viikolla. Maanantaina pidämme — . Joulukuussa lumi peittää — . Kirjoitan hänelle — .

resepti, aamiainen, lounas, uutinen, sanakirja, makkaravoileipä, juustovoileipä, tentti, levy, maa, kokous, kirje

9. **Поставьте слова, данные в скобках, в нужный падеж.**

(Asunto) ovi on lukossa. Avain on ovesta, panen sen (pöytä). (Illallinen)

From *candis* with Love...

jälkeen kuuntelen uutiset. (Siivous) jälkeen menen (suihku). Martti haluaa varata hotellista (huone). Hän lukee lehdet (aamu). (Tämä potilas) on paha sydänvika. Irene palaa kotiin vasta (ilta). Sairaanhoitaja antaa (potilas) aspiriinin. Aiotko mennä (aamiainen) jälkeen (kirjasto)?

KAPPALE YHDEKSÄN 9 YHDEKSÄS KAPPALE

- Voitko sinä ostaa lipun?
- Minä en voi nyt ostaa lippua. Minulla ei ole rahaa.

- Hei, mitä sinä teet?
- Luen lehteä.

- Hei, mitä sinä syöt?
- Syön suklaata.

PARTITIIVIOBJEKTI

Партитивное прямое дополнение

Ostan ruusun.	En osta ruusua.
Avaan ikkunan.	En avaa ikkunaa.
Panen radion kiinni.	En pane radiota kiinni.
Tunnen tuon miehen.	En tunne tuota miestä.
Tunnen hänet.	En tunne häntä.
Vien kirjeen postiin.	En vie kirjettä postiin.

В отрицательных предложениях прямое дополнение имеет форму партитива.

AKKUSATIIVI - JA PARTITIIVIOBJEKTI

Аккузативное и партитивное дополнение

Ostan kahvipaketin.	Ostan kahvia.
Avaan maitotölkin.	Juon maitoa.
Otan sokeriastian kaapista.	Panen sokeria kahviin.
Otan suola-astian kaapista.	Panen suolaa keittoon.
Ostan leivän.	Syön leipää.
Voitko lainata minulle markan?	Voitko lainata minulle rahaa?
	Kaikki ihmiset haluavat rauhaa.
	Tarvitsen työtä.
	Lapsi tarvitsee rakkautta.

Дополнение, которое обозначает вещество или абстрактное понятие, имеет форму партитива, если речь идет о неопределенном или неограниченном количестве чего-либо.

Akkusatiivi

Аккузатив

Partitiivi

Партитив

Kirjoitan kirjeen ja vien sen postiin.	Istun kotona. Juon kahvia ja kirjoitan kirjettä.
Luen tämän romaanin päivässä.	On yö. En saa unta. Luen romaania.
Pesen tukan huomenna aamulla.	Puhelin soi. En voi vastata. Pesen tukkaa.
Tällä levyllä Jorma Hynninen laulaa Merikannon laulun Merellä.	Radio on auki. Kuuntelen, kun Jorma Hynninen laulaa Merikannon laulua.

В финском языке, в отличие от русского, не различаются глаголы совершенного и несовершенного вида. Результативность действия многих глаголов выражается при помощи падежа прямого дополнения: глагол в сочетании с аккузативом выражает завершенность или однократность действия, с партитивом — длительность или многократность (процесс действия).

Некоторые глаголы всегда требуют после себя партитива. Таковыми являются, например: **auttaa** 'помогать', **ajatella** 'думать',

From *candis* with Love...⁷³

harrastaa 'увлекаться, заниматься чем-либо', **häiritä** 'мешать кому-либо', **odottaa** 'ждать', **rakastaa** 'любить', **pelätä** 'бояться'.
Autan äitiä. — Помогаю матери. Ajattelen sinua. — Думаю о тебе.
Harrastan urheilua. — Занимаюсь спортом. Odotan vierasta. — Жду гостя. Häiritsekö teitä? — Я вам не мешаю?

Minun täytyy/pitää + infinitiivi

Мне нужно + инфинитив

- Lähdetkö kotiin?
- En voi. Minun pitää käydä torilla.

◇

- Mihin sinä menet?
- Menen paperikauppaan. Minun täytyy ostaa lehti ja paperia.

Minun täytyy käydä kaupassa.
Sinun täytyy tulla myös.
Hänen täytyy nousta aikaisin.
Meidän täytyy tavata pian.
Teidän täytyy soittaa minulle.
Heidän täytyy mennä sairaalaan.
Tiinan täytyy lukea paljon.
Herra Rantasen täytyy matkustaa paljon.

Tiinan täytyy ostaa uusi sanakirja.
Irenen täytyy ostaa Mikolle uudet kengät.
Minun täytyy saada tavata sinut.
Meidän täytyy ostaa maitoa.

В предложениях, выражающих долженствование или необходимость, лицо, которое должно что-либо сделать, выражено формой генитива, а прямое дополнение — формой аккумулятива без окончания (совпадающего с номинативом) или партитива.

Обратите внимание: в конструкции типа **Minun täytyy lukea tämä kirja** (Мне нужно прочитать эту книгу) аккумулятивное прямое дополнение выступает без окончания.

Minun ei tarvitse + infinitiivi

Мне не нужно + инфинитив

Minun ei tarvitse käydä kaupassa.
Sinun ei tarvitse tulla.

Hänen ei tarvitse nousta aikaisin.
Meidän ei tarvitse ostaa maitoa.
Heidän ei tarvitse mennä sairaalaan.
Tiinan ei tarvitse ostaa uutta sanakirjaa.

В отрицательных предложениях прямое дополнение выступает всегда в форме партитива.

PERSOONAPRONOMINIEN GENETIIVI JA PARTITIIVI

Генитив и партитив личных местоимений

Nominatiivi	Genetiivi	Partitiivi
minä	minun	minua
sinä	sinun	sinua
hän	hänen	häntä
me	meidän	meitä
te	teidän	teitä
he	heidän	heitä

LUKUTEKSTI 1

Tiinalla on ylihuomenna syntymäpäivä. Äidin täytyy ostaa hänelle lahja. Äiti menee tavarataloon. Hän katsoo ensin kaunista hajuvesipulloa, mutta ajattelee sitten, että Tiina ei tarvitse hajuveistä. Sitten äiti näkee kauniin huivin. Hän katsoo hintaa ja ajattelee, että hän ei voi ostaa niin kallista lahjaa. Haluaakohan Tiina kirjan? Äiti käy vielä musiikkiosastolla, mutta hän ei tiedä, millaista musiikkia Tiina kuuntelee, ja siksi hän ei osta levyä. Vihdoin hän päättää ostaa Tiinalle aamutossut.

LUKUTEKSTI 2

Tiinan opiskelutoveri Anita kertoo Tiinalle, miksi hän ei enää asu Timon kanssa. Timo oli Anitan poikaystävä. Heillä oli yhteinen asunto opiskelija-asuntolassa¹. Nyt Anita on vihainen. Hän ei enää halua asua Timon kanssa, vaan² Timon täytyy muuttaa pois. Anita kertoo Tiinalle, että Timo ei koskaan siivoa eikä tiskaa. Timo ei koskaan muista ostaa vessapaperia eikä hammastahnaa eikä saippuaa. Timo ei sulje televisiota,

From *candis* with Love...

vaikka hän ei enää katso sitä. Timo ei sijaa vuodetta eikä vaihda pyyheliinaa. Timo ei muista Anitan syntymäpäivää. Hän ei koskaan tuo Anitalle kukkaa. Hän ei puhu mitään eikä hän kuuntele Anitaa, hän vain katsoo televisiota.

SELITYKSIÄ

1. Timo oli Anitan **poikaystävä**. Heillä oli **yhteinen asunto** opiskelija-asuntolassa.

В Финляндии люди не всегда оформляют брак, они могут создать семью, не зарегистрировав брака. Такая форма создания семьи получила название **avoliitto** в отличие от **avioliitto** 'зарегистрированный брак'.

2. Anita ei halua asua Timon kanssa, **vaan** Timon täytyy muuttaa pois.

Противительный союз **vaan** употребляется после отрицательного предложения, в других случаях употребляется союз **mutta**.

Kuka? — Ei kukaan.	Ketä? — Ei ketään.
Mikä? — Ei mikään.	Mitä? — Ei mitään.

DIALOGEJA

— Hei, haluatko omenan?
— Kiitos, en halua omenaa, vaan banaanin.

— Kuka tuo mies on?
— En tunne häntä.

— Haluatko kahvia?
— Kyllä, kiitos.
— Käytätkö kermaa ja sokeria?
— Käytän kermaa, mutta en sokeria.

— Voitko lainata minulle rahaa?
— Paljonko tarvitset?
— Voitko antaa satasen', minun täytyy maksaa puhelinlasku.
— Minullakin on aika vähän rahaa, mutta voin kyllä lainata satasen.

— Ketä sinä odotat?
— Odotan Timoa. Hän on taas myöhässä.

— Mitä sinä etsit?
— Etsin sanakirjaa. Sen täytyy olla täällä jossakin.

— Tiina! Puhelin soi. Vastaatko sinä?
— En voi. Pesen tukkaa.

— Missä isä on?
— Ulkona. Hän pesee autoa.

— Täytyykö sinun vielä mennä hammaslääkäriin?
— Ei tarvitse. Hampaat ovat nyt kunnossa. Minun täytyy mennä hammaslääkäriin vasta vuoden kuluttua.

— Äiti, miksi Katjan ei koskaan tarvitse siivota?
— Hän on vielä niin pieni.

SELITYS

1. Voitko antaa **satasen**?

sifinen — 100 euroa, 100 euron seteli
viisikymppinen — 50 euroa, 50 euron seteli
kymppi — 10 euroa, 10 euron seteli
viitonen — 5 euroa, 5 euron seteli

us/ys-loppuiset nominit

rakkaus	rakkaude-	rakkaudesta	rakkautta (partitiivi)
lapsuus	lapsuude-	lapsuudessa	lapsuutta
äitiys	äitiyde-	äitiydestä	äitiyttä

e-loppuisten nominien astevaihtelu

vuode	vuotee-	vuoteessa	vuodetta
tiede	tietee-	tieteet	tiedettä
tunne	tuntee-	tunteella	tunnetta
koe	kokee-	kokeessa	koetta
huurre	huurtee-	huurteessa	huurretta

В этом типе слов в номинативе и партитиве выступает слабая основа, во всех остальных падежах — сильная.

HARJOITUKSIA

1. Составьте вопросы по предыдущим текстам и ответьте на них.
2. Составьте диалог между покупателем и продавцом. Ситуация: Покупатель выбирает в магазине подарок.
3. Ответьте на вопросы отрицательно.

Malli: Onko sinulla avain? — Minulla ei ole avainta.

a) Onko siellä vapaa paikka? Onko teillä kasettinauhuri? Onko Tiinalla piano? Onko tässä talossa hissi? Onko lapsella nimi? Onko teillä huomenna suomen kielen tunti? Onko täällä yleisöpuhelin?

b) Tarvitsetko sanakirjan? Syötkö lounaan ravintolassa? Haluatko voileivän? Lähetätkö hänelle sähköä? Aiotko katsoa uuden filmin? Ostatko tämän postikortin? Otatko suihkun? Lainaatko minulle satasen? Tunnetko tuon naisen? Luetko sanomalehden aamulla? Panetko hatun päähän? Pidättekö huomenna kokouksen? Ostatko saippuaa? Käytätkö sokeria? Juotko kahvia? Tarvitsetko apua?

4. Поставьте прямое дополнение в accusativ или в партитив. Ответьте на вопросы отрицательно.

Voitko sulkea (ikkuna)? Osaatko soittaa (Kuutamonaatti)? Häiritsekö (minä)? Voitko antaa minulle (viitonen)? Syötkö tänään (päivällinen) ravintolassa? Voitko auttaa (minä) vähän? Voitko hakea kassasta (lippu)? Voitko esitellä (minä) johtajalle? Juotko (kahvi) vai haluatko (tee)? Pelkäätkö (leikkaus)? Tarvitsetko (raha)? Tunnetko (Anita)?

5. Ответьте на вопросы отрицательно.

Malli 1: Täytyykö sinun suorittaa tentti? — Minun ei tarvitse suorittaa tenttiä.

Täytyykö sinun viedä kirje postiin?
Täytyykö sinun ostaa uusi sanakirja?
Täytyykö sinun siivota asunto?
Täytyykö sinun imuroida matto?
Täytyykö sinun tilata lehti?
Täytyykö sinun maksaa puhelinelasku?
Täytyykö sinun laittaa illallinen?
Täytyykö sinun odottaa koko kuukausi?

Malli 2: — Täytyykö (Pekka) kääntää teksti?
— Täytyykö Pekan kääntää teksti?
— Pekan ei tarvitse kääntää tekstiä.

Täytyykö (äiti) ostaa lahja Tiinalle?
Täytyykö (Antti) kääntää johtajan puhe?
Täytyykö (opas) varata bussi?
Täytyykö (minä) esitellä sinut?
Täytyykö (me) odottaa sinua?
Täytyykö (sinä) hakea heidät autolla?

6. Поставьте местоимения в нужный падеж.

Hän ei tunne (sinä). Milloin voin tavata (hän). Kutsun hänet (me). Voitko soittaa (minä) illalla? Voitko esitellä (minä) vieraalle? Onko (sinä) avain mukana? (Minä) ei ole puhelinta. (Te) ei tarvitse lukea tätä tekstiä. (Kuka) laukku tämä on? (Kuka) sinä lähetät sähköä?

7. Измените предложения по образцу.

Malli: Mitä tämä hajuvesi maksaa? — Mikä tämän hajuveden hinta on?

Mitä tämä huivi maksaa? Mitä tämä yöpaita maksaa? Mitä tämä suklaa maksaa? Mitä tämä levy maksaa? Mitä tämä takki maksaa? Mitä tämä hame maksaa? Mitä tämä lehti maksaa? Mitä tämä kahvipaketti maksaa? Mitä tämä leipä maksaa? Mitä tämä kassi maksaa?

KAPPALE KYMMENEN 10 KYMMENES KAPPALE

- Äiti, tässä on opiskelutoverini Anita. Anita, tässä on äitini.
- Päivää.
- Päivää. Hauska tutustua.

- Oletteko te kaksoset?
- Olemme. Minun nimeni on Pasi ja veljeni on Anssi.

Kenen? Чей?

Tämä kirja on minun.	Tämä on minun kirjani.
Mikä takki on sinun?	Mikä on sinun takkisi?
Onko tämä paikka hänen?	Onko tämä hänen paikkansa?
Tuo auto on meidän.	Tuo on meidän automme.
Onko tämä matkalaukku teidän?	Onko tämä teidän matkalaukkunne?
Onko tämä osoite heidän?	Onko tämä heidän osoitteensa?

OMISTUSLIITTEET (Possessiivisuffiksit)
Притяжательные суффиксы

minun kirjani	meidän kirjamme	моя книга	наша книга
sinun kirjasi	teidän kirjanne	твоя книга	ваша книга
hänen kirjansa	heidän kirjansa	его (ее) книга	их книга

minun nimeni	meidän nimemme	мое имя	наше имя
sinun nimesi	teidän nimenne	твое имя	ваше имя
hänen nimensä	heidän nimensä	его (ее) имя	их имя

Генитив личных местоимений (**minun, sinun** и т. д.) имеет значение притяжательности, т. е. обозначает принадлежность. Он может выступать самостоятельно или в сочетании с существительным. Если перед существительным стоит генитив личного местоимения, то к существительному присоединяется притяжательный суффикс.

	Ед. ч.		Мн. ч.
1 minun	ni	meidän	mme
2 sinun	si	teidän	nne
3 hänen	nsa/nsä	heidän	nsa/nsä

Притяжательный суффикс присоединяется к основе слова, в словах с чередованием согласных — к сильной основе (huoneesi, miehensä, käteni, hampaani, osoitteemme, poikansa, äitinsä, jalkansa).

Если слово стоит не в номинативе, а в каком-либо другом падеже, притяжательный суффикс ставится после падежного окончания (huoneessani, kädestäni, hampaassani, osoitteeseemme, poikaansa).

Если в конце падежной формы (кроме номинатива и аккумулятива) стоит краткий гласный, то в 3 лице вместо **nsa/nsä** предпочтительнее употреблять удлинение конечного гласного + **n**: miehelleen, jalassaan, äitiään.

Обратите внимание:

1) Если в конце падежной формы стоит буква **t** или **n**, то перед притяжательным суффиксом она выпадает:

- käsi — käteni (ном. ед. числа) 'моя рука',
- kädet — käteni (ном. мн. числа) 'мои руки',
- käden — käteni (ген. ед. числа) 'моей руки',
- käteen — käteeni (илл. ед. числа) 'в мою руку'.

2) Для выражения принадлежности в 1-ом и во 2-ом лице обычно достаточно притяжательного суффикса, генитив личного местоимения может быть опущен, если он особо не подчеркивается.

Nimeni on Katja. Siskoni nimi on Tiina. Matkalaukkumme ovat jo vaunussa.

Ср.: Meidän matkalaukkumme ovat jo vaunussa, mutta teidän matkalaukkunne ovat vielä ulkona.

Употребление притяжательного суффикса и притяжательного местоимения 3-го лица можно сравнить с употреблением притяжательного местоимения в русском языке.

Ср.: в русском языке **его** комната — в финском языке **hänen** huoneensa (употребляется местоимение + притяжательный суффикс).

Нэн он huoneessaan (употребляется

только притяжательный суффикс без местоимения). 'Он находится в своей комнате'. Pekka esittelee vaimonsa Jukalle, ja Jukka ojentaa kukan hänen vaimolleen 'Пекка представляет свою жену Юкке, и Юкка преподносит его жене цветок'. То же во множественном числе: Nämä ovat heidän lapsensa 'Это их дети'. He pitävät hyvää huolta lapsistaan 'Они очень заботятся о своих детях'.

LUKUTEKSTI

Hei Lena!

Yllätyt ehkä, kun saat tämän kirjeen. Etsin itselleni kirjeenvaihtoveria. Nimesi ja osoitteesi olivat laitoksemme ilmoitustaululla. Minä opiskelen venäjän kieltä Helsingin yliopistossa ja tarvitsen harjoitusta. Haluan myös venäläisen ystävän. Opiskelen myös fonetiikkaa ja yleistä kieli-tiedettä, mutta venäjä on pääaineeni.

Vaikka opiskelupaikkani on Helsinki, olen kotoisin Tampereelta ja perheeni asuu siellä. Äitini on sairaanhoitaja, ja isäni on insinööri. Heidän nimensä ovat Irene ja Martti. Minulla on 13-vuotias veli, joka käy koulua. Hänen nimensä on Mikko. Pikkusiskoni Katja on vasta seitsemänvuotias.

Minä olen 20 vuotta vanha. Kuvastani näet, minkänäköinen olen. Harrastan voimistelua, lentopalloa, musiikkia ja tietysti kirjallisuutta. Pelaan lentopallojoukkueessa. Joukkueemme pelaa urheiluhallissa keran viikossa. Peli-iltamme on tiistai.

Helsingistä on vaikea löytää asuntoa. Minulla oli onnea. Minulla on

vuokra-asunto, pieni yksiö. Asuntoni on Hakaniemessä, siis hyvin lähellä Helsingin keskustaa. Tavallisesti kävelen tai ajan polkupyörällä yliopistolle.

Millainen sinun perheesi on? Onko kotisi Pietarin keskustassa? Asutko kotona vai asuntolassa? Ovatko teidän opiskelija-asuntolanne lähellä yliopistoa? Mikä sinun pääaineesi on?

Toivottavasti vastaat pian kirjeeseeni.

Terveisin Tiina

DIALOGEJA

— Anteeksi, onko tämä Teidän paikkanne?

— Ei ole, minun paikkani on tuolla.

— Hyvää päivää, hyvät ystävät. Tervetuloa Moskovaan! Minä olen teidän oppaanne. Nimeni on Marina Isakova.

— Hauska tutustua.

— Tässä on hotellinne. Nyt voitte ottaa matkalaukkunne ja mennä sisään.

— Rouva Karlsson, missä Teidän matkalaukkunne ovat?

— Tässä ovat kaikki matkatavarani: tässä on matkalaukkuni, tässä käsilaikkuni... Mutta missä kamerani on?

— Mikä tämä on? Onko tämä Teidän?

— On, kiitos. Minä ja miehieni harrastamme valokuvausta. Meillä on aina kamera mukana.

— Onko tämä sinun sanakirjasi?

— On.

— Saanko lainata sitä?

— Saat, mutta se ei ole hyvä sanakirja. Matin sanakirja on parempi.

— Mitä te teette tänään?

— Meidän paras ystävämmme tulee meille illalla.

- Perheeni on hyvin musikaalinen. Vaimoni harjoittelee pianonsoittoa. Poikani on rumpali, tyttäreni soittaa kitaraa ja laulaa.
- Mitä sinä teet?
- Kärsin hiljaa.

- Minkäikäinen poikanne on? Hän näyttää ihan aikuiselta.
- 17-vuotias. Hän käy jo työssä.
- Entä tyttärenne?
- Tyttäreni on vasta 7-vuotias.

Poika näyttää aikuiselta.
Юноша кажется взрослым.

Matkalaukku tuntuu raskaalta.
Чемодан кажется тяжелым.

näyttää } + ablatiivi
tuntuu }

SANANLASKU Työ tekijäänsä kiittää.

HARJOITUKSIA

1. Расскажите, что Вы узнали о Тине из ее письма Лене.
2. Ответьте на вопросы.

- Mikä on nimesi ja osoitteesi?
- Käytkö työssä? Mikä on ammattisi?
- Missä isäsi ja äitisi ovat työssä?
- Mikä on heidän ammattinsa?
- Mitkä ovat isäsi ja äitisi nimet?
- Onko sinulla sisar tai veli? Mitkä ovat heidän nimensä?
- Minkäikäinen veljesi tai sisaresi on?
- Onko sinulla ystävä? Mikä hänen nimensä on?
- Mikä sinun harrastuksesi on?

3. Употребите вместо выделенного слова местоимение **hänen** или **heidän**. Прибавьте к следующему за ним слову нужный притяжательный суффикс.

Malli: Äiti pesee **lapsen** kädet. — Äiti pesee hänen kätensä.

Äiti pesee **lapsen** jalat. Pekka tuo **Annan** matkalaukun. Tässä ovat **siskoni** pojat. Tämä on **Pekan** sisko. Tämä on **isän** paikka. Mikä on **Järvisen** etunimi? Tässä on **Marinan** osoite. Missä ovat **Mikon** saappaat? Tämä on **Katjan** ja **Mikon** koti. Tämä on **Tarjan** ja **Marjan** huone. Missä **Järvisen** perhe asuu?

4. Употребите вместо 1 лица 3 лицо единственного числа.

Istun huoneessani, pöytäni ääressä. Minulla on kirjepaperia pöydällä ja kynä kädessäni. Minun pitäisi kirjoittaa kirje uudelle kirjeystävälleni. Katson ulos ikkunasta ja ajattelen.

Mitä minä kerron itsestäni? Lähetän valokuvani. »Yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa.»

Kuvasta voi nähdä, että silmäni ovat siniset, tukkani on ruskea, nenäni on pitkä, suuni on aika iso.

Mutta kuvasta ei voi nähdä kaikkea. Ei voi nähdä, että selkäni on usein kipeä, käteni palelevat helposti, ääneni on hiljainen ja luonteeni on rauhallinen.

KAPPALE 11
YHDESTOISTA KAPPALE

- Haluaisin esitellä sinulle äitini.
- Hauska tutustua. Minä olen Leena.

- Voisitko lainata minulle kynää?
- Voin. Se on laukussani. Voit ottaa sen sieltä itse.

- Voisitko avata ikkunan?
- Avaisitteko ikkunan?
- Voisitko sulkea oven?
- Sulkisitko oven?
- Antaisitko minulle suolaa?
- Haluaisitko kahvia?
- Söisitkö jotakin?
- Lähtisitkö kanssani kahville?
- Haluaisin kahvia.
- Matkustaisin mielelläni Pietariin.
- Minun pitäisi lähettää sähkö. Mistä saisin lomakkeen?

KONDITIONAALI

Кондиционал

sulkevat	→	sulke-	→	sulkisivat
oppivat	→	oppi-	→	oppisivat
voivat	→	voi-	→	voisivat
saavat	→	saa-	→	saisivat
heräävät	→	herää-	→	heräisivät
juovat	→	juo-	→	joisivat
syövät	→	syö-	→	söisivät
vievät	→	vie-	→	veisivät
antavat	→	anta-	→	antaisivat
kysyvät	→	kysy-	→	kysyisivät

Показатель кондиционала **-isi-** присоединяется к основе 3 лица. За ним следуют личные окончания (3 лицо ед. числа не имеет личного окончания).

haluaisin	haluaisimme	Я хотел бы.	Мы хотели бы.
haluaisit	haluaisitte	Ты хотел бы.	Вы хотели бы.
haluaisi	haluaisivat	Он хотел бы.	Они хотели бы.

Отрицательная форма кондиционала образуется из отрицательного глагола, который спрягается, и основного глагола, который оканчивается на показатель кондиционала **-isi-**: en haluaisi, et haluaisi, hän ei haluaisi, emme haluaisi, ette haluaisi, he eivät haluaisi.

При присоединении показателя **-isi-** к основе происходят следующие изменения:

конечные гласные основы **-e** и **-i** исчезают;
долгий гласный сокращается;
в дифтонгах **-uo**, **-yö**, **-ie** первый гласный исчезает.

Кондиционал выражает вежливую просьбу, пожелание или предложение. На русский язык он может переводиться:

а) словосочетанием *может быть* или вежливым вопросом: Söisitkö jotakin? — Может быть, поешь чего-нибудь? Не поешь ли тебе чего-нибудь?

б) условным наклонением: Matkustaisin mielelläni Kaukasiaan. — Я охотно поехал бы на Кавказ.

в) повелительным наклонением со словами *пожалуйста, будьте добры*: Sanoisitteko, miten voisin soittaa Moskovaan? — Скажите, пожалуйста, как мне позвонить в Москву? Neiti, toisitteko ruokalistan. — Девушка, принесите, пожалуйста, меню.

LUKUTEKSTI 1

Hei Tiina!

Kiitos kirjeestä, jossa kerrot itsestäsi ja perheestäsi. Minäkin haluaisin kertoa sinulle vähän itsestäni ja perheestäni. Tiedät jo, että nimeni on Lena ja asun Pietarissa. Opiskelen Pietarin yliopiston filologisessa tiedekunnassa. Pääaineeni on suomen kieli ja kirjallisuus. Opiskelen myös uncaria. Pidän erikoisesti kirjallisuudesta ja musiikista.

Isäni on työssä tehtaassa. Hän on 45-vuotias. Hänen nimensä on Nikolai Mihailovitš. Äitini nimi on Veera Petrovna. Hän on venäjän kielen opettaja. Hän opettaa venäjää ulkomaalaisille. Äitini puhuu vähän ruotsia ja saksaa. Nyt hän haluaa oppia myös suomen kieltä. Hän ymmärtää jo vähän suomea, mutta ei osaa puhua. Suomen kieli on meidän yhteinen harrastuksemme. Minulla on myös veli, hänen nimensä on Juri. Veljeni on 15-vuotias. Hän käy vielä koulua. Juri harrastaa urheilua. Kesällä hän pelaa jalkapalloa ja talvella jääkiekkoa. Minä ja veljeni harrastamme myös valokuvausta. Haluaisin tietää myös, millainen on kotikaupunkisi ja korkeakoulu, jossa opiskelet. Toivottavasti kirjoitat minulle pian.

Lena

LUKUTEKSTI 2

Hei Riitta!

Tervehdys taas täältä Lappeenrannasta. Mitä sinulle kuuluu? Nyt olisi kai aika suunnitella sitä meidän lomamatkaamme. Mitä mieltä olet, lähtisimmekö yhdessä sille Baltian kierrokselle? Jos sinulle sopii, sinä voisit hankkia matkaliput, koska asut Helsingissä. Matkustaisimme ensin laivalla Tallinnaan ja jatkaisimme sieltä matkaa bussilla. Voisimme tietysti kysyä, tarjoaisiko joku matkatoimisto valmista pakettimatkaa. Minä voisin olla matkalla pari viikkoa. Entä sinä, millainen sinun aikataulusi on?

Ajattelisit asiaa: uisimme meressä, kävisimme museoissa,

näkisimme paljon uutta, söisimme hyvin, kävisimme ehkä teatterissa ja lepäisimme kunnolla.

Kirjoittelethan' pian.
Terveisin Anita

SELITYS

1. Частица **-han/-hän** может также придать вопросу или просьбе оттенок вежливости. Глагол **kirjoitella** образован от глагола **kirjoittaa** с помощью суффикса **-ele-**, придающего глаголу значение многократности действия. Однако в данном случае форма глагола употреблена для обозначения близких отношений между пишущими.

DIALOGEJA

— Olisiko johtaja Nieminen tavattavissa?
— Valitettavasti hän ei ole paikalla. Voisitko soittaa vähän ajan kuluttua uudelleen?

Matti: Olisiko teillä kolmen hengen pöytä?
Tarjoilija: On kyllä. Tänne, olkaa hyvä. Syöttekö?
Matti: Joo, katsoisimme ruokalistaa.
Tarjoilija: Ottaisitteko alkuun jotakin juotavaa?
Matti: Minä otan vettä.
Pekka: Minä ottaisin olutta.
Heikki: Vettä vain, kiitos.
Matti: Minä tilaisin jo. Tiedän jo mitä haluan. Entä te?
Pekka: Joo, luulen, että otan pyttipannun.
Heikki: Minä otan Janssonin kiusauksen.
Matti: Minulle paistetut silakat.
Tarjoilija: Kiitos.

— Ottaisitko kahvia?
— Ottaisin mieluummin teetä, jos sinulla on.

— Soittaisitko minulle illalla?
— Joo, mihin aikaan?
— Luulisin, että olen kotona jo kuudelta.

— Saisinko esitellä: tämä on tyttäreni Jaanan poika.
— Tyttäresi poika? Onko tyttärelläsi jo noin iso poika?

— Missä ryhmänjohtaja on? Minun täytyy puhua hänen kanssaan?
— Hän keskustelelee tuolla oppaan kanssa.

— Luuletko, että Anu lähtisi meidän kanssamme teatteriin?
— Olen varma, että hän lähtee mielellään¹.

— Mitä mieltä Te olette insinööri Rantasen hankkeesta?
— Tarkoitatteko sitä uutta rakennussuunnitelmaa? Mielestäni se on hyvin mielenkiintoinen. Hänen ehdotustaan kannattaa harkita.

— Haluaisitko kupin kahvia?
— Kiitos, mielelläni.

SELITYKSIÄ

1. Слово **jotakin** 'что-нибудь, кто-нибудь' является партитивом неопределенного местоимения **jokin**. Слово **juotavaa** — причастие от глагола **juoda** 'пить'. Оно употребляется в значении существительного **juoma** 'питье'.

2. Когда послелог следует за личным местоимением, к нему присоединяется притяжательный суффикс (**minun kanssani**, **hänen kanssaan**, ср.: **Liisan kanssa**, **Harrin kanssa**).

3. Слово **mielelläni, mielelläsi, mielellään** 'с удовольствием' всегда употребляется с притяжательным суффиксом.

HARJOITUKSIA

1. Расскажите (по тексту) о Лене и ее семье.
2. Составьте рассказ о себе и своей семье.
3. Расскажите, как вы намерены провести свой отпуск или каникулы.
4. Расскажите о семейной или групповой фотографии по данному образцу.

— Tunnetko tämän valokuvan ihmiset?
— Tuossa keskellä ovat isäsi ja äitisi, heidät minä tunnen, ja heidän edessään olet sinä.
— Äitini vieressä istuvat veljeni ja hänen vaimonsa. Heidän takanaan seisovat serkkuni Kaisa ja hänen miehensä Tuomas.
— Entä kuka on tuo nuori nainen isäsi vieressä?
— Hänen vieressään on hänen siskonsa, Ilona-täti, ja tätini takana on hänen miehensä, Timo-eno.

5. Сделайте по образцу.

Malli 1: Voitko soittaa minulle huomenna? — Soittaisitko minulle huomenna?

Voitko kääntää tämän tekstin?
Voitko näyttää minulle tuota kirjaa?
Voitko panna ilmoituksen oveen?
Voitko ostaa meille liput?
Voitko herättää minut aamulla?
Voitko odottaa vielä vähän?
Voitko auttaa minua vähän?

Malli 2: (Tulla) tänään luokseni? — Tulisitko tänään luokseni?

(Saattaa) minut junaan? (Lukea) meille runosi? (Laulaa) meille jotakin? (Kattaa) pöydän? (Kutsua) nyt vieraat pöytään? (Kaataa) minulle kupin kahvia? (Kirjoittaa) esimerkit taululle?

Malli 3: Avata ikkuna. — Avaisitko ikkunan? — Avaan heti.

Lähtettää sähkö. Sytyttää valo. Sulkea radio. Tuoda ruokalista. Korjata virhe. Hakea sanomalehti.

KAPPALE 12 KAHDESTOISTA KAPPALE

- Lähdettekö uimaan?
- Lähden.

- Mihin sinä menet syömään?
- Minä käyn aina Kulmabaarissa.

- Lähdetkö syömään?
- En pääse lähtemään ihan vielä. Voitko odottaa minua?
- En voi jäädä odottamaan, koska Anneli odottaa minua baarissa.

III INFINITIIVI III инфинитив

Anneli menee baariin syömään.
Matti lähtee Pietariin opiskelemaan.
Tulisitko illalla meille katsomaan lomakuvaani?
Voitko tulla tapaamaan minua tänään?

Lapsi oppii helposti puhumaan vierasta kieltä.
Satutko tietämään Annelin osoitteen?
Joudun lähtemään työmatkalle.
Jäättekö odottamaan vai tuletteko hakemaan lääkkeitä myöhemmin?

Lea käy tiistaisin uimahallissa. Hän käy uimassa kerran viikossa.
Tänään hän menee taas uimaan.

From *candis* with Love...

◇ Pekka istuu usein kirjastossa. Tänäänkin hän on siellä lukemassa. Hän lähti lukemaan uutta romaania.

◇ Tanja opiskelee kielikerhossa. Hän haluaa oppia ymmärtämään ja puhumaan suomea. Hän käy usein harjoittelemassa kielistudiossa.

◇ Talvella käyn usein hiihtämässä. Kun tulen hiihtämästä, olen niin väsynyt, että menen heti nukkumaan.

◇ Etkö voisi kieltää lasta menemästä ulos näin myöhään?

3. persoona	vartalo	III infinitiivi
nukkuvat	→ nukku-	→ nukkumaan (illatiivi) nukkumassa (inessiivi) nukkumasta (elatiivi)
uivat	→ ui-	→ uimaan uimassa uimasta
opiskelevat	→ opiskele-	→ opiskelemaan opiskelemassa opiskelemasta
tapaavat	→ tapaa-	→ tapaamaan tapaamassa tapaamasta
häiritsevät	→ häiritse-	→ häiritsemään häiritsemässä häiritsemästä

Окончания III инфинитива (**maan/mään**, **massa/mässä**, **masta/mästä**) присоединяются к основе 3 лица.

С глаголами движения наряду со словами, обозначающими место, можно употреблять также глаголы. В таких случаях вме-

это обычного инфинитива (haluan **puhua** 'хочу говорить') употребляются формы III инфинитива, которые отвечают на вопросы **mihin** 'куда', **missä** 'где' или **mistä** 'откуда'.

Mihin?	Missä?	Mistä?
maan/mään syömään	massa/mässä syömässä	masta/mästä syömästä

Hän menee ravintolaan syömään.

Hän käy syömässä piteriassa.

Hän tulee syömästä kahden jälkeen.

Формы III инфинитива употребляются также со многими глаголами, не обозначающими движение или направление. В таких случаях речь идет о глагольном управлении.

maan/mään tulla mennä lähteä jäää joutua päästä oppia opetella ruvetä opettaa pyytää neuvoa saada panna	} + maan/mään III inf. illatiivi	massa/mässä olla käydä	} + massa/mässä III inf. inessiivi
		masta/mästä tulla palata lakata kieltää varoa	

Если III инфинитив присоединяется к сочетанию глагола **olla** и прилагательного, то он выступает в форме иллатива.

Hän on hyvä uimaan.

Hän on hidas lukemaan.

Hän on nopea laskemaan.

Hän on ahkera tekemään työtä.

Hän on laiska kirjoittamaan.

Hän on aina valmis auttamaan.

Он хорошо плавает.

Он медленно читает.

Он быстро считает.

Он прилежно работает.

Он ленится писать.

Он всегда готов помочь.

From *candis* with Love...

Обратите внимание:

alkaa + I infinitiivi
Alan lukea kirjaa.
Pian alkaa sataa.

ruveta + III infinitiivi
Rupean lukemaan kirjaa.
Pian rupeaa satamaan.

LUKUTEKSTI

Pekka Stepanov on kotoisin karjalaisesta kylästä. Nyt hän opiskelee Petroskoin yliopistossa suomen kielen ja kirjallisuuden osastolla. Pekka asuu opiskelija-asuntolassa ystävänsä Nikitan kanssa. Tässä on kuvaus heidän tavallisesta työpäivästään.

Nikita nousee aamulla aikaisin ja lähtee lenkille, mutta Pekka jää vielä nukkumaan. Hän nousee puoli kahdeksan ja panee kahvin kiehumaan. Kun Nikita palaa juoksemasta, pojat istuvat syömään. Aamiaisen jälkeen he menevät yliopiston suureen luentosaliin kuuntelemaan luentoa Kalevalasta.

Luennon jälkeen heillä on filosofian seminaari, jossa molemmat joutuvat esiintymään. Sitten on suomen kielen harjoitustunti kieli-studiossa, jossa he opettelevat ääntämään suomea.

Oppitunnit päättyvät kello kaksi. Nyt pojat menevät ruokalaan syömään.

Iltapäivällä Pekka menee kirjastoon lukemaan. Hän käy tavallisesti lukemassa lukusalissa; siellä on hiljaista eikä kukaan häiritse. Pekka joutuu ensi viikolla pitämään esitelmän tieteellisessä seurassa. Nyt hän menee keräämään aineistoa esitelmäänsä varten.

Nikitalla on rästitentti länsimaisesta kirjallisuudesta. Hän joutuu lukemaan paljon kaunokirjallisuutta, mutta hän lukee tavallisesti illalla. Nyt hän menee urheilusaliin pelaamaan lentopalloa. Joskus hän käy pelaamassa myös tennistä.

Illalla Pekka tapaa tyttöystävänsä ja he menevät suomalaisen teatteriin katsomaan uutta näytelmää. Lauantaisin he käyvät usein tanssimassa. Nyt heillä ei kuitenkaan ole aikaa käydä tanssimassa, koska yliopistossa on pian tenttikausi ja heidän täytyy suorittaa monta tenttiä.

DIALOGEJA

- Hei, Kaisa, lähdetkö pyöriämään?
- Lähden, jos lakkaa satamasta.
- Jos sataa kauan, voisimme mennä katsomaan uutta taidenäyttelyä.

- Mihin sinä olet menossa?
- Käyn vain ostamassa olutta.
- Älä ole kauan, rupeamme pian syömään.

- Rantasella.
- Iltaa, onkohan Katja tavattavissa?
- Ei ole nyt.
- Voitteko pyytää häntä soittamaan Timolle?
- Hän tulee kotiin hyvin myöhään, mutta pyydän häntä soittamaan huomenna.
- Kiitos. Kuulemiin.

— Katja. Tulisitko auttamaan minua? Rupean valmistamaan päivällistä. Sinä voisit tulla kuorimaan perunat ja leipomaan mustikkapiirakan.

— Minä en osaa leipoa mustikkapiirakkaa, mutta nythän opin tekemään senkin, jos sinä neuvot minua. Panen vain ensin jonkin levyn soimaan.

- Missä te aiotte viettää kesälomanne?
- Matkustamme Mustanmeren rannalle. Otamme lapset mukaan ja opetamme heidät uimaan.

- Lähdemmekö jalan vai jäämmekö odottamaan bussia?
- Olen laiska kävelemään. On parempi odottaa bussia.

From *candis* with Love..

— Päivää, täällä puhuu Veikko Veijalainen. Ovatko laboratorioko-
keen tulokset valmiit?

— Kyllä ovat. Ne ovat juuri tässä pöydälläni. Minun täytyy nyt
kyllä kieltää Teitä syömästä sokeria ja rasvaista ruokaa. Olisi hyvä
myös lakata tupakoimasta. Sen sijaan neuvon Teitä ulkoilemaan
paljon.

HARJOITUKSIA

1. Продолжите рассказ, используйте материал текста.

Nikita kertoo itsestään ja ystävästään: »Olen opiskelija. Asun asun-
tolassa ystäväni Pekan kanssa. Harrastan urheilua. Nousen tavalli-
sesti aamulla aikaisin ja lähdän lenkille...»

2. Составьте диалог между студентом и корреспондентом газе-
ты или радио, который берет интервью у студента. Используйте
материал текста. Разыграйте диалог.

3. Расскажите о своем рабочем или выходном дне, используя
глаголы в форме III инфинитива.

4. Поставьте глаголы, данные в скобках, в форму III инфинитива.

Pekka ja Mikko käyvät usein (luistella), tänään he menevät taas (luis-
tella). Antti käy näytelmäkerhossa, hän joutuu usein (esiintyä). Nikita
on valmis (suorittaa) tenttinsä. Hän joutuu (kirjoittaa) monta ainekir-
joitusta ennen kuin pääsee (suorittaa) tenttiä. Opiskelijat käyvät usein
(harjoitella) kielistudiossa. Tiina opettelee (puhua) venäjää. Anita on
valmis (viettää) lomansa Sotšissa. Milloin me lähemme (tavata)
Anjaa? — Olen valmis (lähteä) milloin tahansa (когда угодно).
Lääkäri kieltää potilasta (tupakoida) ja neuvoo häntä (kävellä) paljon
ulkona. Potilas varoo (syödä) liian rasvaista ruokaa. Katja on ahkera
(käydä) teatterissa. He ovat valmiit (auttaa) toinen toistaan (друг
другу). Kun lakkaa (sataa), lähemme (ulkoilla).

5. Дополните предложения подходящим по смыслу глаголом в
форме III инфинитива.

- 1) Kävitkö eilen ... uuden filmin? — En. Menen ... sen huomenna.
- 2) Miksi menet ... näin aikaisin? — Joudun ... huomenna aikaisin.
Panen herätyskellon ... kuudelta.
- 3) Lähdetkö ensi sunnuntaina ... ?
— Minulla on nyt paljon työtä, en jouda ...
- 4) Haluatko oppia ...
suomea? — Haluan oppia ... sekä ...
- 5) Anja jäi pysäkillä ... bussilla.
- 6) Nikita käy kerran viikossa urheilusalissa ... lentopalloa.

6. Сделайте по образцу.

Malli: Äiti pyytää Katjaa olemaan tänään kotona. Mitä hän sa-
noo Katjalle? — Hän sanoo: »Katja, olisitko tänään ko-
tona?»

Tiina pyytää Marinaa lähettämään hänelle valokuvansa. Mitä hän
sanoo Marinalle? Äiti pyytää Veeraa auttamaan häntä vähän. Mitä
hän sanoo Veeralle? Timo pyytää Anitaa lähtemään hänen kanssaan
kävelyille. Mitä hän sanoo Anitaalle? Opettaja pyytää Karia kirjoitta-
maan lauseet taululle. Mitä hän sanoo Karille? Turistit pyytävät
opasta kertomaan heille tästä näyttelystä. Mitä he sanovat oppaalle?

7. Сделайте по образцу.

Malli: Ensi vuonna alan opiskella suomea. — Ensi vuonna
rupean opiskelemaan suomea.

Ensi vuonna alan käydä näytelmäkerhossa. / — alan harjoitella kieli-
studiossa. / — alan harrastaa urheilua. / — alan käydä lenkillä. / —
alan pelata tennistä. / — alan uida avannossa. / — alan nousta
aikaisin. / — alan laulaa kuorossa. / — alan soittaa kitaraa. /

KAPPALE 13 KOLMASTOISTA KAPPALE

- Missä sinä olit eilen?
- Kävin konsertissa.

- Katsoitko eilen illalla televisiosta suomalaisen elokuvan?
- Katsoin.
- Pidotkö siitä?
- Kyllä, pidin. Se oli ihan hyvä.

IMPERFEKTI Имперфект

Huomenta! Nukuitko hyvin?
Anteeksi, mitä Te sanoitte?
Kysyin, mitä kello on.
Joko maksoit puhelinlaskun?
Ostin eilen uuden puvun.
Piditkö eilisestä elokuvasta?
Luin tämän kirjan jo viime viikolla.
Hän aloitti opinnot yliopistossa vasta viime syksynä.
Saitko tänään kirjeen isältä?
Mitä söit ja joit aamulla?
Kävelitkö työhön vai tulitko bussilla?
Mihin Anneli meni?
Nousin aikaisin.
Tapasimme insinööri Niemisen autonäyttelyssä.
Lapsi rupesi itkemään.
Puhelin häiritsi minua koko illan.

Preesensvartalo + i + Persoonapäätte

kerro	i	n
kerro	i	t
kerto	i	
kerro	i	mme
kerro	i	tte
kerto	i	vat

Verbityyppi 1

	Preesens	Imperfekti
o + i → oi	sanon	sanoin
u + i → ui	puhun	puhuin
y + i → yi	kysyn	kysyin

Verbityypit 1, 3, 5

a + i → i	otan	otin
ä + i → i	pidän	pidin
e + i → i	menen	menin
i + i → i	etsin	etsin

Verbityyppi 2

VV + i → Vi	saan	sain
uo + i → oi	juon	join
yö + i → öi	syön	söin
ie + i → ei	vien	vein

Verbityyppi 4

a/ä + si → si	haluan	halusin
	osaan	osasin
	herään	heräsin

В финском языке имеется 3 формы прошедшего времени: имперфект, перфект и плюсквамперфект.

Имперфект употребляется тогда, когда действие относится к определенному моменту в прошлом.

Aleksis Kivi syntyi vuonna 1834 ja kuoli vuonna 1872. Hän kirjoitti yhden romaanin ja monta runoa ja näytelmää.

Показателем имперфекта является *i*, он присоединяется к основе презенса (настоящего времени). Если основа презенса оканчивается на **-a/-ä, -e, -i**, то этот гласный исчезает перед показателем имперфекта:

odotan — odotin	päästän — päästin	kuljen — kuljin
soitan — soitin	esitän — esitin	pesen — pesin
pyyhin — pyyhin	kärsin — kärsin	

Если основа глагола оканчивается на долгий гласный, то перед показателем имперфекта **-i**, этот гласный укорачивается: saan — sain, myyn — myin, teen — tein.

Если основа глагола оканчивается на дифтонг **-uo, -yö, -ie**, то при прибавлении **-i** эти дифтонги меняются на **-oi, -öi, -ei** (**uo + i = oi, yö + i = öi, ie + i = ei**): tuon — toin, yön — löin, vien — vein.

Исключение: käydä — käyn — kävin.

В глаголах 4 типа конечный гласный основы **-a/-ä** исчезает и перед показателем имперфекта появляется **-s**: osaan — osasin, pelaan — pelasin, tapaan — tapasin; kerään — keräsin, lepään — lepäsin, tarjoan — tarjosin, siivoan — siivosin.

В имперфекте 3 лица единственного числа нет личного окончания, а форма оканчивается на показатель имперфекта *i*: toi, vei, halusi, siivosi, auttoi, kulki, odotti.

From *candis* with Love...

Обратите внимание: такие глаголы как tietää, tuntea, ymmärtää, lentää, kääntää, löytää, ruuhtää спрягаются в имперфекте так: tiesin, tunsin, ymmärsin, lensin, käänsin, löysin, pyysin.

Обратите внимание: если в двусложной основе слова и в первом, и во втором слоге есть гласный **-а**, то перед показателем имперфекта **-а** переходит в **-о**: laulan — lauloin, autan — autoin, maksan — maksoin.

LUKUTEKSTI 1

TARINA HÖLMÖLÄISISTÄ

Olipa kerran Hölmölä-niminen kylä, jossa asuivat hölmöläiset. Heidän tyhmydestään on olemassa monta tarinaa. Tässä yksi.

Kerran hölmöläiset päättivät rakentaa talon. He tekivät ahkerasti työtä. Pian talo oli valmis, mutta se oli aivan pimeä, koska talossa ei ollut yhtään ikkunaa. Hölmöläiset miettivät kauan, miten he saisivat valoa sisään. Lopulta eräs heistä ehdotti: »Jospa toisimme valoa sisään säkillä.» Toinen lisäsi: »Samalla säkillä voisimme viedä pimeyttä ulos.»

Hölmöläiset ihastuivat tällaisesta keksinnöstä. Koko viikon he kantoivat valoa sisään ja pimeyttä ulos, mutta tupa oli yhtä pimeä kuin ennenkin. Hölmöläiset miettivät, mitä he nyt keksisivät. Kerran he näkivät, että viisas Matti kulki kylän ohi. He kysyivät Matilta neuvoa. Matti otti kirveen ja hakkasi seinään ikkunan. Kun hölmöläiset huomasivat, miten valoisaksi tupa tuli, he ihastuivat niin, että hakkasivat pois koko seinän, sitten toisen, mutta kun he alkoivat hakata kolmatta seinää, koko talo hajosi.

LUKUTEKSTI 2

RUNOILIJU EINO LEINON ELÄMÄKERTA

6.7.1878 (kuudes heinäkuuta tuhatkahdeksansataaseitsemänkymmentäkahdeksan) syntyi maanmittari Antti Lönnbohmin ja hänen vaimonsa Anna Lönnbohmin perheen nuorin lapsi, Armas Einar. Myöhemmin hän käytti runoilijanimeä Eino Leino.

Eino vietti lapsuutensa kotona Paltamossa, Kainuussa¹. Hän oppi jo varhain lukemaan ja kirjoittamaan. Kouluun hän meni vuonna 1887. Hän kävi koulua Kajaanssa, Oulussa ja Hämeenlinnassa. Hänestä tuli ylioppilas² vuonna 1895. Hän aloitti opiskelun Helsingin yliopiston historiallis-kielitieteellisessä tiedekunnassa ja opiskeli siellä pari vuotta.

Pieni Eino kirjoitti ensimmäisen runonsa joulukuussa 1887. Kesällä 1890 isovelji Kasimir Leino — hänkin runoilija — opetti Einolle runotekniikkaa. Syksyllä ilmestyi Einon ensimmäinen painettu runo sanomalehdessä. Hänen ensimmäinen runokokoelmansa Maaliskuun lauluja ilmestyi vuonna 1896. Eino Leino kirjoitti lyriikkaa koko elämänsä ajan, mutta lyyrinen runous on vain osa hänen laajasta tuotannostaan. Koko ajan hän kirjoitti myös muuta: monta näytelmää, romaania, novellia, esseitä ja pakinaa. Hän käänsi mm. Runebergin tuotantoa ja monta maailmankirjallisuuden klassikkaa. Hän oli myös etevä kirjallisuus- ja teatterikriitikko ja sanomalehtimies. Hän oli aikansa johtava kulttuurihahmo Suomessa.

Leino matkusti laajalti sekä Suomessa että ulkomailla; hän kävi mm. Ruotsissa, Tanskassa, Virossa, Saksassa ja Italiassa.

Leino sairasti elämänsä lopulla monta vuotta, mutta jatkoi kirjoittamista loppuun asti. Eino Leino kuoli 10.1.1926 (kymmenes tammikuuta tuhatyhdeksänsataakaksikymmentäkuusi) Tuusulassa, Helsingin lähellä.

SELITYKSIÄ

1. **Кайнуу** — область в северо-восточной Финляндии.
2. **Hänestä tuli ylioppilas** = hän pääsi ylioppilaaksi, suoritti ylioppilastutkinnon. Он стал студентом, т.е. он сдал экзамены в среднем учебном заведении. Глагол **tulla** в сочетании с элативом употребляется для выражения перехода в другое качество. Напр.: Hänestä tuli insinööri. 'Он стал инженером'. Mikä sinusta tulee isona? 'Кем ты хочешь стать, когда вырастешь?'

DIALOGEJA

- Missä te kävitte?
- Ostoksilla.
- Mitä ostitte?
- Uuden kameran.
- ◇
- Pekka pyysi minulta rahaa. Lainasin hänelle satasen.
- Mihin hän tarvitsi rahaa?
- Hänen piti maksaa puhelinlasku.
- ◇
- Missä olit lomalla?
- Kävin Ruotsissa.
- Menitkö laivalla vai lentokoneella?
- Lensin Tukholmaan. Olin siellä pari päivää ja matkustin sitten junalla Västeråsiin.
- Missä se on?
- Se on Tukholmasta länteen, ei kovin kaukana Tukholmasta. Tulin sieltä sitten taas Tukholmaan junalla ja lensin Helsinkiin.
- ◇
- Missä sinä olit eilen?
- Olin tentissä. Minulla oli Suomen historian tentti.
- Vai niin. No, miten se meni?
- Aika hyvin. Osasin vastata melkein jokaiseen kysymykseen.
- Sehän hyvä. Mitä opettaja kysyi?
- No, esimerkiksi: »Kävivätkö viikingit Suomen rannikolla? Milloin ja miten kristinusko tuli Suomeen? Milloin Suomesta tuli Ruotsin maakunta? Kuinka kuningas Kustaa Vaasa uudisti val-

takuntaa? Kuka järjesti Suomen postilaitoksen?» Tenttiin täytyi lukea ajasta, joka alkoi 1000-luvulla ja päättyi 1600-luvulla. Kuukauden kuluttua on tentti autonomian ajasta ja sitten itsenäisyyden ajasta.

- Sinulla on paljon lukemista. Hyvää jatkoa!
- Kiitos.

- Sain venäjänkielisen kirjeen Pietarista.
- Ymmärsitkö sen?
- En ihan kokonaan, mutta Leena käänsi sen suomeksi.

- Mitä minun täytyisi tehdä? Löysin tämän setelin kadulta.
- Noin iso raha täytyy viedä poliisin löytötavaratoimistoon. Jos kukaan ei kysy sitä sieltä, saat sen myöhemmin itsellesi.

- Teidän koiranne söi pihalla minun kanani.
- Kiitos, että sanoitte. Koirani ei saa tänään muuta ruokaa.

JÄRJESTYSLUVUT 1. — 10.

Порядковые числительные от 1 до 10

1. ensimmäinen	6. kuudes
2. toinen	7. seitsemäs
3. kolmas	8. kahdeksas
4. neljäs	9. yhdeksäs
5. viides	10. kymmenes

HARJOITUKSIA

1. Поставьте глаголы в форму имперфекта.

a) Hölmöläiset (rakentaa) talon. He (tehdä) työtä aamusta iltaan. He (kantaa) valoa sisään säkillä ja samalla säkillä (viedä) pimeyttä ulos. Kerran he (huomata) Matin, joka (katsella) uutta taloa. He (pyytää) Mattia auttamaan heitä. Matti (tehdä) seinään ikkunan. Hölmöläiset (ihastua).

b) Kun Mikko (tulla) koulusta, hän (syödä) päivällisen ja (juoda) kahvin. Sitten hän (tiskata) ja (siivota) keittiön. Päivällisen jälkeen Mikko (lukea) läksyt ja (lähteä) ulos.

c) Rouva Karlsson (harrastaa) valokuvausta. Kerran hän (kadottaa) kameransa, mutta sitten (löytää) sen.

2. Прочитайте тексты, употребив глаголы в форме имперфекта.

a) Anita ja Riitta suunnittelevat kesälomaa. He haluavat lähteä Mustallemerelle. He päättävät matkustaa lentokoneella. Anita hankkii matkaliput. Lentomatka kestää vain muutaman tunnin. Tytöt ovat Sotšissa kaksi viikkoa, käyvät uimassa, ottavat aurinkoa ja lepäävät hyvin. Iltaisin he kävelevät rannalla ja hengittävät raitista meri-ilmaa.

b) Tiina haluaa olla kirjeenvaihdossa Lenan kanssa. Hän kirjoittaa Lenalle kirjeen, jossa kertoo itsestään ja perheestään. Hän pyytää Lenaa vastaamaan pian. Lena vastaa Tiinan kirjeeseen. Hän kiittää Tiinaa kirjeestä ja lupaa kirjoittaa usein.

3. Ответьте на вопросы, употребляя глаголы в имперфекте. Используйте материалы диалогов.

a) Missä te olitte lomalla? Millä kulkuneuvolla matkustitte?
b) Mitä opettaja kysyi opiskelijalta Suomen historian tentissä ja mitä opiskelija vastasi näihin kysymyksiin? Mitä te itse voitte kertoa Suomen autonomian sekä Suomen itsenäisyyden ajasta?

KAPPALE 14 NELJÄSTOISTA KAPPALE

— Missä te olitte viime sunnuntaina? Soitin teille, mutta kukaan ei vastannut.

— Olimme kylässä. Palasimme myöhään illalla. Emme päässeet ajoissa kotiin, kun rupesi satamaan.

◇

— Miksi et tullut eilen kokoukseen?

— En päässyt lähtemään, koska lapsi oli sairas.

◇

— Miksi ette soittaneet meille eilen?

— Emme voineet soittaa. Puhelin oli rikki.

KIELTEINEN IMPERFEKTI Отрицательная форма имперфекта

Elokuva oli huono. En pitänyt tästä elokuvasta.
Miksi te olitte hiljaa? Miksi ette sanoneet mitään?
Yritin saada liput konserttiin, mutta en saanut.
Kävimme Kansallismuseossa, mutta emme käyneet Kaupunginmuseossa.
Menin tapaamaan häntä, mutta hän ei ollut kotona.
Naapurin pojat pyrkivät yliopistoon, mutta eivät päässeet.
Kävin lehtorin vastaanotolla, mutta en tavannut häntä.
Pyysin heitä lähtemään kesämökillemme, mutta he eivät halunneet lähteä.
Hän otti sadetakin, mutta ei tarvinnut sitä.
Meillä oli eilen kutsut; toivottavasti emme häirinneet teitä.

Образование отрицательной формы имперфекта:

Infinitiivin vartalo	+	(n)nut/(n)nyt (n)neet
Verbityyppi 1		
sanoa	→	sano- en sanonut emme sanoneet
kysyä	→	kysy- en kysynyt emme kysyneet
kirjoittaa	→	kirjoitta- en kirjoittanut emme kirjoittaneet
Verbityyppi 2		
juoda	→	juo- en juonut emme juoneet
syödä	→	syö- en syönyt emme syöneet
Verbityyppi 3 (lut/lyt, leet; rut/ryt, reet; sut/syt, seet; nut/nyt, neet)		
olla	→	ol- en ollut emme olleet
surra	→	sur- en surrut emme surreet
nousta	→	nous- en nousnut emme nousseet
mennä	→	men- en mennyt emme menneet

Verbityyppi 4 (nnut/nyyt, nneet)

haluta → halu-

herätä → herä-

en halunnut
emme halunneet
en herännyt
emme heränneet**Verbityyppi 5 (nnut/nyyt, nneet)**

tarvita → tarvi-

häiritä → häiri-

en tarvinnut
emme tarvinneet
en häirinnyt
emme häirinneet**Обратите внимание:** tietää 'знать'

en tiennyt → emme tienneet

et tiennyt → ette tienneet

ei tiennyt → eivät tienneet

Отрицательная форма имперфекта образуется из отрицания **ei**, которое спрягается по лицам и числам, и причастия на **-nut/-nyyt**, во множественном числе **-neet**.

Окончание причастия (**-nut/-nyyt, -neet**) присоединяется к основе инфинитива (**en luenut, en juonut, en mennyt**). Если основа инфинитива оканчивается на согласный **l, r** или **s**, то в окончании причастия **n** уподобляется конечному согласному основы (ассимилируется) (**en ollut, en surrut, en juussut**). В глаголах 4 и 5 типа конечный согласный основы **t** ассимилируется с последующим **n**, образуя удвоенный **nn** (**en tavannut, en häirinnyt**).

LUKUTEKSTI

Herätyskello ei soinut. En herännyt ajoissa. Pukeuduin kiireesti. En juonut kahvia, en syönyt mitään, en lukenut lehteä, en ajanut partaa. Juoksin bussipysäkille, mutta en ehtinyt bussiin. Yritin saada taksin, mutta en saanut heti. Kun saavuin työpaikalle, kukaan ei uskonut, että kello ei soinut. En ymmärtänyt, miksi he nauroivat minulle.

Minun piti vastata erääseen kirjeeseen, mutta kirje ei ollut pöydälläni, enkä muistanut, mihin panin sen eilen. Yritin soittaa kirjeen lähettäjälle, mutta hän ei vastannut.

Iltapäivällä odotin suunnittelija Korpelaa neuvotteluun, mutta hän ei tullut. Siksi en voinut kirjoittaa raporttia puhtaaksi.

Kun lähdin kotiin, en muistanut, että minulle piti tulla vieras, enkä ostanut mitään ruokaa. En siis voinut tarjota vieraalleni mitään.

Kun menin nukkumaan, ajattelin, että en ollut oikein tyytyväinen tähän päivään.

DIALOGEJA

- Kuuntelitko tänään uutiset?
- En kuunnellut. Mitä siellä oli?

- Tapasitteko Korpelan?
- En tavannut.

- Miksi et mennyt elokuviin?
- En saanut lippua.

- Myöhästyitkö tänään tunnilta?
- En myöhästynyt. Tulin ajoissa.

- Löysivätkö he asunnon?
- Eivät löytäneet. He etsivät vielä.

- Miksi et tullut eilen voimistelemaan?
- En jaksanut.

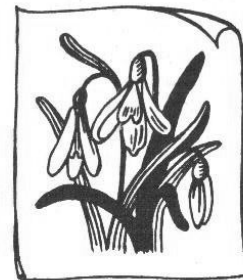
- Miksi et soittanut minulle?
- En uskaltanut häiritä sinua.

- Miksi et tullut kuuntelemaan esitelmää eilen?
- En tiennyt, että se oli eilen.

- Katsoisitko tätä valokuvaa? Mikähän kasvi tämä on? En uskaltanut poimia sitä, vaan otin valokuvan. Ajattelin, että se on ehkä harvinainen.

— Hyvä, että et poiminut sitä. Se on rauhoitettu¹, sillä se on tosiaankin harvinainen. Sen nimi on kangasvuokko.

SELITYS

1. Rauhoitettu kasvi 'охраняемое законом, объявленное заповедным растением'. Такие растения нельзя срывать.

HARJOITUKSIA

1. Ответьте на вопросы, пользуясь материалом текста для чтения.

Miksi et herännyt ajoissa? Söitkö aamulla mitään? Luitko lehden? Ehditkö aamulla bussiin vai ajoitko työhön taksilla? Myöhästyitkö työstä? Miksi et vastannut kirjeeseen? Miksi et kirjoittanut raporttia puhtaaksi? Miksi et ostanut illalla mitään syötävää? Olitko tyytyväinen työpäivääsi?

2. Поставьте слова, данные в скобках, в имперфект.

a) Anita (kertoa) Tiinalle ystävästään Timosta. Hän ei (haluta) asua enää Timon kanssa. Timo ei (muistaa) koskaan ostaa saippuaa eikä hammastahnaa. Hän ei (siivota) eikä (tiskata). Timo ei (sijata) vuodetta eikä (vaihtaa) pyyheliinaa. Hän ei (muistaa) Anitan syntymäpäivää eikä (tuoda) Anitalle kukkia. Timo (muuttaa) pois asuntolasta. Hän (löytää) itselleen pienen asunnon. Timo (kirjoittaa) Anitalle kirjeen, mutta Anita ei (vastata) siihen.

b) Hölmöläiset eivät (tehdä) taloon yhtään ikkunaa. He eivät (tietää), miten saisivat valoa tupaan. He eivät (osata) keksiä mitään. Hölmöläiset kantoivat valoa sisään säkillä, mutta se ei (auttaa).

c) Pekka ei (harrastaa) urheilua. Hän ei (nousta) aamulla aikaisin eikä (lähteä) lenkille. Hän ei (pelata) lentopalloa eikä tennistä. Tenttikautena Pekka ei (käydä) elokuvissa eikä hänellä (olla) aikaa tanssia.

3. Сделайте по образцу.

Malli: Pekan piti esiintyä seminaarissa, mutta hän ei esiintynytkään. 'Пекка должен был выступить на семинаре, но он так и не выступил.' (Частица **kaan/kään** здесь обозначает, что глагол выражает действие, противоположное ожидаемому.)

Nikitan piti suorittaa tentti, mutta ...
Anitan piti hankkia matkaliput, mutta ...
Lapsen piti mennä nukkumaan, mutta ...
Isän piti palata kotiin tänään, mutta ...
Minun piti soittaa sinulle, mutta ...
Heidän piti harjoitella kielistudiossa, mutta he ...
Meidän piti nousta aikaisin, mutta ...
Teidän piti panna kahvi kiehumään, mutta ...

4. Сделайте по образцу.

Malli: Nousitko tänään aikaisin? — En noussut.
Nousivatko he tänään aikaisin? — Eivät nousseet.

Vastasitko kirjeeseen? Kävelitkö ulkona? Piditkö uudesta näytelmästä? Soittiko Tiina sinulle? Ilmoititko asiasta? Kastelitke kukat? Kuuntelitko iltauutiset? Tilasivatko he liput? Vaihdoitko vuodevaatteet? Kävitkö hammaslääkäriässä? Aikoivatko he lähteä ulos? Veitkö roskat ulos?

5. Скажите в отрицательной форме. Обратите внимание на форму объекта.

Tapasin Pekan. Käänsin tekstin. Ymmärsin hänen puheensa. Näitkö ilmoituksen? He löysivät kameransa. Lähetimme sähköä. Pääsin tentistä. Lapset siivosivat huoneensa. Suljin oven. Vein paketin postiin.

6. Ответьте на вопросы. Придумайте подходящее объяснение.

Malli: Miksi et lukenut kirjoitusta? — Minulla ei ollut aikaa.

Miksi et tullut ajoissa? Miksi et kirjoittanut kirjettä? Miksi et ostanut maitoa? Miksi et leikannut leipää? Miksi et auttanut häntä? Miksi et odottanut minua? Miksi et lähettänyt sähköä? Miksi et tarjonnut kahvia?

KAPPALE 15 VIIDESTOISTA KAPPALE

— Otatko kermaa?

— En, kiitos. Juon kahvin aina mustana.

— Miksi sinä siinä niin vihaisena istut?

— Tulin vihaiseksi, kun tentti meni huonosti.

- ◇
 — Hei, mitä sinä teet täällä?
 — Minä toimin tässä kokouksessa tulkkina.

TRANSLATIIVI
 Транслатив

Hän tuli iloiseksi, kun kuuli, että pääsi ylioppilaaksi.
 Sää muuttui aurinkoiseksi.
 Kuinka suureksi tämä puu kasvaa?
 Kenet he valitsivat puheenjohtajaksi?
 Anteeksi, luulin Teitä erääksi toiseksi henkilöksi.
 Koulutoverit sanovat minua Reiskaksi, mutta oikea nimeni on Reijo.
 Maalaan tuolin punaiseksi.

ESSIIVI
 Эссив

Kävelin iloisena kotiin.
 Isäni on rakennusinsinööri, mutta hän työskentelee työnjohtajana.
 Opettajat pitävät häntä lahjakkaana.
 Hän alkoi soittaa pianoa hyvin nuorena.
 Hänellä oli astma jo lapsena.
 Koulun parhaana urheilijana hän sai stipendin.
 Olen surullinen.
 Tulin surulliseksi, kun luin kirjeesi.
 Surullisena luen kirjettäsi.
 Hän on lääkäri.
 Hän luki lääkäriksi.
 Hän toimii lääkärinä kaupungin keskussairaalassa.

Translatiivi
-ksi

Essiivi
-na/-nä

Nominatiivi
 iso
 tyttö
 suuri
 poika

Vartalo
 iso-
 tytö-
 suure-
 poja-

Translatiivi
 isoksi
 tytöksi
 suureksi
 pojaksi

Essiivi
 isona
 tyttönä
 suurena
 poikana

uusi	uude-	uudeksi	uutena
ihminen	ihmise-	ihmiseksi	ihmisenä
opas	oppaa-	oppaaksi	oppaana

Окончание транслатива **-ksi** присоединяется к слабой основе имени. Транслатив употребляется в сочетании с такими глаголами, которые обозначают какое-либо изменение. Напр.: Hän luki lääkäriksi.

Окончание эссива **-na/-nä** присоединяется к сильной основе имени. Эссив обозначает состояние или положение. Ср.: Hän on lääkäri. — Он врач. Hän toimii lääkärinä. — Он работает врачом.

Ajanilmauksia
 Обозначение времени

Juon aamulla kahvia ja illalla teetä.
 Tänä aamuna en juonut kahvia.
 Yleensä vauva nukkuu yöllä hyvin, mutta viime yönä hän itki paljon.
 Kesällä he ovat aina Suomessa ja talvella matkustavat etelään.

Mihin he matkustavat ensi talvena?
 Viime syksynä he lähtivät syyskuussa Mustallemerelle.
 Ensi keväänä aion päättää opinnot.
 Minä vuonna ETYK oli?
 Jouluna oli kova pakkanen.
 Presidentti puhuu uutenvuotena televisiossa.
 Vappuna oli kaunis ilma.
 Toivottavasti juhannuksena ei sada vettä.

Minun täytyy saada tämä työ valmiiksi maanantaiksi.
 Minun pitäisi ehtiä kokoukseen kello kuudeksi.
 Mihin te menette viikonlopuksi?
 Lääkäri määräsi hänet sairaalomalta kahdeksi viikoksi.
 Voitko tulla hetkeksi tänne?
 Voisitko jäädä työhön vielä tunniksi?

При обозначении времени (в ответ на вопрос **milloin?** 'когда?') употребляется несколько падежей. Если перед существительным, выражающим время суток или время года, нет определения, то это существительное употребляется в адессиве: **illalla**, **syksyllä**; если же перед ним стоит определение (напр.: **ensi**, **tämä**,

viime и т. п.), то существительное употребляется в эссиве: **tänä iltana, ensi syksynä**.

Дни недели, названия праздников и слово **vuosi — vuonna** — употребляются в эссиве.

Транслатив употребляется для выражения времени, на которое что-либо переносится или планируется.

Слово **kuukausi** 'месяц', названия месяцев и слово **viikko** 'неделя', отвечая на вопрос **milloin?** 'когда?', склоняются так: tammikuu : tammikuussa, viime tammikuussa, tässä kuussa; viikko : viime viikolla, tällä viikolla.

Järjestyslukujen essiivi

Эссив порядковых числительных

Monesko päivä?	Minä päivänä?
1. ensimmäinen	ensimmäisenä
2. toinen	toisena
3. kolmas	kolmantena
4. neljäs	neljäntenä
5. viides	viidentenä
15. viidestoista	viidentenätoista
25. kahdeskymmenesviides	kahdentenäkymmenentenäviidentenä

Elias Lönnrot syntyi huhtikuun yhdeksäntenä päivänä vuonna 1802. Lönnrot allekirjoitti Kalevalan ensimmäisen painoksen esipuheen helmikuun kahdentenäkymmenentenäkahdeksäntenä päivänä vuonna 1835.

LUKUTEKSTI

ELIAS LÖNNROT (LUE: LÖNRUUT)

Elias Lönnrot oli ammatiltaan lääkäri, mutta me tunnemme hänet kansanrunouden kerääjänä, Kalevalan ja Kantelettaren luojana, suomen kielen tutkijana, kääntäjänä ja sanakirjan tekijänä.

Lönnrot syntyi Sammatissa vuonna 1802 räätälin perheeseen neljäntenä lapsena. Jo pienenä poikana hän oli erittäin tiedonhaluinen. Isoveli opetti Eliaksen lukemaan. 12-vuotiaana Elias pääsi alkeiskouluun. Hän jatkoi koulunkäyntiä Porvoon lukiossa. Suomen kieli ei ollut silloin vielä opetuskielenä, vaan opetus tapahtui ruotsin tai latinan kielellä. Hyvänä latinan kielen taitajana Lönnrot pääsi harjoittelijaksi Hämeenlinnan apteekkiin. Siellä hän tutustui lääkärin ammattiin.

Vuonna 1822 Lönnrot kirjoittautui Turun yliopistoon. Yliopistossa häntä kiinnosti kansanrunous. Hän valitsi tutkimuksensa aiheeksi runot, jotka kertoivat Väinämöisestä. Opiskelunsa aikana Lönnrot toimi kotiopettajana.

Vuonna 1827 Turun palon jälkeen yliopisto siirtyi Helsinkiin, jossa Lönnrot ryhtyi opiskelemaan lääketiedettä. Hän valmistui lääketieteen tohtoriksi vuonna 1832. Hänen väitöskirjansa aiheena olivat kansanomaiset parannustavat.

Yliopiston jälkeen Lönnrot lähti piirilääkäriin apulaiseksi Ouluun, josta siirtyi piirilääkäriksi Kajaaniin.

Kesäisin Lönnrot matkusteli Karjalassa, Savossa ja Hämeessä ja keräsi ahkerasti kansanrunoutta. Hän teki yksitoista tutkimusmatkaa, kävi muun muassa Arkangelissa, Petroskoissa, Inkerissä ja Tartossa. Jo ensimmäisen matkan tuloksena oli kansanrunokokoelma Kantele. Myöhemmin hän kokosi kansanrunot Kalevala-epokseksi. Lyyrisestä runo- ja balladiaineistosta muodostui Kanteletar-kokoelma. Kalevala ilmestyi vuonna 1835. Tämä kansaneepos tuli nopeasti tunnetuksi kautta maailman.

Lönnrot oli myös lehtimies. Hän perusti ensimmäisen suomenkielisen aikakauskirjan Mehiläisen¹.

Vuodesta 1853 vuoteen 1862 Lönnrot toimi Helsingin yliopiston suomen kielen ja kirjallisuuden professorina.

Lönnrotin päätyö kielentutkimuksen alalla on suuri suomalais-ruotsalainen sanakirja. Kääntäjänä hän loi suuren määrän sanastoa, mm. laki-, kasvi- ja lääketieteen perussanaston.

Vanhuuden päivänsä Lönnrot vietti Sammatissa. Hän kuoli 82 (kahdeksankymmenen kahden) vuoden ikäisenä.

SELITYS

1. Журнал **Mehiläinen** 'Пчела' выходил в 1836—37 и 1839—40 годах. В нем публиковались произведения устно-поэтического творчества, статьи по географии, истории, здравоохранению, арифметике и законодательству.

Обратите внимание:

Mikä hän on ammatiltaan?
Кто он по профессии?

Mikä hänen ammattinsa on?
Какая у него профессия?

DIALOGEJA

- Mikä sinusta tulee isona?
- Minusta tulee sirkustaiteilija.

◇

- Milloin voisimme tavata?
- Sopiiko ensi maanantaina?
- Mihin aikaan?
- Noin puoli yhdeksältä.

◇

- Miksi päiväksi haluaisitte tilata liput?
- Huomiseksi.
- Huomenna meillä on vain päivänäytäntö.
- Saisinko sitten ylihuomiseksi?

◇

- Aiotko tulkiksi?
- En. Aion lukea opettajaksi, vaikka toiminkin usein tulkkina.

◇

- Saitko tämän kirjan lahjaksi?
- En. Ostin sen muistoksi Moskovasta.

◇

- Mitä meillä on illalliseksi?
- Alkupalaksi on silliä, sitten palapaistia ja jälkiruoaksi hedelmäsalaattia.

◇

- Milloin saat työsi valmiiksi?
- Ehkä jo tänä vuonna.

Lisää translatiivi- ja essiivi-ilmauksia

Teidän pitää kääntää teksti suomeksi.
Mitä kääntäjä on venäjäksi?

Tämä ei maksanut mitään. Sain tämän ilmaiseksi.
Annoin hänelle korun muistoksi.
Laukut voi lähettää matkatavarana.
Päätin lopettaa tupakanpolton, koska haluan pysyä terveenä.
Maria on raskaana. (= Maria odottaa lasta.)

Обратите внимание на слова **mukana** и **takana**:
Onko sinulla kamera mukana? (Ср.: Otitko kameran mukaan?)
Bussipysäkki on kulman takana. (Ср.: Juoksen kulman taakse.)

Сравните:

Menen kotiin.	Olen kotona.	Lähden kotoa.
Menen ulos.	Olen ulkona.	Tulen ulkoa sisään.

SANANLASKU *Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa!*

SELITYS

1. taitaa = osata

HARJOITUKSIA

1. Дополните предложения.

Lönnrot tuli tunnetuksi kautta maailman ... Hän syntyi ... Jo pienenä hän oli ... Hän pääsi alkeiskouluun ... Lönnrotin aikana opetuskielenä koulussa oli ... Lönnrotin äidinkieli oli ... Lääkäarin ammattiin Lönnrot tutustui ... Turun yliopistossa häntä kiinnosti ... Myöhemmin Lönnrot siirtyi opiskelemaan ... Helsingissä hän valmistui ... Yliopiston jälkeen Lönnrot toimi ... Kesäisin hän keräsi ... Lönnrot matkusteli ... Kansanrunot hän kokosi ... Lyyriset runot hän julkaisi kokoelmassa ... Kalevala-eepos ilmestyi ... Lönnrot perusti suomenkielisen ... Lähes 10 vuotta Lönnrot toimi... Kielentutkijana hän julkaisi ... Kääntäjänä hän loi ...

2. Поставьте слова в скобках в транслатив.

a) Hölmöläiset saivat talon (valmis). Nyt he miettivät, miten saisivat talon (valoisa). He kantoivat valoa sisään säkillä, mutta talo jäi yhtä (pimeä) kuin ennenkin. Kun Matti hakkasi seinään ikkunan, talo tuli (valoisa).

b) Tiina matkustaa (kuukausi) Pietariin. Hän pitää siellä esitelmän (venäjä). Antti lähtee Moskovaan (tulkki). Valitsimme Riitan kouksen (puheenjohtaja). Äidin pitäisi tulla kotiin kello (viisi). Sää muuttui (lämmiin). Muuttolinnut lentävät (talvi) etelään. Voin mennä sinne vain (tunti). Minun pitää valmistaa esitelmä (tämä ilta). Kun kasvan (aikuisen), voin katsoa kaikki filmit.

3. Употребите слова, данные в скобках, в эссе или транслативе.

a) Anja luki (lääkäri), nyt hän toimii (lääkäri) maaseudulla. Kirsti on matematiikan opettaja, hän on (opettaja) peruskoulussa. Irene on (sairaanhoitaja) kaupungin keskussairaалassa. Nyt hän lähti (kuukausi) lomalle. Kutsuin hänet (viikonloppu) maalle. Tiina toimi koko kesän (tulkki). Ensi kesänä hän lähtee taas (tulkki). Mitä sait (lahja)?

b) Jo (nuori) Lönnrot tutustui lääkärin ammattiin. Opiskeluaikanaan hän toimi (räätäli ja kotiopettaja). Yliopistossa hänen kiinnostuksensa (kohde) oli kansanrunous.

c) Eino Leino kirjoitti ensimmäiset runonsa jo (lapsi). Hän tuli tunnetuksi (lahjakas runoilija, etevä kriitikko ja lehtimies). Leino käänsi (suomi) Runebergin tuotantoa.

4. Употребите слова, данные в скобках, в эссе.

Hölmöläiset pitivät Mattia (viisas mies). Opettaja pitää Pekkaa (paras oppilas). Tapasin hänet (eräs ilta) kadulla. Käytän tätä pukua vain (juhlapuku). Kirjoitin tekstin (kaksi kappale). Viime (kevät) satoi usein vettä. Palasin kotiin hyvin (iloinen). Makasin (sairas) kaksi viikkoa.

5. Дополните диалоги.

- Aiotko opettajaksi?
- En. Aion ...
- Olitko siellä turistina?
- En. Olin ...
- Toimitko kokouksessa puheenjohtajana?
- En. Toimin ...
- Aloitko opetella soittamaan aikuisena?
- En. Aloin jo ...

6. Ответьте на вопросы.

- Milloin tulit yliopistoon? (viime syksy)
- Milloin kävit viimeksi Suomessa? (viime vuosi)
- Milloin matkustat maalle? (toukokuu)
- Milloin voisimme tavata? (ensi viikko)
- Milloin aiot päättää opinnot? (ensi kevät)
- Milloin saat työn valmiiksi? (tämä viikko)
- Milloin sinun syntymäpäiväsi on? (tämä kuu)

KAPPALE 16 KUDESTOISTA KAPPALE

- Joko noissa uusissa taloissa on asukkaat?
- Ei kaikissa.
- Onko kaikilla suomalaisilla sauna?
- Kyllä niin voi sanoa. Ainakin maalla kaikilla perheillä on oma sauna. Kaupungeissa on kaikissa kerrostaloissa sauna, jota asukkaat voivat vuokrata. Nykyään monilla on sauna myös omassa kerrostaloasunnossa.

- Vastaatko aina kaikkiin kirjeisiin?
- Yritän vastata, mutta joskus vain soitan ystäville.

NOMINIEN MONIKKO Множественное число имен

Kouluissa ja yliopistoissa alkaa kesäloma kesäkuun alussa.
Minun suomalaisilla ystäväilläni on kesämökki Saimaan rannalla.
Mitä ohjelmaa nyt on teattereissa?
Vanhoissa saunoissa on hyvä kylpeä.
Näistä huoneista puuttuu vielä sähkö.
Hirvet ovat vaarana maanteillä.
Tarjoilijoilla on raskas työ.
Matkaopas jakoi matkustajille paikkaliput.

	Nominatiivi	Vartalo	Monikkovartalo	
o, ö	talo	talo-	taloi-	taloissa
u, y	katu	kadu-	kadui-	kaduilla
	levy	levy-	levyi-	levyillä
a, ä	asema	asema-	asemi-	asemilla
	koira	koira-	koiri-	koirille
	kesä	kesä-	kesi-	kesinä
	ikävä	ikävä-	ikävi-	ikävinä
e	kieli	kiele-	kieli-	kielistä
a	kissa	kissa-	kissoi-	kissoille
	sana	sana-	sanoi-	sanoissa
	teema	teema-	teemoi-	teemoista
i	tuoli	tuoli-	tuolei-	tuoleilla
VV	maa	maa-	mai-	maissa
	huone	huonee-	huonei-	huoneissa
	opas	oppaa-	oppai-	oppailla
VV	työ	työ-	töi-	töissä
	tie	tie-	tei-	teillä
	suo	suo-	soi-	soissa

Обратите внимание:

lukija	lukijoilla	ikkuna	ikkunoilla
tekijä	tekijöillä	päärinä	päärinöistä
kahvila	kahviloissa	makkara	makkaroista
kylpylä	kylpylöissä	mansikka	mansikoista

Показателем множественного числа в косвенных падежах является **-i-** (в генитиве и партитиве иногда **-i-** переходит в **-j-** (см. раздел 21)), который присоединяется к гласной основе единственного числа. За ним следует падежное окончание.

При присоединении **-i-** к основе слова происходят следующие изменения конечной гласной основы:

- e- исчезает;
 - a/-ä исчезает или переходит в **-o/-ö**;
 - a переходит в **-o** в двусложных словах, если в первом слоге есть гласный **-a, -e** или **-i**;
 - a/-ä переходит в **-o/-ö** в многосложных словах, оканчивающихся на **-ija/-ijä, -la/-lä, -na/-nä, -ra/-rä** или **-kka/-kkä**;
 - i- переходит в **-e**;
- долгий гласный сокращается;
- в дифтонгах **-uo, -yö, -ie** исчезает первый гласный.

Основа мн. числа слов типа **vesi** совпадает с номинативом ед. числа, напр.: **kädessä** (ед. ч.) — **käsissä** (мн. ч.).

Обратите внимание: слова с чередующимися согласными имеют в эссиве и иллативе сильную основу множественного числа. Окончания иллатива множественного числа: **-in** (после краткого гласного), **-hin** (после дифтонга), **-siin** (когда в единственном числе **-seen**).

Käymme **viikonloppuina** kesämökillä. Voisit mennä ulos leikkimään ja tutustumaan noihin **poikiin** ja **tyttöihin**. Ihastuin niihin **kodikkaisiin huoneisiin**.

LUKUTEKSTI

On huhtikuun loppu. Kevät tulee. Metsissä ja pelloilla on vielä lunta, mutta kaupungin kaduilla voi jo kävellä kävelykengillä. Linnut laulavat puissa ja pensaissa. Ensimmäiset leskenlehdet ja sinivuokot kukkivat aurinkoisilla paikoilla.

Kaupunkilaiset istuvat ruokatunnilla puistoissa penkeillä. Helsingiläiset ottavat aurinkoa rannoilla ja Tuomiokirkon portailla. Toukokuussa voi jo juoda kahvia tai olutta terasseilla.

Kun lumi sulaa, nousee veden korkeus järvissä ja joissa. Joka kevät saa lukea Pohjanmaan¹ suurista tulvista. Tulva nostaa veden pelloille ja teille.

Kodeissa kevät on suursiivouksen aikaa. Talvivaatteet täytyy pestä ja tuulettaa ja viedä vinttikomeroihin kesäksi. Talven liat täytyy pestä pois ikkunoista, että aurinko voi paistaa huoneisiin. Ne, joilla on kesämökki, käyvät viikonloppuina kunnostamassa kesämökkiä ja sen ympäristöä. Maanviljelijät aloittavat peltotyöt.

Ihmiset puhuvat kesälomasuunnitelmistaan. Monet opiskelijat hankkivat kesätyöpaikan, mutta monet opiskelevat kesäyliopistoissa.

SELITYS

1. **Похъянмаа** — это низменная местность на западном побережье Финляндии. Там протекает несколько больших рек, впадающих в Ботнический залив.

DIALOGEJA

- Mistä kukista pidät?
- Pidän valkoisista ruusuista.

From *candis* with Loye...

- Minkä näistä valitset?
— Otan tuon.

◇

- Missä yliopistoissa Suomessa voi opiskella venäjää?
— Monessa yliopistossa: Helsingin, Turun, Jyväskylän, Tampereen ja Joensuun yliopistoissa.

◇

- Millä raitiovaunulla pääsee Finlandia-talolle?
— Sinne pääsee täältä monella raitiovaunulla: kolmosella, nelosella ja kympillä.

◇

- Tänään on Esterin nimipäivä. Tarjoaakohan hän meille kahvia?
— Esteri tarjoaa aina kaikille työtovereille kahvia ja kakkua.

Kysymyspronominin mikä ja demonstratiivipronominin tämä, tuo, se
Вопросительное местоимение **mikä**
и указательные местоимения **tämä, tuo, se**

	Yks.	Mon.	Yks.	Mon.
Nom.	mikä	mitkä	tämä	nämä
Part.	mitä	mitä	tätä	näitä
Gen.	minkä	minkä	tämän	näiden
Iness.	missä	missä	tässä	näissä
Elat.	mistä	mistä	tästä	näistä
Ill.	mihin	mihin	tähän	näihin
Adess.	millä	millä	tällä	näillä
Abl.	miltä	miltä	tältä	näiltä
All.	mille	mille	tälle	näille
Transl.	miksi	miksi	täksi	näiksi
Ess.	minä	minä	tänä	näinä

	Yks.	Mon.	Yks.	Mon.
Nom.	tuo	noo	se	ne
Part.	tuota	noita	sitä	niitä
Gen.	tuon	noiden	sen	niiden
Iness.	tuossa	noissa	siinä	niissä
Elat.	tuosta	noista	siitä	niistä
Ill.	tuohon	noihin	siihen	niihin

120

Adess.	tuolla	noilla	sillä	niillä
Abl.	tuolta	noilta	siltä	niiltä
All.	tuolle	noille	sille	niille
Transl.	tuoksi	noiksi	siksi	niiksi
Ess.	tuona	noina	sinä	niinä

HARJOITUKSIA

1. Ответьте на вопросы по тексту.

Milloin Suomeen tulee kevät? Mitkä kukat kukkivat keväällä ensimmäisinä? Missä kaupunkilaiset ottavat aurinkoa? Milloin voi juoda kahvia ulkoilmakahviloissa? Milloin järvissä ja joissa nousee veden korkeus? Mitä tapahtuu tulvan aikana? Mitä ihmiset tekevät keväällä? Mistä ihmiset puhuvat? Mitä opiskelijat suunnittelevat kesäksi?

2. Поставьте слова в скобках в требуемый падеж множественного числа.

Yliopistomme opiskelijat työskentelevät kesäisin (rakennustyöt). Usein he ovat työssä myös (matkatoimistot). Monet ovat (postinkantajat ja lehdenmyyjät).

Turistimatalla kävimme (monet kaupungit, tehtaot, koulut, museot, teatterit, isot tavaratalot ja kauppahallit). Joudun usein istumaan (kokoukset). Pidän kovasti (tulppaanit ja narsissit). Pidätkö (mansikat)? Onko (metsät) vielä lunta? Tänä keväänä (järvet ja joet) on paljon vettä. Kesäloman aikana opiskelijat toimivat (oppaat, kääntäjät ja tulkit). Sain (tentit — elat.) hyvän arvosanan. Maksoin (nämä liput — elat.) kahdeksan ja puoli euroa. Tarjositko (vieraat) kahvia? Pojat osallistuvat huomenna (kilpailut — illat.). Hän käy aina suomen kielen (tunnit). Miksi (kaikki huoneet) palaa valo? (Hölmöläiset) ei ollut valoa tuvassa, he kantoivat valoa sisään (säkit).

3. Употребите выделенные слова во множественном числе.

Työtoverini asuu tuossa kerrostalossa. Katsoisitko, palaako tuossa huoneessa valo? Opiskelija lähti turistiryhmän oppaaksi. Minä toimin täällä tulkkina. Hän valmistui lääkäriksi. Aion lopettaa tupakanpolton, koska haluan pysyä terveenä. Opettaja antoi tehtävän pojalle sekä tytölle. Myöhästyitkö tänään tunnilta? Ikkunassa on uudet verhot. Onko metsässä ja pellolla vielä lunta? Leskenlehti kukkii jo aurinkoisella paikalla.

121

From *candis* with Love...

KAPPALE 17 SEITSEMÄSTOISTA KAPPALE

- Varo!
- Mitä?
- Siinä on kuoppa. Mennään tätä kautta.

- Anteeksi, voitteko sanoa, missä on rautatieasema?
- Menkää ensin suoraan eteenpäin ja kääntykää toisesta kadunkulmasta oikealle.

- Maitoa!
- Mitä?
- Anna maitoa!
- Pyydä kauniisti.
- Saisinko maitoa?

IMPERATIIVI Императив (Повелительное наклонение)

Ole hyvä!	Olkaa hyvä!
Tule tänne!	Tulkaa tänne!
Odota vähän!	Odottakaa vähän!
Sano nyt, mihin lähdet!	Sanokaa nyt, mihin lähdette!
Älä lähde vielä!	Älkää lähtekö vielä!
Älä kerro tätä Maijalle!	Älkää kertoko tätä Maijalle!
Älä unohda kokousta!	Älkää unohtako kokousta!
Odotetaan vielä vähän aikaa!	
Lähdetään jo!	
Mennään elokuviin!	
Ei lähdetä vielä!	
Ei kerrota tätä Maijalle!	

Sinä-imperatiivi Императив 2 л. ед. числа

Infinitiivi	Yks. 1. pers. vartalo	Imperatiivi	
1. sanoa	→ sano-	→ Sano!	Älä sano!
kysyä	→ kysy-	→ Kysy!	Älä kysy!
lukea	→ lue-	→ Lue!	Älä lue!
soittaa	→ soita-	→ Soita!	Älä soita!
2. tuoda	→ tuo-	→ Tuo!	Älä tuo!
viedä	→ vie-	→ Vie!	Älä vie!
3. tulla	→ tule-	→ Tule!	Älä tule!
mennä	→ mene-	→ Mene!	Älä mene!
nousta	→ nouse-	→ Nouse!	Älä nouse!
4. avata	→ avaa-	→ Avaa!	Älä avaa!
herätä	→ herää-	→ Herää!	Älä herää!
5. valita	→ valitse-	→ Valitse!	Älä valitse!
häiritä	→ häiritse-	→ Häiritse!	Älä häiritse!

2 л. ед. числа императива (sinä-imperatiivi) совпадает с основной 1 л. ед. числа. В современном языке эта форма глагола не имеет никакого показателя, однако исторический показатель **-k** чувствуется при произношении следующего за императивом слова: если это слово начинается с согласного, то этот согласный удваивается и слова произносятся слитно. Например: Tule tänne! (**tulettänne**). Mene pois! (**menepois**).

Отрицательная форма 2 л. ед. числа императива совпадает с утвердительной, перед ней ставится отрицание **älä**. Например: Älä mene pois! (**älä menepois**).

Te-imperatiivi Императив 2 л. мн. числа

Infinitiivi	Infinitiivin vartalo	Imperatiivi	
1. sanoa	→ sano-	→ Sanokaa!	Älkää sanoko!
kysyä	→ kysy-	→ Kysykää!	Älkää kysykö!
lukea	→ luke-	→ Lukekaa!	Älkää lukeko!
soittaa	→ soitta-	→ Soittakaa!	Älkää soittako!
2. tuoda	→ tuo-	→ Tuokaa!	Älkää tuoko!
viedä	→ vie-	→ Viekää!	Älkää viekö!
3. tulla	→ tul-	→ Tulkaa!	Älkää tulko!
mennä	→ men-	→ Menkää!	Älkää menkö!

nousta	→ nous-	→ Nouskaa!	Älkää nousko!
4. avata	→ ava-	→ Avatkaa!	Älkää avatko!
herätä	→ herä-	→ Herätkää!	Älkää herätkö!
5. valita	→ vali-	→ Valitkaa!	Älkää valitko!
häiritä	→ häiri-	→ Häiritkää!	Älkää häiritkö!

Окончание 2 лица мн. числа положительной формы императива **kaa/kää** присоединяется к основе инфинитива. В глаголах 4 и 5 типа окончание присоединяется к согласной основе на **t** (**kerätkää, hillitkää**). Отрицательная форма 2 лица мн. числа образуется из отрицательного слова **älkää** и основы инфинитива плюс окончание **ko/kö**. В глаголах 4 и 5 типа **ko/kö** присоединяется к согласной основе на **t** (**älkää kerätkö, älkää hillitkö**).

Me-imperatiivi

Императив 1 л. мн. числа

Verbityyppi 1

Infinitiivi	Yks. 1. pers. vartalo	Imperatiivi	
1. sanoa	→ sano-	→ Sanotaan!	Ei sanota!
kysyä	→ kysy-	→ Kysytään!	Ei kysytä!
lukea	→ lue-	→ Luetaan!	Ei lueta!
soittaa	→ soita-	→ Soitetaan!	Ei soiteta!
näyttää	→ näytä-	→ Näytetään!	Ei näytetä!

Verbityypit 2, 3, 4 ja 5

Infinitiivi	Imperatiivi	
2. tuoda	→ Tuodaan!	Ei tuoda!
viedä	→ Viedään!	Ei viedä!
3. tulla	→ Tullaan!	Ei tulla!
mennä	→ Mennään!	Ei mennä!
nousta	→ Noustaan!	Ei nousta!
4. avata	→ Avataan!	Ei avata!
herätä	→ Herätään!	Ei herätä!
5. valita	→ Valitaan!	Ei valita!
häiritä	→ Häiritään!	Ei häiritä!

В значении императива 1 л. мн. числа употребляется презенс пассива, который образуется следующим образом: в глаголах 1 типа к основе 1 лица ед. числа присоединяется окончание

-taan/-tään (обратите внимание: конечный гласный основы **-a/-ä** переходит в **-e**).

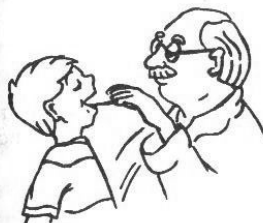
В глаголах 2, 3, 4 и 5 типа презенс пассива образуется из инфинитивной формы путем прибавления к ней **-an/-än**.

Отрицательная форма презенса пассива образуется во всех типах глагола одинаково: от положительной формы отбрасывается окончание **-an/-än** и перед глаголом ставится отрицание **ei**.

Наряду с пассивной формой имеется и собственная форма 1 л. мн. числа императива. Ее показатель **-kaamme/-käämme** присоединяется к той же основе, что и во 2 л. мн. числа (напр.: **menkäämme, antakaamme**). Однако эта форма императива употребляется в современном языке только в высоком стиле.

Imperatiivi-ilmauksia

Примеры употребления императива

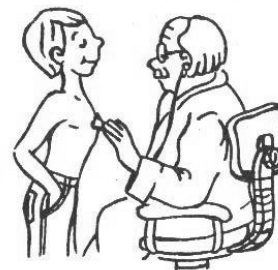
Avatkaa suu!

Riisukaa yläruumis paljaaksi!

Hengittäkää syvään!
Vetäkää keuhkot täyteen ilmaa!
Pidättäkää hengitystä!

Puhukaa tähän!
Istukaa, olkaa hyvä.
Täyttäkää tämä lomake!

From *candis* with Love... ¹²⁵

Älä tallaa nurmikkoa!

Обратите внимание: аккузативное прямое дополнение при императиве совпадает с номинативом ед. числа. Во мн. числе аккузатив совпадает с номинативом мн. числа.

Сравните:

Sinä ostat kirjan.
Te maksatte laskun.
Avaamme ikkunan.
Maksatte laskut.

Osta kirja!
Maksakaa lasku!
Avataan ikkuna!
Maksakaa laskut!

Сравните с партитивным дополнением:

Sinä ostat sokeria.
Te odotatte minua.
Sinä et avaa ikkuna.

Osta sokeria!
Odottakaa minua!
Älä avaa ikkuna!

LUKUTEKSTIT

Sunnuntaipulla
Воскресная булочка

0,5 l maitoa tai vettä
50 g hiivaa
2 muna
2 dl sokeria
1 tl suolaa
1 kg vehnäjäuhoa
150 g margariinia

Lyhenteet
Сокращения

0,5 l = puoli litraa — поллитра
l = litra(a) — литр
dl = desilitra(a) — децилитр
g = gramma(a) — грамм
tl = teelusikka(a) — чайная ложка
0,5 kg = puoli kiloa — полкилограмма
kg = kilogramma(a), (kilo) — килограмм

Sekoita hiiva nesteeseen, lisää munat, suola, sokeri ja jauhot. Sekoita sula margariini taikinaan ja alusta taikina. Pane taikina kohoamaan lämpimään paikkaan. Anna sen kohota kaksinkertaiseksi. Leivo taikina kaksipitkää tai noin 25 pikkupullaa. Anna kohota vähän aikaa. Paista pullat 200 (kahdensadan) asteen lämmössä.

Karjalanpaisti

Жаркое по-карельски

0,5 kg sianlihaa
0,5 kg lampaanlihaa
0,5 kg naudanlihaa
2 pientä porkkanaa

pala selleriä
iso sipuli
suolaa
pippuria
vettä

Leikkaa lihat pieniksi paloiksi. Kuori porkkanat, selleri ja sipuli ja leikkaa ne pieniksi paloiksi. Pane liha- ja vihannespalat pataan.

Sekoita mausteet joukkoon. Kaada pataan vettä niin paljon, että lihat peittyvät! Pane kansi padan päälle ja työnnä pata uuniin. Anna padan olla uunissa monta tuntia. Tarjoa karjalanpaisti perunan ja vihannessalaatin kanssa.

SELITYKSIÄ

1. Kaada pataan vettä niin paljon, että lihat **peittyvät**.

В финском языке имеются такие пары глаголов, один из которых является возвратным (**refleksiiverbi**), другой — переходным (**transitiiverbi**): **peittyä** 'покрываться', **peittää** 'покрывать'.

Lihat peittyvät veteen.
Vesi peittää lihat.

Мясо покрывается водой.
Вода покрывает мясо.

Другие примеры:

valmistua	Ruoka valmistuu nopeasti.	Еда готовится быстро.
valmistaa	Valmistan ruokaa.	Готовлю еду.
rainua	Silmät painuvat kiinni.	Глаза закрываются.
rainaa	Painan silmät kiinni.	Закрою глаза.
särkyä	Ikkuna särkyi.	Окно разбилось.
särkeä	Kuka särki ikkunan?	Кто разбил окно?
rentoutua	Osaatko rentoutua?	Ты умеешь расслабляться?
rentouttaa	Osaatko rentouttaa lihakset?	Ты умеешь расслаблять мышцы?

Показателем возвратного глагола является суффикс **-u/-y-**, **-tu/-ty-** или **-utu/-yty-**.

2. **Anna padan olla** uunissa monta tuntia.
 antaa + genetiivi + infinitiivi

OSAATKO RENTOUTUA?

Oletko jännittynyt? Onko sinulla usein päänsärkyä? Onko sinun vaikea illalla saada unta?

Osaatko rentoutua? Opettellemme nyt rentoutumaan.

Tee tämä harjoitus joka päivä! Makaa selälläsi lattialla jalat suorina, kädet vartalon vieressä. Hengitä rauhallisesti. Sulje silmät. Älä liiku. Ajattele ensin vasenta jalkaasi. Rentouta se. Tunnet, kuinka se tulee painavaksi. Rentouta varpaat, nilkka, sääri, reisi. Tee sama

oikealle jalalle. Tunnet, kuinka jalat tulevat lämpimiksi ja veri kiertää hyvin.

Hengitä syvään ja rauhallisesti. Rentouta nyt vasen käsi, sormet, ranne, käsivarsi. Käsi on lämmin ja painava. Rentouta oikea käsi. Oikea käsikin tulee lämpimäksi ja painavaksi. Jännitys on poissa. Sinulla on miellyttävä olo.

Rentouta kaula ja niska. Pää painuu lattiaan. Otsa on sileä. Posket painuvat alaspäin, leuka painuu rintaan. Kasvot ovat lämpimät.

Sinulla on hyvä olo. Olet aivan rento. Kaikki lihakset ovat rentot. Hengitä syvään ja nauti.

Kun lopetat, avaa silmät, venyttele ja nouse hitaasti istumaan.

SELITYKSIÄ

1. Onko **sinun** vaikea illalla saada unta?

В предложении такого типа, в которое входит глагол **olla**, прилагательное **vaikea** 'трудно', **helppo** 'легко' или **hyvä** 'хорошо' и инфинитив, действующее лицо выражено генитивом.

Minun on helppo herätä aamulla varhain. — Мне легко просыпаться рано утром.

Sinun on hyvä tietää asiasta. — Тебе неплохо бы знать об этом.

Tulitikkutehtävä

Задание со спичками

Siirrä kaksi tulitikkua niin, että talon pääty tulee talon vasemmalle puolelle.

Переставь две спички так, чтобы фронтом дома оказался на левой стороне.

Puhelimen käyttöohjeet

Правила пользования телефоном

Puhelinkoneessa lukee: Tämä puhelin toimii puhelukortilla / luottokorteilla / kolikoilla. Nosta luuri, niin näytölle tulevat seuraavat ohjeet:

— Syötä kolikoita. Minimi 50 senttiä

Jos käytät puhelukorttia, näytölle tulee teksti:

— Syötä puhelukortti / luottokortti.

Näytölle tulee korttisi saldo.

— Aloita valinta.

From *candis* with Love...

Puhelun jälkeen näytölle tulee teksti:

- Odota hetkinen.
- Poista puhelukortti.

TULPPAANIT

Kuinka saatte tulppaanit kestämään kauan maljakossa? Käärikää tulppaanikimpun ympärille paperi ja pankaa tulppaanit veteen. Antakaa kimpun olla paperissa esimerkiksi yön yli. Leikatkaa jokaisen tulppaanin varren päästä veitsellä pieni pala pois¹. Pankaa maljakkoon vain vähän vettä. Älkää panko maljakkoa liian kuumaan paikkaan. Vaihtakaa vesi joka päivä ja lyhentäkää tulppaanit, kun ne kasvavat maljakossa.

SELITYS

1. Leikatkaa jokaisen tulppaanin varren päästä **veitsellä** pieni pala pois.

Здесь адессив выражает орудие действия, отвечая на вопрос: **millä?** чем?

Syön **lusikalla** tai **haarukalla**. — Ем ложкой или вилкой.

Leikkaan **veitsellä** tai **saksilla**. — Режу ножом или ножницами.

DIALOGEJA

Mummo neuvoo pikku Maijaa:

— Muista olla varovainen, kun ylität katua. Katso ensin vasemmalle, sitten oikealle. Älä juokse kadun yli, kulje rauhallisesti. Ylitä katu risteyksessä.

— Mummo, älä ole huolissasi. Kyllä minä osaan kulkea kadulla.

— Pyytäisittekö Tiinan puhelimeen.
— Odottakaa hetkinen. Hän tulee heti.

— Älkää lähtekö vielä! Juodaan ensin kahvia.
— Minulla olisi kyllä vähän kiire, mutta taidan jäädä kahville.

— Käypäs¹ ostamassa meille jäätelöt!

— Mitä jäätelöä te haluatte?

— Tuo minulle vaniljajäätelöä ja Maijalle mansikkajäätelöä.

— Lähdetään Pihlajasaareen uimaan!

— Ei mennä sinne. Mennään uimahalliin.

— Maria, kello on jo puoli kuusi. Meidän pitää lähteä pian asemalle. Onko matkalaukkusi valmis?

— Älä nyt hosu. Onhan meillä vielä aikaa. Pakkaan juuri matkalaukkuani.

— Ota villapaita mukaan, äläkä unohda yöpaitaa ja aamutakkia.

— Ne ovat jo täällä. Mitäs¹ täältä vielä puuttuu?

— Muista ottaa saippua ja hammasharja.

— Entä sateensuoja? Mihin sen panisi?

— Älä pane sateensuojaa matkalaukkuun. Ulkona sataa.

— Ottaisinko kameran mukaan?

— Ota vain.

— No, nyt on kaikki kunnossa. Lähdetään!

— Missä matkalippusi on? Älä unohda matkalippua!

From *candis* with Love¹.

◇

- Riitta, milloin me voimme tavata?
- Minulle sopisi tänään. Voisitko tulla meille?
- Mikäs siinä. Miten pääsen sinne?
- Tänne pääsee metrolla ja bussilla. Mene metroon rautatieasemalta ja lähde itään päin. Jää pois metrosta Itäkeskuksessa ja vaihda bussiin numero 93. Aja pääte pysäkille. Minä odotan sinua siellä.

◇

- Onko teillä mitään laktoositonta?
- Mustikkapiirakka on laktoositon, samoin nämä munkit ja vienerit. Näissä aleksanterinleivoksissa on voita, mutta ei maitoa.
- Voi ei haittaa. Otan pari leivosta. Ja pankaa vielä pala tuota mustikkapiirakkaa.

◇

- Onko sinulla kännykkä mukana?
- On tietysti.
- Saisinko soittaa sillä?
- Ole hyvä. Tässä.
- Näytä, miten tämä toimii.
- Minä panen sen ensin päälle. Näppäile suuntanumero ja puhelinnumero ja paina vihreätä nappia, ja kun lopetat, paina punaista.

SELITYS

1. Käypäs ostamassa meille jäätelöt.

Mitäs täältä vielä puuttuu?

В разговорной речи между хорошо знакомыми людьми к императиву или вопросительному слову часто прибавляется частица **pas/päs, pa/pä, s:** Tulepas tänne! (lue: tuleppas). Käykääpä istumaan! Odotas nyt! Olisikos sinulla aikaa?

HARJOITUKSIA

1. Прочитайте текст, поставьте выделенные слова во множественное число. Начните так:

»Kun Mikko ja Jukka tulevat koulusta, he näkevät äidin kirjelaapun...»

132

Kun Mikko **tulee** koulusta, hän **näkee** äidin kirjelaapun, jossa lukee: »Kun **tulet** koulusta, **riisu** kengät eteisessä ja **pane** tossut jalkaan, **älä kävele** kotona kengät jalassa. **Laita** itsellesi ruokaa ja **syö**, **älä odota** meitä, koska tulemme myöhään. **Siivoa** keittiö ja **tiskaa**. Kun **poistut** keittiöstä, **älä unohda** sammuttaa valoa.

Käy kaupassa, **osta** maitoa, leipää ja mehua. **Lue** läksysi ja **mene** ajoissa nukkumaan. **Älä istu** kauan television ääressä.»

2. Сделайте по образцу.

Maalli 1: Suljenko television? — Sulje vain. Tai älä sulje vielä.

Sammutanko valon? Pyydätkö laskun? Soitanko Timolle? Tilaanko taksin? Lähetätkö sähköä? Keitätkö kahvia? Puenko takin päälle? Sytytätkö kynttilät?

Maalli 2: Antaisitko minulle avaimen? — Anna minulle avain.

Kertoisitko meille uutiset? Avaisitko ikkunan? Menisitkö nyt jo nukkumaan? Herättäisitkö minut aamulla? Kattaisitko pöydän viidelle hengelle? Kutsuisitko vieraat kahville? Kaataisitko minulle kupin kahvia? Kääntäisitkö tämän tekstin? Kirjoittaisitko esimerkit taululle?

3. Замените множественное число единственным.

Voikaa hyvin! Odottakaa hetkinen, älkää laskeko kuuloketta! Tilatkaa illaksi taksi! Tulkaa nopeasti, bussi on jo lähdössä! Olkaa hyvä ja täyttäkää lomake! Merkitkää nimenne luetteloon! Pitäkää mielessä hotellin nimi ja bussimme numero! Älkää unohtako tavaroitanne junaan!

KAPPALE 18

KAHDEKSASTOISTA KAPPALE

- Juodaanko Suomessa teetä vai kahvia?
- Molemmista pidetään, mutta kahvia juodaan enemmän.

◇

- Miten tätä kahvinkeitintä käytetään?
- Ensin kaadetaan kylmää vettä säiliöön. Sitten mitataan kahvi suodattimeen ja käynnistetään keitin.

From *candis* with Love...

- Kuinka paljon vettä ja kahvia tarvitaan?
- Se riippuu siitä, kuinka vahvaa kahvia ja kuinka monta kuppia halutaan.

◇

- Voiko tämän puseron pestä pesukoneessa?
- Katsotaan pesuohjetta! Tässä ei sanota sitä; tässä sanotaan vain, että se pestään haaleassa vedessä ja silitetään haalealla raudalla.

PASSIIVIN PREESENS Презенс пассива

Tähän rakennetaan suuri hotelli.
Talvella Suomessa hiihdetään ja kesällä uidaan ja pyöräillään.
Meillä juodaan aamulla teetä.
Suomessa maito myydään tölkeissä.
Milloin kaupat avataan?
Tämä talo entistetään.
Tätä taloa ei pureta.
Suomessa ei kasvateta maissia.
Miksi häntä ei valita puheenjohtajaksi?

См. образование презенса пассива в разделе 17. В 1 л. мн. числа императива (**me**-императииви) используется форма презенса пассива.

В финском языке пассивная форма глагола выражает действие, совершаемое неопределенным лицом. В пассивном предложении нет подлежащего, действующее лицо не выражено. Такому предложению часто соответствует в русском языке неопределенно-личное или обобщенно-личное предложение.

Пассивное предложение обычно не начинается с глагола, перед глаголом стоит дополнение или обстоятельство.
Ср.: Talo maalataan keltaiseksi. (Passiivi.)

Дом покрасят в желтый цвет.
Maalataan talo keltaiseksi! (Imperatiivi).
Давайте покрасим дом в желтый цвет.

Обратите внимание: при пассивной форме глагола accusative объект в ед. числе выступает без окончания. Во мн. числе accusative совпадает с nominative.

Toukokuun ensimmäisen päivän nimi on Suomessa vappu, vapunpäivä. Tätä päivää sanotaan vapuksi, koska se on Vapun nimipäivä. Vappu on suomalainen muunnos saksalaisesta naisen nimestä Walburg.

Kuinka vappua vietetään Suomessa? Vappu merkitsee oikeastaan kolmea juhlaa. Se on yleinen kevätjuhla, varsinkin kaupungeissa. Erityisesti ylioppilailla on pitkät kevätjuhla-perinteet. Työläisille vappu on kansainvälinen solidaarisuuspäivä.

Vapun vietto yleisenä kevätjuhlan aloitetaan jo vapunaatonna. Silloin on kaupungeissa karnevaalitunnelma. Kaduilla ja toreilla myydään kaikenlaista hassua vapputavaraa: monet ostavat ilmapallon ja vappuviuhkan¹, jotkut naamarin, pillin ynnä muuta.

Vapunpäivänä kävellään kaupungilla ja käydään syömässä ravintolassa. Helsingissä lapset viedään Linnanmäen huvipuistoon, joka avataan vappuna. Ravintolat, kahvilat ja kodit koristellaan ilmapalloilla ja serpentiineillä. Vappuna juodaan simaa² ja syödään tippaleipää³.

Yliopistokaupungeissa opiskelijat järjestävät monenlaista hauskaa ohjelmaa. Helsingissä kokoonnutaan aattoiltana Havis Amandan⁴ patsaalle ja Havis Amanda lakitetaan⁵. Illalla ja yöllä tanssitaan ja aamulla mennään juhlapaikalle Kaivopuistoon.⁶ Siellä pidetään puhe ja lauletaan ja juodaan samppanjaa. Sitten palataan keskustaan.

Puolueet järjestävät omat vappujuhlaansa.

SELITYKSIÄ

1. **Vappuviuhka** 'первомайский веер' — это украшение, состоящее из полуметровой палочки, к которой прикреплены разноцветные бумажные ленточки.
2. **Sima** 'медок' — это традиционный финский первомайский напиток, который готовится из воды, сахара, лимона и дрожжей.
3. **Tippaleipä** — это традиционное первомайское печенье, которое делается из жидкого дрожжевого теста и варится в растительном масле.
4. **Havis Amanda** — это скульптура молодой женщины на рыночной площади в Хельсинки. Автор Вилле Валгрэн, 1908 год.
5. **Havis Amanda lakitetaan** (lakittaa — надеть на кого-либо студенческую фуражку). По давно сложившемуся обычаю накануне первого мая в 18 часов студенты собираются у скульптуры

Navis Amanda. Там они надевают свои студенческие фуражки, затем кто-нибудь из студентов надевает фуражку на голову Navis Amanda. Студенческую фуражку получают выпускники гимназии (ylioppilaat) в день выпуска. Ее надевают обычно только 1 мая.

6. **Kaivopuisto** — это часть города Хельсинки, в которой находится парк.

DIALOGEJA

— Hei, mitä täällä taas kaivetaan?
— Tähän laitetaan uusi vesijohto.

— Saanko lasin viiniä?
— Meillä ei ole viiniä. Meillä myydään vain olutta.
— Vain olutta! No, sitten minä otan vettä.

— Joko tiedetään, kenet valitaan puheenjohtajaksi? Eikö Miettinen ole aika vahva ehdokas?
— Todennäköisesti hänet valitaan.

— Mistä Suomeen ostetaan kahvia?
— Etelä-Amerikasta.

HARJOITUKSIA

1. Выберите из текста предложения с пассивной формой глагола, преобразуйте ее в активную.

Malli: Vappuna kävellään kaupungilla ja käydään syömässä ravintolassa. — Vappuna ihmiset kävelevät kaupungilla ja käyvät syömässä ravintolassa.

2. Прочитайте кулинарные рецепты в разделе 17, употребив глаголы в пассивной форме. Измените соответственно порядок слов.

3. Вместо императива дайте пассивную форму глагола.

Laita uunisilakat näin: lado vuokaan kalat ja sipuli. Suolaa tuore kala. Kaada päälle smetanaa. Paista silakat uunissa.

4. Преобразуйте предложения по образцу (обратите внимание на форму прямого дополнения).

Malli: Siivoan asunnon joka viikko. — Asunto siivotaan joka viikko. Aamulla juon kahvia. — Aamulla juodaan kahvia.

Imuroin maton pölynimurilla, sitten levitän sen lattialle. Katan pöydän viidelle hengelle. Syön keiton tavallisesti leivän kanssa. Pudotan kirjeen postilaatikkoon. Vappuna nostan lipun tankoon. Pakkaan matkalaukun valmiiksi. Otan kameran mukaan. Panen sateenvarjon matkalaukkuun. Maksan laskut pankkiin. Varaan konserttiliput etukäteen. Riisun kengät eteisessä. Saunan jälkeen juon usein teetä.

KAPPALE 19 YHDEKSÄSTOISTA KAPPALE

— Milloin Suomi liitettiin Venäjään?
— Vuonna 1809.

— Minä vuonna Suomi julistettiin itsenäiseksi?
— Vuonna 1917.

— Milloin ensimmäinen YYA-sopimus¹ Suomen ja Neuvostoliiton välillä solmittiin?
— Vuonna 1948.

PASSIIVIN IMPERFEKTI Имперфект пассива

Ennen matkustettiin hevosella.
Kilpailijat jaettiin kolmeen sarjaan.
Neuvotteluissa sovittiin yhteistyöstä.
Uutta oppikirjaa kokeiltiin eri kouluissa.
Ensin lattiat imuroitiin ja sitten ne pestiin.
Näyttely avattiin kuukauden alussa.
Suomi—Neuvostoliitto-Seura² perustettiin vuonna 1944.

From *candis* with Love...

Miksi minulle ei kerrottu asiasta?
Kirjettä ei viety ajoissa postiin.
Häntä ei haluttu häiritä.

SELITYS

1. **YYA-sopimus** = ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäinen avunanto-sopimus — договор о дружбе, сотрудничестве и взаимопомощи
2. **SNS** = Suomi—Neuvostoliitto-Seura — Общество «Финляндия — СССР»

Окончания имперфекта пассива: **-ttiin, -tiin; -ttu/-tty, -tu/-ty.**

Verbityyppi 1

Infinitiivi	Yks. 1. pers. vartalo	Passiivin imperfekti
1. sanoa	→ sano-	→ sanottiin ei sanottu
lukea	→ lue-	→ luettiin ei luettu
näyttää	→ näytä-	→ näytettiin ei näytetty

Verbityyppi 2, 3, 4 ja 5

Infinitiivi	Inf. vartalo	Passiivin imperfekti
2. tuoda	→ tuo-	→ tuotiin ei tuotu
viedä	→ vie-	→ vietiin ei viety
3. tulla	→ tul-	→ tultiin ei tultu
mennä	→ men-	→ mentiin ei menty
4. avata	→ ava-	→ avattiin ei avattu
herätä	→ herä-	→ herättiin ei herätty
5. valita	→ vali-	→ valittiin ei valittu
häiritä	→ häiri-	→ häirittiin ei häiritty

Имперфект пассива имеет окончание **-ttiin, -tiin**. В глаголах 1 типа к основе 1 лица ед. числа прибавляется **-ttiin**. При этом конечный гласный основы **-a/-ä** переходит в **-e**. В других типах глаголов окончание прибавляется к основе инфинитива. В глаголах 2 и 3 типа окончание **-tiin**, в глаголах 4 и 5 типа — **-ttiin**.

Отрицательная форма имперфекта пассива оканчивается на **-ttu/-tty** или **-tu/-ty**, которые присоединяются к тем же основам, что и окончания утвердительной формы. Эта форма называется **passiivin II (toinen) partisiippi** 'второе причастие пассива'.

LUKUTEKSTI

Suomessa järjestetään joka kesä monta suomen kielen ja Suomen kulttuurin kurssia ulkomaalaisille.

Natalia oli viime kesänä kansainvälisellä suomen kielen kurssilla. Hän kertoo, mitä kurssilla tehtiin:

»Kurssilla opiskeltiin kielioppia, luettiin, puhuttiin ja kirjoitettiin suomea, kuunneltiin monta luentoa, keskusteltiin, tehtiin pari pitkää retkeä jne. Iltaisin käytiin tanssimassa tai käveltiin järven rannalla tai istuttiin juttelemassa. Asuntolassa järjestettiin monta illanviettoa. Kaksi kertaa viikossa käytiin saunassa. Aamuisin juostiin uimaan, ennen kuin lähdettiin kouluun.

Kurssin lopussa pidettiin juhla ja kaikille annettiin todistus. Viimeisenä aamuna erottiin asemalla kurssitovereista, itkettiin ja halattiin, luvattiin kirjoittaa usein. Kurssilla saatiin monta hyvää ystävää.»

DIALOGEJA

- Olitko kesäkurssilla Pietarissa? Sinunhan piti mennä sinne.
- Olin. Olin kuukauden.
- No, millaista siellä oli?
- Kurssi oli tosi hyvä. Siellä harjoiteltiin ääntämistä, keskusteltiin pienissä ryhmissä, kirjoitettiin, tehtiin harjoituksia ja kuultiin monta hyvää luentoa.
- Mitä te teitte vapaa-aikana?
- Meille järjestettiin monta kiertoajelua Pietarissa ja pari pitkää retkeä.

- Luetaanko tämä kirja tällä kurssilla?
- Ei lueta, se luettiin jo viime vuonna.

- Luettiinko tämä kirja viime lukukaudella?
- Ei luettu, se luetaan tänä vuonna.

- Luulin, että konsertissa soitetaan Beethovenia, mutta siellä soitettiin Mozartia.
- Eikö siellä todellakaan soitettu Beethovenia?

From *candis* with Love...

- ◇
- Mistä kokouksessa puhuttiin?
- Siellä käsiteltiin ensi vuoden budjettia.

- ◇
- Mitä kokouksessa päätettiin?
- Siellä valittiin uusi puheenjohtaja ja sihteeri ja sovittiin jäsenmaksun suuruudesta.

- ◇
- Kerrottiinko uutisissa olympiakisoista?
- Ei, niistä ei nyt kerrottu mitään.

- ◇
- Mikä kokous Finlandia-talossa nyt on?
- Nyt siellä on jokin pohjoismainen kongressi. Siellähän järjestetään joka vuosi monta suurta kansainvälistä kokousta. Oliko Helsingissä, kun EY:n ulkoministerikokous järjestettiin?
- En ollut, mutta kuulin siitä. Siitähän puhuttiin ja kirjoitettiin paljon.

HARJOITUKSIA

1. Преобразуйте предложения, употребив вместо активной формы глагола пассивную.

Malli: Työläiset aloittivat työvuoron kello 8. — Työvuoro aloitettiin kello 8. Arkkitehdit esittelivät lehdessä uuden suunnitelman. — Lehdessä esiteltiin uusi suunnitelma.

Ulkoministerit pitivät Genevessä tärkeän kokouksen. Lehti julkaisi uutiset etusivulla. Opiskelijat järjestivät asuntolassa illanvieton. Kuoro esitti illanvietossa uuden laulun. Opas jakoi matkustajille paikkaliput. Me palautimme kirjat kirjastoon. Myyjä avasi kioskin kello 9 ja sulki sen kello 17.

2. Ответьте на вопросы отрицательно.

Malli: Kutsuttiinko lääkäri? — Ei kutsuttu.

Lähetettiinkö kirje eilen? Annettiin sinulle todistus? Tarjottiinko siellä kahvia? Opetettiin siellä uimaan? Poltettiin siellä nuotioita? Kuunneltiin siellä musiikkia? Tanssittiinko siellä joka ilta? Luvattiinko huomiseksi kaunista säätä?

3. Поставьте слова, данные в скобках, в имперфект пассива.

Juri oli kesällä leirillä. Hän kertoi kavereilleen, mitä siellä (tehdä). Leirillä oli hauskaa. Aamulla (nousta) aikaisin ja (juosta) kilpaa järvelle uimaan. Sitten (voimistella ja syödä) aamiainen. Aamupäivällä (retkeillä) usein ja (tutustua) luontoon. Iltapäivällä (leikkiä, pelata) jalkapalloa tai lentopalloa ja (järjestää) kilpailuja. Iltaisin (onkia) järven rannalla tai (soudella) veneellä. Joskus (istua) nuotion ympärillä ja (laulaa).

KAPPALE 20 KAHDESKYMMENES KAPPALE

LUKUTEKSTIT

TALVINEN SÄÄTIEDOTUS

Etelä- ja Länsi-Suomessa pakkahan heikkenee. Aluksi selkeää, myöhemmin päivällä länsirannikolla paikoin vähän lumi- tai räntäsadetta.

Keski- ja Itä-Suomessa kohtalaista pakkasta. Tuuli heikkenee ja sää selkenee.

Pohjois-Suomessa kiristyy pakkasta.

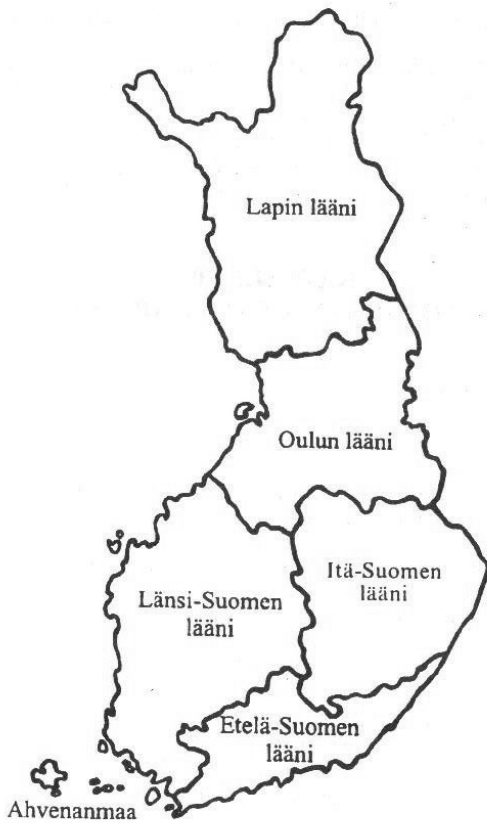
KEVÄINEN SÄÄTIEDOTUS

Kolea luoteinen ilmavirtaus heikkenee maan länsiosissa. Norjanmereltä liikkuu kaakkoon matalapaine, ja siihen liittyy sadealue, joka ulottuu Lounais-Suomeen. Lapissa sää jatkuu pilvisenä ja vesikuuroja esiintyy monin paikoin.

Odotettavissa iltaan asti:

Maan etelä- ja keskiosassa: heikkoa tai kohtalaista kaakkoistuulta, lisääntyvää pilvisyyttä ja päivällä vesisadetta; päivän ylin lämpötila 12—15 astetta.

Suomen läänit

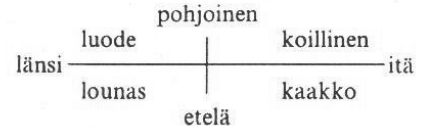
Maan pohjoisosassa: navakkaa pohjoistuulta, enimmäkseen poutaa; lämpötila 5—8 astetta.

Metsäpalovaroitus on edelleen voimassa Ahvenanmaalla ja Itä-Suomessa.

KESÄINEN SÄÄTIEDOTUS

Lämpötila Helsingissä 21 astetta. Lämmin sää jatkuu Etelä-Suomessa. Odotettavissa Helsingin seudulla lauantaiaamuun asti: heikkoa koillistuulta, vaihtelevaa pilvisyyttä. Iltpäivällä ja illalla sisämaassa paikoin ukkoskuuroja; päivän ylin lämpötila 22—25 astetta (kahdestakymmenestäkahdesta kahteenkymmeneenviiteen astetta).

Ilmansuunnat

Mihin?

pohjoiseen
koilliseen
itään
kaakkoon
etelään
lounaaseen
länteen
luoteeseen

Missä?

pohjoisessa
koillisessa
idässä
kaakossa
etelässä
lounaassa
lännessä
luoteessa

Mistä?

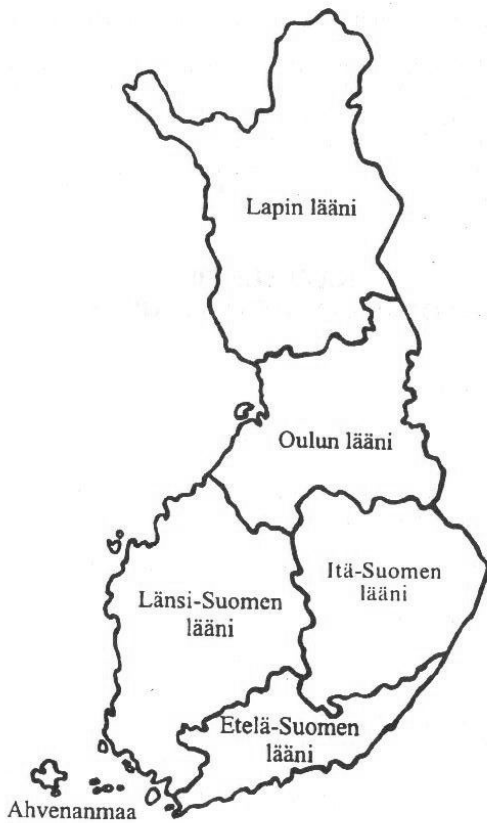
pohjoisesta
koillisesta
idästä
kaakosta
etelästä
lounaasta
lännestä
luoteesta

Обратите внимание: от названий сторон света можно образовывать сложные слова.

Pohjois-Suomi	—	Северная Финляндия
Itä-Suomi	—	Восточная Финляндия
Etelä-Suomi	—	Южная Финляндия
Länsi-Suomi	—	Западная Финляндия
koillistuuli	—	северо-восточный ветер
kaakkoismurteet	—	юго-восточные диалекты
lounaisrannikko	—	юго-западное побережье
luoteisraja	—	северо-западная граница

From *candis* with Love...

Suomen läänit

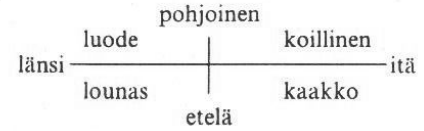
Maan pohjoisosassa: navakkaa pohjoistuulta, enimmäkseen poutaa; lämpötila 5—8 astetta.

Metsäpalovaroitus on edelleen voimassa Ahvenanmaalla ja Itä-Suomessa.

KESÄINEN SÄÄTIEDOTUS

Lämpötila Helsingissä 21 astetta. Lämmin sää jatkuu Etelä-Suomessa. Odotettavissa Helsingin seudulla lauantaiaamuun asti: heikkoa koillistuulta, vaihtelevaa pilvisyyttä. Iltapäivällä ja illalla sisämaassa paikoin ukkoskuuroja; päivän ylin lämpötila 22—25 astetta (kahdestakymmenestäkahdesta kahteenkymmeneenviiteen astetta).

Ilmansuunnat

Mihin?

pohjoiseen
koilliseen
itään
kaakkoon
etelään
lounaaseen
länteen
luoteeseen

Missä?

pohjoisessa
koillisessa
idässä
kaakossa
etelässä
lounaassa
lännessä
luoteessa

Mistä?

pohjoisesta
koillisesta
idästä
kaakosta
etelästä
lounaasta
lännestä
luoteesta

Обратите внимание: от названий сторон света можно образовывать сложные слова.

Pohjois-Suomi	—	Северная Финляндия
Itä-Suomi	—	Восточная Финляндия
Etelä-Suomi	—	Южная Финляндия
Länsi-Suomi	—	Западная Финляндия
koillistuuli	—	северо-восточный ветер
kaakkoismurteet	—	юго-восточные диалекты
lounaisrannikko	—	юго-западное побережье
luoteisraja	—	северо-западная граница

From *candis* with Love...

SÄÄSANASTOA

sää — погода
lämpötila — температура
 воздуха
aste — градус
on odotettavissa — ожидается
vaihteleva pilvisuus — перемен-
ная облачность; lisääntyvä
pilvisuus = pilvisuus, joka
lisääntyy
kolea sää — прохладная погода
tuuli heikkenee — ветер осла-
беаает; heikkenevä tuuli =
tuuli, joka heikkenee
sataa räntää — идет мокрый снег
sataa rakeita — идет град
sadekuuro, vesikuuro — ливень
tihkusade — моросящий дождь
sataa tihuuuttaa — дождь моро-
сит
ругu, tuisku — метель, выюга
ругuttää, tuiskuttaa — мести,
вьюжить

myrsky — буря
tuulenpuuska — порыв ветра
kohtalainen tuuli — умеренный
 ветер
navakka tuuli — сильный ветер
rousta — ясная погода
selkenee — проясняется
lumisade — снегопад
pakastaa — морозит
pakkanen kiristyy — мороз
 крепчает; kiristyvää pakkanen
 — крепнущий мороз
sataa lunta — идет снег
sataa vettä — идет дождь
suoja (sää) — оттепель
sumu, usva — туман
helle (helteen) — зной
ukonilma — гроза
ukkonen jurgisee — гром гремит
ukkoskuuro — грозовой дождь
salama — молния
salamoi — молния сверкает

DIALOGI

— Hei Eila! Mitäs kuuluu? Joko olette lähdössä lomalle?
— Joo, me lähdetään¹ lomalle ensi viikolla.
— Mihin päin?
— Me ajateltiin kierrellä Itä-Suomessa. Ja voi olla, että me käydään
myös pohjoisessa.
— Ai, me oltiin tänä vuonna vaihteeksi Länsi-Suomessa.
Tavallisestihan me ollaan mökillä Taipalsaarella, siellä
Lappeenrannan lähellä.
— Onko teillä oma mökki?
— Ei, me vuokrataan se aina eräältä maanviljelijältä. Miten te
muuten aiotte matkustaa, junalla vai omalla autolla?
— Kyllä me mennään omalla autolla. Viime kesänä me matkustet-
tiin junalla, mutta se oli aika hankalaa, kun on monta lasta.
— Missä aiotte käydä?

— Me käydään ainakin Lappeenrannassa ja Imatralla ja eiköhän
me mennä Savonlinnaankin.
— No, kun kerran käynte Lappeenrannassa, niin käykää nyt ris-
teilyllä Saimaan kanavalla.
— Me tehtiin sellainen risteily kolme vuotta sitten; me käytiin
Viipurissa asti. Minä luulen, että tänä vuonna me tutustutaan
museoihin ja näyttelyihin ja uidaan ja kalastetaan mahdollisimman
paljon. Me luvattiin lapsille, että me yövytään leirintäalueilla.
Lapset haluavat nukkua teltassa.
— No, toivottavasti siellä Itä-Suomessa on yhtä kauniit ilmat kuin
täällä Etelä-Suomessa nyt.
— Itä-Suomessa on yleensä lämmintä ja kaunista. Jos ei ole kau-
nista, niin me ei jäädä sinne pitkäksi aikaa, vaan jatketaan matkaa
Lappiin. Meidän piti mennä Lappiin jo viime vuonna, mutta me ei
päästy, kun Risto sairastui.
— No, oikein hyvää lomaa teille ja hauskaa matkaa.
— Kiitos, ja hyvää jatkoa itsellesi.

SELITYS

1. В разговорной речи вместо глагола 1 лица мн. числа обычно употребляется пассивная форма глагола в сочетании с личным местоимением мн. числа.

Me mennään. = Menemme.

Me tultiin. = Tulimme.

Me ei mennä. = Emme mene.

Me ei tultu. = Emme tulleet.

KAPPALE 21

KAHDESKYMMENESYHDES KAPPALE

— Mitä te teette lomalla?
— Kiertelemme Itä-Suomessa ja katselemme kaupungeja.

— Mitä Helsingin Kauppatorilla myydään?
— No, siellä on kaikkea: hedelmiä, vihanneksia, marjoja, perunoita,
porkkanoita, kalaa, leipää, käsitöitä, mattoja, matkamuistoja,
kukkia...

From *candis* with Love...¹⁴⁵

- Onko torilla jo mansikoita?
 — Ei, mansikat ovat vielä raakoja. Kirsikat ovat kypsä. Osta kirsikoita!

- Ovatko nuo leivät tuoreita?
 — Ne ovat tämänpäiväisiä.

MONIKON PARTITIIVI

Партитив множественного числа

Ostetaan kukkia!
 Haluaisin valkoisia ruusuja ja kieloja.
 Posti toi kirjeitä ja kortteja.
 Sano terveisiä kaikille tutuille!
 Kirjat ovat Suomessa kalliita.
 Nuo miehet ovat urheilijoita.
 Onko teillä lapsia?
 Kesällä täällä on paljon turisteja.
 Kuinka paljon täällä on asukkaita?
 Meille tulee vieraita Virosta.

Образование партитива мн. числа: **monikkovartalo + -a/-ä, -ta/-tä** (см. раздел 16).

Yksikön nominatiivi	Monikkovartalo	Monikon partitiivi
talo	taloi-	taloja
katu	katui-	katuja
levy	levyi-	levyjä
kissa	kissoi-	kissoja
sana	sanoi-	sanoja
teema	teemoi-	teemoja
tuoli	tuolei-	tuoleja
tunti	tuntei-	tunteja
asema	asemi-	asemia
koira	koiri-	koiria
kesä	kesi-	kesiä
ikävä	ikävi-	ikäviä
kieli	kieli-	kieliä
ihminen	ihmisi-	ihmisiä
maa	mai-	maita

huone	huonei-	huoneita
opas	oppai-	oppaita
hammas	hampai-	hampaita
työ	töi-	töitä
tie	tei-	teitä
suo	soi-	soita

Обратите внимание:

lukija	→ lukijoita	vesi	→ vesiä
tekijä	→ tekijöitä	käsi	→ käsiä
kahvila	→ kahviloita	vuosi	→ vuosia
kylpylä	→ kylpylöitä	viisi	→ viisiä
ikkuna	→ ikkunoita		
päärynä	→ päärynöitä		
lusikka	→ lusikoita		
mansikka	→ mansikoita		

Во мн. числе окончание партитива **a/ä** или **ta/tä** присоединяется к основе мн. числа, в словах с чередованием согласных — к сильной основе. Если основа ед. числа оканчивается на **один гласный**, к ней прибавляется окончание **a/ä**, если основа оканчивается на **два гласных**, то прибавляется окончание **ta/tä**.

Если в основе мн. числа перед **i** стоит гласный **o, u, ö** или **y**, показатель мн. числа **i** переходит в **j**, кроме многосложных слов, оканчивающихся в номинативе на **ija/ijä, la/lä, na/nä, ra/rä** или **kka/kkä** (см. раздел 16).

Показатель мн. числа **i** переходит в **j** также в словах типа **tuoli**.

Употребление партитива мн. числа:

1) в качестве прямого дополнения:

— в отрицательных предложениях: En tunne noita ihmisiä.— Я не знаю этих людей.

— когда глагол выражает незаконченное или повторяющееся действие: Kuuntelen uutisia. — Я слушаю новости. (Ср.: Kuuntelen uutiset ja käyn nukkumaan. — Я прослушаю новости и лягу спать.)

— когда дополнение выражает неопределенное множество чего-либо: Martti osti Irenelle ruusuja. — Мартти купил для Ирене розы.

From *candis* with Love...

2) в качестве подлежащего:

— в предложениях, выражающих бытие, существование чего-либо: *Maljakossa on kukkia.* — В вазе стоят цветы.

— в отрицательных предложениях: *Talossa ei ollut ikkunoita.* — В доме не было окон.

— когда подлежащее выражает неопределенное множество чего-либо: *Kadulla kävelee ihmisiä.* — На улице ходят люди.

Обратите внимание: если подлежащее имеет форму партитива, то сказуемое всегда стоит в единственном числе.

Puutarhassa **kasvaa** omenapuita. — В саду растут яблони. **Torilla on paljon marjoja** ja hedelmiä. — На рынке много ягод и фруктов.

3) в качестве именной части сказуемого, если подлежащее стоит во множественном числе: *Me olemme opiskelijoita.* — Мы студенты. *Oletteko te turisteja?* — Вы туристы?

Слова, выражающие неделимые понятия, в сочетании со словами **paljon** 'много' и **vähän** 'мало' употребляются в партитиве множественного числа: **paljon ihmisiä** 'много людей', **vähän autoja** 'мало машин'. (Ср.: слова, выражающие делимые понятия, употребляются в партитиве единственного числа: **paljon vettä** 'много воды', **vähän sokeria** 'мало сахара'.) Со словом **monta** 'несколько' слова, выражающие неделимые понятия, употребляются в партитиве единственного числа: **monta ihmistä** 'несколько человек', **monta autoa** 'несколько машин'.

Запомните, что падежом субъекта (подлежащего) является обычно номинатив. Партитивный субъект употребляется только в экзистенциальных предложениях. Поэтому слова **monta** и **paljon**, требующие партитива, употребляются только в экзистенциальных предложениях. С нормальным (номинативным) субъектом следует употреблять номинатив мн. числа — **monet** 'многие'. Напр.: *Monet ihmiset harrastavat urheilua. Monet lapset katsovat liikaa televisiota ja ovat aamulla väsyneitä.*

Запомните!

Числительное + партитив ед. числа:
3 ihmistä, 15 uutta taloa.

LUKUTEKSTI 1

Paavo Perttunen ja Antti Maksimov ovat ystäviä. He ovat Petroskoin yliopiston suomen kielen osaston opiskelijoita. Heillä on erilaisia harrastuksia. Antti laulaa yliopiston kuorossa. Hänellä on harjoitukset kaksi kertaa viikossa. Kuoro esittää karjalaisia, suomalaisia sekä venäläisiä kansanlauluja. Paavo kerää karjalaista kansanperinnettä: sananlaskuja ja sananparsia, satuja sekä paikannimiä. Kesäisin hän matkustelee nauhuri olalla pitkin kyliä ja haastattelee vanhoja ihmisiä. Opettajien mielestä Antti ja Paavo ovat lahjakkaita opiskelijoita. He sanovat, että Antista tulee varmasti hyvä opettaja ja Paavosta saattaa tulla tiedemies.

Talvella opiskelijat pitävät hauskoja illanviettoja, joissa he esittävät monipuolista ohjelmaa, muun muassa kansanlauluja ja -tansseja. Opettelun jälkeen heistä tulee opettajia, tulkkeja ja lehtimiehiä.

Обратите внимание:

Antista tulee opettaja.	Antti станет учителем.
Meistä tulee opettajia.	Мы станем учителями.
Mikä sinusta tulee?	Кем ты станешь?

LUKUTEKSTI 2

Pietari Suuri perusti Pietarin kaupungin vuonna 1703 ja teki siitä Venäjän pääkaupungin vuonna 1712. Monet kuuluisat arkkitehdit olivat suunnittelemassa ja rakentamassa Pietarin kaupunkia. Lokakuun vallankumouksen jälkeen kaupungin nimeksi tuli Leningrad vuonna 1924. Pääkaupunkiasemansa se menetti vuonna 1918, kun maan hallinto muutti Moskovaan. Vuonna 1991 kaupungille palautettiin sen entinen nimi Sankt-Peterburg eli Pietari.

Nykyään Pietari on vilkas kansainvälinen miljoonakaupunki, jonka väkiluku on suurin piirtein yhtä suuri kuin koko Suomen väkiluku. Pietarissa on lukuisia historiallisesti arvokkaita ja mielenkiintoisia nähtävyyksiä: kauniita rakennuksia, koristeellisia siltoja, romanttisia kanavia, vanhoja kirkkoja, museoita, patsaita ja suuria puistoja.

Turistit käyvät tavallisesti katsomassa ainakin Eremitaasia, Iisakin kirkkoa, Kasanin kirkkoa, Vaskiratsastajaa, Auroraa ja Nevskin valtakadun kauppooja.

Nevski alkaa Amiraliteetilta, ja monet tärkeät nähtävyydet sijaitsevat sen läheisyydessä. Nevskin varrella tai lähellä sijaitsevat mm.

Kasanin kirkko, Stroganovin palatsi, Kauppahalli, Puškinin teatteri ja Aleksanteri Nevskin luostari. Nevskillä on myös monia erilaisia ravintoloita.

Eremitaasin kokoelmat ovat maailmankuulut¹. Sen kokoelmat käsittävät eri-ikäisiä taidearteita eri puolilta maailmaa. Eremitaasissa ei ole venäläisiä taideteoksia. Niitä voi nähdä Venäläisessä museossa. Siellä on muinaisvenäläisen taiteen mestariteoksia, esim. ikoneja, maalauksia ja veistoksia eri aikakausilta.

Pietarista löytyy jokaiselle jotakin. On vallankumouksen muistomerkkejä, on teatteriesityksiä ja konsertteja, risteilyjä Nevalla ja retkiä Pietarin ympäristöön.

Valoisina kesäöinä voi ihailla Nevan rannalla taivaan ja veden värejä ja talvi-iltoina keskustan tunnelmallisia lyhtyjä.

SELITYKSIÄ

1. Eremitaasin kokoelmat ovat **maailmankuulut**.

Если подлежащее имеет форму номинатива мн. числа, составная часть сказуемого имеет обычно форму партитива мн. числа: Venäläiset kirjailijat Tolstoi ja Dostojevski ovat **maailmankuuluja**.

Однако, если подлежащее во мн. числе имеет собирательное значение или обозначает парные предметы, составная часть сказуемого имеет форму номинатива мн. числа: Leenan silmät ovat **siniset** ja hiukset **vaaleat**. — У Лены глаза синие и волосы светлые.

Ср.: Kengät ovat **kalliita**. — Обувь стоит дорого. Nämä kengät ovat **kalliit**. — Эти туфли (эта пара туфель) дорогие.

DIALOGEJA

— Osaatko lukea tätä?

— En, se on kai venäjää. Minä en osaa venäläisiä aakkosia.

— Taasko sinä ostit kirjoja?

— No joo, kun siellä oli niin paljon uusia mielenkiintoisia kirjoja.

— Menetkö torille?

— Menen.

— Etkö viitsisi ostaa minulle kukkia?

— Missä teillä on leluosasto?

— Meillä ei ole ollenkaan leluja.

— Mennäänkö tähän ravintolaan?

— Mennään vain, jos siellä on vapaita pöytiä.

— Päivää, onko teillä vapaita pöytiä?

— Kolmeko teitä on?

— Niin.

— Jos voitte hetken odottaa, niin kohta vapautuu pöytä.

— Ovatko nuo ruusut kalliita?

— Ne maksavat kaksi euroa kappale.

— Ne ovat aika kalliita. Otan mieluummin noita neilikoita.

— Ovatko nämä tanskalaisia omenoita?

— Ei, ne ovat unkarilaisia.

— Onko Juho suomalainen?

— Hän on Ruotsin kansalainen, mutta hänen vanhempansa ovat suomalaisia.

— Onko teillä kysymyksiä?

— Mitä Pietarissa voi tehdä illalla? Olisiko teattereissa jotakin mielenkiintoista?

— Minä voin hankkia teille tietoa ohjelmista. Kuka haluaisi lähteä teatteriin? Haluaisiko joku käydä sirkuksessa?

— Meitä lähtisi ainakin kymmenen teatteriin ja kuusi sirkukseen.

HARJOITUKSIA

1. Поставьте слова, данные в скобках, в партитив мн. числа.

Opettelemme tänään (uudet sanat). Mitä (vieraat kielet) te osaatte? Ostetaan kilo (omenat). Poimin mielelläni (marjat). Sinä otat (hyvät valokuvat). Meillä käy usein (vieraat). Tiedättekö, paljonko (turistit) Moskovassa käy vuosittain? Myös Venäjällä on (suomalaiset saunat). Nykyään busseissa ei ole (rahastajat), vaan matkustajat ostavat lipunsa kuljettajalta tai etukäteen kioskista. Minulla on täällä vähän (tutut). Helmikuussa oli (kovat pakkaset). Kenen (tavarat) nämä ovat? Mielestäni suomalaiset huonekalut ovat (hyvät).

2. Сделайте по образцу.

Malli 1: Matilla on hyvä ystävä. — Matilla on paljon hyviä ystäviä.

Minulla on veli ja sisar. Heille tuli vieras. Meille tulee sanomalehti. Sanomalehdessä on uutinen. Lapsella on jo hammas. Minulle tuli kirje. Minun täytyy suorittaa tentti. Hotellin luona seisoo bussi. Rannassa on vene. Kotiseudullani on iso järvi. Tässä kaupunginosassa on tehdas. Kaupungissa on museo. Laukussani on kirja, vihko ja kynä. Tässä sairaalassa on hyvä lääkäri. Tällä kadulla on ravintola.

Malli 2: Tarvitsen matkalaukun. — Missä myydään matkalaukkuja?

Tarvitsen kirjekuoren. Tarvitsen postimerkin. Tarvitsen Helsingin kartan. Tarvitsen sateenvarjon. Tarvitsen sadetakin. Tarvitsen kumisaappaat. Tarvitsen silmälasit. Tarvitsen kuukausilipun.

Malli 3: Onko tässä kaupungissa vain yksi kirjasto? — Ei, meillä on monta kirjastoa (paljon kirjastoja).

Onko tässä kaupungissa vain yksi hotelli? Onko tässä kaupungissa vain yksi uimaranta? Onko tässä kaupungissa vain yksi teatteri? Onko tässä kaupungissa vain yksi iso kirjakauppa? Onko tässä kaupungissa vain yksi urheilukenttä? Onko tässä kaupungissa vain yksi konserttisali?

3. Поставьте существительные в партитив мн. числа.

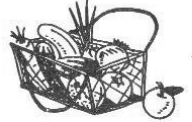
Malli: Oletko sinä opiskelija? — Oletteko te opiskelijoita?

Oletko sinä opas?	Onko hän opettaja?
Oletko sinä turisti?	Onko hän moskovalainen?
Oletko sinä urheilija?	Onko hän kirjailija?
Oletko sinä autonkuljettaja?	Onko hän amerikkalainen?

4. Дополните предложения.

Malli: Postista voi ostaa kirjekuoria, postikortteja ja postimerkkejä.

Kioskista voi ostaa sanomalehtiä, ...
Paperikaupasta voi ostaa vihkoja, ...
Vihanneskaupasta voi ostaa tomaatteja, ...
Opiskelijat keräsivät kesällä sananlaskuja, ...
Opiskelun jälkeen heistä tulee opettajia, ...
Tarvitsen kyniä, ...
Kokoukseen saapui kirjailijoita, ...
Moskovan ja Pietarin välillä kulkee junia, ...

KAPPALE 22

KAHDESKYMMENESKAHDES KAPPALE

— Mitä Leena tekee?
— Hän toimii nykyään suomalaisten turistien oppaana Pietarissa.

— Milloin on opiskelijoiden ilmoittautumisaika?
— Opiskelijoiden täytyy ilmoittautua viimeistään 16.9. (kuukauden yhdeksättä).

— Menetkö yksin kielikurssille?
— En, menen samojen tyttöjen kanssa kuin viime kesänä.

From *candis* with Love...

MONIKON GENETIIVI
Генитив множественного числа

Kukkien hinnat nousevat aina talvella.
Uusien sanojen opiskelu on vaikeaa.
Kongressiin tulee monien vieraiden maiden (vieraitten maitten) asiantuntijoita.
Miesten ja naisten elämä on erilaista.
Pohjoismaalaisten ei tarvitse hankkia passia, kun he matkustavat Pohjoismaissa.
Vielä vuosien jälkeen hän muisteli tapausta.

Окончания генитива мн. числа: **-en, -den, -tten, -ten.**

Monikkovartalo	Monikon genetiivi	Monikon partitiivi
taloi-	→ talojen	taloja
katui-	→ katujen	katuja
levyi-	→ levyjen	levyjä
kissoi-	→ kissojen	kissoja
sanoi-	→ sanojen	sanoja
teemoi-	→ teemojen	teemoja
asemi-	→ asemien	asemia
koiri-	→ koirien	koiria
kesi-	→ kesien	kesiä
ikävi-	→ ikävien	ikäviä
kieli-	→ kielien	kieliä
ihmisi-	→ ihmisien	ihmisiä
mai-	→ maiden maitten	maita
huonei-	→ huoneiden huoneitten	huoneita
töi-	→ töiden töitten	töitä
tei-	→ teiden teitten	teitä
soi-	→ soiden soitten	soita

Обратите внимание:

lukijoi- → lukijoiden/-tten
tekijöi- → tekijöiden/-tten

kahviloi- → kahviloiden/-tten
kylpylöi- → kylpylöiden/-tten
ikkunoi- → ikkunoiden/-tten
päärynöi- → päärynöiden/-tten
makkaroi- → makkaroiden/-tten
ympyröi- → ympyröiden/-tten
mansikoi- → mansikoiden/-tten
pyöryköi- → pyöryköiden/-tten

Yksikön nominatiivi

tuoli
apteekki
pankki
banaan

Monikon genetiivi

→ tuolien
→ apteekkien
→ pankkien
→ banaanien

Monikon partitiivi

tuoleja
apteekkeja
pankkeja
banaaneja

Yksikön partitiivi

miestä
naista
lasta
ihmistä
kysymystä
puhelinta
tytärtä
askelta

Monikon genetiivi

→ miesten
→ naisten
→ lasten
→ ihmisten
→ kysymysten
→ puhelinten
→ tyttärien
→ askelten

Monikon partitiivi

miehiä
naisia
lapsia
ihmisiä
kysymyksiä
puhelimia
tyttäriä
askelia

Обратите внимание: окончание генитива может присоединяться также к основе мн. числа.

miesten/miehi- → miehien
naisten/naisi- → naisien
lasten/lapsi- → lapsien
ihmisten/ihmisi- → ihmisien
kysymysten/kysymyksi- → kysymyksien
puhelinten/puhelimi- → puhelimien
tyttärien/tyttäri- → tyttärien

vesi- → vesien
käsi- → käsien
vuosi- → vuosien
viisi- → viisien

Окончание **-en** прибавляется к словам, в которых основа мн. числа оканчивается на краткий гласный **i** или **j**.

From *candis* with Love...¹⁵⁵

Окончания **-den/-tten** прибавляются к словам, в которых основа мн. числа оканчивается на два гласных.

Окончание **-ten** может прибавляться только к тем словам, в которых перед окончанием партитива **-ta/-tä** стоит согласный. В этих словах может употребляться параллельно другая форма, которая образуется из основы мн. числа и окончания **-en** (naisten — naisien).

Если в основе мн. числа перед **i** стоит гласный **o, u, ö** или **y**, то показатель мн. числа **i** переходит в **j** кроме многосложных слов, оканчивающихся на **ija/ijä, la/lä, ra/rä** или **kka/kkä** (см. раздел 16).

В словах типа **tuoli** основа мн. числа родительного падежа совпадает с номинативом ед. числа.

LUKUTEKSTI

Pietari on suurten taiteilijoiden ja kirjailijoiden kaupunki. Siellä asuivat mm. Puškin, Gogol ja Dostojevski, Repin, Tšaikovski ja Šostakovits. Pietarissa voi tutustua monien tällaisten kuuluisien henkilöiden kotimuseoihin. Esimerkiksi Puškinin asuntomuseo Moikan rannalla ja Repinin koti Dyynien lähellä ovat suosittuja turistikohteita. Kotimuseoiden esineiden avulla nykyturisti pääsee kurtistamaan näiden suurten miesten elämään ja työskentelytapoihin.

Koko Pietarin kaupunki on kuin avoin museo. Sen rakennusten seinien sisällä, sen katujen ja aukoiden varsilla ja sen siltojen ja kanavien äärellä heräävät henkiin monien venäläisten klassikkojen teosten tapahtumat.

DIALOGEJA

- Keiden¹ venäläisten kirjailijoiden teoksista pidät?
- Pidän erityisesti Tšehovista ja Gogolista.

- Mitä venäläisen kirjallisuuden klassikkoja olet lukenut?
- Olen lukenut kaikki kuuluisat.
- Kuka on sinun lempikirjailijasi?
- Tšehov.
- Pidätkö enemmän hänen novelleistaan vai näytelmistään?
- Novelleista, koska hänen novelliensa tunnelma ja henkilöt ovat tavalliselle ihmiselle läheisiä. Näytelmien henkilöt ovat minulle jollakin tavalla etäisiä.

- Missä konsertissa olit eilen?
- Olin kuuntelemassa nuorten suomalaisten säveltäjien uutuuksia.

- Mitä aiotte tehdä pääsiäislomalla?
- Lähdemme taas Virtasten kanssa Pietariin.

- Tiedätkö Koivistojen osoitteen?
- En tiedä, mutta se on varmasti puhelinluettelossa.

SELITYKSIÄ

1. Keiden venäläisten kirjailijoiden teoksista sinä pidät?

	yksikkö	monikko
Nom.	kuka	ketkä
Part.	ketä	keitä
Gen.	kenen	keiden
Adess.	kenellä	keillä

HARJOITUKSIA

1. Сделайте по образцу.

Maalli: Lähtevätkö vieraatkin kävelylle? — Kyllä. Me lähdemme vieraiden kanssa.

Lähtevätkö turistitkin ravintolaan? Lähtevätkö ulkomaalaisetkin konserttiin? Lähtevätkö opiskelijatkin kokoukseen? Lähtevätkö oppilaatkin teatteriin? Lähtevätkö lapsetkin sirkukseen?

2. Поставьте слова, данные в скобках, в генитив мн. числа.

Opettaja keskustelee (oppilaat) kanssa. (Oppitunnit) jälkeen on kokous. (Tentit) edellä (opiskelijat) pitää lukea paljon. (Pitkät säteet) jälkeen tuli pouta. (Kovat pakkaset) jälkeen alkoi sataa lunta. Kävelimme (uudet rakennukset) ohi. Maantie kulkee läpi (metsät), halki (pellot ja niityt). (Sopimukset) allekirjoittaminen alkaa ensi viikolla. (Uudet sanat) oppiminen ei ole helppoa. (Vieraat kielet) opiskelu on minusta hauskaa. Hän ilmaisi (lukijat) mielipiteen kir-

jasta. (Turistit) matkalaukut kannettiin hotelliin. Talvella (perunat ja porkkanat) hinnat nousevat.

3. Переведите словосочетания и употребите их в предложениях.

Расписание поездов, цена овощей и фруктов, адреса магазинов, квартира родителей, продажа сувениров, на страницах газет, семинар переводчиков, музыка известных композиторов, отношения между нашими странами, выставка финских художников, распродажа дешевых товаров.

4. Переведите.

После новостей будет прогноз погоды. После теплых дождей начали расти грибы. Утром их будит пение птиц. Учителя пошли на экскурсию вместе с учениками. По мнению учителей Лена прилежная ученица. Дети пошли в гости вместе с родителями. В этом магазине продается детская одежда. Продаются ли у вас произведения финских писателей? Студентам надо сдать много экзаменов. Дороги должны быть в хорошем состоянии круглый год. На снегу виднелись следы зайцев.

KAPPALE 23

KAHDESKYMMENESKOLMAS KAPPALE

- Kuinka kauan olet asunut täällä?
— Kaksikymmentä vuotta. Tulin tänne opiskelemaan ja siitä lähtien olen asunut täällä.

- Oletteko te jo käyneet katsomassa sen uuden kotimaisen elokuvan?
— Emme ole vielä. Sehän on ollut elokuvateattereissa vasta kaksi viikkoa.

- Oletteko käyneet Bolšoi-teatterissa?
— Emme ole ehtineet vielä käydä, mutta olemme jo hankkineet sinne liput.

158

- Missä Te olette oppinut noin hyvin puhumaan suomea?
— Olen opiskellut suomen kielen kursseilla.

PERFEKTI Перфект

Oletko ollut Venäjällä?
Olen käynyt Venäjällä kolme kertaa.
Oletteko olleet Suomessa?
Ovatko hänen vanhempansa syntyneet Suomessa?
Kuka on suunnitellut Helsingin rautatieaseman?
Kun olen juonut aamukahvin ja lukenut lehden, lähdän työhön.
Soittakaa minulle heti, kun olette saapuneet perille.
En ole koskaan tavannut yliopiston rehtoria.
He eivät ole asuneet täällä kauan.
Eikö posti ole vielääkään tullut?
En ole nähnyt Leenaa kolmeen viikkoon.

Образование перфекта:
olla-verbin preesens ja pääverbin infinitiivin vartalo +

-(n)nut/-(n)nyt
-(n)neet

Myönteinen perfekti
Утвердительная форма

olen	asunut
olet	asunut
on	asunut
olemme	asuneet
olette	asuneet
ovat	asuneet

olen	syönyt
olemme	syöneet

olen	tehnyt
olemme	tehneet

olen	opiskellut
olemme	opiskelleet

Kielteinen perfekti
Отрицательная форма

en ole	asunut
et ole	asunut
ei ole	asunut
emme ole	asuneet
ette ole	asuneet
eivät ole	asuneet

en ole	syönyt
emme ole	syöneet

en ole	tehnyt
emme ole	tehneet

en ole	opiskellut
emme ole	opiskelleet

From *candis* with Love...¹⁵⁹

olen	mennyt	en ole	mennyt
olemme	menneet	emme ole	menneet
olen	pessyt	en ole	pessyt
olemme	pesseet	emme ole	pesseet
olen	tavannut	en ole	tavannut
olemme	tavanneet	emme ole	tavanneet
olen	häirinnyt	en ole	häirinnyt
olemme	häirinneet	emme ole	häirinneet

Перфект — сложная форма прошедшего времени, которая образуется от глагола **olla** в презенсе и причастия прошедшего времени (**II partisippi**). (Ср. с образованием отрицательной формы имперфекта). Глагол **olla** спрягается по лицам.

Перфект обозначает действие в прошедшем времени, которое длится до настоящего момента или результаты которого видны в настоящее время. Действие может быть законченным или незаконченным.

Olen ajatellut sinua usein. — Я думаю о тебе часто. (Действие мыслится как длительное или повторяющееся, оно не связано с определенным моментом.) Olen asunut täällä viisi vuotta. — Я живу здесь пять лет (т. е. прожил уже пять лет и продолжаю жить). Ср. презенс: Asun täällä viisi vuotta. — Я проживу здесь пять лет. (Здесь презенс имеет значение будущего времени.) Kuka täällä on polttanut tupakkaa? — Кто здесь накурил? (Действие произошло до настоящего момента, но его результат или следы налицо.)

Olen syntynyt vuonna 1965. — Я родился в 1965 году. Tämä talo on valmistunut jo viisi vuotta sitten. — Этот дом построен уже 5 лет тому назад. (Когда говорят о дате рождения живых людей или о времени возникновения городов, зданий, предметов, которые существуют и сейчас, употребляют часто перфект, хотя и указывается конкретное время). Ср. имперфект: Aleksis Kivi syntyi vuonna 1834. — Алексис Киви родился в 1834 году.

LUKUTEKSTI

Hei Anita!

Olen ollut täällä Moskovassa nyt kuukauden. Anteeksi, että en ole kirjoittanut sinulle aikaisemmin. Kuten arvaat, minulla on ollut paljon tekemistä.

Aluksi Moskova tuntui minusta kauhean suurelta, mutta nyt

olen jo tottunut liikkumaan täällä. Olen oppinut kulkemaan metrolakin. Jos olet joskus nähnyt Moskovon metron kartan, tiedät, että metron käyttö ei ole ihan helppoa.

Et voi kuvitellakaan, kuinka iso Moskovon valtionyliopisto on. En ole vielä oppinut oikein hyvin suunnistamaan yliopiston alueella. Olen käynyt kuuntelemassa luentoja 1800-luvun venäläisestä kirjallisuudesta sekä osallistunut keskusteluharjoituksiin ja kieliopikursseihin. Tarkoitukseni on alkaa kerätä aineistoa pro gradu - tutkielmaani varten, mutta en ole vielä saanut kirjastokorttia.

Olen huomannut, että on hyödyllistä liikkua kaupungilla ja keskustella ihmisten kanssa. Sillä tavalla olen oppinut paljon puhekieltä. En ole vielä ehtinyt nähdä kaikkia niitä nähtävyyksiä, jotka haluaisin nähdä, mutta ensimmäiseksi kävin tietysti Kremlissä ja yhden koko päivän vietin Tretjakovin galleriassa.

Olen saanut myös ystäviä. He asuvat kaikki tässä samassa asuntolassa, ja olemme viettäneet hauskoja iltoja yhdessä.

Mitä sinulle kuuluu? Onko Timo vielä soitellut sinulle? Kävitkö syyskuussa Ruotsissa, niin kuin aiot? Kirjoita! Sano tutuille terveisiä!

Tiina

SELITYS

1. On hyödyllistä liikkua kaupungilla. — Полезно походить по городу.

Kaupungilla = ulkona, ostoksilla, asioilla, keskustassa.

DIALOGEJA

— Anita, oletko kuullut Tiinasta mitään pitkään aikaan?

— Joo, sain häneltä kirjeen eilen.

— No, miten hän on viihtynyt Moskovassa?

— Ihan hyvin. Hän on opiskellut ahkerasti ja yrittänyt tutustua ihmisiin.

— Onko hän saanut jo venäläisiä ystäviä?

— Hän kirjoittaa, että hän on saanut ystäviä.

— En ole tavannut sinua pitkään aikaan. Missä olet ollut?

— Olen ollut kotona ja lukenut ahkerasti.

— Oletko suorittanut jo tentit?

— En ole suorittanut vielä yhtään tenttiä, vaikka olen lukenut paljon. Aion suorittaa lähipäivinä.

- ◇
- Mistä olet ostanut tuon puseron?
— Olen tehnyt sen itse.
- ◇
- Täällä tuoksuu hyvältä. Oletko leiponut?
— Olen. Leivoin kakun. Se on vielä lämmin, haluatko maistaa?
- ◇
- Katso ulos! Yöllä on satanut lunta!
— Älä nyt!
- ◇
- Olet väsyneen näköinen. Etkö nukkunut hyvin?
— En nukkunut ollenkaan viime yönä. Istuin ikkunan ääressä ja katselin, kun satoi lunta.
— Miksi et saanut unta? Mikä sinua vaivaa?
— En tiedä. En ole nukkunut hyvin pariin viikkoon.
- ◇
- Oletko kuullut, että Timo on mennyt naimisiin?
— Kenen kanssa?
— Jonkun opiskelutoverinsa kanssa.
- ◇
- Kuinka kauan olette tunteneet toisenne?¹⁾
— Kaksi kuukautta.
— Mitä? Ja nyt jo olette menossa naimisiin!

SELITYKSIÄ

1. Kuinka kauan olette tunteneet **toisenne**? — Сколько времени вы знаете друг друга?

	me	te	he
Akk.	toisemme	toisenne	toisensa
Part.	toisiamme	toisianne	toisiaan
Gen.	toistemme	toistenne	toistensa
Ill.	toisiimme	toisiinne	toisiinsa
All.	toisillemme	toisillenne	toisilleen

He tapaavat toisensa huomenna. — Они встретятся завтра.
Ymmärrämme toisiamme hyvin. — Мы хорошо понимаем друг друга.
He eivät ymmärrä toistensa kieltä. — Они не понимают языка друг друга.
Missä tutustuitte toisiinne? — Где вы познакомились друг с другом?
Kirjoitatteko usein toisillenne? — Вы часто пишете друг другу?

HARJOITUKSIA

1. Продолжите вопросы и ответьте на них.

Missä olet syntynyt? Kuinka kauan olet asunut täällä? Missä olet oppinut puhumaan suomea? Oletko lukenut suomalaisia kirjoja?...

2. Дополните предложения.

Malli: En ole nähnyt Leenaa (kolme viikkoa). — En ole nähnyt Leenaa kolmeen viikkoon.

Et ole käynyt meillä (kaksi kuukautta).
Emme ole saaneet häneltä kirjeitä (puoli vuotta).
En ole tavannut Tiinaa (pari viikkoa).
En ole lukenut lehteä (monta päivää).
He eivät ole asuneet täällä enää (pitkä aika).

3. Дополните диалоги.

— Hei Tiina. Milloin palasit Moskovasta?
—
— Oletko tyytyväinen matkaasi?
—
— Mitä kaikkea näit siellä?
—
— Otitko valokuvia?
—

4. Сделайте по образцу.

Mailli: Lähdetään juomaan kahvia. — Olemme jo juoneet.

Lähdetään syömään.

Lähdetään pakkaamaan matkalaukut.

Lähdetään maistamaan kakkua.

Lähdetään ostamaan jäätelöä.

Lähdetään hankkimaan liput.

Lähdetään tutustumaan vieraisiin.

KAPPALE 24

KAHDESKYMMENESNELJÄS KAPPALE

DIALOGEJA

— Kävittekö katsomassa sen filmin eilen?

— Yritimme kyllä, mutta liput olivat jo loppuneet.

◇

— Kuinka kauan he ovat opiskelleet suomea?

— He olivat opiskelleet kaksi vuotta kursseilla, ennen kuin tulivat yliopistoon. Nyt he opiskelevat toista vuotta yliopistossa.

◇

— Muistatko Helsingin olympialaiset?

— Nehän olivat vuonna 1952. En muista niistä mitään, en ollut vielä täyttänyt edes kolmea vuotta.

Kun olin kuunnellut uutiset, kävin nukkumaan.
Minun piti käydä kaupassa, koska meiltä oli loppunut leipä.
Kokous oli jo alkanut, kun saavuin.
En ollut vielä syntynyt, kun vanhempani muuttivat kaupunkiin.
He tutustuivat vasta eilen. He eivät olleet tavanneet toisiaan aikaisemmin.

PLUSKVAMPERFEKTI

Плусквамперфект

Образование плусквамперфекта:
olla-verbin imperfekti ja pääverbin infinitiivin vartalo+

-(n)nut/-(n)nyt
-(n)neet

Myönteinen

olin asunut
olit asunut
oli asunut
olimme asuneet
olitte asuneet
olivat asuneet

Kielteinen

en ollut asunut
et ollut asunut
ei ollut asunut
emme olleet asuneet
ette olleet asuneet
eivät olleet asuneet

Плусквамперфект — сложная форма глагола, которая образуется от глагола **olla** в имперфекте и причастия прошедшего времени (**II partisiippi**). Плусквамперфект обозначает действие, которое произошло в прошлом до другого действия, обозначенного имперфектом.

Плусквамперфект употребляется редко, значительно реже, чем имперфект. Его нельзя употреблять тогда, когда действие связано с определенным моментом в прошлом.

LUKUTEKSTI

Martti Rantanen kuuli radiosta, että Ikaalisissa¹ oli ollut kova myrsky. Koska Rantasilla on kesämökki järven rannalla, Martti päätti lähteä katsomaan, oliko kesämökille tapahtunut mitään. Kun hän saapui Ikaalisiin, hän näki, että monien talojen katoilta oli lentänyt kattopellin palasia ja tiliä. Katujen varsille oli kaatunut puita. Kukaan ei ollut vielä ehtinyt korjata niitä pois.

Huolestuneena Martti Rantanen lähti ajamaan kohti kesämökkiiän. Portin luona hän huomasi, että isosta koivusta oli pudonnut oksa ja se oli rikkonut portin. Kesämökin keittiön ikkuna oli mennyt rikki. Laituri oli irronnut rannasta. Onneksi Martti oli sitonut veneen kiinni rantakoivuun, joten vene oli tallella.

SELITYKSIÄ

1. Ikaalisissa oli ollut kova myrsky.

Ikaalinen — небольшой городок в 70 км от Тампере. Названия мест на **-nen** в косвенных падежах имеют форму множественного числа. Напр.: **Ikaalisten** kaurunki, olin **Kauniaisissa** (Kauniainen).

HARJOITUKSIA

1. Поставьте глаголы в форму плюсквамперфекта.

a) Kun Anita (saada) Tiinalta sähköä, hän lähti asemalle Tiinaa vastaan. Kun Tiina (palata) Moskovasta, hän kertoi Anitalle, missä hän (käydä) ja mitä (nähdä). Kun Mikko (syödä) lounaan ja (juoda) kahvin, hän rupesi lukemaan läksyjä. Kun Lönnrot (julkaista) Kalevalan, hänestä tuli hyvin kuuluisa. Kun sade (lakata), jatkoimme matkaa. Kun opettaja (lukea) kertomuksen, oppilaat alkoivat kirjoittaa referaattia. Kun Jukka ja Mikko (päästä) koulusta, he pyrkivät yliopistoon. Kun me (tuoda) kuusen sisään, se alkoi tuoksua. He (istua) jo pöytään, kun me tulimme. Lapset eivät (käydä) aikaisemmin eläintarhassa. Vanhemmat (kieltää) lapsia katsomasta tätä filmiä. Huomasimme, että joku (käydä) talossa. Pekka sanoi, että hän (soittaa) ovikelloa, mutta kukaan ei (avata).

b) Ari kertoi, että hän (olla) Allan syntymäpäivillä. Siellä hän (tavata) paljon entisiä koulutovereita. He (muistella) kouluvuosia, (katsella) vanhoja valokuvia, (kertoa) vitsejä, (kuunnella) musiikkia, (laulaa ja tanssia). Illan päätteeksi he (kävellä) rantakadulla ja (ottaa) valokuvia.

KAPPALE 25

KAHDESKYMMENESVIIDES KAPPALE

- Kumpi on vanhempi, Irene vai Martti?
- Irene on kaksi vuotta vanhempi kuin Martti.

- Kumpi sinusta on parempaa, kahvi vai tee?
- Minusta kahvi virkistää paremmin.

- Haluaisin ostaa mustan nahkalaukun.
- Tässä on aivan uusi malli.

— Se on kyllä kaunis, mutta se taitaa olla vähän liian kallis minulle. Onko teillä halvempaa?*

— Kyllä meillä on halvempiakin laukkuja.

— Sovitin näitä kenkiä, mutta ne ovat vähän pienet. Olisiko teillä isompaa kokoa?*

— Kyllä varmasti, hetkinen vain. Tässä on isompi numero.

— Sovitin näitä housuja, mutta ne ovat liian lyhyet. Olisiko teillä pitempää mallia?*

— Nyt on vaikea löytää pitempää mallia, kun lyhyt on muotia. Mutta katsokaapa näitä, nämä ovat vähän pitemmät.

SELITYKSIÄ

1. Laukku on liian kallis. Onko teillä **halvempaa**?

Когда спрашивают, имеется ли что-либо в наличии, употребляют часто партитивное подлежащее: Onko täällä puhelinta? — Есть ли здесь телефон?

KOMPARATIIVI

Компаратив

(Сравнительная степень прилагательных)

Kumpi on suurempi, Moskova vai Pietari?
Kumpi on kalliimpaa, voi vai margariini?
Voi on kalliimpaa kuin margariini.
Mikko on Jukkaa nuorempi. = Mikko on nuorempi kuin Jukka.
Mitä korkeampi asema, sitä suurempi vastuu.
Naapurillani on kaksi tytärtä; vanhemman nimi on Kristiina ja nuoremman Katriina.
Muutamme isompaan asuntoon.
Anna minulle paremmat saksat.
Kummat ovat kalliimpia, omenat vai appelsiinit?
Alemmissä kerroksissa on toimistoja ja ylemmissä kerroksissa asuntoja.

From *candis* with Love...

Образование компаратива:

vartalo + { **-mpi**
-mpa- : -mma- / -mpä- : -mmä-

Nom.	suuri	
Part.	suurempi	suuremmat
Gen.	suurempaa	suurempia
Iness.	suuremman	suurempien
	suuremmissa	suuremmissa

Nom.	iloinen	
Part.	iloisempi	iloisemmat
Gen.	iloisempaa	iloisempia
Iness.	iloisemman	iloisempien
	iloisemmissa	iloisemmissa

Nom.	rikas	
Part.	rikkaampi	rikkaammat
Gen.	rikkaampaa	rikkaampia
Iness.	rikkaamman	rikkaempien
	rikkaammissa	rikkaammissa

Показатель компаратива в номинативе единственного числа **-mpi**, в других падежах единственного числа **-mpa- / -mpä-** (в сильной степени) или **-mma- / -mmä-** (в слабой степени). Во множественном числе в номинативе **-mma- / -mmä-**, в других падежах **-mpi-** или **-mmi-**. В двусложной основе конечные гласные **-a** и **-ä** перед показателем компаратива переходят в **-e-**: kova — kovempi, syvä — syvämpi.

Обратите внимание: существительное **vanhemmat** 'родители' склоняется, как компаратив: Asun vanhempieni luona. Oletko kirjoittanut vanhemillesi?

DIALOGEJA

- Kuka lapsistanne on vanhin?
- Tiina on vanhin ja Katja on nuorin ja heidän välissään on Mikko.

- Mikä on tämän kaupungin paras ravintola?
- Monet pitävät parhaana ruokapaikkana erästä merenrantaravintolaa.

- Milloin talvi tulee Suomeen?
- Ensimmäiset pakkaset tulevat lokakuussa, ja marraskuussa on jo suurimmassa osassa maata lunta.

- Miten pääsen lyhintä tietä rautatieasemalle?
- Sinun on paras mennä linja-autoaseman kautta.

SUPERLATIIVI

Суперлатив

(Превосходная степень прилагательных)

Suomen suurin kaupunki on Helsinki.
Kaksi seuraavaksi suurinta ovat Espoo ja Tampere.
Perheen vanhimman tyttären nimi on Tiina.
Lapset asetettiin riviin järjestyksessä pienimmästä suurimpaan.
Mitkä ovat tavallisimmat suomalaiset nimet?
Valaat ovat maailman suurimpia eläimiä.
Päivähoitaja on puistossa nuorimpien lasten kanssa.
Suurimmissa kaupungeissa ongelmatkin ovat suurempia.

Образование суперлатива:

vartalo + { **-in**
-impa- : -imma- / -impä- : immä-

Nom.	iso (iso-)	
Part.	isoin	isoimmat
Gen.	isointa	isoimpia
Iness.	isoimman	isoimpien
	isoimmissa	isoimmissa

Nom.	suuri (suure-)	
Part.	suurin	suurimmat
Gen.	suurinta	suurimpia
Iness.	suurimman	suurimpien
	suurimmissa	suurimmissa

From *candis* with Love...

Nom.	rikas (rikkaa-)	
Part.	rikkain	rikkaimmat
Gen.	rikkainta	rikkaimpia
Iness.	rikkaimman	rikkaimpien
	rikkaimmassa	rikkaimmissa

Nom.	kallis (kalli-)	
Part.	kallein	kalleimmat
Gen.	kalleinta	kalleimpia
Iness.	kalleimman	kalleimpien
	kalleimmassa	kalleimmissa

Обратите внимание:

Yks.	hyvä — parempi — paras
Mon.	hyvät — paremmat — parhaat
Yks.	pitkä — pitempi — pisin
Mon.	pitkät — pitemmät — pisimmät
Yks.	lyhyt — lyhyempi — lyh(y)in
Mon.	lyhyet — lyhyemmät — lyh(y)immät
Yks.	lämmin — lämpimämpi — lämpimin
Mon.	lämpimät — lämpimämmät — lämpimimmät

Panin päälleni parhaan puvun. Nyt on pisimpien öiden aika. Eilen oli lämpimämpi ilma kuin tänään.

Показатель суперлатива в номинативе и партитиве единственного числа **-in**, в других падежах в сильной степени **-impa/-impä-**, а в слабой степени **-imma/-immä-**. Во множественном числе в номинативе **-imma/-immä-**, в других падежах **-impi-** и **-immi-**. Конечные гласные основы **-a, -ä, -e** перед показателем **-in** исчезают, а конечные гласные **-i, -ii** переходят в **-e**: kiltti — kiltti- — kilttein; kallis — kallii- — kallein.

			komparatiivi	superlatiivi
Yks.	nom.	iso	isompi	isoin
	gen.	ison	isomman	isoimman
	iness.	isossa	isommassa	isoimmassa
Mon.	illat.	isoon	isompaan	isoimpaan
	nom.	isot	isommat	isoimmat
	gen.	isojen	isompien	isoimpien
	iness.	isoissa	isommissa	isoimmissa
	illat.	isoihin	isompiin	isoimpiin

LUKUTEKSTI

Pietarista koilliseen, Laatokan ja Murmanskin välillä sijaitsee Karjalan tasavalta. Alue rajoittuu idässä Vienanmereen ja Ääniseen. Laatokka on Euroopan suurin järvi. Laatokan kuuluisimmat saaret ovat Valamo ja Konevitsa. Ääninen on Euroopan toiseksi suurin järvi; se on puolet pienempi kuin Laatokka. Äänisen kuuluisin saari on Kiži.

Äänisen rannalla on Karjalan pääkaupunki Petroskoi. Tässä Karjalan suurimmassa kaupungissa on yli 280000 asukasta. Petroskoi on suurimmaksi osaksi nuori kaupunki. Se perustettiin 1700-luvulla, mutta suurin osa vanhimmista rakennuksista on tuhoutunut tai ne on täytynyt purkaa, ja niiden tilalla on uusia rakennuksia.

Petroskoin kaunein aukio on Leninin aukio. Sen keskellä on Leninin patsas ja ympärillä taloja, jotka ovat myöhäisklassista tyyliä. Leninin aukiota suurempi on Kirovin aukio, jolla sijaitsevat Petroskoin Kansallinen teatteri sekä Venäläinen musiikki- ja draamateatteri. Kaupungin tärkeimpiin rakennuksiin kuuluu myös yliopistorakennus, joka sijaitsee Leninin valtakadun varrella.

Petroskoista alkaa turistireitti Kižin saarelle, joka on Karjalan tärkeä nähtävyys. Siellä voi tutustua Karjalan puuarkkitehtuurin arvokkaimpiin muistomerkkeihin, joista huomattavin on vanha puukirkko.

Ääniseltä pääsee laivalla Laatokalle. Valamon saari on kehityksessä Laatokan tärkeimmäksi matkailukohteeksi. Valamo on aina kiinnostanut esimerkiksi taiteilijoita ja luonnontutkijoita. Koko Karjalan luonto vetää matkailijoita puoleensa. Valoisat kesäyöt, talven hanget, laajat metsät ja vaihtelevat vesistöt tarjoavat pohjoista eksotiikkaa etelän asukkaille ja virkistysmahdollisuuksia kaikille, jotka kaipaavat luonnonrauhaa.

DIALOGEJA

- Eila, sinähän olet käynyt Petroskoissa?
- Olen.
- Minä olen lähdössä Petroskoihin ensi viikonloppuna. Mitä vaatteita sinne pitää ottaa? Onko siellä kylmempi kuin meillä?
- No, sehän on vähän pohjoisempaa, niin että kyllä siellä tarvitsee lämpimämpiä vaatteita kuin täällä.
- Mitä siellä kannattaa käydä katsomassa?
- Minusta kiinnostavin nähtävyys on Kižin saari.

From *candis* with Love...

◇

- Kumpi on vanhempi, Turku vai Helsinki?
- Turku on noin 300 vuotta Helsinkiä vanhempi.

◇

- Kumpaa rakastat enemmän, musiikkia vai kirjallisuutta?
- Rakastan niitä yhtä paljon.

◇

- Kumpaan tutustuit ensin, vanhempaan vai nuorempaan veljeen?
- Tutustuin ensin nuorempaan. Hän esitteli minut vanhemmalle veljellen.

◇

- Kummasta pidät enemmän, talvesta vai kesästä?
- Kesästä tietysti.

◇

- Kummat saappaat panet jalkaan?
- Panen kumisaappaat, siellä sataa vettä.

◇

- Kumpia omenoita ostan, punaisia vai vihreitä?
- Osta punaisia. Ne ovat makeampia.

HARJOITUKSIA

1. Поставьте прилагательные в форму компаратива.

- Turku on (vanha) kaupunki kuin Helsinki.
Mikko on (laiska) kuin Jukka.
Tänään on (kova) tuuli kuin eilen.
Tänä vuonna oli (kylmä) talvi kuin viime vuonna.
Pohjois-Suomessa talvi on paljon (pitkä) kuin Etelä-Suomessa.
Inari on (syvä) järvi kuin Laatokka.
Kettu on (viekas) eläin kuin jänis.
Järvessä on (vahva) jää kuin joessa.

2. Употребите вместо точек прилагательное с противоположным значением в компаративе.

172

Nämä kengät ovat pienet. Saisinko ... kokoa?
Nämä housut ovat lyhyet. Saisinko ... mallia?
Tämä asunto on liian pieni. Muutamme pian ...
Nämä omenat ovat kalliita. Ostamme vähän ...
Tämä on huono ravintola. Menemme toiseen, ...
Tämä on pisin tie asemalle. Meidän on parasta mennä ... tietä.

3. Поставьте прилагательные в форму суперлатива.

a) Laatokka on Euroopan (suuri) järvi.
Valamon saaret ovat Laatokan (kauniit) saaret.
Kostamus on Karjalan (uusi) kaupunki.
Kižin saari on Äänisen (tunnettu) saari.
Volga on Euroopan (pitkä) joki.
Paavo Nurmi on maailman (kuuluisa) juoksija.
Tämä katu on kaupungin (leveä) katu.
Antti on ryhmän (hyvä) oppilas.
Juri on joukkueen (kyvykäs) urheilija.
Katja on päiväkodin (kiltti) lapsi.
Metro on (mukava) kulkuväline.

b) Turistit menevät Punaiselle torille, Moskovan (vanhalle ja kau-
niille) aukiolle. Kiertoajeluun sisältyy käynti Lenin-vuorilla,
Moskovan (hyvällä) näköalapaikalla. (Valoisina) kesäöinä
Pietarissa voi lukea sanomalehteä ulkona.

KAPPALE 26 KAHDESKYMMENESKUUEDES KAPPALE

- Kuka vie kirjeen postiin?
- Se on jo viety.

◇

- Kuka vie paketit postiin?
- Ne on jo viety.

◇

- Onko Väinö Linnan romaanit venäjännetty?
- Olen lukenut ainakin Täällä Pohjantähden alla venäjännöksenä.

From *candis* with Love...¹⁷³

- Onko tämä kertomus suomennettu?
- Ei, sitä ei ole suomennettu vielä.

PASSIIVIN PERFEKTI
Перфект пассива

Tämä filmi on kielletty lapsilta.
Vanhat asiakirjat on kirjoitettu käsin.
Tämä talo on rakennettu 1800-luvulla.
Juhlasaliin on tuotu kukkia ja kynttilöitä.
Onko tätä asiaa ajateltu tarpeeksi?
Missä se artikkeli on julkaistu?
Kenet on valittu puheenjohtajaksi?

Образование перфекта пассива:

on } + passiivin II partisiippi (см. раздел 19)
ei ole } пассивное причастие прошедшего времени

Verbityyppi 1

1. on sanottu	ei ole sanottu
on luettu	ei ole luettu
on näytetty	ei ole näytetty

Verbityypit 2, 3, 4, 5

2. on tuotu	ei ole tuotu
on viety	ei ole viety
3. on tultu	ei ole tultu
on menty	ei ole menty
4. on avattu	ei ole avattu
on herätty	ei ole herätty
5. on valittu	ei ole valittu
on häiritty	ei ole häiritty

LUKUTEKSTI

Marjatta asui monta vuotta ulkomailla. Viime kesänä hän muutti takaisin Suomeen. Hän päätti matkustaa katsomaan syntymäpaikkaansa. Hän hämmästyi, kun hän huomasi, kuinka paljon kylä oli muuttunut. Näin hän kertoi kirjeessä ystävälleen:

»Täällä on kaikki muuttunut. Muistatko vielä sen puutalon, jossa kävimme koulua? Se on purettu. Sen paikalle on rakennettu suuri ostoskeskus. Koulu on siirretty aseman taakse. Asema on suljettu; junat eivät enää pysähdy täällä. Kylän läpi on tehty iso tie. Sen takia on kaadettu paljon metsää. Jotain hyvääkin on tapahtunut: kylään on vihdoin saatu kirjasto.

Entinen naapurimme on lopettanut maanviljelyn ja karjanhoidon. Hänen lapsensa ovat muuttaneet kaupunkiin. Pellot on vuokrattu, lehmät on myyty ja navetta on kunnostettu savipajaksi. Siellä valmistetaan monenlaisia saviastioita ja koriste-esineitä. Naapuri on eläkkeellä. Hän asuu edelleen päärakennuksessa. Ja hänet on äskettäin valittu kunnanvaltuustoon!

Ikävintä on, että puinen koskisilta on hävitetty ja tilalle on rakennettu betonisilta. Onneksi koskea ei ole tuhouttu.»

DIALOGEJA

- Hei, milloin nuo talot on rakennettu? En ole nähnyt niitä aikaisemmin.
- Niin, kun sinä viimeksi kävit täällä, tätä lähiötä ei ollut alettu vielä rakentaa.
- Onko suunniteltu suurtakin asutusaluetta?
- Tähän on päätetty rakentaa parikymmentä kerrostaloa ja pienempi rivitaloalue.
- Joko tänne on saatu lasten päiväkoti ja koulu?
- En tiedä. Tuskin näin pienelle alueelle omaa koulua perustetaan.

- Miksi näitä kirjoja ei ole viety takaisin kirjastoon? Ne ovat pahasti myöhässä.
- En ole ehtinyt. Vien ne huomenna.

1. Поставьте глаголы в форму пассивного перфекта.

Malli: Milloin tämä talo (rakentaa)? — Milloin tämä talo on rakennettu?

- Missä tämä kirja (julkaista)?
- Mistä tuo paketti (lähettää)?
- Miksi päiväksi kokous (siirtää)?
- Montako päivää heitä (odottaa)?
- Milloin Pietari (perustaa)?
- Monelleko kielelle Kalevala (kääntää)?
- Mitä Hella Wuolijoen näytelmiä tässä teatterissa (esittää)?
- Millä kielellä kirje (kirjoittaa)?
- Mihin kukat (panna)?

2. Измените вопросы по образцу.

Malli: Oletko varannut hotellihuoneen? — Miksi hotellihuonetta ei ole varattu?

Oletko tilannut lehdet?	Oletko pakannut matkalaukun?
Oletko lähettänyt kirjeen?	Oletko pukenut lapset?
Oletko ostanut liput?	Oletko avannut ikkunan?
Oletko lukenut läksyt?	Oletko sulkenut oven?
Oletko suorittanut tentit?	Oletko herättänyt Mikon?
Oletko siivonnut asunnon?	Oletko ratkaissut laskutehtävän?
Oletko pessyt astiat?	Oletko kutsunut Martin?

3. Поставьте данные в скобках глаголы в форму пассивного перфекта.

Minulle (tiedottaa), että valtuuskunta saapuu ensi viikolla. Ulko-maalaisia turisteja varten Moskovaan (perustaa) kulttuurikeskus. Pietari (rakentaa) sadalle saarelle. Petroskoin Kansallisessa teatterissa (esittää) Aleksis Kiven näytelmiä. Moskovassa (käydä) neuvotteluja, joissa (käsitellä) rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ongelmia.

- Olitko eilen siinä kokouksessa?
- En. Se oli peruutettu.
- ◇
- Ostitko antiikkikaupasta ne lasit, joista puhuit?
- En. Menin liian myöhään. Ne oli jo myyty.
- ◇
- Miksi Rantanen ei tullut kokoukseen?
- Häntä ei ollut kutsuttu. Hänet oli unohdettu.

PASSIIVIN PLUSKVAMPERFEKTI

Плусквамперфект пассива

Rantanen ei tullut kokoukseen, vaikka häntä oli pyydetty puheenjohtajaksi.
 Kun potilas oli leikattu, hänet siirrettiin osastolle.
 Kun oli syöty, lähdettiin ulos kävelemään.
 Kysyimme päätöstä apuraha-anomuksesta, mutta asiaa ei ollut vielä käsitelty.
 Päätöstä ei ollut vielä tehty.

Образование плусквамперфекта пассива:

oli } + passiivin II partisiippi
ei ollut }

Verbityyppi I

1. oli sanottu	ei ollut sanottu
oli luettu	ei ollut luettu
oli näytetty	ei ollut näytetty

Verbityypit 2, 3, 4, 5

2. oli tuotu	ei ollut tuotu
oli viety	ei ollut viety

3. oli tultu	ei ollut tultu
oli menty	ei ollut menty
4. oli avattu	ei ollut avattu
oli herätty	ei ollut herätty
5. oli valittu	ei ollut valittu
oli häiritty	ei ollut häiritty

LUKUTEKSTI

Muistatko sadun kolmesta karhusta? Pieni tyttö tuli heidän taloonsa kerran, kun he olivat metsässä. Tyttö näki, että pöydälle oli pantu kolme puurolautasta ja kolme lasia, joihin oli kaadettu maitoa. Kun hän nousi pöydästä, tuoli kaatui ja meni rikki. Tyttö nosti tuolin pystyyn ja meni makuuhuoneeseen, jossa hän kävi nukkumaan pienimpään sänkyyn.

Kun karhut tulivat kotiin, he huomasivat heti, että lautasilta oli syöty, laseista oli juotu ja tuoli oli rikottu. Karhut menivät makuuhuoneeseen. Kahdessa isossa sängyssä oli nukuttu ja pienessä nukkui joku vieläkin! Tyttö heräsi, pelästyi, hyppäsi ikkunasta ulos ja juoksi kotiin.

DIALOGEJA

- Kävitkö syömässä?
- En, kahvila oli jo suljettu.

- Oliko lattiat imuroitu, kun menit kotiin?
- Ei ollut, mutta astiat oli tiskattu ja pyykki oli pesty.

- Kävin viime viikolla vanhassa kotikaupungissani.
- Miltä siellä näytti?
- Se oli muuttunut paljon, kotitalonikin oli purettu.

- Tapasitko Marjan?
- Tapasin. Hän oli kauhean surullinen.
- Miksi? Mikä hänellä oli?
- Hänet oli hylätty pääsykokeessa.

KAPPALE 28

KAHDESKYMMENESKAHDEKSAS KAPPALE

- Mitä minä tekisin? Sain apurahan ulkomailla opiskelua varten, enkä tiedä, menisinkö Moskovaan vai Pietariin. Mitä sinä tekisit?
- Minä kyllä luultavasti menisin Pietariin, Moskova on niin hirveän iso.
- Niin, mutta jos sinä olisit jo ollut Pietarissa etkä olisi koskaan käynyt Moskovassa?
- Niin. Mieti vielä.

- Kävittekö viikonloppuna mökillä?
- Ei käyty. Olisimme kovasti halunneet mennä sinne, mutta emme viitsineet, koska satoi. Jos olisi ollut parempi ilma, olisin aloittanut puutarhatyöt.

- Minusta lapset käyttäytyvät nykyään niin huonosti.
- Niin minustakin. He ovat epäkohteliaita ja puhuvat rumia.
- Niin tietysti, kun heillä ei ole mitään kasvatusta nykyään.
- Jos lapsille opetettaisiin tapoja eikä heidän annettaisi tehdä¹ mitä tahansa, heistä tulisi kunnan ihmisiä.

- Onnistuivatko siivoustalkoot?
- No, ei oikein. Sinne tuli liian vähän väkeä.
- Mistäs se johtui?
- Talkoista ei tiedetty. Jos niistä olisi ilmoitettu kunnolla, kaikki työt olisi saatu tehdyksi².

SELITYKSIÄ

1. ... eikä heidän annettaisi tehdä ...

antaa + genetiivi + infinitiivi

Antakaa hänen puhua! — Разрешите ему говорить!

Äiti ei antanut lasten mennä yksin uimaan. — Мать не разрешила детям идти одним купаться.

2. ... työt olisi saatu tehdyksi.

saada + -(t)tu/-(t)ty -partisiippiin translatiivi
Hän ei saanut **sanotuksi** sanaakaan.
(=Hän ei pystynyt sanomaan sanaakaan.)

Saitko **soitetuksi** hänelle?
(=Onnistuitko soittamaan hänelle?)

Kun saamme lapset **koulutetuiksi**, muutamme maalle.
(=Kun olemme kouluttaneet lapset, ...)

KONDITIONAALI Кондиционал

Jos minulla olisi aikaa, ulkoilisin enemmän.
Mitä tekisit, jos sinulla olisi paljon rahaa?
Jos sattuisi niin, että en ehtisi kokouksen alkuun, voisitko sanoa, että tulen joka tapauksessa?

Jos joku olisi kertonut minulle matkasta, niin minäkin olisin lähtenyt mukaan.
Olisit ehtinyt syödä kunnon aamiaisen, jos et olisi noussut niin myöhään.

Jos televisiossa esitettäisiin enemmän kulttuuriohjelmia, minäkin katsoisin televisiota.
Olisi hyvä, jos tästä ei vielä kerrottaisi kenellekään.

Jos ikkunaa ei olisi jätetty auki, huoneessa ei olisi näin kylmä.

Образование презенса активного кондиционала (условного наклонения) и его употребление в пожеланиях и вежливой просьбе дано в разделе 11.

Кондиционал употребляется также в условном придаточном предложении, которое часто начинается с союза **jos** 'если'.

Презенс кондиционала употребляется тогда, когда действие происходит в настоящем или будущем времени, перфект обозначает действие в прошедшем времени.

Aktiivin konditionaalin perfekti

Перфект активного кондиционала

olisin / en olisi }
olisit / et olisi } + II partisiippi
olisi / ei olisi } -**(n)nut/-**(n)nyt****

olisimme / emme olisi }
olisitte / ette olisi } + II partisiippi
olisivat / eivät olisi } -**(n)neet**

(см. раздел 23)

olisin syönyt en olisi syönyt
olisit syönyt et olisi syönyt
olisi syönyt ei olisi syönyt

olisimme syöneet emme olisi syöneet
olisitte syöneet ette olisi syöneet
olisivat syöneet eivät olisi syöneet

Перфект активного кондиционала образуется из презенса кондиционала глагола **olla**, который спрягается, и II причастия основного глагола.

Passiivin konditionaalin presens

Презенс пассивного кондиционала

-(t)taisiin/-(t)täisiin

Verbityyppi 1

1. sanoa	sano-	sanottaisiin	ei sanottaisi
lukea	lue-	luettaisiin	ei luettaisi
näyttää	näyte-	näytettäisiin	ei näytettäisi

Verbityypit 2, 3, 4, 5

2. tuoda	tuot-	tuotaisiin	ei tuotaisi
tehdä	teht-	tehtäisiin	ei tehtäisi
3. tulla	tult-	tultaisiin	ei tultaisi
mennä	ment-	mentäisiin	ei mentäisi
4. avata	avatt-	avattaisiin	ei avattaisi
herätä	herätt-	herättäisiin	ei herättäisi
5. valita	valitt-	valittaisiin	ei valittaisi
häiritä	häirit-	häiritäisiin	ei häiritäisi

From *candis* with Love...

Презенс пассивного кондиционала оканчивается на **-(t)taisiin/-(t)täisiin**. В глаголах I типа окончание **-ttaisiin/-ttäisiin** присоединяется к основе I лица ед. числа. Если основа глагола оканчивается на **-a(-ä)**, то этот гласный меняется на **-e**. В других типах глаголов окончание **-(t)taisiin/-(t)täisiin** присоединяется к основе инфинитива.

Отрицательная форма образуется из отрицания **ei** и окончания **-(t)taisi/-(t)täisi**.

Passiivin konditionaalin perfekti

Перфект пассивного кондиционала

olisi } + passiivin II partisiippi
ei olisi } **-(t)tu/-(t)ty**

Напр.: olisi syöty/ei olisi syöty (см. раздел 26).

Перфект пассивного кондиционала образуется из вспомогательного глагола **olisi/ei olisi** и пассивного II причастия основного глагола.

LUKUTEKSTI

TURISTIOPPAAN TYÖMATKASTA

Turistikausi on vilkkaimmillaan¹. Matkatoimistot tarvitsevat nyt paljon matkaoppaita. Kokeneet matkaoppaat joutuvat kouluttamaan uusia oppaita.

Vanhempi opas Tuija Liukkonen keskustelee Sanna Saaren kanssa Sanna on juuri palannut ensimmäiseltä työmatkaltaan Pietarista.

TL: No, kuinka ensimmäinen matkasi sujui?

SS: Kiitos kysymästä, ensimmäiseksi matkaksi oikein hyvin. Jotakin pikku hankaluuksia oli, mutta niistä selvittiin.

TL: Mitä hankaluuksia?

SS: Ensiksikin annoin passit ja viisumit turisteille heti matkan alussa. Jos olisin tiennyt, että niin ei pidä tehdä, olisin pitänyt ne itselläni² rajalle asti. Nyt kävi niin, että kun pysähdyimme ennen rajaa kahville, kahdelta turistilta katosi passi¹. Niitä etsittiin sitten rajalla puoli tuntia. Jos en olisi huomannut kysyä, olivatko he tarkistaneet myös päällystäckkinsä taskut, niin heidät olisi jouduttu jättämään Suomeen.

TL: No, entä Pietarissa?

SS: Kun saavuimme hotelliin, meille sanottiin, että hotelli oli jo täynnä, mutta sitten se osoittautui erehdykseksi. Ehdin kuitenkin pelästyä. Mitä minä sitten olisin tehnyt, jos meille todellakaan ei olisi annettu huoneita?

TL: Siinä tapauksessa teidät olisi ohjattu toiseen hotelliin. Millainen ohjelma teillä muuten oli?

SS: Kävimme Eremitaasissa ja Pietari-Paavalin linnoituksessa sekä illalla oopperassa ja sirkuksessa. Minulta meni paljon aikaa lippujen hankkimiseen. Jos lippuvaraukset hoidettaisiin jo Suomessa, oppaalla ei olisi niin paljon työtä.

TL: Mutta niinhän olisi voitu tehdä.

SS: Niin niin, osa turisteista olikin varannut liput jo matkatoimistosta, mutta osa innostui vasta siellä lähtemään oopperaan.

SELITYKSIÄ

1. Turistikausi on **vilkkaimmillaan**. — Туристский сезон в разгаре. (= On turistikauden vilkkain aika.)

2. Olisin pitänyt ne **itselläni**. (= En olisi antanut niitä pois).
Местоимение **itse** употребляется следующим образом:

a) как несклоняемое, без притяжательного суффикса:

Hän sanoi itse niin.	Он сам сказал так.
Oletko tehnyt tuon puseron itse?	Ты сама сшила (связала) эту кофту?

b) как склоняемое, с притяжательным суффиксом:

Anna minulle omena ja ota itsellesikin.	Дай мне яблоко и себе возьми.
Hän puhuu aina itsestään ja perheestään.	Он всегда говорит о себе и о своей семье.

3. **Kahdelta turistilta katosi passi**.

-lta/-ltä + kadota + mikä

Minulta katosi lompakko.
Pekalta katoaa aina jotakin matkalla.

У меня пропал кошелек.
Пекка всегда что-то теряет в дороге.

From ***candis*** with Love...

Обратите внимание:

kadottaa 'потерять'

Kadotin lompakkoni.

Pekka kadottaa aina jotakin matkalla.

DIALOGEJA

— Mitä toivoisit, jos sinulle sanottaisiin, että kolme toivettasi toteutetaan?

— Teitpä vaikean kysymyksen. Nyt minun tietysti pitäisi olla epäitsekäs ja sanoa, että toivoisin kaikkea hyvää maailmalle, mutta enköhän ajattelisi itseäni ja toivoisi ystäviä, onnea ja menestystä.

— Lähdettäisiinkö ulos?

— Mennään vain. Mihin mentäisiin?

— Jos eläintieteellinen museo ei olisi kiinni, mentäisiin sinne.

— Olisikohan kasvitieteellinen puutarha auki?

— Luulisin niin.

LUKUTEKSTI

HELI VIRTANEN LUKEE VENÄJÄÄ

Suomalainen opiskelija Heli Virtanen lukee venäjää Joensuun yliopistossa viidettä vuotta. Hän kiinnostui venäjän kielestä Moskovan matkan aikana.

— Opettelin kyrilliset kirjaimet, että voisın lukea vaikka kadunniemiä. Siitä se venäjän kielen harrastus alkoi, hän kertoo.

— Millä luokalla Suomessa aloitetaan vieraiden kielten opiskelu?

— Suomen kouluissa ensimmäistä vierasta kieltä aletaan lukea kolmannella luokalla. Se on useimmiten ruotsi tai englanti, mutta venäjänkin voi valita. Venäjän opiskelu aloitetaan usein toisena vierana kielenä peruskoulun kahdeksannella luokalla. Suurimmassa osassa Suomea venäjää voi lukea vain C- tai D-kielenä.

— Onko venäjä sinun mielestäsi vaikeaa?

— Ei lainkaan. Tärkeätä on lukea joka päivä.

— Kuinka paljon aikaa käytät kielen opiskeluun?

— Vähintään tunnin päivittäin.

Helille venäjä on myös tulevaisuuden valinta. Lehdissä on työpaikkailmoituksia, joissa haetaan venäjän kielen taitoista henkilöä. Venäjä on Suomelle tärkeä kauppakumppani. Liike-elämässä tarvitaan venäjän osaamista. Myös maittemme välinen matkailu tarvitsee kielitaitoista henkilöstöä.

— Voiko venäjän opiskelua jatkaa koulun jälkeen?

— Kyllä, se on mahdollista yliopistoissa, korkeakouluissa ja eri alojen oppilaitoksissa. Myös työväenopistot järjestävät eritasoisia venäjän kielen kursseja.

— Mitä muuta venäjän kielen opiskelu on antanut sinulle kuin mahdollisesti työtilaisuuksia?

— Kielen opiskelu avartaa aina maailmankuvaa. Sitä paitsi on ollut jännittävää havaita, kuinka paljon suomalaisessa kulttuurissa on itäistä vaikutusta. Ja antaahan kielen osaaminen mahdollisuuksia tutustua toisen kulttuurin ihmisiin.

PERUSLUKIJEN JA JÄRJESTYSLUKIJEN TAIIVUTUS

Склонение количественных и порядковых числительных

— Voitko tulla meille heti viiden jälkeen?

— En niin aikaisin, mutta tulen kyllä ennen kuutta.

— Muistatko, missä kerroksessa naisten vaatteet ovat?

— Ne ovat kolmannessa tai neljännessä kerroksessa.

— Mennään ensin hissillä neljänteen kerrokseen ja kävellään sieltä alas kolmanteen kerrokseen.

— Tunnetko nuo miehet, jotka istuvat ensimmäisellä rivillä?

— Tunnen ensimmäisen ja toisen, mutta en kolmatta.

Повторите таблицу склонения количественных числительных в разделе 8. Вспомните, что числительное согласуется с существительным в падеже и оба употребляются в ед. числе. Напр.: Kävin kolmessa kaupassa. 'Я был в трех магазинах'. Varaan paikat neljälle hengelle. 'Я закажу места для четырех человек'.

From *candis* with Love...

Järjestyslukujen taivutus
Склонение порядковых числительных

Nominatiivi	Partitiivi	Vartalot
ensimmäinen	ensimmäistä	ensimmäise-
toinen	toista	toise-
kolmas	kolmatta	kolmanne-/kolmante-
neljäs	neljättä	neljänne-/neljänte-
viides	viidettä	viidenne-/viidente-
kuudes	kuudetta	kuudenne-/kuudente-
seitsemäs	seitsemättä	seitsemänne-/seitsemänte-
kahdeksas	kahdeksatta	kahdeksanne-/kahdeksänte-
yhdeksäs	yhdeksättä	yhdeksänne-/yhdeksänte-
kymmenes	kymmenettä	kymmenenne-/kymmenente-
yhdestoista	yhdeettätoista	yhdenne-/yhdente-+toista

20:nnessä kahdennessakymmenessä, 20:nteen kahdenteenkymmenenteen.

Примеры употребления числительных

Numeroilmauksia

Teknillisen korkeakoulun viestijoukkue voitti yliopiston joukkueen 16 sekunnilla (kuudellatoista sekunnilla).

Kuka voitti 1500 metrin (tuhannen viidensadan metrin) Euroopan mestaruuden?

Taajamien nopeusrajoituksia laskettiin 40 kilometriin tunnissa.

Veroprosenttini nousi 36 prosentista 38,5 prosenttiin.

En usko, että kokous kestää 2 tuntia.

Vuonna 1987 Giovanni Evangelisti tuli pituushypyssä maailmanti-
lastoissa kahdeksanneksi ja Euroopassa neljänneksi.

Kari menee yrittämään sitä tenttiä jo kolmatta kertaa.

Päivämäärien ilmaiseminen

Musiikkikoulun ilmoitus:

Uusien oppilaiden pyrkiminen tapahtuu 26. — 28.5. (kahdeskymmeneskuudes viiva kahdeskymmeneskahdeksas viidettä). Henkilökohtaiset ajat kokeisiin varataan puhelimitse 13.5. (kolmastoista viidettä) lähtien. Syyslukukausi alkaa 1.9.1999 (ensimmäinen yhdeksättä tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäyhdeksän).

Olen matkalla viidennestä päivästä kahdenteenkymmenenteenkolmanteen maaliskuuta.

Lähden matkalle viidentenä päivänä maaliskuuta ja palaan kahdenkymmenennenkolmannen päivän jälkeen.

Если существительное стоит перед числительным, числительное не склоняется:

Sääntö on sivulla 25 (kaksikymmentäviisi).

Luento pidetään salissa 12.

Asun huoneessa 435.

Soittakaa numeroon 191 2889. (Lue: yksi yhdeksän yksi kaksi kahdeksan kahdeksan yhdeksän.)

Olen syntynyt vuonna 1947.

Vuoden 1863 kieliasetus vahvisti suomen kielen virallisen aseman.

Arvellaan, että Helsingin metro ulottuu Espooseen ennen vuotta 2000.

Mittailmauksia

kahden euron kolikko

sadan euron seteli

kuudenkymmenen sentin postimerkki

kymmenen matkan bussikortti

puolen litran pullo

kahden kilon pussi

viidentoista kilometrin matka

seitsemänkymmenen neliön asunto

kahden hengen huone

kaksikielinen maa

kaksipäiväinen seminaari

kahdenvälinen sopimus

kaksinkertainen palkka

kolmikerroksinen talo

kolmivuotias lapsi

kolmiosainen teos

kolminkertainen maailmanmestari

Yhdyssanan alkuosana lukusanat ovat joko nominatiivissa, genetiivissä tai erikoisessa muodossa: yksin-, kaksin-, kolmin-, nelin-, viisin-, kuusin- tai kolmi-, neli-, viisi-, seitsen-, kymmen-.

HARJOITUKSIA

1. Дополните предложения.

a) Jos meillä olisi enemmän suomen kielen tunteja, Jos osaisin useampia kieliä, Jos opas olisi puhunut suomea paremmin, Jos minulla olisi vapaat illat, Jos en olisi hukannut kaikkia rahojani, Jos huomenna paistaisi aurinko, Jos viikonloppuna ei sataisi, Jos en olisi ehtinyt junaan, Jos en olisi selvinnyt ensimmäisestä työmatkasta,

b) Jos lapsia kasvatettaisiin kunnolla, Jos talkoista olisi tiedetty, Jos kadonneita passeja ei olisi löydetty, Jos päällystäminkin taskuja ei olisi tarkistettu, Jos meitä ei olisi päästetty hotelliin, Jos lippuvaraukset olisi hoidettu jo etukäteen,

2. Поставьте глаголы в презенс кондиционала.

Jos toiveeni toteutetaan, olen onnellinen. Jos kasvitieteellinen puutarha on auki, käymme katsomassa kasvihuoneita. Lähdän mielelläni konserttiin, jos siellä soitetaan klassista musiikkia. Jos palataan ajoissa kiertoajelulta, ehditään illalla teatteriin.

3. Употребите глаголы в презенсе активного кондиционала.

Jos minulla (olla) paljon rahaa, (matkustella) paljon. Jos (asua) keskustassa, en (tarvita) autoa. Olisi mukavaa, jos me (lähteä) matkalle yhdessä. Jos et (häiritä) minua, (kirjoittaa) kirjeen nopeammin. Jos (nousta) aamulla aikaisemmin, (ehdiä) ennen työtä käydä lenkillä. Jos minä (tuntea) nuo miehet, (pyytää) heidän apuaan.

4. Употребите перфект активного кондиционала.

Jos hän (voittaa) kilpailuissa, hän (päästä) olympiakisoihin. Jos me (kiirehtiä), me (ehdiä) ajoissa. Jos sinä (käyttäytyä) kohteliaasti, ei (tapahtua) mitään ikävyyksiä. Jos minä (osata) englantia, matka (olla) mielenkiintoisempi. Jos turisti ei (löytää) passiaan, hän (joutua) palamaan kotiin. Jos emme (myöhästyä), (saada) paremmat paikat.

5. Употребите перфект пассивного кондиционала.

Jos ei (etsiä) niin kauan passia, (ehdiä) ajoissa hotelliin. Jos (joutua) odottamaan bussia, ei (ehdiä) sirkukseen. Jos liput (varata) etukäteen, (päästä) myös oopperaan. Jos matka (järjestää) paremmin, (nähdä) enemmän.

6. Поставьте глаголы в перфект пассивного кондиционала.

Jos työvuoro aloitettaisiin kello kuudelta, päästäisiin aikaisemmin kotiin. Jos kiertoajelu järjestettäisiin aamupäivällä, iltapäivällä mentäisiin konserttiin. Jos Arto valittaisiin puheenjohtajaksi, kokous pidettäisiin nopeasti. Jos tämä uutinen julkaistaisiin lehdessä, siitä tulisi sensaatio. Jos tänne rakennettaisiin uusi asutusalue, muuttaisiin tänne asumaan.

7. Сделайте по образцу.

Maaili: Mennään elokuviin! — Mitä jos mentäisiin elokuviin.

Syödään jäätelöä! Juodaan kahvia! Mennään jalan! Keskustellaan asiasta huomenna! Lähdetään viikonloppuna mökille! Järjestetään talkoot! Matkustetaan lomalla Tallinnaan! Ostetaan liput etukäteen! Valitaan Pekka puheenjohtajaksi!

KAPPALE 29

KAHDESKYMMENESYHDEKSÄS KAPPALE

— Kuule, tiedätkö sinä, kuka on tuo nainen, jonka kuva on kaikkien naistenlehtien kannessa?

— No, sehän on entinen Miss Suomi, se missi, jolla oli poikaystävä New Yorkissa ja joka sitten palasi Suomeen ja meni naimisiin suomalaisen miehen kanssa.

— Sinä taidat lukea naistenlehtiä.

— No, kyllä silloin tällöin.

— Täällä on Aila Pesonen opetusministeriöstä Helsingistä, päivää.

— Päivää.

— Asiani koskee professori Suonisen Moskovan-vierailua. Hän tulee tutustumaan alkoholistien kuntoutuslaitoksiin. Hänelle on ilmoitettu, että hänen oppaanaan toimii tohtori Smirnov, joka on luvannut tulla asemalle vastaan. He eivät tunne toisiaan. Professori Suoninen haluaisi tietää, minkänäköinen tohtori Smirnov on.

— Jaa-a. Tohtori Smirnov on hyvin pitkä mies. Hänen hiuksensa ovat tummanruskeat. Hänellä on silmälasit, jotka ovat tummenetut. Luultavasti hänellä on harmaa takki ja musta turkishattu. Housut ovat mustat.

— Kiitoksia. Professori Suoninen taas on keskimittainen ja vaaleatukkainen. Hän ontuu, ja hänellä on kävelykeppi.

From *candis* with Love²⁹.

- Hyvä, minä kerron tohtori Smirnoville.
- Kiitos ja kuulemiin.
- Kuulemiin.

SELITYS

1. Professori Suoninen taas on **keskimittainen** ja **vaaleatukkainen**.

keski + mitta	→	keskimittainen
vaalea + tukka	→	vaaleatukkainen
sini + silmä	→	sinisilmäinen
puna + poski	→	punaposkinen

RELATIIVILAUSE

Относительное придаточное предложение

Tunnetko jonkun, joka puhuu hyvin venäjää?
Ralf Gothoni, jota haastateltiin lehdessä, valitti kulttuurimäärärahojen vähäisyyttä.

Mies, jonka vieressä istuin junassa, kertoi sairauksistaan.

Olen kadottanut kynän, jonka sain lahjaksi.

Mennään johonkin sellaiseen paikkaan, jossa voimme olla rauhassa.

Kaikkien, jotka opiskelevat kieliä, täytyy suorittaa fonetiikan peruskurssi.

Vanhat kirjat, joita myydään antikvariaateissa, ovat yleensä halvempia kuin uudet kirjat.

Usein puhutaan niiden lasten ongelmista, joiden vanhemmat ovat eronneet.

Ihmiset, joihin tutustuin kurssilla, olivat eri maista.

Kengät, jotka ostin eilen, ovat liian pienet.

Älä sano mitään, mikä suuttuttaisi häntä.

Uskotko kaiken, mitä sinulle kerrotaan?

Veera sanoi itsensä irti, minkä hyvin ymmärrän.

Siellä, mistä olen kotoisin, kasvaa palmuja.

Pienet vauvat ovat suloisinta, mitä tiedän.

В финском языке существует два относительных местоимения — **joka** 'кто, который' и **mikä** 'что, который'.

Joka указывает на любое существительное или на местоимение, обозначающее человека, причем **joka** должно стоять непосредственно после того слова, на которое оно указывает. Перед этим словом может стоять указательное местоимение **se** (*se talo, joka; ne lapset, jotka*).

Mikä указывает на местоимение, обозначающее какое-то дело, обстоятельство (*kaikki se, mikä* 'все то, что'), на наречие места (*siellä, missä* 'там, где'), на превосходную степень прилагательного (*paras auto, millä olen ajanut* 'лучшая из машин, на которой я когда-либо ездил') или на целое предложение (*He puhuivat kovalla äänellä, mikä ärsytti muita matkustajia*. 'Они говорили громко, что раздражало других пассажиров.')

В коротких предложениях слово, на которое указывает местоимение **mikä**, может отсутствовать, напр.:

Tee, mitä tahdot.	Делай, что хочешь.
Sait, mitä halusit.	Ты получил то, что хотел.
Tuli mikä tuli.	Будь что будет.

SANANLASKUJA *Siitä puhe, mistä puute.*
Ei kaikki ole kultaa, mikä kiiltää.
Minkä nuorena oppii, sen vanhana taitaa.

Оба относительных местоимения склоняются по падежам. Местоимение **mikä** имеет во мн. числе только форму номинатива (**mitkä**).

	Yksikkö	Monikko
Nom.	joka	jotka
Part.	jota	joita
Gen.	jonka	joiden
Akk.	jonka, joka	jotka
Iness.	jossa	joissa
Elat.	josta	joista
Illat.	johon	joihin
Adess.	jolla	joilla
Ablat.	jolta	joilta
Allat.	jolle	joille
Transl.	joksi	joiksi
Ess.	jona	joina

From *candis* with Love!..

См. склонение местоимения **mikä** в разделе 16: оно склоняется так же, как вопросительное местоимение **mikä**.

Indefiniittipronominit joku ja jokin

Неопределенные местоимения **joku** и **jokin**

В литературном языке местоимение **joku** употребляется, когда говорят о людях, а местоимение **jokin**, когда говорят о животных, предметах или делах. В сочетании с существительным местоимение **joku** обозначает 'какой-то' (joku ihminen 'какой-то человек'). В косвенных падежах (кроме генитива и аккумулятива) **joku** склоняется так же, как **jokin** (напр.: jollekin ihmiselle 'какому-то человеку'). Напр.:

Joku soitti sinulle.
Joku mies soitti sinulle.
Tähän täytyy olla jokin se-
litys.
Onko tämä jonkun paikka?
Haluaisin matkustaa johon-
kin lämpimään maahan.

Кто-то звонил тебе.
Какой-то мужчина звонил тебе.
Этому нужно какое-то объяс-
нение.
Это чье-то место?
Я хотел бы поехать в какую-ли-
бо теплую страну.

Nom. Joku puhuu.
Part. Odotatko jotakuta?
Gen. Onko tämä jonkun
paikka?
Akk. Kutsummeko jonkun
kylään?
Kutsutaan joku kylään!
joku työntekijä.
Abl. Saitko kirjeen jolta-
kulta?

Joku mies puhuu.
Odotatko jotakin opiskelijaa?
Pöydällä on jonkun opiskeli-
jan kirja.
Tapasitko jonkun tutun?

Luottamusmieheksi valitaan

Saitko kirjeen joltakin ystä-
vältäsi?

Yksikkö

Monikko

Nom. joku
Part. jotakuta
Gen. jonkun
Akk. jonkun, joku
Iness. jossakussa
Elat. jostakusta
Illat. johonkuhun

jotkut
joitakuita
joidenkuiden
jotkut
joissakuissa
joistakuista
joihinkuihin

Adess. jollakulla
Abl. joltakulta
Allat. jollekulle
Transl. joksikuksi
Ess. jonakuna

joillakuilla
joitakuilta
joillekuille
joiksikuiksi
joinakuina

Yksikkö

Nom. jokin
Part. jotakin
Gen. jonkin
Akk. jonkin, jokin
Iness. jossakin
Elat. jostakin
Illat. johonkin
Adess. jollakin
Ablat. joltakin
Allat. jollekin
Transl. joksikin
Ess. jonakin

Monikko

jotkin
joitakin
joidenkin
jotkin
joissakin
joistakin
joihinkin
joillakin
joitakin
joillekin
joiksikin
joinakin

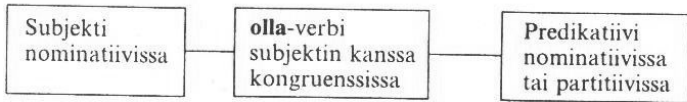
PREDIKATIIVI

Предикатив (именная часть составного сказуемого)

Kuka hän on? Mikä tämä on? Uusi naapurimme on lääkäri. Tämä on miesten takki.	Keitä he ovat? Mitä nämä ovat? Uudet naapurimme ovat lääkäreitä. Nämä ovat miesten takkeja.
Minkälainen hän on? Minkälainen se on? Kemian opettaja on mukava. Kemian luokka on tilava. Paketti on painava.	Mitä tämä on? Tämä on hyvää suklaata.
Minkälaisia he ovat? Minkälaisia ne ovat? Naapurimme ovat hiljaisia. Muotivaatteet ovat kalliita.	Minkälaista se on? Minkälaista on? Aamulla oli kylmää ja kosteaa. Onpas täällä hiljaista!

From *candis* with Love...

Predikatiivilauseen rakenne
Структура предикативного предложения

Предикативное предложение состоит из субъекта, глагола-связки **olla** и предикатива в форме номинатива или партитива. Падеж предикатива зависит от того, выражает ли субъект делимое или неделимое понятие. К неделимым (*jaottomat sanat*) относятся конкретные понятия (их можно сосчитать: один, два, три...). К делимым (*jaolliset sanat*) относятся слова, обозначающие вещество, абстрактные и коллективные слова.

Обратите внимание: слова во множественном числе могут обозначать и делимое, и неделимое понятие.

Jaottomia sanoja

mies
kurki
auto
sopimus

Jaollisia sanoja

lumi
tee
rakkaus
raha
aika
lukeminen

kengät (yksi pari)
sakset (yhdet)
silmät (silmäpari)

kengät (monta paria)
sakset (monet)
miehet

а) Субъект в ед. числе

Неделимый субъект + неделимый предикатив в номинативе (**kuka? mikä?**).

Tuo mies on bussinkuljettaja.
Kurki on lintu.
Auto on nopea kulkuväline.

Неделимый субъект + прилагательное в номинативе (**minkäläinen?**).

Kurki on iso.
Sopimus on valmis.

Делимый субъект + делимый предикатив в партитиве (**mitä?**).
Tämä kangas on silkkiä.
Aika on rahaa.

Делимый субъект + неделимый предикатив в номинативе (**mikä?**).

Kahvi on nautintoaine.
Lukeminen on hyvä harrastus.

Делимый субъект + прилагательное в партитиве (**minkäläistä?**).

Kahvi on kuumaa.
Tee on valmista.
Lukeminen on hyödyllistä.

б) Субъект во мн. числе

Субъект во мн. числе + предикатив в партитиве мн. числа (**keitä? mitä? minkälaisia?**).

Nuo miehet ovat bussinkuljettajia.
Nämä henkilöt ovat johtokunnan jäseniä.
Kurjet ovat lintuja.
Naapurin lapset ovat vielä pieniä.
Italialaiset kengät ovat kalliita.

Субъект во мн. числе, но обозначает одну пару или что-либо целое + предикатив в номинативе мн. числа (**ketkä? mitkä? minkälaiset?**).

Nämä henkilöt ovat johtokunnan jäsenet (= koko johtokunta).
Nämä kengät (= tämä pari) ovat liian kalliit.
Lapsen posket ovat punaiset.
Silmäni ovat siniset.

Обратите внимание: 1) когда говорят о частях тела, предикатив всегда в номинативе;

2) предикатив может быть в номинативе ед. числа, хотя субъект стоит во мн. числе, когда предикативное слово — абстрактное существительное:

Lapset ovat elämäni ilo.
Naapurien elämäntavat voivat olla ongelma.
Postimerkit ovat hyvä keräilyn kohde;

3) отрицание не влияет на падеж предикатива:

Sopimus on valmis.
Sopimus ei ole valmis.
Silmäni eivät ole vihreät.

From *candis* with Loye...

Обратите внимание: предикатив стоит всегда в партитиве в следующих случаях:

а) предикатив обозначает группу или область, в которую субъект входит:

Hän on Suomen parhaita hiihtäjiä.
He ovat samaa sukua.
Tapiola on Espoota;

б) предикатив обозначает материал, из которого субъект изготовлен:

Tämä pöytä ja nämä tuolit ovat koivua.
Nämä astiat ovat muovia.

Отдельные выражения:

Mikä väri nyt on muotia? Какой цвет теперь в моде?
Olen eri mieltä /samaa mieltä. У меня другое мнение/такое же мнение;

в) в бессубъектном предложении предикатив выражен прилагательным в партитиве (**minkälaista?**). В русском языке финскому прилагательному в таком предложении соответствует наречие:

Täällä on kaunista. Здесь красиво.
Juhlassa oli hauskaa. На празднике было весело.
Aamulla oli sateista. Утром было дождливо;

г) субъект выражен инфинитивом или придаточным предложением + прилагательным в партитиве (**minkälaista?**). В русском языке такому прилагательному соответствует наречие:

On mielenkiintoista kuunnella häntä. Слушать его интересно.
On uskomatonta, että voit unohtaa Невероятно, чтобы ты мог
asian. забыть это.

Исключение: некоторые короткие прилагательные, напр., **hauska, helppo, hyvä, ikävä, mukava, paha, parempi, vaikea** могут употребляться также в номинативе.

On hyvä pitää tauko.
On hauska kuulla hyviä uutisia.
On parempi ajatella asiaa.

SANANLASKU

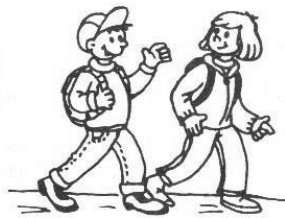
Paha on paljosta valita.

LUKUTEKSTI 1

MUOTIA

Koulu alkaa elokuun puolivälissä. Lapsia, jotka aloittavat peruskoulun ensimmäisen luokan, sanotaan ekaluokkalaisiksi'.

Ekaluokkalaiset ovat innostuneita ja jännittyneitä. Ekaluokkalaiselle on hankittu reppu ja uusia vaatteita koulua varten. Suomessa koululaisilla ei ole koulupukua. Aikaisemmin pikkutyöt puettiin leninkiin, joka suojattiin kauniilla esiliinalla. Pojilla oli puku tai paita ja housut. Nykyään lapsille ostetaan vaatteita, joissa on helppo liikkua ja jotka on helppo pestä. Tavallisimpia ovat ns.² vapaa-ajan vaatteet, esim. T-paita¹, farmarit («farkut») ja verryttelypuvut («verkkarit»), jalassa lenkkitosut («lenkkarit»). Talvella lapset ja nuoret eivät enää käytä pitkää takkia niin kuin aikaisemmin, vaan heillä on lyhyt urheilupusero («urheilupusakka») ja tytöilläkin pitkät housut. Päässä on kovilla pakkasilla villapähine (myssy tai pipo).

Jo jonkin aikaa on ollut suuntauksena, että eri-ikäisten ihmisten sekä miesten että naisten arkivaatteet ovat samankaltaisia. Pukeutumisesta ei aina voi päätellä ihmisen sukupuolta tai ikää eikä sosiaaliluokkaakaan. Muoti on kuitenkin ilmiö, joka muuttuu nopeasti. Se mikä on muotia tänä vuonna, on parin vuoden kuluttua poissa muodista.

SELITYKSIÄ

1. Lapsia, jotka aloittavat peruskoulun ensimmäisen luokan, sanotaan **ekaluokkalaisiksi**.

eka = ensimmäinen (koululaisten kielessä)

ekaluokkalainen = se, joka on ensimmäisellä luokalla.

Ср.: koululainen = se, joka käy koulua; helsinkiläinen = se, joka asuu Helsingissä.

2. Tavallisimpia ovat ns. vapaa-ajan vaatteet, ...
ns. = niin sanottu

Обратите внимание: при чтении слово **sanottu** согласуется с существительным в числе и падеже: niin sanotut vapaa-ajan vaatteet; niin sanottuja urheilupusakoita.

3. **T-paita** 'футболка'.

From *candis* with Love¹⁷⁷

Suomi on idän ja lännen välissä. Suomalaisten geeneissä on sekä itäisiä että läntisiä piirteitä. Suomalaiset ovat enimmäkseen vaaleatukkaisia, sinisilmäisiä, lyhytjalkaisia ja pitkäselkäisiä, vaikka tietysti on sellaisiakin ihmisiä, joilla on tumma tukka, ruskeat silmät ja pitkät säaret.

Ulkomaalaiset sanovat usein, että suomalaiset ovat ujoja. Se johtuu varmasti siitä, että suomalaiset ovat hiljaisia. Suomalaiseen tapakulttuuriin kuuluu, että keskustelussa hyväksytään vähäpuheisuus ja vaiiolokin. Suomalainen kuuntelee, mitä toinen sanoo, ja ajattelee, ennen kuin vastaa.

Suomalaisissakin on totta kai eroja. Vanhastaan on ollut tapana puhua heimoeroista. Länsisuomalaiset ovat vähäpuheisempia ja hitaampia kuin itäsuomalaiset, jotka ovat vilkkaita ja puheliaita.

Aikaisemmin lapset ja nuoret kasvatettiin kunnioittamaan työtä. Siksi suomalaisilla vieläkin on ahkeran kansan maine.

Aikaisemmat sukupolvet syntyivät, elivät ja kuolivat samalla seudulla. Viime vuosikymmenien kaupungistuminen ja kansainvälistyminen ovat suuresti muuttaneet ihmisten oloja ja arvoja. Maailma muuttuu.

DIALOGEJA

- Voisitko viedä tämän kirjan Sirkalle?
- Kenelle Sirkalle?
- No, sille Sirkalle, joka istuu aina perjantaiamuna kirjastossa lukemassa.
- Minkänäköinen hän on?
- Semmoinen pienikokoinen, hoikka tyttö, jolla on lyhyt, kiharatukka...
- Vaalea vai tumma?
- Vaalea. Hänellä on silmälasit.
- Ai, onko hän se vakavaimainen tyttö, jolla on aina pino sanakirjoja edessään?
- On, juuri hän. Hän kääntää ja tarvitsee siksi sanakirjoja.
- No, sitten tiedän, kenelle vien kirjan.

- Katso mittarista, onko ulkona paljon pakkasta.
- Siellä on kahdeksantoista astetta pakkasta.
- Oho, onpas kylmä. Mitä aiot panna päälle?
- Sinisen hameen ja punaisen villapuseron.
- Tarkenetko' sinä nyt hameessa? Et varmasti tarkene. Pane vain pitkät housut jalkaan ja puseron alle paita.
- Kyllä minä tarkenen, kun minulla on ne villaiset sukkahousut jalassa ja pitkä takki.
- Mahtuuko talvisaappaisiisi vielä villasukat?
- En haluaisi panna villasukkia, kun sukkahousut ovat jo niin kuumat. Jalat hikoavat.
- Muista myssy ja kaulaliina!
- Joo joo, ja kahdet lapaset.

- Kuule, lehdessä sanotaan, että tuosta vanhainkodista on kadonnut kaksi vanhaa naista.
- Älä nyt! Tuosta vanhainkodista, joka on puiston takana?
- Niin. Toinen on 85-vuotias ja toinen 80. Tässä sanotaan, että he ovat ruotsinkielisiä.
- Onko siinä sanottu tuntomerkkejä?
- On. Vanhempi on 160 sentin pituinen, tanakka ja pyöreäkasvoinen. Hiukset ovat harmaat ja kiharat, ja hän käyttää silmälasia. Nuoremman pituus on 169 senttiä, ja hän on hyvin laiha. Hänellä on lyhyt suora tukka.
- Mitä heillä on päällä?
- Vanhemmalla on sininen leninki, musta ulsteri, mustat kengät, päässä on baskeri ja mukana on ruskea käsilaukku. Nuoremmalla on musta hame ja vihreä pusero, lyhyt turkki ja päässä huivi.
- Onneksi he ovat pukeutuneet lämpimästi. Ulkona on kylmä.
- Niin. Toivottavasti heidät löydetään pian.
- Ehkä heillä ei ole mitään hätää. Ehkä he ovat päättäneet vain matkustaa johonkin. Tässä ei sanota, että he olisivat huonokuntoisia tai huonomuistisia.

1. Verbityyppi 6 paeta (-ne-vartalo)

vanheta	paeta	tarjeta
vanhenen	pakenen	tarkenen
vanhenet	pakenet	tarkenet
vanhenee	pakenee	tarkenee
vanhenemme	pakenemme	tarkenemme
vanhennette	pakennette	tarkennette
vanhenevat	pakenevat	tarkenevat

Основу презенса получим, если прибавим к основе инфинитива **-ne-**. Если в основе глагола есть чередующиеся согласные, то в инфинитиве выступает слабая ступень, в личных формах — сильная ступень. Многие глаголы этого типа образованы от прилагательных.

vanheta	'tulla vanhemmaksi, vanhaksi'
kylmetä	'tulla kylmemmäksi, kylmäksi'
lyhetä	'tulla lyhyemmäksi, lyhyeksi'
pidetä	'tulla pitemmäksi, pitkäksi'
lämmetä	'tulla lämpimämmäksi, lämpimäksi'
heiketä	'tulla heikommaksi, heikoksi'
pimetä	'tulla pimeämmäksi, pimeäksi'

Например:

Ilma kylmenee yöllä ja lämpenee päivällä.
Jono lyheni hitaasti.
Keväällä päivät pitenevät nopeasti.
Tuuli heikkenee.

Чередование rke:rje, lke:lje:

tarkenen : tarjeta	valkenee : valjeta
särkeä : särjen	kulkea : kuljen
kurki : kurjen	jälki : jäljessä

SANANLASKU *Milloin laiska työn tekee: kesällä ei kerkiä, talvella ei tarkene.*

1. Поставьте предикатив в нужную форму.

Tohtori Smirnov on hyvin (pitkä ja laiha). Hänen hiuksensa ovat (harmaa). Hänen vaimonsa on (tummatukkainen ja lihava). Muotivaatteet ovat (kallis). Onko sää tänään (kaunis vai ruma)? Ulkona on tänään (aurinkoinen). Tämä musiikki on (ihana). Tämä asunto on (tilava). Ovatko karjalaiset kylät (suuri vai pieni)? Kielen opiskelu on (mielenkiintoinen). Kielen opiskelun yhteydessä on (mahdollinen) tutustua myös maan kulttuuriin. Nämä lapset ovat (ekaluokkainen). Nykyään tyttöjen ja poikien vaatteet ovat (samankaltainen). Järven rannalla on (sumuinen). Abstraktisanat ovat (jaollinen). Kielen opiskelu on (vaikea). Nämä huoneet ovat (tilava). Sisarukset ovat (pitkä ja hoikka), kummankin tukka on (kihara). Meidän lasten tukka on (vaalea) ja silmät ovat (sininen), mutta teidän lapset ovat (tummatukkainen ja ruskeasilmäinen). Onko totta, että suomalaiset ovat (hiljainen ja ujo)? Karjalaisista sanotaan, että he ovat (puhelias). Ainakin karjalaiset lapset ovat (vilkas). Vepsäläiset ovat (itämerensuomalainen).

2. Сделайте по образцу.

Ma lii: Suomi on vaikea kieli. — Eivätkö kaikki kielet ole vaikeita? Pihlaja on kaunis puu. Tiina on ahkera opiskelija. Mansikka on maukas marja. Intia on ihmeellinen maa. Karhu on uhanalainen eläin. Suoninen on hajamielinen professori.

3. Инсценируйте диалог. Составьте сами подобные диалоги.

- Päivää. Voisitteko pyytää Päivin puhelimeen?
- Kyllä, hetkinen vain.
- Päivi puhelimessa.
- Hyvää päivää. Nimeni on Seppo. Olen juuri tullut Pietarista. Soitan veljenni Timon pyynnöstä.
- Ahaa. Miten hän siellä voi?
- Ihan hyvin. Hän pyysi toimittamaan Teille lahjan. Missä ja milloin voisimme tavata?
- Sopsisiko Teille tänään kello 7 illalla?
- Sopii. Minä ja vaimoni menemme illalla teatteriin puoli kahdeksäksi. Voisimmeko tavata teatterin luona?
- Kyllä se käy. Mutta miten me tunnemme toisemme?

From *candis* with Love 201

— Tosiaanakin. Minä olen pitkä ja vaaleatukkainen. Minulla on tummansininen puku päällä.

— Entä vaimonne?

— Hän on tummatukkainen, keskimittainen. Mutta mitä hän panee päälleen? Varmaankin vaaleansinisen puvun.

— Selvä. Jos minäkin kerron, millainen minä olen. Minulla on aivan lyhyt vaalea tukka. Panen päälleni punaisen hameen ja valkoisen puseron.

— No, hyvä. Kyllä me sitten löydämme toisemme. Näkemiin.

— Näkemiin.

4. Объедините два предложения с помощью относительного местоимения.

Malli 1: Tämä on uusi naapurimme. Häntä te ette vielä tunne. — Tämä on uusi naapurimme, jota te ette vielä tunne.

a) Me katsoimme filmiä. Siinä kerrotaan uhanalaisista eläimistä. b) Instituutti avustaa tutkijoita. He ovat kiinnostuneet Venäjän oloista. c) Instituutissa on kirjasto. Sieltä lukija saa sanoma- ja aikakauslehtiä. d) Usein järjestetään suomalaisten ja venäläisten tutkijoiden seminaareja. Niissä käsitellään yhteistyötä. e) Monet opiskelijat osallistuvat kielikursseihin. Niitä pidetään Suomen eri kaupungeissa.

Malli 2: Sanna kertoi kokemuksistaan. Hän oli juuri palannut matkalta. — Sanna, joka oli juuri palannut matkalta, kertoi kokemuksistaan.

a) Lapset heräsivät virkeinä. He olivat menneet aikaisin nukkumaan. b) Poika on serkkuni. Hänet tapasin eilen. c) Kirja on jännittävä. Sitä luen iltaisin. d) Nuo miehet ovat saamelaisia. Heillä on värikkäät vaatteet. e) Asiat ovat monimutkaisia. Niistä keskustelimme.

5. Ответьте на вопросы по образцу.

Malli: Kerroitko minulle tästä kirjasta? — Kyllä, tämä on juuri se kirja, josta kerroin.

Asutko tässä hotellissa? Pidätkö näistä kukista? Tutustuitko tansseissa tähän tyttöön? Tanssitko diskossa tämän tytön kanssa? Kävittekö tässä teatterissa? Oletko kiinnostunut tästä oopperasta? Toimitko tämän ryhmän oppaana? Ostitko levyn tästä kaupasta? Etsitkö sanaa tästä sanakirjasta? Hiihitkö näillä suksilla? Kuulutko tähän joukkueeseen?

202

6. Употребите местоимения *joku* или *jokin* в нужной форме.

Hän etsii ... lehteä. Pyydä ... lehteä luettavaksi. Saisinko ... mielenkiintoisen kirjan? He lähtivät ... ystäviensä luo. ... neiti kyseli sinua. Kyllä minä vielä ... päivänä käväisen täällä. Kerroitko ... matkatasasi? Mielestäni hän on ... tuttavani näköinen. Ottaisimmeko ... jälkiruoaksi? ... on unohtanut sateenvarjonsa. Onko ... soittanut minulle? Ensimmäisessä kerroksessa on ... kioskeja.

7. Употребите местоимение *joka* или *mikä* в нужной форме.

Turistikausi oli vilkkaimmillaan, ... takia oli vaikea saada matkalippua. Hotelli, ... saavuimme, oli jo täynnä turisteja. Tunnetko jonkun, ... puhuisi hyvin ranskaa? Hänen pitäisi suorittaa kaikki tentit viikossa, ... ei ole helppoa. Uskoin kaiken, ... minulle kerrottiin. En halua pitää sellaista, ... ei ole muotia. Muoti on sellainen ilmiö, ... muuttuu nopeasti. Nykyään ovat muotia vaatteet, ... on helppo liikkua. Tunnetko tuon naisen, ... kuva on lehdessä? Pidän tytöistä, ... on tumma tukka ja ruskeat silmät. Miehellä oli kalossit jalassa, ... tuntui hassulta.

8. Дополните относительным придаточным предложением.

Missä on kirja, ... ? Oletko käynyt näyttelyssä, ... ? Muistatko kaiken, ... ? Pidän lauluista, Kunnioitan ihmisiä, Luotan ihmisiin, Myöhästyin tunnilta, Pöydällä on kirjekuoria, Tämä on paras lahja,

9. Употребите местоимение *toiset* + притяжательный суффикс в нужном падеже.

Professori Suoninen ja tohtori Smirnov eivät tunne He tapasivat ... asemalla. He tervehtivät He puristivat ... kättä. He tutustuitivat Nyt he tuntevat He hyväksyivät ... ohjelman. He auttoivat He eivät häirinneet He pitävät He kunnioittavat He lahjoittivat ... kirjoja.

KAPPALE 30 KOLMASKYMMENES KAPPALE

— Lähdetäänkö merelle?

— Ei kannata. Tuulee liikaa ja sitä paitsi on kylmä.

From *candis* with Love...

- Näytät väsyneeltä. Mikä sinua vaivaa?
- En tiedä. Minua vain väsyttää ja päätä särkee.
- Sinun pitäisi levätä.
- Miten voi levätä, kun on kädet täynnä työtä.

Yksipersonaisia ilmauksia
Одноличные конструкции

1. Предложения, выражающие явления природы.
 - Sataa.
 - Tuulee.
 - Myrskyää.
 - On kylmä.
 - Merellä on sumuista.
 - Hämärtää.
 - Pimenee.
2. Предложения, выражающие физическое или психическое состояние человека.
 - Minua janottaa.
 - Minua yskittää ja aivastuttaa.
 - Nenääni kutittaa.
 - Silmiä kirvelee.
 - Minua naurattaa.
 - Minua itkettää.
 - Minua harmittaa/suututtaa/raivostuttaa.
3. Предложения, выражающие необходимость (несессивное предложение).
 - Minun täytyy kääntää tämä teksti.
 - Lahjan ei tarvitse maksaa paljon.
 - Miksi sinun piti kertoa siitä kaikille, sehän oli salaisuus.
 - Kaikkien tulisi suojella luontoa.
 - Meidän on pakko lähteä.
4. Конструкции с глаголом **kannattaa/ei kannata** или **on/ei ole + hyvä/helppo/vaikea/mahdotonta** + инфинитив.
 - Nyt kannattaisi ostaa auto. Ne ovat niin halpoja.
 - Sinun kannattaisi ostaa asunto.
 - Petroskoissa kannattaa käydä kesällä, kun luonto on kauneimmillaan.

- Sinun ei kannata pahoittaa mieltäsi hänen puheistaan.
- Olisi hyvä saada tästä toinenkin mielipide.
- Sinun olisi hyvä saada tästä toinenkin mielipide.
- On helppo kritisoida toista.
- Sinun on helppo sanoa niin.
- On mahdotonta tietää, mitä tulee tapahtumaan.
- Minun on mahdotonta saada tätä työtä valmiiksi niin lyhyessä ajassa.

5. Предложения, в которых глагол 3 л. ед. числа обозначает действие, относящееся к любому лицу, к кому угодно. В таких предложениях действующее лицо отсутствует.
 - Saako täällä tupakoida?
 - Pääseekö tällä bussilla rautatieasemalle?
 - Asiasta ei voi sanoa mitään varmaa.
 - Jos tekee liikaa työtä eikä lepää välillä ja vielä syö yksipuolisesti, tulee helposti sairaaksi.
 - Esineisiin ei saa koskea.

6. Предложения, в которых выражается чье-либо мнение.
 - Minusta olisi mielenkiintoista tutustua häneen.
 - Eikö sinustakin ole hauskaa välillä vähän rentoutua?
 - Lapsista olisi mukavaa päästä sirkukseen.
 - Olisi kiva lähteä elokuviin.

7. Предложения с глаголом **tuntuu, näyttää, vaikuttaa, maistuu, kuulostaa**.
 - Näyttää siltä, että tulee valkea joulu.
 - Nyt tuntuu vähän helpommalta.
 - Vaikuttaa hyvältä.
 - Maistuu ihanalta.
 - Kuulostaa ukkoselta.
 - Tämä teksti tuntuu helpolta.
 - Nämä mansikat maistuvat makeilta.
 - Sinä kuulostat väsyneeltä.
 - Mille se ruoka maistuu? — Ihan hyväälle.

В одноличных конструкциях глагол выступает в 3 л. ед. числа без субъекта. Если в предложении есть действующее лицо, оно выражается не падежом субъекта, а иными падежами.

From *candis* with Love 2015..

1. В предложениях, выражающих явления природы, субъект отсутствует.
2. В предложениях, выражающих физическое или психическое чувство, слово, обозначающее человека (или часть тела), испытывающего чувство, стоит в партитиве и является объектом.
3. В несессивном предложении действующее лицо обычно выражено генитивом.
4. В предложениях с глаголом **kannattaa/ei kannata** + инфинитив или конструкциях типа **on/ei ole + hyvä/helppo/vaikea/mahdotonta** + инфинитив действующее лицо может отсутствовать или может быть выражено генитивом.
5. В предложении, выражающем действие обобщенного лица, нет субъекта (geneerinen lause 'обобщенно-личное предложение').
6. В предложениях, выражающих чье-либо мнение, слово в элативе обозначает человека, о мнении которого идет речь. Оно может и отсутствовать в предложении.
7. Глаголы **tuntua, näyttää, vaikuttaa, maistua, kuulostaa** могут употребляться как без субъекта, так и с субъектом. В последнем случае они спрягаются по лицам. Прилагательное в таких предложениях выступает в аблативе или аллативе.

Passiivilauseen ja geneerisen lauseen ero
 Различия между пассивными
 и обобщенно-личными предложениями

Tästä voi puhua huomenna.
 Tästä puhutaan huomenna.

Kun opiskelee kieliä, oppii ymmärtämään muita kulttuureja.
 Mitä vieraita kieliä teidän koulussanne opiskellaan?

Обобщенно-личное предложение выражает возможное действие, действующим лицом может быть кто угодно, человек вообще. Пассивное предложение выражает реальное действие, производимое неопределенным лицом или группой лиц. Ср.:

Hänet huomaa helposti. (Hän on erikoisen näköinen ja herättää huomiota.)
 Hänet huomataan kaikkialla. (Kaikki huomaavat hänet.)

В обобщенно-личном предложении на месте субъекта в разговорной речи часто употребляется дополнительное слово **sitä**.

Hanp.:

Kaikkaa sitä kuuleekin.

Kun sitä tulee väsyneenä kotiin työstä, sitä toivoisi, että koti olisi siisti ja ruoka odottaisi pöydällä.

LUKUTEKSTI

FLUNSSA TARTTUU

Syksyllä tuulee ja on koleaa ja kosteaa, ja ihmiset sairastuvat helposti. Yskittää, aivastuttaa, paleltaa, nenä vuotaa ja muutenkin on kurja olo. Jokasyksyinen flunssa-aalto on saapunut. Kylmällä ilmalla vilustuu helposti, varsinkin jos yleiskunto on heikko. Kesän aikana aurinko, vihannekset ja marjat antavat vastustuskykyä, mutta jos kesä on viileä ja sateinen, ihmiset ovat alttiimpia vilustumiselle.

Tavallisesti pienestä flunssasta ei ole suurta haittaa. Aina ei tarvitse edes turvautua lääkkeisiin; riittää kun lepää ja juo lämmintä. Jos on kuumetta, ja kuume jatkuu pitempään, on syytä käydä terveyskeskuksessa. Joillekin ihmisille, kuten esimerkiksi vanhuksille, tavallinen flunssakin voi olla vaarallinen tauti. Siksi ns. riskiryhmät yleensä rokotetaan alkusyöksystä.

Usein unohdetaan, että flunssa tarttuu helposti. Pitäisi aina muistaa, ettei yski ja aivasta toisia päin. Sairaana ei myöskään pitäisi mennä työhön tartuttamaan toisia.

DIALOGEJA

- Minä haluaisin kokeilla paastoa, mutta en tiedä, miten se pitäisi aloittaa.
- Miksi haluat paastota?
- Ajattelen, että se olisi hyvä alku laihdutuskuurille.
- Eihän sinun tarvitse laihduttaa.
- Kyllä minä nyt kuitenkin haluaisin laihtua muutaman kilon.
- No, jos haluat paasto-ohjeita, mene luontaistuotekauppaan.
- Niissä myydään pakkauksia, joissa on valmis paasto-ohjelma.
- Tiedätkö, missä olisi sellainen luontaistuotekauppa?
- Niitä on keskustassa useampiakin, ja monissa valintamyymälöissä on luontaistuotehylly. Mutta muista, ettei paastoa pidä aloittaa äkkinaisesti vaan siihen siirrytään vähitellen, niin että syödään esimerkiksi kasviksia tai muuten kevyempää ruokaa.

— Niin varmasti, mutta kyllä niissä pakkauksissa varmaankin annetaan hyviä ohjeita.

◇

- Tehdäänkö teillä kotona ruokaa joka päivä?
- Ei tehdä. Me syödään työpaikan ruokalassa ja lapsethan syövät koulussa.
- Riittääkö kouluruoka lapsille?
- Eihän se tietysti riitä. Kyllä heille jotain täytyy tarjota, mutta ei kannata ruveta valmistamaan varsinaista aterialla, kun kaikki eivät kuitenkaan ole yhtä aikaa kotona. Jokaisella on omat harrastuksensa.
- Meillä ollaan vielä niin vanhanaikaisia, että syödään kotonakin lämmän aterian joka päivä.
- Eikö ole työstä tehdä ruokaa työpäivän jälkeen?
- Onhan se, mutta kyllä siitä suunnittelulla ja työnjaolla selviää.

SANANLASKUJA *Vahingosta viisastuu.
Minkä taakseen jättää, sen edestään löytää.*

HARJOITUKSIA

1. Дополните предложения подходящими по смыслу глаголами в форме 3 лица ед. числа, образуя обобщенно-личные предложения.
Ihmisen kasvoista ... usein heidän mielialansa. Runoilijan elämäkerän ... usein hänen runoistaan. Oppikirjamme kappaleista ... tuntemaan Suomen kulttuuria. Puistoissa ... joskus rikottuja pulloja. Kun ... toisen maan kulttuuriin, syntyy ihmiskontakteja helposti. Ulkona on kylmä, nyt ei ... takitta. Elintaso ei ... nostaa ympäristön kustannuksella. Minkä nuorena ..., sen vanhana ...
2. Опишите разное настроение, употребляя одноличные глаголы **naurattaa, itkettää, harmittaa, hävettää, kiukuttaa, pelottaa, suuttuttaa**.
3. Опишите зимний день, используя одноличные глаголы **hämärtää, pakastaa, pimenee, tuulee, tuiskuttaa (pyryttää), paleltaa**.
4. Опишите летнюю грозу, используя слова **pilveilee, jyrisee, salamoii, sataa; kaatosade, raesade, ukkoskuuro**.

5. Переведите, употребляя одноличные конструкции.

- a) Осенью часто дует ветер и идет дождь. В такую погоду можно легко простудиться. При простуде надо пить горячий чай с медом или малиной. Надо помнить, что грипп — заразная болезнь. Если у вас температура, стоит обратиться в поликлинику. Летом и осенью надо есть больше овощей, фруктов и ягод.
- б) Нам пришлось сделать ремонт зимой, потому что летом у нас не было времени. Студентам нелегко найти дешевую квартиру. Нам было интересно познакомиться с новым учителем. Мне придется надеть резиновые сапоги, потому что на улице идет мокрый снег. По-моему, лучше пить чай, чем кофе. Ему было интересно наблюдать за игрой детей. Ему было смешно, а мне хотелось плакать. Студентам надо сдать несколько экзаменов. Нам нужно выписать газету на следующий год. Вам стоит сходить на эту выставку. Сейчас не стоит выходить на улицу, там сверкает молния и гремит гром. На даче приятно сходить в баню и выкупаться в озере.

KAPPALE 31

KOLMASKYMMENESYHDES KAPPALE

- Toivottavasti ei ala sataa. Olen ajatellut lähteä illalla pyöräilemään.
 - Voit huoletta lähteä. Sää tiedotus lupasi kaunista säätä.
- ◇
- Älkää tulko sisään likaisine kenkinenne! Olen juuri siivonnut.
 - Me pyyhimme jalat hyvin.
 - Se ei riitä. Ottakaa kengät pois!
- ◇
- Älä mene ulos paljain päin!
 - Ei siellä nyt ole niin kylmä. Kenelläkään! ei ole hattua päässä.
 - Sinä et kuitenkaan kulje hatutta tällaisella pakkasella.

SELITYKSIÄ

1. **Kenelläkään** ei ole hattua päässä.

Местоимение (ei) **kukaan** склоняется как **kuka+-kään**.

Отрицательная частица употребляется в предложении один раз.

Kukaan ei osaa suomea niin hyvin kuin hän.

En tunne täällä **ketään**.

Emme ole puhuneet tästä **kenellekään**.

ABESSIIVI, KOMITATIIVI JA INSTRUKTIIVI

Абессив, комитатив и инструктив

Hän on kaksikielisestä kodista ja puhuu vaivatta sekä suomea että ruotsia.

Et voi lähteä matkalle rahatta.

Hän on ollut asunnotta kuukauden.

Hän läpäisi tentin virheittä.

Pietari kanavineen ja siltoineen tuo mieleen Venetsian.

Avioeron jälkeen vaimo muutti lapsineen toiselle paikkakunnalle.

Juoksimme bussille kaikkine matkatavaroinemme.

Lähestyimme Moskovaa. Kaupunki kirkkaine valoineen näkyi alapuolellamme.

Hän tuijotti minua suurin silmin.

He tulivat sisään epävarmoin askelin.

Päätös tehtiin vaillinaisin tiedoin.

Tulitko jalan vai autolla?

Abessiivi -tta/-ttä	Komitatiivi -ine (+poss.suff.)	Instruktiivi -n		
Nominatiivi	Vartalot	Abessiivi	Komitatiivi	Instruktiivi
suuri	suure-	suuretta	suurine	suurin
sininen	sinise-	sinisettä	sinisine	sinisin
tapa	tava-/tapa-	tavatta	tapoine-	tavoin
opas	oppaa-	oppaatta	oppaine-	oppain
virhe	virhee-	virheettä	virheine-	virhein
vaiva	vaiva-	vaivatta	vaivoine-	vaivoin
valo	valo-	valotta	valoine-	valoin
jalka	jala-/jalka-	jalatta	jalkoine-	jalan/jaloin

210

Окончание абессива **-tta/-ttä** присоединяется к основе. Абессив обозначает отсутствие предмета или явления, без которого происходит действие. Вместо абессива чаще употребляется предлог **ilman** + партитив.

Ср.: työttä = ilman työtä 'без работы'.

Окончание комитатива **-ine** также присоединяется к основе. Если в основе имеется чередующийся согласный, то выступает сильная основа. Гласный **i** в окончании комитатива, являясь показателем мн. числа, приводит к изменению конечных гласных в основе. Комитатив выступает только в форме мн. числа, в существительных к нему присоединяется всегда притяжательный суффикс. Комитатив обозначает наличие чего-то (кого-то), вместе с чем (кем) происходит действие.

Окончание инструктива **-n** присоединяется к основе мн. числа. В редких случаях инструктив может выступать в форме ед. числа: **jalan**.

Абессив, комитатив и инструктив часто выступают в идиоматических выражениях:

muutta mutkitta	как ни в чем ни бывало
pitemmittä puheitta	без лишних слов
syöttä suotta	напрасно, без причины
tavaroineen päivineen	со всем скарбом
ehjin nahoin	невредимым
kynsin hampain	когтями и зубами (держаться за что-либо)
suin päin	опротью, сломя голову
parhain päin	наилучшим образом
toisin päin	иначе, по-другому
aamuin illoin	по утрам и вечерам
öin ja päivin	ночью и днем
sunnuntaisin,	по воскресеньям,
maanantaisin jne	по понедельникам и т. д.
toisin sanoen	иначе говоря

LUKUTEKSTI

SUOMALAISIA JUHLIA

Melkein kaikilla suomalaisilla etunimillä on oma päivänsä kalenterissa. Toisin sanoen melkein kaikilla on nimipäivä. Suomessa on ollut tapana viettää nimipäiviä. Tapa tuli Suomeen Ruotsista. Nimipäivasankaria onnitteltiin kukkasin tai pienin lahjoin, ja hän

From *candis* with Love...

211

tarjosi kahvit työtovereilleen. Nykyään tapaa ei enää kovin usein noudateta. Syntymäpäivää vietetään usein enemmän kuin nimipäivää.

Lapsille järjestetään lastenkutsut, jotka leikkeineen, näytelmi-
neen ja kakkuineen ovat tärkeä sosiaalinen tapahtuma. Syntymäpäiväkakku on täytekakku, joka on koristeltu kynttilöin; kynttilöitä on yhtä monta kuin päivänsankarilla ikävuosia.

Aikuisten syntymäpäivistä pidetään tärkeinä ns. pyöreitä vuosia. Ensimmäiset suuret juhlat järjestetään 50-vuotispäivänä. Niihin tulevat sukulaiset, ystävät ja työtoverit. Juhlja saa arvokkaita lahjoja. Juhliljalla on tavallisesti koko päivän vastaanotto, ja juhlassa on usein arvokas tunnelma: siellä pidetään puheita, kohotetaan maljoja ja ylistetään päivänsankaria kaikin tavoin.

Myöhemmin on tapana juhlia pyöreitä vuosia kymmenen vuoden välein, vanhempana viiden vuoden välein. Päivänsankarin kuva voidaan julkaista lehdessä. Jos hän ei halua ottaa vastaan vieraita, kuvan alla on teksti: Matkoilla.

Ihmisen elämänvaiheisiin liittyy monta juhlaa: ristiäiset, valmistusjuhlat, häät ja hautajaiset.

Lapsen ensimmäinen juhlapäivä on nimenantopäivä. Jos vanhemmat kuuluvat kirkkoon, nimi annetaan kastetilaisuudessa. Juhlasta käytetään nimeä ristiäiset.

Erilaisia valmistusjuhlia vietetään, kun on suoritettu jokin tutkinto. Valmistusjuhlista ehkä tyypillisin on ylioppilasjuhla. Se on saanut toisen nimensä »lakkiaiset» siitä, että ylioppilaat saavat koulun päättäjäsissä valkoisen lakin merkiksi siitä, että ovat suorittaneet ylioppilastutkinnon.

Kun mies ja nainen vihitään avioliittoon, vietetään häitä. Maalla häät voivat vielä nykyäänkin olla suuri juhla pitopöytineen, tanssiaisineen ja monine kymmenine vieraineen.

Ihmisen kuolemasta ilmoitetaan sanomalehdessä, ja kaikki, jotka haluavat, voivat tulla hautajaisiin.

Kaikissa suomalaisissa perhejuhlissa tarjotaan kahvia ja kahvileipää.

SELITYKSIÄ

1. ... ja hän tarjoaa työtovereilleen **kahvit**.

Puhekielessä käytetään **kahvi**-sanana monikon akkusatiivia, kun kaksi tai useampia henkilöitä juo kahvia: Juodaan kahvit!

DIALOGEJA

— Hei, mitä kuuluu?

— No, mitäs tässä. Menee jotenkuten.

— Sinähän kuulostat masentuneelta. Mikäs nyt on?

— Väsyttää niin kamalasti.

— Sinä näytätkin väsyneeltä. Mikä sinua nyt väsyttää? Vastahan meillä oli loma.

— Loma ja loma! Se oli yhtä työtä vuorotta!

— Miten niin?

— No, ensinnäkin meillä oli se keittiöremontti, joka piti saada valmiiksi ennen loman loppua. Lisäksi lapset sairastivat vuorotellen.

— Kyllä siinä sitten puhuaa riitti.

— Martti ja Mirja aikovat mennä naimisiin. Heillä on häät² nyt juhannuksena. Pitäisi keksiä jokin häälahja².

— Niin. Ostaisimmeko yhteisen lahjan vai haluatko ostaa oman?

— Ostetaan yhteinen lahja, niin saadaan jotakin arvokkaampaa.

— Olisiko sinulla hyviä ideoita?

— Voisimme ostaa vaikka³ jotakin taidelasia.

— Mmm. Se on ihan hyvä idea. Käydään katsomassa, mitä löytyisi.

Ai, mutta kuule, olen kuullut, että Martti ja Mirja ovat kiinnostuneita grafiikasta. Mitä jos⁴ yrittäisimme etsiä jonkin taulun?

— Sitäkin voi ajatella. Pidetään molemmat ideat mielessä.

SELITYKSIÄ

1. Se oli **yhtä työtä** vuorotta = pelkkää työtä.

2. Heillä on **häät** nyt juhannuksena. Pitäisi keksiä jokin **häälahja**.

Названия праздников употребляются обычно во мн. числе.

Однако, в качестве первой части сложного слова они употребляются в ед. числе.

Juhlat olivat hauskat.

Mirjan **juhlapuku** oli upea.

Lakkiaiset ovat toukokuussa.

Lakkiaispäivä on 31, toukokuuta.

3. Voisimme ostaa **vaikka** jotakin taidelasia.

vaikka = esimerkiksi

From *candis* with Love.13

4. **Mitä jos** yrittäisimme etsiä jonkin taulun?

В разговорной речи можно использовать выражение **mitä jos** + konditionaali.

nut/nyt-loppuiset nominit

N	väsinyt	väsyneet
P	väsinyttä	väsyneitä
G	väsyneen	väsyneiden
In.	väsyneessä	väsyneissä
El.	väsyneestä	väsyneistä
Ill.	väsyneeseen	väsyneisiin
Ad.	väsyneellä	väsyneillä
Abl.	väsyneeltä	väsyneiltä
All.	väsyneelle	väsyneille
Ab.	väsyneettä	väsyneittä
Kom.		väsyneine
Instr.		väsynein

SANANLASKUJA

*Joka kuritta kasvaa, se kunniaa kuolee.
Joka syyttä suuttuu, se lahjatta leppyy.*

HARJOITUKSIA

1. Замените словосочетание **ilman + партитив** абессивом.

Koko alue jäi ilman sähköä ja vettä. Jouduin tekemään työtä joskus ilman palkkaa. Ihminen ei voi elää ilman ruokaa. Älkää lähtekö matkalle ilman eväitä. Turistit eivät tulleet toimeen ilman opasta.

2. Замените выделенные слова инстрuktивом.

Äiti koristi nimipäiväkakun **palavilla kynttilöillä**. Näin sen **omilla silmilläni**. Olen tehnyt sen **omilla käsilläni**. Kuulin uutisen **omilla korvillani**. He pitivät kiinni päätöksestään **kynsillään hampaillaan**. Nimipäiväsankaria onnitteltiin **kukilla** ja **lahjoilla**. Häntä kiitettiin **kaikilla tavoilla**.

3. Употребите слова в скобках в инстрuktиве.

Panivatko lapset kengät jalkaan? — Ei, he juoksivat (paljaat jalat).
Panivatko he hatun päähänsä? — Ei, he lähtivät (paljas pää).
Miten yhteistyönne kehittyi? — (Uudet toiveet).

4. Дополните предложения словами справа.

Älä suutu —	tavaroineen
Turistit nousivat bussiin —	ehjin nahoin
Tuskin selviydyin tappelusta —	syyttä suotta
Käyn hänen luonaan —	kynsin hampain
Tehtaan piiput savuavat —	silloin tällöin
Hän pitää kiinni työpaikastaan —	muutta mutkitta
Istuin pöytään —	öin ja päivin

5. Задания по тексту.

- 1) Suomessa on tapana viettää nimi- sekä syntymäpäivää. Entä teillä?
- 2) Aikuisten syntymäpäivistä pidetään tärkeinä ns. »pyöreitä vuosia». Entä teillä?
- 3) Vietetäänkö teillä lasten syntymäpäiviä? Miten?
- 4) Suomessa päiväsankarin kuva voidaan julkaista lehdessä. Kuvan alla voi olla teksti: Matkoilla. Mitä se merkitsee?
- 5) Suomessa ylioppilaat viettävät »lakkiaisia». Mitä se merkitsee?
- 6) Kertokaa, miten teillä vietetään häitä ja muita perhejuhlia.

6. Употребите комитатив по образцу.

Malli: Saapuvatko he lastensa kanssa? — Kyllä, he saapuvat lapsineen.

Tuleeko Pekka ystäviensä kanssa? Tuleeko opettaja oppilaittensa kanssa? Lähtikö metsästäjä metsään koira mukanaan? Saapuvatko turistit opas mukanaan? Tulivatko lapset sukset ja kelkat mukanaan? Tuletko juhlaan vaimosi kanssa?

7. Поставьте слова в скобках в комитатив. Не забудьте, что притяжательный суффикс присоединяется только к существительному.

Ohitsemme vilahteli kyliä (tuikkivat valot). Muistan hyvin lapsuuteni syntymäpäivät (leikit ja kakut). Pöytää koristi syntymäpäiväkakku (kynttilät). Saatoimme syntymäpäiväsankarin (kukat ja lahjat) kotiin. Syntymäpäivärituaaliin kuuluvat juhlapuheet (maljat). Kun häät (pitopöydät ja tanssiaiset) olivat ohi, alkoi arkinen elämä. Sellaista on ihmisen elämä (arjet ja juhlat). Juhlat (kymmenet vieraat ja maljapuheet) kyllästyttivät minua. Kunnon talvi (paukku-

From *candis* with Love...

vat pakkaset, korkeat kinokset ja huurteiset metsät) on minusta ihana. Kaunis on Karjala kesällä (siniset järvenselät, vihreät metsät ja valoisat kesäyöt). Mieleeni on painunut Pietari (historialliset muistomerkit, vanhat kirkot, museot, palatsit ja suuret puistot). Matkakohteenamme olivat mm. Eremitaasi (maailmankuulut kokoelmat) ja Venäläinen museo (maalaukset, veistokset ja ikonit).

8. Образуйте словосочетания с комитативом и употребите их в предложениях.

Malli: Vanhemmat ja heidän lapsensa. — Vanhemmat lapsineen.

Matti ja hänen veljensä ja sisarensa.
Kalle ja hänen sukulaisensa.
Turisti ja hänen iso matkalaukkunsa.
Lomapaikka ja sen kauniit uimarannat.
Äänisjärvi ja sen kuuluisa Kižin saari.
Kaupunki ja sen korkeat savupiiput.
Minä ja minun kahvikuppini.
Sinä ja sinun kirjasi ja paperisi.
Syksy ja sen sateet ja sumut.

9. Ответьте на вопросы, употребляя местоимение (ei) kukaan в нужном падеже.

Malli: Kenelle olet kertonut tästä? — En kenellekään.

Kuka täällä on tupakoinut?
Ketä olit saattamassa?
Kenet on kutsuttu syntymäpäiville?
Kenen häitä täällä vietetään?
Keneltä sait Liisan osoitteen?

10. Переведите на финский язык. Обратите внимание, что местоимениям *joku* и *jokin* в русском языке соответствуют местоимения 'кто-то, что-то, чей-то, какой-то, кто-нибудь, что-нибудь, чей-нибудь, какой-нибудь'.

Кто-то постучал в дверь. На столе осталась чья-то книга. На столе лежали какие-то книги. Мама разговаривала с кем-то по телефону. Ты читал какие-нибудь стихи этого поэта? Ты что-нибудь понял из этого рассказа? Случилось что-нибудь? Ты встретил кого-нибудь на улице?

KAPPALE 32 KOLMASKYMMENESKAHDES KAPPALE

— Luitko aamulla lehdestä artikkelin, joka kertoo geeniteknikasta?
— En ehtinyt. Minulta¹ jäi koko² lehti lukematta, kun tuli niin kiire.

— Millähän tämän tahrän saisi pois?
— Ei se lähde kuin³ pesemällä.

— Mistä siinä sinun lukemassasi artikkelissa kerrottiin?
— Eräästä geenitutkimuksesta.
— Kenen kirjoittama se oli?
— Erään suomalaisen tutkijan.

SELITYKSIÄ

- Minulta** jäi lehti lukematta. 'Я не прочитал газету'.
При сочетании глагола *jäää* и абессива, обозначающем, что что-то остается несделанным, действующее лицо выражено аблативом.
- Koko** lehti jäi lukematta. = Lehti jäi kokonaan lukematta. 'Газета осталась неп прочитанной'.
Koko — несклоняемое слово, схожее с наречием.
En tiennyt koko asiasta mitään. — En tiennyt asiasta ollenkaan. 'Я ничего не знал об этом'.
- Ei se lähde kuin pesemällä. = Ei se lähde muuten kuin pesemällä.
= Se lähtee vain pesemällä. 'Это можно вывести только стиркой'.

III INFINITIIVIN ABESSIIVI JA ADESSIIVI

Абессив и адессив III инфинитива

Älkää lähtekö Suomesta käymättä Turussa!
En voinut olla kuulematta, mistä puhuitte.
Jätin tiskit tiskaamatta.

Ovi avataan nappia painamalla.
Ylläpidän kielitaitoani lukemalla lehtiä ja kuuntelemalla radiota.

From *candis* with Love! 7.

Образование абессива III инфинитива:

Infinitiivi	3. pers. vartalo	III infiniitiivi
lukea	luke-	lukematta
käydä	käy-	käymättä
tehdä	teke-	tekemättä
kuulla	kuule-	kuulematta
tavata	tapaa-	tapaamatta
tarvita	tarvitse-	tarvitsematta
valjeta	valkene-	valkenematta

Окончание абессива III инфинитива **-matta/-mättä** присоединяется к основе 3 лица. Абессив III инфинитива обозначает, что действие, выраженное глаголом, остается невыполненным. Эта форма употребляется, напр., с глаголами **olla, jättää, jäädä**.

Образование адессива III инфинитива:

Infinitiivi	3. pers. vartalo	III infiniitiivi
lukea	luke-	lukemalla
käydä	käy-	käymällä
tehdä	teke-	tekemällä
kuulla	kuule-	kuulemalla
levätä	lepää-	lepäämällä
valita	valitse-	valitsemalla
vanheta	vanhene-	vanhenemalla

Окончание адессива III инфинитива **-malla/-mällä** присоединяется к основе 3 лица. Адессив III инфинитива обозначает, каким образом или каким способом совершается действие основного глагола.

Agenttipartisiippi
Агентное причастие

Infinitiivi	3. pers. vartalo	Agenttipartisiippi
kirjoittaa	kirjoitta-	kirjoittama
leipoa	leipo-	leipoma
kääntää	kääntä-	kääntämä
tehdä	teke-	tekemä
opetella	opettele-	opettelema
liata	likaa-	likaama
hallita	hallitse-	hallitsema

Helvi Hämäläisen kirjoittama runokokoelma »Sukupolveni unta» sai Finlandia-palkinnon' vuonna 1988.
Kuka esittää pääosaa Šukšinin ohjaamassa elokuvassa »Punainen heisipuu»?
Oletko tiskannut likaamasi astiat?
Oletko maistanut leipomiani pikkuleipiä?
Lapsi lausui opettelemansa runon koulun kevätjuhlassa.
Korjasin hänen kääntämänsä tekstin virheet.
Kenen maalaama on »Halla»? — Se on Hugo Simbergin maalaama.
Helkavirret ovat Eino Leinon kirjoittamia.

SELITYKSIÄ

1. ... **sai Finlandia-palkinnon**. '... получил премию 'Финляндия''.
Это самая большая литературная премия Финляндии. Она дается один раз в год.

С помощью того же показателя **-ma/-mä**, что и в III инфинитиве, из переходных глаголов образуется причастие, которое употребляется подобно прилагательному в качестве определения и предикатива. Такое причастие называется агентным причастием. При нем всегда обозначается действующее лицо (агент), выраженное либо генитивом, либо притяжательным суффиксом, иногда и тем, и другим (когда действующее лицо обозначено личным местоимением). Выступая в качестве определения, агентное причастие заменяет собой определительное придаточное предложение (relatiivilause).

Helvi Hämäläisen kirjoittama runokokoelma = runokokoelma, jonka Helvi Hämäläinen on kirjoittanut 'сборник стихов, написанных Хельви Хямяляйнен = сборник стихов, который написала Хельви Хямяляйнен'.
Šukšinin ohjaamassa elokuvassa = elokuvassa, jonka Šukšin on ohjannut 'в фильме, поставленном Шукшиным = в фильме, который поставил Шукшин'.
Likaamasi astiat = astiat, jotka olet liannut 'запачканная тобой посуда = посуда, которую ты запачкал'.
Lapsi lausui opettelemansa runon = lapsi lausui runon, jonka oli opetellut 'ребенок прочитал выученное им стихотворение = ребенок прочитал стихотворение, которое он выучил'.

From *candis* with Love..

Обратите внимание: предложение 'Korjasin hänen kirjoittamansa tekstin virheet' нельзя преобразовать в относительное придаточное предложение, т. к. определяемое причастием слово (tekstin) само является генитивным определением (к слову virheet).

Kenen maalaama on »Halla»? = Kuka on maalannut »Halla»? 'Кем написана (картина) »Halla»? = Кто написал (картину) »Halla»?

Se on Hugo Simbergin maalaama. = Sen on maalannut Hugo Simberg. 'Она написана (художником) Хуго Симбергом. = Ее написал (художник) Хуго Симберг'.

Helkavirret ovat Eino Leinon kirjoittamia. = Helkavirret on kirjoittanut Eino Leino. 'Песни Троицына дня написаны (поэтом) Эйно Лейно. = Песни Троицына дня написал (поэт) Эйно Лейно'.

Обратите внимание: если у основного глагола в 3 лице и агентного причастия общий субъект, действующее лицо причастия выражается притяжательным суффиксом. Если у них разные субъекты, к агентному причастию необходимо прибавить местоимение hänen/heidän.

Katja vei kirjoittamansa kirjeen postiin (Katja oli kirjoittanut kirjeen). 'Катя отнесла написанное ею письмо на почту (письмо написала Катя)'.

Katja vei hänen kirjoittamansa kirjeen postiin (joku muu kuin Katja oli kirjoittanut kirjeen). 'Катя отнесла написанное им письмо на почту (письмо написал кто-то другой, а не Катя)'.

LUKUTEKSTI

SUOMEN KANSALLISMUSEO

Suomen Kansallismuseo sijaitsee Helsingin keskustassa Mannerheimintien varrella. Ajatus kansallismuseon rakentamisesta syntyi 1800-luvulla yliopiston kansatieteellisten kokoelmien saamiseksi yksien seinien sisään. Asiaa käsiteltiin vuoden 1872 valtiopäivillä, joiden antamassa asetusluonnoksessa ehdotettiin, että asian hoito annetaan Helsingin yliopiston konsistorille. Asetusehdotus kuitenkin raukesi, koska hallitsija ei vahvistanut sitä. Monien vaiheiden jälkeen asetettiin sitten komitea suunnittelemaan kansallismuseota. Komitean laatiman ohjelman perusteella senaatti antoi 1888 arkkitehti Gripenbergin tehtäväksi laatia museorakennuksen piirustukset.

Sopivan paikan löytäminen museolle viivästytti rakentamisen aloittamista. Kun paikka lopulta löytyi, olivat Gripenbergin piirtämät ja senaatin hyväksymät piirustukset rakennustaitteen uusien virtausten vuoksi vanhentuneet. Suomalais-kansallisen tyylin luomisesta tuli juuri nyt tärkeä tavoite. Ideoita etsittiin kansanrakennustaitteesta, erityisesti karjalaisesta puuarkkitehtuurista sekä keskiaikaisesta linna- ja kirkkoarkkitehtuurista. Eurooppalaisen Jugendtyylin² ja suomalais-kansallisen tyylin hengessä syntyi 1800—1900-lukujen taitteessa lyhyenä ajanjaksona suppea määrä rakennustaidetta, jota sanotaan kansallisromanttiseksi. Ajan hengen mukaisesti haluttiin, että myös uusi museorakennus edustaisi kansallisromanttista tyyliä. Monien taiteilijoiden painostama senaatti lopulta päätti vuonna 1901 julistaa museon suunnittelukilpailun arkkitehteille.

Kilpailuun lähetettiin 15 ehdotusta. Palkintolautakunta asetti ensimmäiselle sijalle nimimerkin Carl XII tekemän ehdotuksen. Nimimerkin takaa paljastuivat voittajiksi arkkitehdit Herman Gesellius, Armas Lindgren ja Eliel Saarinen. Museon rakennustöiden valmistelu aloitettiin syksyllä 1905 purkamalla paikalta suuret kaksikerroksiset puurakennukset, joissa oli asunut rautateiden työntekijöitä. Museo valmistui marraskuussa 1910.

Arkkitehtikolmikön Gesellius — Lindgren — Saarinen suunnittelema museorakennus on kansallisromantiikan ajan merkittävimpiä rakennusmonumentteja maassamme. Kun kävijä astuu sisään jykkeä pronssiovista, hänen edessään avautuu keskushalli. Hallissa huomio kiinnittyy massiivisten ja yksinkertaisten pylväiden kannattamiin holveihin, joita koristavat Akseli Gallen-Kallelan maalaamat Kalevala-aiheiset freskot. Tunnelma on salaperäisen hämärä, sillä lasinen kupoli antaa vain niukasti valoa halliin, ja yläkerran portaikon valo siivilöityy lasimaalausten koristamien ikkunoiden lävitse.

Jos Suomen Kansallismuseota vertaa monien eurooppalaisten suurkaupunkien kansallismuseoihin, se on pieni ja vaatimaton. Kokoelmat antavat kuitenkin hyvän käsityksen Suomen kansan esihistoriasta, keskiaikaisesta kirkkotaiteesta, eri tyyli-suuntien — renessanssin, barokin ja rokokoon — sisustustyyleistä sekä kansankulttuurista, jota runsas kansatieteellinen esineistö valaisee. Mielenkiintoisen oman kokonaisuutensa muodostaa osasto, joka esittelee suomalais-ugrilaisia kansoja.

Lähteet: Kansallismuseo. Opas. 5. tarkistettu painos. Helsinki 1977

Kopisto, Sirkka. Suomen Kansallismuseo, kansallisromanttisen kauden rakennusmonumentti. Helsinki 1981

From *candis* with Love...

SELITYKSIÄ

1. **saamiseksi** = jotta saatiin
2. **jugendtyyli** '«югендстиль»' — это применяемое обычно к немецкому искусству наименование стиля «модерн».

LUKUTEKSTI 2

VENÄLÄISIÄ TAITEILIJOITA

Ilja Repin syntyi vuonna 1844. Nuoruudessaan hän hankki toimeentulonsa maalaamalla muotokuvia ja ikoneja, 1860-luvulla hän opiskeli Pietarin taideakatemiassa, ja 1890-luvulla hänestä tuli akatemian professori.

Repinin kuuluisimpia teoksia on »Volgan lautturit» (Burlakit). Aiheen tauluun Repin sai, kun hän opiskeluaikanaan eräällä laivala näki Nevalla ensi kertaa lotjanhinaajia. Kun hän teki kesämatkoja Volgalle, hän suunnitteli maalaustaan tarkkailemalla lotjanhinaajia ja piirtämällä lukuisia luonnoksia. Taulun katselija ei voi olla tuntematta myötätuntoa Repinin kuvaamia ihmisiä kohtaan.

Ivan Šiškin (1832—1898) ja Isaak Levitan (1860—1900) ovat jääneet venäläisen taiteen historiaan kuvaamalla venäläisen maiseman sielua.

Mihail Vrubel (1856—1910) loi tarunomaiset maalauksensa käyttämällä kansanrunouden aiheita. Hän tavoitteli ikuista kauneutta ja sopusointua salaamatta pettymystään, kun ei voinut niitä tavoittaa.

Kuzma Petrov-Vodkin (1878—1939) vaikutti kahden aikakauden taitteessa. Hän ei jättänyt vastaamatta vallankumouksen haasteisiin. Kuvaamalla vallankumouksen ja sen jälkeisen ajan tapahtumia hän oli luomassa pohjaa neuvostotaiteelle.

Neuvostotaiteen kuuluisimpia graafikoita ja kuvanveistäjiä on Aleksandr Deineka (1899—1969). Asemansa neuvostotaiteen huomattavana edustajana hän sai luomalla uuden teollisen vuosisadan taidetta ja tulkitsemalla kansansa isänmaallisia tunteita.

Lähde: Gubarev, Aleksandr. Venäläinen museo. Opas. Moskova 1981

LUKUTEKSTI 3

TRETJAKOVIN GALLERIA

Tretjakovin galleria, joka sijaitsee Moskovassa, on Venäjän suurin taidemuseo, jossa säilytetään tunnettujen venäläisten sekä muiden kansallisuuksien taidemaalarien tauluja.

Kuuluisa taidemuseo sai alkunsa 1850-luvulla muutamasta Tretjakovin hankkimasta taulusta. Pavel Tretjakov oli sivistynyt mies, hän auttoi kyvykkäitä nuoria taiteilijoita ja seurasi heidän kehitystään. Hän vaistosi vielä tuntemattomassa maalarissa tulevan kyvyn.

Tretjakovin perustama kokoelma karttui nopeasti, 1880-luvulla museosta tuli julkinen taidegalleria. Myöhemmin Tretjakov lahjoitti koko keräämänsä kokoelman, joka käsitti noin kaksituhatta teosta, Moskovan kaupungille. Siitä lähtien museon kokoelmat ovat huomattavasti kasvaneet. Ne käsittävät yli 57000 teosta—maalauksia, piirroksia, veistoksia, kaiveruksia ja ikoneja. Kokoelmaa täydennetään jatkuvasti.

Muinaisvenäläisen taiteen osastossa kävijä voi tutustua maailmankuulujen Andrei Rublevin, Dionisin ja Feofan Grekin tauluihin. Mahtavan vaikutuksen tekevät suur-Novgorodin ja Pihkovan ikonit.

Museon perusosan muodostavat 1800-luvun loppupuolen teokset. Silloin taiteessa taisteltiin akateemisuutta vastaan. Vuonna 1870 ryhmä taiteilijoita muodosti toverikunnan, joka järjesti kiertonäyttelyjä ja yritti lähentää taidetta kansaan. Lahjakkaimmat taiteilijoista olivat Ilja Repin ja Vasili Surikov. Heidän maalaamansa taulut ovat Tretjakovin galleriassa näkyvällä paikalla. Myös muita tämän toverikunnan taiteilijoita, kuten Kramskoi, Levitan, Perov ja Šiškin, on edustettuna tässä museossa. Kramskoin maalaus »Kristus autiomaassa» on gallerian parhaimpia tauluja. Itse taiteilija sanoi taulustaan näin: »Jokaisen ihmisen elämässä on hetki, jolloin hän joutuu ajattelemaan, mennäkö oikealle vai vasemmalle, myydäkö sielunsa rahasta vai ollako antamatta pahalle periksi...»

HARJOITUKSIA

1. Дополните предложения словами справа.

Kotiseutuni museo on...
Museon kokoelmat antavat käsityksen...
Kansatieteellinen esineistö valaisee...
Museorakennus edustaa ...
Museossa on edustettuna myös ...
Museossa kävijät voivat tutustua taiteen ...

kansankulttuuria
kansallisromanttista tyyliä
kansan historiasta
nykyaikainen taide
parhaimpiin luomuksiin
pieni ja vaatimaton

From *candis* with Love

2. Дополните предложения агентным причастием. Обратите внимание на употребление притяжательного суффикса.

Malli: Maalatut freskot. Taiteilijan Teidan Taiteilijan maalaamat freskot. Teidän maalaamanne freskot.

Piirretty rakennus. Arkkitehdin Hänen ...
Annettu asetus. Valtiopäivien Heidän ...
Laadittu ohjelma. Komitean Meidän ...
Kirjoitettu artikkeli. Lehtimiehen Minun ...
Tilattu lehti. Isän Sinun ...

3. Преобразуйте глагол в агентное причастие и замените придаточное предложение агентной конструкцией.

Malli: Kansallismuseon holveja koristavat freskot, jotka Gallen-Kallela on maalannut. — Kansallismuseon holveja koristavat Gallen-Kallelan maalaamat freskot.

Vuonna 1915 Venäjällä julkaistiin Kalevala, jonka Gallen-Kallela oli kuvittanut. Väinö Kaukonen sai Elias Lönnrotin palkinnon, jonka Kajaanin kaupunki oli myöntänyt. Tretjakovin galleriassa turistit tutustuivat ikoneihin, jotka muinaisvenäläiset taiteilijat ovat maalanneet. Toverikunta, jonka taiteilijat muodostivat, järjesti kiertonäyttelyjä. Taidegalleria sai alkunsa muutamasta taulusta, jotka Tretjakov oli hankkinut. Katselija tuntee myötätuntoa ihmisiä kohtaan, joita Repin on kuvannut. Näytelmät, jotka Hella Wuolijoki on kirjoittanut, ovat suosittuja myös Venäjällä. Runot, jotka Taisto Summanen on sepittänyt, ovat hyvin lyhyisiä.

4. Употребите вместо точек агентную конструкцию.

Rantaset söivät päivällisen ravintolassa. ... päivällinen maksoi sata markkaa. Professori Suoninen piti luentoja yliopistossa. ... luennot kiinnostivat opiskelijoita. Hän keräsi aineistoa tutkielmaa varten. ... aineisto oli tärkeää. Opiskelija teki tutkimuksen. ... tutkimus aiheutti väittelyä. Metšev kuvitti Kalevalan. ... Kalevala julkaistiin Petroskoissa. Tiina kirjoitti Leenalle kirjeen. Leena vastasi ... kirjeeseen. Hölmöläiset rakensivat talon. ... talo oli pimeä. Äiti lahjoitti Anitalle tossut. Anita pitää mielellään ... tossuja.

5. Дополните предложения данной агентной конструкцией.

a) *professori Itkosen kirjoittama artikkeli*
Aikakauslehti Virittäjässä julkaistiin ...
Opiskelijat ovat kiinnostuneet ...
He eivät ole vielä lukeneet ...
Opettaja kiinnitti heidän huomionsa ...
Hän kertoi opiskelijoille ...

b) *perustama museo*
Tretjakov hankki ... yhä uusia tauluja.
Hänen ... laajeni nopeasti.
Hän lahjoitti ... Moskovan kaupungille.
Turistit käyvät mielellään hänen ...

c) *suomentama romaani*
Luin Ulla-Liisa Heinin ...
Suomessa on ilmestynyt paljon Heinin ...
Suomalaiset pitävät hänen ...
Hänen ... ovat hyviä.

6. Преобразуйте предложения по образцу.

Malli: Läksyjä ei ole luettu. — Läksyt ovat lukematta.

Kotitehtäviä ei ole tehty. Ainekirjoitusta ei ole kirjoitettu. Tekstiä ei ole käännetty. Kirjaa ei ole vielä julkaistu. Tenttejä ei ole vielä suoritettu. Ongelmia ei ole ratkaistu. Huoneita ei ole siivottu. Lattiaa ei ole imuroitu. Pölyjä ei ole pyyhitty. Pukua ei ole ommeltu. Ovea ei ole lukittu. Matkalaukkua ei ole pakattu. Matkalippuja ei ole varattu.

KAPPALE 33 KOLMASKYMMENESKOLMAS KAPPALE

— Saammeko ruokalistan? Kiitos.

— Mitä haluaisit?

— Katsotaan nyt ensin, mitä täällä on... Kalaruokia: Smetanassa haudutettua kirjolohta keitettyjen perunoiden kanssa. Paistettuja silakoita.

— Entä liharuoat? Marinoituja lampaankyljyksiä. Grillattua härkää. Hunajalla maustettua broileria.

— Minä ainakin otan paistettut silakat ja sienillä täytetyt tomaatit. Entä sinä?

— Minä en voi syödä kalaa. Taidan ottaa lampaankyljykset.

◇

— Äiti, saanko mennä katsomaan sen uuden jännityselokuvan?

— Eikös se ole lapsilta kielletty elokuva?

— Kyllä se on sallittu yli 12-vuotiaille.

— Mene sitten. Ota rahaa kukkarosta.

◇

— Hihassasi on jokin valkoinen läiskä.

— Niin on. Nojasin vahingossa vasta maalattuun seinään.

◇

— Rajalla on sitten¹ aina niin persoonallisia vaatteita.

— Juu-u, hänellä on niin paljon itse tehtyjä vaatteita, kun² hän pitää kutomisesta ja ompelemisesta.

— Se on kyllä ihana asia. Itse tehdyt vaatteet tulevat halvemmiksikin.

SELITYKSIÄ

1. Rajalla on **sitten** aina niin persoonallisia vaatteita.

Слово **sitten** в этом случае не является наречием времени, а употреблено для усиления чувства удивления, восторга и т.п.

2. ... **kun** hän pitää kutomisesta ...

Союз **kun** 'когда' в разговорной речи обозначает то же, что **koska** 'так как, потому что'.

PASSIIVIN II PARTISIIPPI

II причастие пассива

Hyvin suunniteltu työ on puoliksi tehty.

Ostakaa käytetty auto.

Raija toi myyjäisiin¹ kotona leivottua leipää.

Puheenjohtajaksi valitulla henkilöllä on eniten kokemusta tältä alalta.

Käydystä² keskustelusta ei ollut mitään hyötyä.

Hänellä on kirkkaanpunaisiksi maalatut huulet.

Säilöntäaineilla käsitellyt hedelmät täytyy pestä tai kuoria.

Messuilla esiteltiin valmiiksi kalustettuja huoneistoja.

Lapset pitävät piirretyistä elokuvista.

Suunnitelluista uudistuksista jouduttiin luopumaan.

Образование формы II причастия пассива см. в разделе 19.

SELITYKSIÄ

1. Raija toi **myyjäisiin** kotona leivottua leipää.

Мыyjäiset — это организованная каким-либо обществом распродажа с целью поддержки деятельности этого общества. На такой распродаже продают, например, изделия рукоделия или приготовленную дома еду.

2. **Käydystä keskustelusta** ei ollut mitään hyötyä.

Käydä keskustelu(ja) 'вести официальные переговоры'.

В роли определения причастие согласуется с существительным в числе и падеже; в роли предикатива согласуется с подлежащим в числе.

Adjektiivattribuutti

Haluaisin kaksi savustettua siikaa.

Perhe muutti vastarakennettuun kerrostaloon.

Suunnitellusta matkasta ei tullut mitään.

Puoliksi poltetusta savukkeesta nousi savua.

Aleksanteri II:n patsaan ympärillä on toukokuussa istutettuja kukkia.

Lyhyeksi leikatut hiukset sopivat sinulle.

Opiskelija sai suoritetuista tenteistä merkinnän opintokirjaan.

Обратите внимание: причастие должно быть непосредственно перед определяемым словом. Между ними не должно быть других слов. Напр.:

Kirjastoon palautetut kirjat.

Huomiseksi suunniteltu matka.

Predikatiivi

Tämä artikkeli on hyvin kirjoitettu.

Firman esitteet ovat aina hyvälle paperille painettuja.

From *candis* with Loye...

Substantiivi

Ovatko kaikki kutsutut saapuneet?
Kauneimmaksi valitulle lahjoitettiin auto.
Syytetyille luettiin tuomiot.
Tehtävään palkattuja koulutetaan pari viikkoa ennen töiden alkua.

LUKUTEKSTI

KULTTUURIHISTORIAA

Vuonna 1988 vietettiin suomalaisen kirjan 500-vuotisjuhlaa. Ensimmäinen Suomea varten painettu kirja oli latinankielinen Missale Aboense («Turun messukirja»), Suomen kirkolle tarkoitettu messukirja, joka ilmestyi vuonna 1488. Se painettiin Lyypekissä, sillä Suomessa ei silloin vielä ollut kirjapainoa.

Ensimmäinen suomen kielellä julkaistu kirja on paljon nuorempi. Se on Suomen kirjakielen isäksi kutsutun Mikael Agricolan ensimmäinen teos, »ABC-kirja» (aapinen). Tämän Suomen kirjallisuuden esikaisen tarkkaa ilmestymisaikaa ei tiedetä; se on ilmestynyt vuosien 1537 ja 1543 välillä. Agricolan ja hänen seuraajiensa työn tuloksena kirjakielen kehitys oli jo niin pitkällä, että 1600-luvulla saatiin julkaistuksi koko Raamattu suomen kielellä.

Toinen 1600-luvun kulttuurihistoriallisesti merkittävä tapahtuma oli yliopiston perustaminen vuonna 1640. Tämä Turkuun perustettu yliopisto siirrettiin vuonna 1828 Helsinkiin.

HARJOITUKSIA

1. Употребите адессив (-malla/-mällä) или абессив (-matta/-mättä) III инфинитива.

Lehdet kirjoittavat luonnonsuojelun ongelmista (kaunistella ja salata) mitään. Lehti saa suurta huomiota (julkaista) poleemisen kirjoituksen. Pohjoiset kansat elivät ennen (kalastaa ja metsästää). Hölmöläiset halusivat saada taloon valoa (kantaa) sitä säkillä. Rakennustyöt aloitettiin (purkaa) vanhat puutalot. He menivät naimisiin (pitää) häitä. Levitan on jäänyt taiteen historiaan (kuvata) venäläisen maiseman sielua. Deineka tuli tunnetuksi (tulkita) kansan isänmaallisia tunteita.

2. Сделайте по образцу.

Malli: Oletko nähnyt uuden filmin? — Se jäi minulta näkemättä.

228

Kuuntelitko tänään uutiset?
Ostitko maitoa ja leipää?
Oletko suorittanut tentit?
Pidittekö eilen kokouksen?

Luitko lehden pääkirjoituksen?
Ratkaisitko laskutehtävän?
Lukitsitko oven?

3. Соедините два предложения, преобразуя глагол в причастие.

Malli: Viime viikolla **pidettiin** kokous. Siinä käsiteltiin tärkeitä asioita. — Viime viikolla pidetyssä kokouksessa käsiteltiin tärkeitä asioita.

1) Viime vuonna **avattiin** uusi teatteri. Siinä pidetään usein konsertteja.
2) Olen **tehnyt** vaatteita itse. Niitä on hauska pitää. 3) Tomaatit **täytettiin** sienillä. Ne olivat maukkaita. 4) Lattialla ei saa kävellä. Se on vasta **maalattu**. 5) Huoneeseen on **tuotu** kukkia. Ne tuoksuvat hyvältä. 6) Ikkuna on **avattu**. Siitä käy läpiveto. 7) Vuonna 1640 Turkuun **perustettiin** yliopisto. Sitä nimitettiin akatemiaksi. 8) Moskovassa **käytiin** huipputason neuvottelut. Sanomalehdet selostivat niitä. 9) Tapaaminen oli **suunniteltu** 45 minuutiksi. Se kesti toista tuntia.

4. Преобразуйте пассивное причастие в агентное причастие и употребите его в предложении.

Malli: Purettu talo. — Rakennustyöläisten purkamasta talosta löytyi vanhoja kultarahoja.

Hävitetty kaupunki/Maanjäristyksen Suunniteltu asutusalue/Arkkitehtien Paistetut silakat/Äidin Kotona leivottu leipä/Raijan Kirjoitettu artikkeli/Hänen Poltettu savuke/Sinun Kerätty postimerkkikokoelma/Minun Tehty aapinen/ Mikael Agricolan Suunniteltu tapaaminen/Yhdysvaltojen ja Venäjän päämiesten...

KAPPALE 34

KOLMASKYMMENESNELJÄS KAPPALE

— Katsoitko eilen uutiset? Saatiinko Moskovassa aikaan sopimus?
— Monissa kysymyksissä edistyttiin, mutta vielä on keskusteltava yksityiskohdista.

From *candis* with Love...

◇

- Mitä minun olisi tehtävä saadakseni virkavapautta?
- Sinun on keskusteltava esimiehen kanssa ja perusteltava syy, miksi anot virkavapautta. Mihin tarkoitukseen tarvitset virkavapautta?
- Minun on keskityttävä tutkimustyöhön. Minun olisi saatava aloittamani tutkimus valmiiksi. Päästäkseni virkaan minulla on oltava näyttöä tieteellisestä toiminnasta.

◇

- Saanko häiritä? Minulla olisi vähän kysyttävää.
- Ole hyvä vaan.

◇

- Sanna, menisitkö hakemaan kellarista mansikkahilloa?
- En minä uskalla. Minua pelottaa kellarissa.
- Eihän siellä ole mitään pelättävää.

◇

- Luitko siitä ravintolapalosta?
- Luin. En voi käsittää, kuinka sellainen on mahdollista, kun ravintoloiden sisustuksiin käytettävien materiaalien pitäisi määräysten mukaan olla paloturvallisia.

PASSIIVIN I PARTISIIPPI

I причастие пассива

Eikö meidän olisi jo lähdeittävä?
 Kaikkien on saatava tietää tästä.
 Lasten on mentävä nukkumaan ajoissa.
 Voitko antaa jotakin juotavaa?
 Minulla on paljon ajateltavaa.
 Kuinka paljon sinulla oli viime vuonna verotettavia tuloja?
 Lainasta maksettava korko on 13 %.

I причастие пассива образуется из той же основы, что и II причастие пассива. Показатель — **-tava/-tävä** или **-ttava/-ttävä**. Если имперфект пассива имеет показатель **-tiin**, **-tu/-tty**, то I причастие оканчивается на **-ttava/-ttävä**. Если имперфект пассива имеет показатель **-tiin**, **-tu/-ty**, то I причастие оканчивается на **-tava/-tävä**.

lukea
 näyttää
 tuoda
 viedä
 ajatella
 käsitellä
 avata
 kerätä
 valita
 häiritä

luen
 näytän

luettu
 näytetty
 tuotu
 viety
 ajateltu
 käsitelty
 avattu
 kerätty
 valittu
 häiritetty

luettava
 näytettävä
 tuotava
 vietävä
 ajateltava
 käsiteltävä
 avattava
 kerättävä
 valittava
 häiritävä

I причастие пассива в сочетании с глаголом **olla** обозначает действие, которое необходимо сделать. Оно может выступать в качестве определения, согласуясь с существительным в падеже и числе, и в качестве предикатива, согласуясь с подлежащим в числе.

I причастие пассива, выступающее как существительное или прилагательное, содержит значение необходимости или возможности.

täytyy

Ikkunat olisi pestävä.
 Sinun on syötävä lautasesi tyhjäksi.
 Jätä pestävät ikkunat auki.

Окна надо бы вымыть.
 Ты должен съесть все с тарелки.
 Оставь окна, которые надо вымыть, открытыми.
 Надо ли еще что-нибудь помыть или я вылью воду?

Onko vielä jotakin pestävää vai kaadanko veden pois?

voi

Oletko varma, että nämä ovat syötäviä sieniä?
 Oletko varma, että nämä sienet ovat syötäviä?
 Onko mitään syötävää?

Ты уверен, что это съедобные грибы?
 Ты уверен, что эти грибы съедобные?
 Есть ли что-нибудь поесть?

I INFINITIIVIN PITEMPI MUOTO

Целевой инфинитив

Koululuokka järjesti myyjäiset saadakseen rahaa retkeä varten. Otimme lainan ostaaksemme asunnon. Oppiakseen puhumaan kieltä sujuvasti on harjoitettava ahkerasti. Mitä työttömän täytyy tehdä saadakseen työttömyyskorvausta?

Образование целевого инфинитива: к I инфинитиву присоединяется окончание транслатива и притяжательный суффикс. Перед притяжательным суффиксом окончание транслатива *i* переходит в *e* (-ksi > -kse).

lukea	lukea + kse + ni
saada	saada + kse + si
herätä	herätä + kse + mme

Притяжательный суффикс зависит от лица субъекта.

Tanssin rentoutuakseni.	Я танцую, чтобы расслабиться.
Tanssit rentoutuaksesi.	Ты танцуешь, ...
Hän tanssii rentoutuakseen.	Он танцует, ...
Tanssimme rentoutuaksemme.	Мы танцуем, ...
Tanssitte rentoutuaksenne.	Вы танцуете, ...
He tanssivat rentoutuakseen.	Они танцуют, ...

В обобщенно-личном предложении употребляется притяжательный суффикс 3 лица. Rentoutuakseen voi tanssia. 'Для того, чтобы расслабиться, можно потанцевать.'

Целевой инфинитив нельзя употреблять в таком предложении, в котором предикат стоит в пассивной форме.

Целевой инфинитив заменяет придаточное предложение цели с союзом **että**: rentoutuakseni = että rentoutuisin.

LUKUTEKSTI

UHANALAISET ELÄIMET

Suomen luonto on muuttunut. Yli tuhat eliölajia on joutunut uhanalaiseksi. Ihmisen on vaikea huomata ympäristössään aiheuttamia muutoksia.

Maaailman Luonnon Säätiön Suomen Rahasto laaditti ensimmäiset uhanalaisten eläinten ja kasvien luettelot jo vuonna 1974, mutta ne olivat varsin suppeita ja pinnallisia. Vuonna 1986 valmistui ympäristöministeriön teettämä perusteellisempi esitys Suomen eliölaajien suojelutarpeesta.

Selvityksen mukaan uhanalaisia lajeja oli jo tuolloin satoja. Selvityksen tehnyt toimikunta tulkitse hävinneiksi lajit, joita ei ole luonnosta tavattu vuoden 1960 jälkeen. Erittäin uhanalaiset lajit ovat vaarassa hävitä ja vaarantuneet voivat joutua tähän luokkaan, jollei uhkatekijöitä poisteta. Silmällä pidettäviä ovat lajit, jotka ovat vähälukuisia tai puutteellisesti tunnettuja.

Selonteko uhanalaisista lajeista on surullista luettavaa, sillä kadonnutta maailmaa ei saa takaisin.

Hyönteiset ovat kärsineet vanhojen metsien häviämisestä ja maatalouskulttuurin muuttumisesta, kuten esimerkiksi viljelyn koneistumisesta sekä myrkkujen ja lannoitteiden käytön lisääntymisestä. Nisäkkäät ja linnut puolestaan ovat kärsineet eniten metsästyksestä, munien keräilystä, häirinnästä ja ympäristömyrkyistä.

Myös kasvit kärsivät luonnossa tapahtuvista muutoksista. Rakennustyöt, metsätalous, varsinkin vanhojen puiden kaataminen, sekä ilman ja veden saastuminen ovat tuhonneet kasvilajeja. Erityisen herkkiä ilman saasteille ovat jäkälät ja naavat. Naavat tarvitsevat kasvaakseen ja menestyäkseen lisäksi aarnimetsän kosteutta.

Lyhennelmä. Kauri Mikkolan artikkelista »Yli tuhat uhattua» (Tiede 2000, 4/1987)

DIALOGEJA

— Tehän olitte mukana neuvottelemassa Itämeren suojelusopimuksesta. Milloin sopimus allekirjoitettiin?

— Neuvotteluja käytiin Helsingissä, ja sopimus allekirjoitettiin maaliskuussa 1974. Se astui voimaan vuonna 1980.

— Mitä sopimus käytännössä merkitsee?

— Se merkitsee sitä, että Itämeren ympärillä olevat valtiot ovat sitoutuneet yhteistoimin pitämään huolta Itämerestä.

— Miten näiden valtioiden yhteistyö on sujunut? Onko sopimuksesta ollut näkyvää hyötyä?

From *candis* with Love...

— Sopimusvaltioiden toimet ovat vaikuttaneet myönteisesti. Monien ympäristömyrkkujen pitoisuudet ovat vähentyneet. Myös öljyntorjuntavalmius on parantunut kaikissa sopimusvaltioissa.

◇

— Suurkaupunkien ilman saasteita seurataan jatkuvasti, mutta mitä hyötyä siitä on, jos ei ryhdytä mihinkään toimiin tilanteen parantamiseksi.

— Niin. Kyllä jotain olisi tehtävä. Minä kuljen päivittäin kaupungin vilkasliikenteisimmillä alueilla, ja autojen pakokaasut aiheuttavat minulle silmien kirvelyä ja hengitysvaikeuksia. Autojen tyhjäkäynti on kyllä jo kielletty, mutta kun ihmiset eivät noudata kieltoa.

◇

— Helsinki on siitä mukava kaupunki, että meillä on kaupungin sydämeen yltävä keskuspuisto, jossa voi ulkoilla.

— Niin on, mutta usein harmittaa kyllä ihmisten välinpitämättömyys luontoa kohtaan. Joka paikassa näkee rikottuja pulloja ja tyhjiä muovikasseja.

— Niin. On se ihmeellistä, että ihmiset eivät voi korjata roskaa pois.

◇

— Ovatko muut huomanneet, että talon lämpimän veden lämpötila vaihtelee. Onko asialle tehtävissä¹ mitään?

— Kyllä kai se on korjattavissa. Muistaakseni² asiasta on ollut puhetta aikaisemminkin. Onko huoltomiestä kutsuttu paikalle?

— Asia voidaan varmistaa talonmieheltä.

SELITYKSIÄ

1. Onko asialle tehtävissä mitään?
= **Voidaanko** asialle **tehdä** mitään?

Kyllä kai se **on korjattavissa**.
= Kyllä kai se **voidaan korjata**.

2. **Muistaakseni** asiasta on ollut puhetta aikaisemminkin.

= **Mikäli muistan oikein**, asiasta on ollut puhetta aikaisemminkin.

Гранслатив целевого инфинитива можно использовать не только для обозначения цели, напр.:

luullakseni = luultavasti

muistaakseni = mikäli muistan

tietääkseni = mikäli tiedän

ymmärtääkseni = jos oikein ymmärrän

Такие выражения употребляются только в 1 лице.

HARJOITUKSIA

1. Соедините предложения, употребляя целевой инфинитив.

Malli: Menin kirjakauppaan. Halusin ostaa kirjan.
Menin kirjakauppaan ostaakseni kirjan.

1) Timo lukee lääketiedettä. Hän haluaa valmistua lääkäriksi. 2) Perhe päätti viettää loman meren rannalla. Se halusi levätä hyvin. 3) Hölmöläiset kantoivat valoa sisään säkillä. He halusivat saada talon valoisaksi. 4) Keräsitkö aineistoa, että voisit pitää esitelmän seminaarissa? 5) Lönnrot matkusteli Karjalassa. Hän halusi kerätä kansanrunoutta. 6) Matkustimme Pietariin. Halusimme tutustua kaupungin nähtävyyksiin.

2. Ответьте на вопросы, употребляя целевой инфинитив.

Mitä varten opiskelet vieraita kieliä?

Mitä varten tilaat monta lehteä?

Mitä varten kuljet aina jalan?

Mitä varten juot aamulla kahvia?

Mitä varten panet herätyskellon soimaan?

Mitä varten muuttolinnut lentävät keväällä pohjoiseen?

Mitä varten hämähäkki kutoo verkkoja?

3. Выразите мысль иначе, употребляя I причастие пассива.

Malli: Ympäristöä pitää suojella. — Ympäristöä on suojeltava.

Tehtaissa pitää käyttää puhdasta teknologiaa. Työnjohtajan pitää reagoida kaikkeen uuteen. Ongelmat pitää ratkaista nopeasti. Itämeren suojelusopimusta pitää noudattaa. Kansainvälistä yhteistyötä luonnonsuojelun alalla pitää tehostaa. Suurkaupunkien

From *candis* with Loye...

ilman saasteita pitää seurata jatkuvasti. Autojen tyhjäkäynti pitäisi kieltää. Luonnonsuojelua koskevia asioita pitää tehdä tunnetuksi. Ihmisten pitää istuttaa puita kaadettujen tilalle. Harvinaisia eläinlajeja täytyy pitää silmällä. Teidän täytyy osallistua luonnonystävien kokoukseen. Meidän täytyy auttaa toisiamme.

4. Сделайте по образцу.

Maaili: Onko täällä mitään (katsella)? — Onko täällä mitään katseltavaa?

Onko täällä mitään (juoda, syödä, viedä, myydä, ostaa, kantaa, oppia)?

KAPPALE 35

KOLMASKYMMENESVIIDES KAPPALE

- Mikäs Teitä vaivaa?
 — No, tulin näyttämään tätä kättä, kun siinä on sellainen jatkuva kipu.
 — Missä kohdassa se tuntuu?
 — Tässä kyynärpäässä.
 — Millainen kipu se on?
 — Se on aika pistävä. Se tuntuu pahiten silloin, kun ojennan kättä.
 — Kuulostaa tenniskyynärpäältä.¹

◇

- Onkohan se viime viikolla alkanut kurssi jo ihan täynnä?
 — Ei kuulemma. Soitin samasta asiasta kansliaan, ja puhelimeen vastannut henkilö sanoi, että kurssilla on vielä tilaa.

SELITYS

1. **Tenniskyynärpää** 'воспаление локтевого сустава, возникшее при игре в теннис'.

AKTIIVIN I PARTISIIPPI

I причастие актива

Kenen tuo itkevä lapsi on?
 Voisitko suositella minulle jotain kiinnostavaa kirjaa?
 Takkini on tehty vettähylkivästä kankaasta.

Täällä ei ole minulle sopivia kenkiä.

Opas kertoo Suomen historiasta Suomenlinnaan tutustuville turisteille.

I причастие актива образуется из основы 3 лица и показателя **-va/-vä**. Во мн. числе показатель **-vi**.

lukea	lukee	lukeva
itkeä	itkee	itkevä
soida	soi	soiva
ikävoidä	ikävöi	ikävöivä
opiskella	opiskelee	opiskeleva
kävellä	kävelee	kävelevä
osata	osaa	osaava
herätä	herää	heräävä
tarvita	tarvitsee	tarvitseva
häiritä	häiritsee	häiritsevä

I причастие актива, выступая в качестве определения, согласуется с существительным в падеже и числе, в качестве предикатива оно согласуется с подлежащим в числе.

Причастие может выступать и в качестве существительного.

В роли определения это причастие соответствует определительному придаточному предложению (relatiivilause): itkevä lapsi = lapsi, joka itkee.

Обратите внимание на порядок слов: причастие должно стоять непосредственно перед определяемым словом (существительным), все определения, относящиеся к причастию, стоят перед причастием:

vettähylkivästä kankaasta = kankaasta, joka hylkii vettä;
 Suomenlinnaan tutustuville turisteille = turisteille, jotka tutustuvat Suomenlinnaan.

AKTIIVIN II PARTISIIPPI

II причастие актива

Varo, maassa on rikki mennyt pullo.
 Asiaa tutkineen työryhmän raportti esitettiin eduskunnalle.
 Isä lahjoitti yliopistoon päässeelle pojalleen uuden kellon.
 Naapuriin muuttaneet ulkomaalaiset ovat opiskelijoita.
 Kesätyötä mainosalasta kiinnostuneille nuorille!
 Tarvitsemme tulkeiksi suomea opiskelleita henkilöitä.

From *candis* with Love²³⁷

II причастие актива образуется из основы инфинитива и показателя **-nut/-nyt** (или в зависимости от основы глагола **-lut/-lyt, -rut/-ryt, -sut/-syт, -nnut/-nnyt**). Это та же форма, которая употребляется в перфекте и в отрицательном имперфекте. Основа II причастия актива **-nee- (-lee-, -ree-, -see-, -nnee)**.

Напр.: asunut : asuneet-
tullut : tulleet-
pessyt : pessee-
herännyt: herännee-

II причастие актива употребляется так же, как I причастие актива. В качестве определения оно соответствует относительному придаточному предложению (relatiivilause):

kadonnut avain = avain, joka katosi;
Helsingissä vierailleella risteilijällä = risteilijällä, joka vieraili Helsingissä;
Suomenlinnaan tutustuneille turisteille = turisteille, jotka tutustuvat Suomenlinnaan.

Если действие придаточного предложения предшествует действию главного предложения, придаточное предложение может быть заменено II причастием. Если же действия обоих предложений одновременны или действие придаточного предложения следует за действием главного предложения, придаточное предложение может быть заменено I причастием. Напр.:

Eilen Helsinkiin saapunut turistiryhmä lähti aamulla Tampereelle. Täällä oleva ryhmä tutustuu iltapäivällä Kansallismuseoon. Huomenna tuleva ryhmä majoitetaan hotelli Ursulaan.

LUKUTEKSTI

Helsinkiin perustettiin vuonna 1947 Neuvostoliittoinstituutti, jonka tehtäväksi tuli hankkia ja julkaista tietoja Neuvostoliitosta ja avustaa virastoja ja tieteellisiä laitoksia sekä Neuvostoliiton yhteiskunnasta, taloudesta ja kulttuurista kiinnostuneita tutkijoita. Kun Neuvostoliitto jakautui itsenäisiksi valtioiksi, instituutti sai uuden nimen: Venäjän ja Itä-Euroopan instituutti.

Instituutti harjoittaa Venäjään ja Itä-Eurooppaan liittyvää tutkimusta. Laitoksella on laaja kirjasto ja siihen liittyvä tietopalvelu. Laitos harjoittaa ja tukee alansa liittyviä tieteellisiä tutkimuksia ja selvityksiä. Laitos julkaisee Studia Slavica Finlandensia -nimistä

tieteellistä aikakauskirjaa sekä tiedonantoja ja katsauksia. Laitos antaa myös alansa asiantuntijapalveluja.

HARJOITUKSIA

1. Замените придаточное предложение I причастием актива.

Malli: Meillä on paljon opiskelijoita, jotka lukevat suomea pääaineena. — Meillä on paljon suomea pääaineena lukevia opiskelijoita.

Meidän on suojeltava eläimiä ja kasveja, jotka katoavat. Eläimet kärsivät muutoksista, joita tapahtuu luonnossa. Lehdet, jotka kirjoittavat luonnonsuojelusta, saavat usein palautetta. Freskot, jotka koristavat museon holveja, on maalannut Gallen-Kallela. Museorakennus, joka edustaa kansallisromanttista tyyliä, valmistui vuonna 1910. Museossa on runsas kansatieteellinen aineisto, joka valaisee suomen kansan esihistoriaa. Instituutti tunnetaan laitokseksi, joka tukee tieteellisiä tutkimuksia. Suomalaiset, jotka opiskelevat venäjää, saavat instituutin kirjastosta oppimateriaalia.

2. Замените придаточное предложение II причастием актива.

Malli: Ikkunasta, joka oli jäänyt auki, kuului musiikkia. — Auki jääneestä ikkunasta kuului musiikkia.

Poliisi etsi vanhusta, joka oli kadonnut vanhainkodista. Poliisi, joka etsi kadonnutta, pyysi yleisöltä apua. Smirnov, joka toimi Suonisen oppaana, puhui englantia. Suoninen, joka tapasi kollegansa, oli valmis yhteistyöhön. Passit, jotka olivat unohtuneet takintaskuun, löytyivät. Yhdysvaltain presidentti, joka oli saapunut Moskovaan, tapasi Venäjän pääministerin. Suurvaltain päämiehet, jotka tapasivat Moskovassa, käsitelivät aseriisunnan ongelmia. Eläinlajeja, jotka ovat lähes hävinneet, on vaikea saada lisääntymään.

3. Замените глагол в скобках активным или пассивным причастием.

Metsä on tärkeä ilman laatuun (vaikuttaa) tekijä. Fytonsidit pystyvät tappamaan sairauksia (aiheuttaa) bakteereja. Ovatko nämä sienet (syödä). Olen hankkinut työtä varten kaikki (tarvita) materiaalit. Antikvariaateissa (myydä) kirjat ovat yleensä halvempia kuin uudet. Monet ulkomaalaiset osallistuvat Suomessa (pitää) kansainvälisille suomen kielen kursseille. Harvinaiset eläinlajit ovat silmällä (pitää).

From *candis* with Love₂₉.

KAPPALE 36
KOLMASKYMMENESKUUEDE KAPPALE

- Missä Tiina on?
- Hän soitti ja sanoi olevansa sairas.

- Paistetaanko lettuja?
- Paistetaan vain, mutta ensin täytyy käydä kaupassa ostamassa maitoa.
- Sinähän sanoit käyneesi kaupassa.
- Niin kävinkin, mutta unohdin maidon.

- Miksi et ollut Lailan väitöstilaisuudessa?
- Mitä? Onko Laila väitellyt?
- Etkö sinä tiennytkään? Luulin sinun tietävän asiasta.

- Milloin Risto mahtaa palata lomalta?
- Muistan jonkun sanoneen, että hän palaa vasta ensi viikolla.

KERTOVA LAUSEENVASTIKE

Причастная конструкция

Sanoitko tulevasi huomenna?

He kertoivat lähtevänsä lomalle Krimille.

Muistan nähneeni hänet jossakin.

Sanoitteko olleenne paikalla, kun onnettomuus sattui?

Presidentti sanoi puheessaan asevarustelun vähenevän.

Säätitieteilijät ennustavat maapallon ilmaston lämpenevän.

Lehdessä kerrottiin valtuutettujen keskustelleen myös maiden välisestä kauppavaihdosta.

Lehti kertoi tapauksen keränneen runsaasti uteliasta yleisöä.

Многие глаголы могут иметь в качестве объекта придаточное предложение с союзом **että**.

He kertoivat, että he lähtevät lomalle Krimille.
Muistan, että olen nähnyt hänet jossakin.

Такое придаточное предложение может быть заменено конструкцией, в которой вместо глагола-сказуемого выступает генитивная форма причастия. Причастная конструкция может присоединяться в качестве объекта к глаголам со значением 'думать, знать' и 'говорить'. Напр.: **ajatella, luulla, uskoa, toivoa, tietää, ymmärtää, sanoa, kertoa, mainita, todeta**.

Выбор причастия зависит от соотношения времени действия в главном и придаточном предложении. Если действие главного и придаточного предложения одновременно или действие придаточного предложения происходит **после** действия главного предложения, в причастной конструкции употребляется I причастие. Если же действие придаточного предложения происходит **до** действия главного предложения, в конструкции употребляется II причастие.

Tiedän, että hän tulee. = Tiedän hänen tulevan.

Tiedän, että hän on tullut. = Tiedän hänen tulleen.

Субъект придаточного предложения выражается в причастной конструкции генитивом или притяжательным суффиксом, который присоединяется к причастию. Если у главного и придаточного предложения один и тот же субъект, в конструкции употребляется притяжательный суффикс. Если же у этих предложений разные субъекты, в конструкции употребляется генитив.

Luulen, että ymmärrän. = Luulen ymmärtäväni.

Luulen, että ymmärrät. = Luulen **sinun** ymmärtävän.

Mies luuli, että hän (itse) ymmärsi. = Mies luuli ymmärtävänsä.

Mies luuli, että hän (joku toinen) ymmärsi. = Mies luuli **hänen** ymmärtävän.

Обратите внимание: следующие типы предложений нельзя или не стоит преобразовывать в причастные конструкции:

— отрицательные предложения с союзом **että**,

— предложения с союзом **että**, выражающие необходимость,

— предложения с союзом **että**, выражающие принадлежность (у кого есть что),

Luulen, että hän ei tule.
Hän ilmoitti, että hänen täytyy poistua.
En tiennyt, että sinulla on koira.
Opas kertoi, että kaupungissa on sirkus.

LUKUTEKSTI
VANHEMPIENI ROMAANI

Arvid Järnefelt (1861—1932) oli suomalainen kirjailija, jonka äiti Elisabet muutti Pietarista Suomeen, kun oli mennyt naimisiin suomalaisen Aleksander Järnefeltin kanssa. »Vanhempieni romaani» (ilmestynyt v. 1928—30) kertoo kirjailijan vanhemmista.

Romaanin luvussa XIX Elisabet kertoo ensimmäisestä matkastaan Suomeen.

Noin vuoden kuluttua häittemme jälkeen, joulukuussa 1858, mieheni vei minut kaukaiselle matkalle Suomeen. Oliko tarkoituksena muuttaa kokonaan Pietarista ja jäädä Suomeen, vai vielä palata Venäjälle ja asettua Pulkovan observatorioon jatkamaan tähtitieteellisiä tutkimuksia, se asia ei näyttänyt olevan¹ vielä ratkaistu, vaan riippuvan joistakin neuvotteluista mieheni sukulaisten ja erittäinkin² hänen äitinsä kanssa. Kaikissa tapauksissa oli yhtenä tarkoituksena esittää minut omaisille, äidille ja sisaruksille, jotka asuivat Kuopion pienessä kaupungissa, kaukana pohjoisessa Suomessa.

Matka oli tehtävä yksinomaan kyytihevosilla, sillä eihän siihen aikaan ollut vielä rautateitä, pitkät matkat tehtiin kesäisin diligensseillä³ ja talvisin reillä.

En voinut mieleeni ollenkaan kuvitella niitä mittaamattomia talvisia taipaleita, jotka nyt olivat edessämme. Suomessa olin käynyt vain Uudellakirkolla setä Pjotrin maatilalla, ja vain kesäiseen aikaan. Talvisista maaseutumatkoista en tiennyt mitään. Mieheni kertoi, että sielläpäin ei enää ollut merta, niinkuin Terijoella, vaan oli pitkiä järvenselkiä, jotka olivat jäässä, ja tie oli viitoitettuna pienillä vesoil- la, joita kyytimiehen tarkka silmä saattoi yölläkin erottaa toisesta toiseen, niin ettei meidän tarvinnut eksymistä pelätä. Kysymykseeni oliko Suomessa susia, mieheni, joka ei milloinkaan edes leikillään valehdellut, myönsi niitä kyllä voivan siellä olla⁴, mutta sai minut rauhoittumaan vakuuttaen⁵, ettei Suomessa ollut milloinkaan kuultu susien hyökkäävän laumoissa ihmisten kimppuun, niinkuin romaaneissa kerrottiin Venäjällä joskus tapahtuneen.

SELITYKSIÄ

1. Asia **ei näyttänyt olevan** vielä ratkaistu, vaan (näytti) **riippuvan** joistakin neuvotteluista.

С глаголами **näyttää**, **tuntua** ja **kuulua** употребляется причастие в генитиве без генитивного субъекта или притяжательного суффикса. Напр.:

Vieraat näyttävät viihtyvän.
Tunnet tietävän tästä paljon.
Hän kuuluu saaneen stipendin.

2. **erittäinkin** — в устаревшем стиле обозначает то же, что **varsinkin** 'особенно'.

3. Pitkät matkat tehtiin **diligensseillä**.
diligenssi(t) = postivaunut 'дилижанс'

4. ... myönsi **niitä** kyllä voivan siellä olla ...

Партиципийный субъект, присутствующий в придаточном предложении с союзом **että**, сохраняется и в причастной конструкции.

5. ... mutta sai minut rauhoittumaan **vakuuttaen**, ...
vakuuttaen 'уверяя' (см. раздел 38)

DIALOGEJA

— Kun sinä nyt olet ollut täällä näin pitkään, miten olet viihtynyt meidän venäläisten parissa?

— Kiitos, oikein hyvin. Nyt olen jo alkanut tottua tšekäläisille tavoille.¹

— Olemmeko me sitten niin kovin erilaisia kuin suomalaiset?

— Kyllä meissä on paljon erilaista.

— No, mitä esimerkiksi?

— Suomalaiset ovat paljon hiljaisempia ja pidättyväisempiä. Te venäläiset olette niin puheliaita ja seurallisia. Teillä on laulu ja tanssi herkässä.² Vakava suomalainen lähtee hitaasti mukaan ilonpitoon. Ja sitten me suomalaiset emme halaille ja suutele niin herkästi kuin te. Lisäksi minulle on syntynyt sellainen vaikutelma, että te pidätte enemmän huolta toisistanne. Suomessa ei ole tapana puuttua muiden ihmisten asioihin, vaikka joskus sillä tavalla voisi auttaa ihmistä.

From *candis* with Love...

SELITYKSIÄ

1. Nyt olen jo alkanut **tottua tšekäläisille tavoille**. (Nyt olen jo totunut käyttäytymään samalla tavalla kuin tšekäläiset.)

2. **Teillä on laulu ja tanssi herkässä**. = Te innostutte herkästi laulamaan ja tanssimaan. (Ср.: Hänellä on itku herkässä. = Hän on herkkä itkemään.)

HARJOITUKSIA

1. Замените придаточное предложение причастной конструкцией.

a) Tiina kertoo kirjeessään, että hän on ollut Moskovassa jo kuukauden. Hän kertoo, että hän on oppinut kulkemaan metrolla. Hän sanoo, että hän on käynyt kuuntelemissa luentoja ja osallistunut seminaareihin. Hän sanoo, että hän on saanut sieltä uusia ystäviä. Hän kertoo, että hän kävelee usein kaupungilla ja keskustelee ihmisten kanssa. Hän uskoo, että hän oppii sillä tavoin puhukieltä. Hän ajattelee, että hän palaa kotiin kielitaitoisena.

b) Muistan, että olen nähnyt hänet jossain. Luulin, että olin löytänyt oikean ratkaisun. Pekka tiesi, että Antti tarvitsee apua. Joku tiesi, että Rantanen on matkustanut ulkomaille. Näin, että sinä seisot kadunkulmassa ja odotit minua. Luulin, että sinä ymmärrät kaiken. Maija luuli, että matkakumppani haluaa auttaa häntä. Klaus kertoi, että hän on oppinut puhumaan suomea muutamassa kuukaudessa. Hän valittaa, että vitamiinien puute aiheuttaa hänelle unettomuutta. Lääkäri totesi, että olen saanut angiinan. Kuulin, että hän kertoi matkastaan hauskoja juttuja. Toivon, että kaikki päättyy onnellisesti.

2. Употребите вместо придаточного предложения причастную конструкцию.

a) Uskon, että asiat ovat kunnossa. Kuvittelin, että hän on kaunis nainen. Usein unohdetaan, että flunssa tarttuu helposti. Kukaan ei odottanut, että vieraat saapuvat jo tänään. En ole milloinkaan kuulut, että hän puhuu suomea.

b) Kerrotaan, että he matkustavat sukulaistensa luo. Uskotaan, että aseidenriisuntakonferenssi pääsee hyviin tuloksiin. Sanotaan, että suomalaiset ovat ujoja ja hiljaisia. Ilmoitettiin, että juna saapuu asemalle.

c) Monet luulevat, että he pystyvät kesyttämään villieläimiä. Hän toteaa, että hän on ennen kaikkea lääkäri. Heli Virtanen toivoo, että hän valmistuu opettajaksi. Pelkään, että myöhästyn tunnilta. Maija sanoi, että hän on valmis lähtemään kanssani.

d) Hän kertoi, että oli oppinut puhumaan englantia jo koulussa. Mikko kertoi, että oli käynyt kotikylässään. Tiedetään, että hän oli kirjoittanut nuorena runoja. Kerrotaan, että hän oli palannut kotikyläänsä.

3. Замените причастную конструкцию придаточным предложением с союзом **että**. Употребите предложения в презенсе и перфекте.

Heli kertoi viihtyvänsä venäläisten parissa hyvin. Hän kertoi tottuneensa sikäläisiin tapoihin. Hän väittää venäläisten olevan kovin erilaisia kuin suomalaiset. Hän luulee tuntevansa venäläiset hyvin.

Pekka sanoi nähneensä kaiken, mitä täällä tapahtui. Lehdessä kerrotaan eduskuntavaalien lähestyvän. Toimikunta totesi monien eläinlajien hävinneen. Me tiedämme lintujen kärsivän ympäristömyrkyistä. Muistan kuulleen asiasta jotain. Muistan sinun kertoneen tämän jutun.

Hän myönsi minun olevan oikeassa. Hän luulee tulevansa toimeen omin neuvoin. Sanotaan koulun opettavan vain tietoa eikä ajattelua. Sanotaan valtion maksaneen kaikki kulut. Luulisi olevan täysin toivotonta odottaa enää. Ymmärsin häviäväni pelin.

KAPPALE 37

KOLMASKYMMENESSEITSEMÄS KAPPALE

— Lähdetkö huomenna kanssani uimaan?

— Kyllä voin lähteä.

— Mihin aikaan menisimme? Sopiiko sinulle heti aamulla?

— Sopii. Ja eihän meidän tarvitse päättää aikaa nyt. Soita minulle herättyäsi.

— Oli kiva jutella näin puhelimesta, mutta olisi hauska oikein tavatakin.

From *candis* with Love...

— Niin olisi. Meidän pitäisi yrittää tehdä se nyt joululomalla.
Lukukauden alettua ei taas ehdi.

◇

— Hei! Minä menen nyt.
— Hei hei! Ai kuule, voitko viedä roskat mennessäsi.
— Juu.

◇

— Katsoitko eilen alkuillasta sen Paasikivi-ohjelman?
— En katsonut. Minä pääsen katsomaan televisiota vasta lasten nukkuessa.

TEMPORAALISET LAUSEENVASTIKKEET

Временные конструкции

Mitä aiot tehdä päästyäsi ylioppilaaksi?
Filmin päätyttyä salissa vallitsi syvä hiljaisuus.

Muistan aina vanhan kouluni kävellessäni Kirkkokatua.
Lintujen laulu vaimeni auringon laskiessa.

Придаточное предложение времени (temporaalilause) может быть заменено соответствующей ему временной конструкцией (temporaalinen lauseenvastike).

1. **sen jälkeen kun** → passiivin II partisiiopin partitiivi (партитив II причастия пассива).

Если действие придаточного предложения опережает действие главного предложения, придаточное предложение может быть заменено конструкцией с партитивом II причастия пассива. Если в главном и придаточном предложении общий субъект, то в конструкции этот субъект заменяется притяжательным суффиксом, который присоединяется к причастию. Если же у них разные субъекты, в конструкции субъект заменяется генитивом. В этом случае притяжательный суффикс присоединяется к причастию лишь тогда, когда субъект придаточного предложения выражен личным местоимением.

Kun olen herännyt, avaan aina ikkunan. = Herättyäni avaan aina ikkunan.

Kun **ovet** olivat sulkeutuneet, **juna** lähti liikkeelle. = **Ovien** sulkeuduttua **juna** lähti liikkeelle.

(Meillä oli mukavat naapurit.) Kun **he** muuttivat Lahteen, heidän tilalleen tuli **meluisa perhe**. = **Heidän** muutettuaan Lahteen heidän tilalleen tuli **meluisa perhe**.

2. **samalla kun** → II infinitiivin inessiivi (инессив II инфинитива)

Если действие придаточного и главного предложения одновременно, придаточное предложение заменяется конструкцией с инессивом II инфинитива. Правила употребления субъекта те же, что и в конструкциях со II причастием пассива.

II INFINITIIVIN INESSIIVI

Инессив II инфинитива

nukkua	→	nukkuessa
lukea	→	lukjessa
syödä	→	syödessä
opiskella	→	opiskellessa
tavata	→	tavatessa
häiritä	→	häiritessä
kylmetä	→	kylmetessä

Инессив II инфинитива образуется из I инфинитива так, что конечный гласный **a/ä** переходит в **e**, и к нему прибавляется окончание инессива. Если перед конечным гласным инфинитива стоит **e**, он переходит в **i**. Напр.:

Tutustuin häneen opiskellessani Moskovassa.
Sammuta valot lähtiessäsi huoneesta.

LUKUTEKSTI

SUOMALAINEN VIESTI VÄHIN ELEIN

Vieraassa maassa oleskellessaan ihminen huomaa monia sellaisia kulttuurin piirteitä, joihin maan omat asukkaat eivät kiinnitä huomiota.

»Suomalaiset puhuvat vain suullaan.» Näin totesi australialainen vaihto-oppilas¹ asuttuaan Suomessa neljä kuukautta. Jokaiseen kieleen ja kulttuuriin liittyy erilaisia tapoja käyttää ei-kielisiä

From *candis* with Love...

kommunikaatiota. Erot eleiden, ilmeiden ja katsekontaktin käytössä tai tavassa käyttää kosketusta osana vuorovaikutusta johtavat herkästi virheellisiin tulkintoihin keskustelukumppanin aikomuksista ja tarkoituksista. Minkälaista on suomalainen ei-kielellinen kommunikaatio? Mikä ulkomaalaisesta tuntuu omituiselta, kun hän keskustelee suomalaisen kanssa? Mihin suomalaisten tulisi kiinnittää huomiota keskustellessaan ulkomaalaisen kanssa? Annetaanpa vaihto-oppilaiden jatkaa².

Italialainen opiskelija sanoo: »Me olemme tottuneet puhuesamme ilmaisemaan tunteitamme elein ja ilmein.» Yhdysvaltalainen opiskelija väittää, ettei edes suomalaisten kasvoista voi lukea heidän mielialaansa. Suomalaisella on hänen mukaansa vain kaksi ilmettä, jotka nekin ovat oikeastaan aivan samanlaisia. Japanilainen ja osa keskieurooppalaisista vaihto-oppilaista on sitä mieltä, että suuria eroja suomalaisten ja heidän omien maanmiestensä tavoissa käyttää eleitä ja ilmeitä ei ole.

Monet ovat kiinnittäneet huomiota siihen, että suomalaiset eivät kosketa toisiaan. »Täällä Suomessa ihmiset vain kättelevät tavatessaan.» »Suomalaiset tervehtivät vieraisille tullutta sukulaistäitiä pelkällä kädenojennuksella. Esimerkiksi Italiassa halaus ja suukko tädin molemmille poskille ovat vähintä, mitä voi ajatella tällaisessa tilanteessa.»

Latinalaisamerikkalaisten ja eteläeurooppalaisten vaihto-oppilaiden tavoin myös yhdysvaltalaiset ja keskieurooppalaiset kaipaavat Suomessa kosketusta. Joku valittaa kosketuksen puutteen aiheuttavan hänelle koti-ikävää. Toinen kertoi oppineensa itsekin varomaan koskettamista huomattuaan, miten tilanteen ilmapiiri muuttuu vaivautuneeksi ja kankeaksi, mikäli hän koskettaa keskustelukumppaniaan. Aivan ilmeisesti suomalainen ei siedä arkipäiväisessä vuorovaikutuksessa kosketusta, vaan tekee siitä pitkälle meneviä johtopäätöksiä ja tulkitsee keskustelukumppanin haluavan viestittää jotakin aivan erityistä.

Kielellinen ja ei-kielellinen kommunikaatio nivoutuvat kiinteästi yhteen. Tiedot kulttuurien välisistä eroista ei-kielellisessä kommunikaatiossa ovat osa sujuvaa ja rohkeaa kommunikointitaitoa. On helpompi suhtautua ymmärtävästi eroista aiheutuviin tilanteisiin, jos on varautunut erojen olemassaoloon. Tiedot eroista estävät myös tekemästä liian äkkipikaisia, kielteisiä päätelmiä vierasta kulttuuria edustavasta keskustelukumppanista.

Lähde: Aija Mäkisalo Suomalainen kommunikaatio ulkomaalaisen silmin (Opettaja 10/1988).

SELITYKSIÄ

1. Vaihto-oppilas

Финляндия заключает со многими странами договор об обмене школьниками. На основании этих договоров многие финские школьники могут поехать на год учиться за границу. Соответственно учащиеся из других стран приезжают учиться в школы Финляндии.

2. Annetaanpa vaihto-oppilaiden jatkaa.

С глаголом **antaa** в значении 'разрешать, позволять' употребляется генитив + инфинитив. Напр.:

Anna minun olla rauhassa!

Minä en kyllä antaisi sen ikäisen lapsen mennä yksin uimaan.

DIALOGI

— Ratikka tulee. Onko sinulla lippu?

— Ei.

— Mennään sitten sisään etuovesta. Voit ostaa lipun kuljettajalta.

Sano, että haluat kertalipun, jolla voi vaihtaa. Leimaa sitten lippu leimauslaitteessa.

— No niin, nyt siinä on leima.

— Katso sitä leimaa. Siinä on kellonaika. Voit vaihtaa tunnin kuluessa toiseen liikennevälineeseen.

— Kelpaako sama lippu metrossakin?

— Kelpaa. Se kelpaa Helsingin alueella ratikoissa, busseissa, metrossa ja lähiliikenteen junissa.

HARJOITUKSIA

1. Ответьте на вопросы, используя временные конструкции.

Milloin tutustuit häneen? — Kun opiskelin Moskovassa.

Milloin sait uusia ystäviä? — Kun olin siirtynyt uuteen työpaikkaan.

Milloin hankitte uudet huonekalut? — Kun olemme muuttaneet uuteen asuntoon.

Milloin kiinnität huomiota ihmisten tapoihin? — Kun oleskelen ulkomailla.

From *candis* with Love...

2. Замените предложения с союзом **kun** временными конструкциями. Обратите внимание на употребление притяжательных суффиксов и на место подлежащего в предложении.

- a) Malli: Kun hän oli tullut kotiin, hän avasi heti television.
— Tultuaan kotiin hän avasi heti television.

Kun olin asunut maassa vuoden, tunsin jo vähän maan tapoja. Kun olin valmistunut yliopistosta, pääsin töihin opettajaksi. Kun koulu oli päättynyt, lähdimme retkelle. Kun sota oli puhjennut, vihollinen hyökkäsi rajan yli.

- b) Malli: Kun lapsi oli tullut koulusta, hän alkoi heti tehdä koti-
tehtäviään. — Tultuaan koulusta lapsi alkoi heti tehdä
koti tehtäviään. (Обратите внимание на порядок слов!)

Kun lapset olivat huomanneet vieraan, he pysähtyivät sormi suussa. Kun pääskyen on palannut kotimaahansa, se alkaa rakentaa pesää. Kun lintu oli saanut pesänsä valmiiksi, se alkoi hautoa munia. Kun Tauno oli päässyt tielle, hän alkoi juosta minkä jaksoi.

- c) Malli: Kun istuin bussissa, ajattelin päivän ohjelmaa. —
Istuessani bussissa ajattelin päivän ohjelmaa.

Kun opiskelemme kieltä, tutustumme samalla maan kulttuuriin. Mihin meidän pitäisi kiinnittää huomiota, kun keskustelemme ulkomaalaisten kanssa? Missä lapset ovat päivällä, kun vanhemmat ovat töissä? Kun televisiokanavat lisääntyvät, kasvavat valinnan mahdollisuudet — ja vaikeudet. Kun vihreä liike vanhenee, sen realismi kasvaa. Kun laivaonnettomuus sattuu, mereen joutuu öljyä ja muita kemikaaleja.

- d) Malli: Kun Inkeri istui bussissa, hän ajatteli päivän ohjelmaa.
— Istuessaan bussissa Inkeri ajatteli päivän ohjelmaa.
(Обратите внимание на порядок слов!)

Kun Metšev oli Suomessa, hän keräsi aineistoa tulevia teoksiaan varten. Kun Repin teki matkoja Volgalle, hän sai ajatuksen tau-
luunsa Volgan lautturit. Kun lintu laulaa, se puolustaa reviiiriään.
Kun Inkeri katsoo televisiota, hän silittää pyykkiä.

- e) Malli: Kun laittaa ruokaa, täytyy olla huolellinen. — Ruokaa
laittaessaan täytyy olla huolellinen.

Kun syö kalaa, ei saa kiirehtiä. Kun lukee jännittävää kirjaa, ei huo-
maa, mitä ympärillä tapahtuu. Kun opettaa toisia, oppii itsekin.
Kun kääntää tekstiä, joutuu käyttämään erilaisia sanakirjoja.

KAPPALE 38 KOLMASKYMMENESKAHDEKSAS KAPPALE

- Missä se elokuva menee?
- Forumissa.
- Mennäänkö raitiovaunulla?
- Ei kun mennään kävellen.

- Törmäsin äsken kadulla Kariin.
- Mitä hänelle kuuluu?
- Hän on ihan entisensä: käveli itseksensä mutisten huomaamatta ketään.
- No, etkö pysäyttänyt häntä?
- En viitsinyt. Hänen kanssaan on niin vaikea seurustella, kun hän ei yleensä sano mitään, seisoo vain ystävällisesti hymyillen.

II INFINITIIVIN INSTRUKTIIVI Инструктив II инфинитива

Hän kertoi tapauksesta itkien ja nauraen yhtäaikaan.
Hän selitteli asiaa monella tavalla saaden aikaan pelkkää hämminkiä.
Lähtisinköhän uimaan? Tarkemmin ajatellen taidankin jäädä kotiin ja liimata valokuvat albumiin.
Hän eteni hitaasti peläten kaatuvansa liukkaalla kadulla.
Hän tarttui kuppiin kädet täristen.
Koira tuli isäntäänsä vastaan häntä heiluen.
Auto kääntyi risteyksessä renkaat ulvoen.
Pitkö sinun kertoa siitä kaikkien kuullen?
Älä tee noin toisten nähden.

From *candis* with Love.51

istua	→ istuen
nukkua	→ nukkuen
saada	→ saaden
syödä	→ syöden
opiskella	→ opiskellen
kerätä	→ keräten
häiritä	→ häiriten
paeta	→ paeten

Обратите внимание: lukea → lukien

Инструктив II инфинитива образуется так же, как и инессив II инфинитива, только вместо окончания инессива присоединяется окончание инструктива **-n**.

Инструктив II инфинитива является в предложении обстоятельством образа действия. Оно показывает, каким образом происходит действие главного предложения. На русский язык переводится обычно деепричастием настоящего времени.

Обычно инструктив II инфинитива не имеет своего субъекта, но в некоторых выражениях к нему может присоединяться слово в форме номинатива, которое обозначает какую-то часть настоящего субъекта.

Tyttö juoksi hiukset tuulessa hulmuten. = Tyttö juoksi ja tytön hiukset hulmusivat tuulessa (развевались по ветру).

К инструктиву II инфинитива глаголов **nähdä** и **kuulla** может присоединяться генитив, обозначающий действующее лицо.

HARJOITUKSIA

1. Употребите инструктив II инфинитива.

Ma 11: Kävelin ja mietiskelin. — Kävelin mietiskellen.

a) Muistelisin tapahtumaa ja hymyilin. Kuljin pimeässä ja kompastelin. Pikku poika juoksi ja itki. Koira katsoi kuuta ja ulvoi. Istuin ikkunan ääressä ja katselin ohikulkijoita. Lapset juoksentelevat käytävällä ja meluavat. Istuimme ulkoilmakahvilassa ja söimme jäätelöä. Vietin vapaapäivän siten, että siivosin ja pesin pyykkiä. Hän lähti ja vilkaisi kelloaan.

252

b) Vanhus istui nojatuolissa ja pää tutisi. Seisoin pakkasessa ja hampaat kalisivat. Auto meni ohi siten, että renkaat vonkuivat. Lapset seurasivat esitystä siten, että silmät säihkyivät. Tyttö hyppi niin, että letit heiluivat.

Sanontatapoja / Отдельные выражения

Ei työ tehden loppu eikä uni maaten.

Lähti soitellen sotaan.

Ei kukko käskien laula.

Mikä laulaen tulee, se viheltäen menee.

Teitkö sen tietien tahtoen? = Teitkö sen tahallasi?

Kävin siellä ohimennen. = Poikkesin siellä pikaisesti.

POTENTIAALI

Возможностное наклонение

Tämä selittänee asian.

Työehtosopimus valmistunee ensi viikolla.

Pääministeri palannee matkalta ylihuomenna.

Ymmärtänette, että olemme vaikeassa välikädessä.

Kukaan ei tietäne asiasta.

Kaikki lienevät saaneet esityslistan, voimmme aloittaa kokouksen.

Lieneeköhän kukaan muistanut maksaa sähkölaskua?

Emme liene tavanneet aikaisemmin.

Asia otettaneen valiokuntakäsittelyyn piakkoin.

Asiasta ei keskusteltane tässä kokouksessa.

Häntä lienee epäilty jo kauan.

Tätä kirjaa ei liene käännetty venäjäksi.

Potentiaali — это возможностное наклонение глагола, обозначающее возможность, вероятность действия. Его показатель **-ne-** (при ассимиляции **-le-**, **-re-**, **-se-**, **-nne-**) присоединяется в активе к основе инфинитива. К показателю присоединяется личное окончание.

From *candis* with Love...

nähdä	nähnen	en nähne
	nähnet	et nähne
	nähnee	ei nähne
	nahnemme	emme nähne
	nähnette	ette nähne
	nähnevät	eivät nähne

olla-verbin potentiaaumuodot ovat:

lienen, lienet, lienee	en liene, et liene, ei liene
lienemme, lienette, lienevät	emme liene, ette liene, eivät liene

У возможностного наклонения (потенциала) одна форма прошедшего времени - перфект. Она образуется из презенса потенциала глагола olla (liene-) и активного II причастия основного глагола.

lienen nähnyt	en liene nähnyt
lienet nähnyt	et liene nähnyt
lienee nähnyt	ei liene nähnyt
lienemme nähneet	emme liene nähneet
lienette nähneet	ette liene nähneet
lienevät nähneet	eivät liene nähneet

У пассивного потенциала две формы времени — презенс и перфект. Окончание презенса **-(t)taneen/-(t)täneen** присоединяется к той же основе, что и окончание пассивного кондиционала (см. раздел 28). Отрицательная форма оканчивается на **-(t)tane/- (t)täne**.

Перфект образуется от глагола **olla** и пассивного II причастия основного глагола.

nähtäneen	ei nähtäne
lienee nähty	ei liene nähty

Возможностное наклонение (потенциал) употребляется обычно в определенном стиле письменной речи, например, в языке газетных новостей, политики, в официальных письмах и др. Вместо потенциала всегда можно употребить индикатив (изъявительное наклонение) и какое-либо слово (наречие, вспомогательный глагол), выражающее неуверенность, возможность. Напр.:

254

Tämä selittänee asian. = Tämä varmaankin selittää asian.
Pääministeri palanee matkalta ylihuomenna. = Pääministeri palaa matkalta luultavasti ylihuomenna.
Asiasta ei keskusteltane tässä kokouksessa. = Asiasta ei taideta keskustella tässä kokouksessa.

В разговорной речи потенциал употребляется очень редко.

LUKUTEKSTI 1

Millainen mahtanee maailma olla, kun Akseli on täysi-ikäinen? Lieneekö silloin vielä puhdasta vettä ja turvallista ruokaa? Nyt meillä on vielä riittävästi luonnonmukaisia elintarvikkeita, mutta riittäneekö niitä tulevaisuudessa. Entä ympäristö? Itämeri on pieni vesialue, jota monet suuret kaupungit kuormittavat. Itämeren suojelusopimukset eivät tunnu riittävän. Saataaneenko Itämeren suojelu pitäväksi?

Akseli tulee elämään maailmassa, joka on paljon teknisempi kuin meidän maailmamme nyt. Silloin lienevät jo lankapuhelimet ja ei-digitaaliset televisiot kadonneet. Kaikki omistanevat pienen kännykän. Televisio-ohjelma valittaneen vapaasti kanavista riippumatta. Kaikissa jokapäiväiseen elämään liittyvissä tarpeissa palvellee tietokone.

Akseli elänee kuitenkin yhtä tyytyväisenä kuin mekin, koska hän kasvaa tuohon uuteen yhteiskuntaan.

LUKUTEKSTI 2

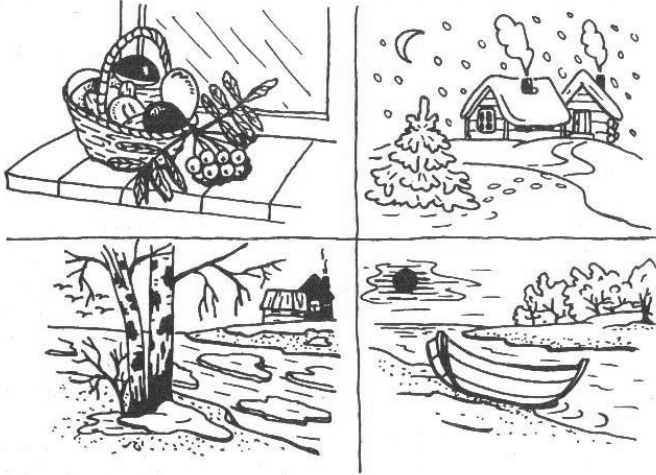
Kirjailija Matti Mäkelä julkaisi vuonna 1998 teoksen, jonka nimi on Sääkirja. Se on kirja säästä ja sähän liittyvistä elämyksistä. Seuraavassa on katkelmia kirjan luvuista, joissa Mäkelä kuvaa eri vuodenaikojen luonnon ja sään ilmiöitä.

Ruska-sanaa käytettiin aiemmin tarkoittamaan Lapin yhtäaikaa väreihin syttyvää syysmaisemaa. Nykyään sana on levinnyt muuallekin Suomeen, mikä on perusteltua, vaikka Etelä-Suomen ruska hajoaa pitemmälle ajalle. Kun suomalainen ympäristö elokuun horsmia, rypseltoja, puutarhoja ja uudelleen tullutta hailakansinistä pellavaa lukuunottamatta on tasaisen vihreä, aurinkoisen syyskuun sattuessa se herää uskomattomaan värileikkiin, jonka pääosassa ovat lehtipuut. Korkealta kalliolta katsellessa näkee havumetsän ja lehtimetsän erikseen, tämä on ainoa aika, jol-

From *candis* with Love...²⁵⁵

loin ne kunnolla erottaa toisistaan. Pääväri on koivujen keltainen, joukossa erottuvat pihlajat, iso haapa loistaa viiden kilometrin päähän. Asutuimmilla seuduilla keltainen vaahtera mustaa asfalttia tai multaa vasten on voimakkain kontrasti, ellei paikalle satu vielä kirkaampaa hevoskastanjaa. Lehmus, syyskesän tuuhea, humiseva, vaikuttava puu jää syksyllä varjoon, sen lehdet vain harmaantuvat ja rispaantuvat, mutta säilyvät vihreinä.

Marraskuun hienoin sääelämys on ensilumi. Kun pimeää on kestänyt viikkokaupalla, tulevat vihdoin pakkaset ja jäädyttävät maanpinnan. Sitten yhtenä iltapäivänä se vain alkaa: taivaalta leijailee ensin muutama hiutale, onko, kyllä se on lumihitale, sade tihenee vähitellen ja varttitunnissa se on muuttunut vaaleaksi, harmaaksi, alaspäin putoavaksi liikkeeksi, jota silmät nauhituina seuraavat. Kun tämä tapahtuu, tapahtuu jotakin kummallista. Hetkessä levoton, masentunut ihminen rauhoittuu, muuttuu ensin uneliaaksi, sitten tyytyväiseksi ja muutaman tunnin kuluessa alkaa täytyä tarmolla ja elinvoimalla. Maailmaan, ympärille, tulee hetkessä pysähtynyt tila, itselle hyvä olo. Samalla luonto siirtyy toiseen asentoon, talveen, odottelemaan joulua, joulunlusaikaan, lepoon.

Jos Suomen vuoden kierrosta ja sääelämyksistä pitää valita yksi ylitse muiden, se on maaliskuun hankikeli. Perustelen. Hankikeli syntyy aikana, jolloin talven kovimmat tilanteet on ohitettu, mielessä on toivo keväästä. — — Siinä missä eilen oli upottava lumi, on aamulla kova, varma tie kulkea mihin suuntaan hyvänsä. Kiehtovaa hangessa on myös sen lyhyt kesto: hanki kantaa varhaisaamusta puoleen päivään, harvoin pitempään. Reitti on valittava huolella, sillä muutos on dramaattinen. Kun hanki kantaa, kävelet kuin pöydän pintaa kilometrejä tunnissa tiettemien taipaleiden päähän erämaahan. Kun hanki upottaa, putoat reittä myöten lumeen, liikkuminen on niin raskasta, että se on käytännössä mahdotonta.

Jos ei satu olemaan allergikko, yksi toukokuun vaikuttavimmista sääelämyksistä on se pakahduttava hetki, kun nousee kevätrekellä korkealle kalliolle ja näkee että kesä on tullut Suomeen. Ympärillä on koko keväisen toukokuun maisema. Kylvetetyt pellot, niiden tasainen, kammattu vihreä, neljäsosalehdessä olevat koivut ja pihlajat, niiden nahkea untuva, metsässä, litteäksi painuneen ruskean heinän alta tunkevat valkovuokot, uusi kasvillisuus. Koko luonto henkii tuoretta sateenjälkeistä raikkautta ja pakahduttavaa tunnetta keväästä. Tällaisena hetkenä tulee mieleen ajatus »Jumalan kunnia luonnossa», muistaa Krishnamurtin mystiset luontoonsulautumisen tunnelmat, lapsuudessa luetut ylevähenkiset kirjat luonnon ja nuoruuden heräämisestä. Vaaran laki, korkea kallio, kakkärämäntynyt, taivaan sini, suomalais-kolimainen' perusmaisema on oikea paikka kokea kevään hetki ja jokaisen pitäisi sinne laelle toukokuussa kiivetä, jotta ainakin kerran vuodessa näkisi kauniin koti- maansa edessään.

Sisämaan heinäkuu on heleä ja herkkä. Tunnusomaisia sille ovat pienet kukkakedot, kumpareiset apilapellot, lehtimetsät, tyynyt lumpeiden peittämät järvet, joilla voi soudella aamuin, illoin tai keskipäivän tyyninä hetkinä. Pitkinä poutajaksoina heinäkuussa sää järvellä on päivälläkin helteinen, yön seutuna hiukan viilenee.

Kaukaisella meren ulkoluodolla tai saarella tyyni korkeapaine on erilainen. Sää ei päivällä ole tyyni, tyyni meri on harvinaisuus kaikkina vuodenaikoina. Siksi auringonnousut ja laskut ovat luodolla vaikuttavin elämys: meri on koruttoman kaunis, on vain aurinko, taivas ja vesi, kivet ja kivien varjot.

Lähde: Matti Mäkelä, Sääkirja. WSOY, Porvoo-Helsinki-Juva 1998.

17-5025

From *candis* with Love.

I. Прилагательное **kolimainen** образовано от названия местности **Koli**. **Koli** — известная гора в провинции Северная Карелия, недалеко от г. Йозенсуу.

KAPPALE 39

KOLMASKYMMENESYHDEKSÄS KAPPALE

— Hannelekin haluaisi tulla tähän istumaan. Saako hän tulla?
— Tulkoon vain.

— Kuusisetkin ovat jo lähdössä kotiin. Pääsisivätkö he sinun mukaasi? Mahtuvatko he autoosi?
— Mahtuvat. Tulkoot vain.

— Riitta kysyi, milloin hän voisi tuoda lainaamansa kirjan takaisin.
— Tuokoon ihan milloin hänelle sopii. Täällä on aina joku paikalla.

— Oletko kuullut, että Matti on juorunnut sinusta jotakin tutuille?
— Minä en Matin puheista piittaa. Puhukoon, mitä puhuu.

IMPERATIIVIN 3. PERSOONA

3 лицо императива

Soittakoon huomenna. Tänään olen varattu.
Tehköön Leena ruoan tänään, minä en viitsi.
Minä voin pyyhkiä pölyt, tiskaa sinä ja puistelkoon Matti matot.

Seuratkoon onni ja menestys sinua.
Tapahtukoon sinun tahtosi.

Mihin minä nyt panisin nämä astiat? No, olkoot nyt vaikka tässä.

Показателем 3 лица императива является **-koon/-köön**, во множественном числе **-koot/-kööt**. Показатель присоединяется к основе инфинитива, как и показатель 2 лица императива множественного числа **-kaa/-kää** (см. раздел 17), в глаголах 4 и 5 типа — к согласной основе на **-t**.

1. lukea	luke-	lukekoon/koot
2. tuoda	tuo-	tuokoon/koot
3. mennä	men-	menköön/kööt
4. avata	avat-	avatkoon/koot
5. valita	valit-	valitkoon/koot

Отрицательная форма образуется из отрицательного глагола **älköön/älkööt** и основного глагола с показателем **-ko/-kö**: **älköön lukeko** 'пусть не читает', **älkööt tehkö** 'пусть не делают'. Отрицательная форма употребляется очень редко.

Положительная форма 3 лица императива тоже не очень употребительна. Она редко выражает приказ или повеление, а обычно употребляется для выражения разрешения или согласия. Ее можно употреблять также в тех случаях, когда говорящему безразлично, что делает третье лицо. В языке Библии и в высоком стиле значение близко к императиву.

При форме 3 лица императива может быть субъект (действующее лицо): **Tehköön Leena ruoan tänään**. 'Пусть Лена приготовит сегодня обед'.

В отличие от других форм императива при форме 3 лица аккузативный объект имеет окончание **-n**: **Tehköön Leena ruoan tänään**. Ср.: **Tehkää te, Leena ja Liisa, tänään ruoka!**

DIALOGEJA

— Aprillattiinko sinua eilen? Eilenhän oli aprillipäivä.
— Kyllä minua yritettiin aprillata. Kaija seisoi olohuoneessa ja oli löytävinään¹ uuden jukkapalmumme² juurelta jäättiläishämähäkin. Minä huusin hänelle, että olkoon vaikka kuristajakäärme. Arvasin nimittäin heti, että se oli aprillipila.
— Minä kun en koskaan muista aprillipäivää, niin menen aina lankaan³, niin nytkin.
— No, miten?
— Me olimme aamiaisella, ja yhtäkkiä Anna-Liisa huusi keittiöstä, että pihalla

From *candis* with Love.

oli hirvi. Ryntäsimme kaikki katsomaan ikkunasta. Eihän siellä mitään ollut, ja Anna-Liisa nauroi: »Aprillia, aprillia, syö silliä, juo kuravettä päälle!»

— No, täytyy tunnustaa, kyllä minuakin vedettiin nenästä⁵. Päivällä en enää osannut olla varuillani, kun Kaija väitti, että vastapäisessä talossa on tulipalo. Minä olin heti tuntevinani savun hajua ja juoksin ikkunaan.

— Kyllä sinua varmasti harmitti.

— No, juu vähän, mutta sitten ajattelin, että saakoon Kaija huvinsa.

◇

— Olin taas kerran puhua vääriä asioita väärässä seurassa. Istuin Matin tuttavien kanssa eräässä uudelleen sisustetussa ravintolassa. Koko seurue ihasteli sisustuksen viihtyisyyttä. Minusta se oli kummallista, koska mielestäni sisustus oli melko kalsea.

— Meinasit kai lausua mielipiteesi julki?

— Olin juuri sanomaisillani,⁶ mitä ajattelen, kun mieleeni juolahti, että joku seurueesta taisi olla sisustusarkkitehti ja että ehkä hän oli sisustanut ravintolan. Myöhemmin kävikin ilmi, että ravintolan sisustaja istui samassa pöydässä.

◇

Luin erästä naistenlehdestä vanhan rukouksen, jonka nimi on Abbedissan rukous. Siinä on mielestäni hyviä elämänohjeita kenelle tahansa. Referoin sitä lyhyesti:

Abbedissa sanoo: »Herra tietää paremmin kuin minä itse, että minulle karttuu ikää ja että jonakin päivänä olen vanha.» Hän pyytää:

— Varjelkoon Herra minua puheliaisuudelta ja varsinkin siltä luulolta, että minun täytyy sanoa mielipiteeni joka asiasta.

— Päästäköön hän minut taipumuksestani pyrkiä järjestämään kaikkien ihmisten asiat.

— Estäköön minua takertumasta loputtomiin yksityiskohtiin, antakoon minulle siivet päästäkseni nopeasti asiaan.

— Auttakoon minua olemaan kärsivällinen.

— Sulkekoon huuleni, etten puhuisi omista vaivoistani, vaikka ne lisääntyvät ja niistä kertominen on vuosi vuodelta yhä hauskeempaa.

— Auttakoon minua oppimaan, että minäkin saatan joskus erehtyä.

— Antakoon minun pysyä kohtalaisen hyvänä. Pyhimys en halua olla, sillä sellaisen kanssa on vaikea elää, mutta hapan vanha nainen on paholaisen ikävimpiä luomuksia.

SELITYKSIÄ

1. **oli löytävinään** 'делала вид, что нашла'

2. **jukkapalmu** — большое комнатное растение

3. **menen aina lankaan**
mennä lankaan 'попадать впросак'

4. **Aprillia, aprillia...** — первоапрельская дразнилка

5. **minuakin vedettiin nenästä**
vetää nenästä = petkuttaa, huijata 'водить за нос'

6. **olin sanomaisillani** = melkein sanoin 'я чуть не сказал'

KAPPALE 40 NELJÄSKYMMENES KAPPALE

Правила употребления причастий и инфинитивов (обобщение)

Partisiipit joka-lauseen vastikkeena

Причастие как эквивалент (заменитель) относительного придаточного предложения с союзом **joka**

В качестве определения к существительному может выступать относительное придаточное предложение (**joka-lause**) или его эквивалент — причастие. Причастием можно заменить:

а) придаточное предложение, в котором местоимение **joka** является субъектом,

б) придаточное предложение, в котором **joka** является объектом пассивной формы глагола,

в) придаточное предложение, в котором **joka** является объектом активной формы глагола.

Какое причастие нужно выбрать?

В случаях а) и б) употребляется I и II причастие (I — **tekevä, tehtävä**, II — **tehnyt, tehty**). Основное различие между I и II причастием — выражение законченности действия. Если действие придаточного предложения происходит одновременно с дей-

oli hirvi. Ryntäsimme kaikki katsomaan ikkunasta. Eihän siellä mitään ollut, ja Anna-Liisa nauroi: »Aprillia, aprillia, syö silliä, juo kuravettä päälle!»⁴

— No, täytyy tunnustaa, kyllä minuakin vedettiin nenästä⁵. Päivällä en enää osannut olla varuillani, kun Kaija väitti, että vastapäisessä talossa on tulipalo. Minä olin heti tuntevinani savun hajua ja juoksin ikkunaan.

— Kyllä sinua varmasti harmitti.

— No, juu vähän, mutta sitten ajattelin, että saakoon Kaija huvinsa.

◇

— Olin taas kerran puhua väärää asioita väärässä seurassa. Istuin Matin tuttavien kanssa eräässä uudelleen sisustetussa ravintolassa. Koko seurue ihasteli sisustuksen viihtyisyyttä. Minusta se oli kummallista, koska mielestäni sisustus oli melko kalsea.

— Meinasit kai lausua mielipiteesi julki?

— Olin juuri sanomaisillani,⁶ mitä ajattelen, kun mieleeni juolahti, että joku seurueesta taisi olla sisustusarkkitehti ja että ehkä hän oli sisustanut ravintolan. Myöhemmin kävikin ilmi, että ravintolan sisustaja istui samassa pöydässä.

◇

Luin erästä naistenlehdessä vanhan rukouksen, jonka nimi on Abbedissan rukous. Siinä on mielestäni hyviä elämänohjeita kenelle tahansa. Referoin sitä lyhyesti:

Abbedissa sanoo: »Herra tietää paremmin kuin minä itse, että minulle karttuu ikää ja että jonakin päivänä olen vanha.» Hän pyytää:

— Varjelkoon Herra minua puheliaisuudelta ja varsinkin siltä luulolta, että minun täytyy sanoa mielipiteeni joka asiasta.

— Päästäköön hän minut taipumuksestani pyrkiä järjestämään kaikkien ihmisten asiat.

— Estäköön minua takertumasta loputtomiin yksityiskohtiin, antakoon minulle siivet päästäkseni nopeasti asiaan.

— Auttakoon minua olemaan kärsivällinen.

— Sulkekoon huuleni, etten puhuisi omista vaivoistani, vaikka ne lisääntyvät ja niistä kertominen on vuosi vuodelta yhä hauskeempaa.

— Auttakoon minua oppimaan, että minäkin saatan joskus erehtyä.

— Antakoon minun pysyä kohtalaisen hyvänä. Pyhimys en halua olla, sillä sellaisen kanssa on vaikea elää, mutta hapan vanha nainen on paholaisen ikävimpiä luomuksia.

SELITYKSIÄ

1. **oli löytävinään** 'делала вид, что нашла'

2. **jukkapalmu** — большое комнатное растение

3. **menin aina lankaan**
mennä lankaan 'попадать впросак'

4. **Aprillia, aprillia...** — первоапрельская дразнилка

5. **minuakin vedettiin nenästä**
vetää nenästä = petkuttaa, huijata 'водить за нос'

6. **olin sanomaisillani** = melkein sanoin 'я чуть не сказал'

KAPPALE 40 NELJÄSKYMMENES KAPPALE

Правила употребления причастий и инфинитивов (обобщение)

Partisiipit joka-lauseen vastikkeena

Причастие как эквивалент (заменитель) относительного придаточного предложения с союзом **joka**

В качестве определения к существительному может выступать относительное придаточное предложение (**joka-lause**) или его эквивалент — причастие. Причастием можно заменить:

а) придаточное предложение, в котором местоимение **joka** является субъектом,

б) придаточное предложение, в котором **joka** является объектом пассивной формы глагола,

в) придаточное предложение, в котором **joka** является объектом активной формы глагола.

Какое причастие нужно выбрать?

В случаях а) и б) употребляется I и II причастие (I — **tekevä, tehtävä**, II — **tehnyt, tehty**). Основное различие между I и II причастием — выражение законченности действия. Если действие придаточного предложения происходит одновременно с дей-

From *candis* with Love...

ствием главного предложения или после него, употребляется I причастие. Если действие придаточного предложения закончено до начала действия главного предложения, употребляется II причастие. Напр.:

a) Hyllyssäni on muutamia kirjoja, jotka kuuluvat ystävälleni. = Hyllyssäni on muutamia ystävälleni kuuluvia kirjoja. Kirjastossa on muutamia kirjoja, jotka ovat kuuluneet Lomonosoville = Kirjastossa on muutamia Lomonosoville kuuluneita kirjoja.

б) Opettaja kertoi eilen meille näyttelystä, joka avataan huomenna. = Opettaja kertoi eilen meille huomenna avattavasta näyttelystä. Opettaja kertoi meille tänään näyttelystä, joka avattiin eilen. = Opettaja kertoi meille tänään eilen avatusta näyttelystä.

В случае в) нельзя употребить ни I, ни II причастие, а следует употребить агентное причастие (tekemä). При агентном причастии всегда указывается производитель действия или действующее лицо. Если у главного и придаточного предложения один и тот же производитель действия (субъект), к причастию присоединяется притяжательный суффикс. Если у главного и придаточного предложения разные субъекты, то субъект причастия выражается генитивом.

Общий субъект:

Presidentti käsitteli asiaa lausunnossa, jonka hän antoi lehdistölle. = Presidentti käsitteli asiaa lehdistölle antamassaan lausunnossa.

Разные субъекты:

Toimittaja kommentoi lausuntoa, jonka presidentti antoi. = Toimittaja kommentoi presidentin antamaa lausuntoa.

Если субъектом придаточного предложения является местоимение 1-го или 2-го лица, то достаточно присоединить к агентному причастию соответствующий притяжательный суффикс, даже если у главного и придаточного предложения разные субъекты. Употребление в этом случае генитива личного местоимения подчеркивает роль субъекта. Напр.:

Missä lehdessä se sinun kirjoittamasi artikkeli on ilmestynyt? (= artikkeli, jonka sinä olet kirjoittanut).
Saitko jättämäni viestin? (= viestin, jonka jätin).

Если субъектом придаточного предложения является местоимение 3 лица и у главного и придаточного предложения разные субъекты, при агентном причастии необходимо употребить генитив личного местоимения (hänen, heidän):
Tunnetko taiteilija Tonterin? Sain joululahjaksi hänen maalaamansa taulun. (Minä sain taulun, jonka hän on maalannut).

Ср.: если у главного и придаточного предложения общий субъект (местоимение 3 лица), при агентном причастии нельзя употребить местоимение:
Tunnetko taiteilija Tonterin? Hän antoi minulle joululahjaksi maalaamansa taulun. (Hän antoi taulun, jonka hän on maalannut).

Агентное причастие выражает такое действие, которое произошло до действия главного предложения. Оно может выражать также одновременно происходящее действие.

että-lauseen vastikkeet

Эквиваленты предложений с союзом että

Генитив I и II причастия употребляется как заменитель предиката в придаточном предложении, являющемся объектом главного предложения (см. раздел 36).

Если в главном и придаточном предложении разные субъекты, в эквиваленте предложения деятель выражен генитивом. Если же эти предложения имеют общий субъект, в эквиваленте предложения деятель выражен притяжательным суффиксом. В данном типе эквивалента предложения не может одновременно присутствовать и генитив, и притяжательный суффикс.

Arvasin hänen voittavan. = Arvasin, että hän voittaa.

Hän tiesi voittavansa. = Hän tiesi, että hän voittaa.

Luulen hänen ymmärtäneen asian väärin. = Luulen, että hän ymmärsi asian väärin.

Hän myönsi ymmärtäneensä asian väärin. = Hän myönsi, että hän oli ymmärtänyt asian väärin.

Työryhmän kerrotaan antavan raportin ensi viikolla. = Kerrotaan, että työryhmä antaa raportin ensi viikolla.

Когда главное предложение пассивное, какое-либо слово придаточной конструкции может встать перед пассивным глаголом.

From *candis* with Love...

Обратите внимание: объект придаточного предложения сохраняет свою форму в эквиваленте предложения. Однако, если главное предложение отрицательное, в эквиваленте предложения аккузативный объект меняется на партитивный.

Hän ymmärsi tehneensä virheen. = Hän ymmärsi, että hän oli tehnyt virheen.

Hän ei ymmärtänyt tehneensä virhettä. = Hän ei ymmärtänyt, että hän oli tehnyt virheen.

kun-lauseen vastikkeet

Эквиваленты предложений с союзом **kun**

Если действие главного и придаточного предложения одновременно, предикат (сказуемое) придаточного предложения может быть заменен инессивом II инфинитива. Если же действие придаточного предложения опережает действие главного предложения, предикат придаточного предложения может быть заменен пассивным II причастием в партитиве.

Если у главного и придаточного предложения разные субъекты, в эквиваленте предложения деятель выражается генитивом. Если субъект выражен личным местоимением, к конструкции автоматически присоединяется притяжательный суффикс. Местоимение 1-го и 2-го лица в генитиве можно иногда опустить, хотя у предложений разные субъекты, в таких случаях достаточно притяжательного суффикса.

Если у главного и придаточного предложения один и тот же субъект, то в придаточном предложении деятель выражается только притяжательным суффиксом.

Ovien auetessa ihmiset tungeksivat sisään. = Kun ovet aukenivat, ihmiset tungeksivat sisään.

Ollessaan Pariisissa Edelfelt maalasi monta sittemmin kuuluisaa taulua. = Kun Edelfelt oli Pariisissa, hän maalasi monta sittemmin kuuluisaa taulua.

Potilas voitiin siirtää onnettomuuspaikalta vasta lääkärin saavuttua. = Potilas voitiin siirtää onnettomuuspaikalta vasta, kun lääkäri oli saapunut.

Hän ei ollut enää paikalla saapuessani. = Hän ei ollut enää paikalla, kun saavuin.

jotta-lauseen vastike

Эквивалент предложения с союзом **jotta**

Целевое придаточное предложение с союзом **että** или **jotta** может быть заменено целевым инфинитивом (с показателем **-kse**) в том случае, когда у главного и придаточного предложения один и тот же субъект. К целевому инфинитиву всегда присоединяется притяжательный суффикс. При пассивной форме глагола замена не может быть произведена.

Kansalainen tarvitsee tietoja tehdäkseen elämässään oikeita ratkaisuja ja hoitaakseen asioitaan.

DIALOGEJA

— Voisitko panna nuo Annan tuomat kukat maljakkoon?

— Kyllä. Missä sinulla on maljakoita?

— Maljakoita pitäisi olla tuossa korkeassa kaapissa. Katso sieltä.

— Nämähän ovat aivan pölyisiä.

— No, ne ovat olleet siellä niin kauan käyttämättä, että ovat tietysti pölyntyneet. Huuhtelee jokin niistä kuumalla vedellä.

— Hei Marja! Mitä sinulle kuuluu?

— Kiitos kohtalaista, ei niin hyvää, mutta ei niin huonoakaan.

— No, mitä? Onko jotakin hullusti?

— Ei. Olen vain ollut kovin väsynyt viime aikoina.

— Sinun täytyy ottaa lomaa ja matkustaa vaikka etelään.

— Siitä ei kyllä tule mitään. Voidakseni lähteä lomalle tarvitsisin aikaa ja matkustaakseni etelään tarvitsisin rahaa. Minulla ei ole kumpaakaan, ei aikaa eikä rahaa.

— Mitä voisimme tuliaisiksi Marjan pikkutytylölle?

— Voisimme ostaa sellaisen itkevän ja silmänsä sulkevan nukken, jonka näimme lelukaupassa.

— Leikkivätkö nykylapset vielä sellaisilla leikkikalulla? Eivätkö he halua mannekiininukkeja ja muotivaatteita?

— Isommat lapset kyllä, mutta Marjan tytär on vasta viisivuotias.

— Ostetaan sitten sellainen nukke.

From *candis* with Love 269

◇

- Mikä ero on sanoilla ylioppilas ja opiskelija?
- Ylioppilas on lukion päättänyt koululainen. Jokaisen ylioppilas-tutkinnon suorittaneen täytyy vielä osallistua pääsykokeeseen päästäkseen yliopistoon opiskelijaksi.

◇

- Hei Kaija! Mitä sinä oikein olet tehnyt? Marja on sinulle kauhean vihainen.
- Minusta se ei ollut mitään. Sanoin vain hänelle, että hänen olisi leikattava tukkansa, ja hän loukkaantui. En tiennyt hänen suuttuvan niin helposti.
- Niin, eihän siinä luulisi olevan mitään pahaa, jos sanoo noin. En minäkään olisi ymmärtänyt loukkaavani häntä tuollaisella huomautuksella.

◇

- Kuinka voit kutoa katsellessasi televisiota?
- Eihän käsityötä tarvitse koko ajan tuijottaa. Minä vain välillä vilkaisen sitä kutoessani.
- Minä en pysty keskittymään mihinkään edes radion soidessa.

◇

- Onko teillä vielä se talo maalla?
- Ei ole. Äidin kuoltua ja isän jouduttua vanhainkotiin myimme sen.

LUKUTEKSTI

SUOSIKKIJOULUPUU

Helsingissä ilmestyvässä, ilmaiseksi kaduilla ja asemilla jaettavassa Uutislehti 100 -nimisessä lehdessä on lyhyesti kirjoitettujen uutisten ja runsaiden mainosten lisäksi päivittäin kirjoitus jostakin ajan-kohtaisesta aiheesta. Esimerkiksi 16.12.1998 lehdessä kirjoitettiin joulukuusista.

Lehden mukaan aito kuusi on edelleen suomalaisten suosikki-joulupuu, vaikka muovisiakin kuusia ostetaan. Muovikuusia myydään vuosittain noin 20 000 kappaletta, aitoja kuusia noin 450 000. Yli puolet suomalaisten joulukuusista saadaan omista tai sukulaisten metsistä. Ulkomailta tuodaan noin 40 000 kuusta; ne tulevat pääasiassa Belgiasta, jonkin verran tulee myös Tanskasta. Lehdessä kirjoitetaan: »Tuontipuiden määrän arvellaan tänä jouluna miltei kaksinkertaistuvan viime vuodesta.»

Lehdessä annetaan myös ohjeita joulukuusen hoitamisesta. Kaadettu puu säilytetään jossain ulkotiloissa, esimerkiksi kylmässä autotallissa. Kun kuusi on tuotu sisään, sen annetaan sulaa hitaasti viileässä paikassa ja sen tyvi pidetään sulatuksen ajan vesiämpärissä. Jos joutuu sulattamaan puun lämpimässä, esimerkiksi kylpyhuoneessa, kannattaa suihkuttaa sen neulaset kylmällä vedellä heti aluksi ja taas muutaman tunnin kuluttua.

Kun kuusi on pystytetty, kuusenjalkaan täytyy kaataa vettä. On muistettava, että vettä ei saa päästää loppumaan, vaan kuusen tyven on oltava koko ajan vedessä. Varsinkin ensimmäisen vuorokauden aikana puu imee runsaasti vettä.

Kuusi viihtyy parhaiten viileähkössä tilassa. Mitä kuivempi ja lämpimämpi huone on, sitä nopeammin neulaset alkavat varista.

HARJOITUKSIA

1. Замените причастные и временные конструкции придаточными предложениями.

Olen kuullut flunssan riehuvan kaupungissa ja pelkään sairastuvani. Hän uskoo voittavansa kilpailuissa. Uutisissa kerrottiin lehtien hintojen nousevan. Sanomalehti kertoi ulkoministerin matkustaneen neuvotteluihin. Kari kertoi tottuneensa varomaan leikinlaskua huomattuaan, ettei hänen uusi naapurinsa pidä siitä. Tavallisesti nuori äiti ei jätä työtään lasten synnyttyä. Keski-ikäisen naisen on vaikea päästä takaisin työmarkkinoille lasten tultua isommiksi.

2. Замените придаточные предложения соответствующими конструкциями (эквивалентами предложений).

Kun Anita oli saanut sähkeen Tiinalta, hän lähti asemalle Tiinaa vastaan. Kun Tiina oli palannut Moskovasta, hän kertoi matkavaikutelmistaan. Kun Martti oli soutanut rantaan, hän sitoi veneen

kiinni. Tutustuin häneen, kun toimin tulkkina. Kun olin siirtynyt toiseen työhön, pidin yhteyttä entisiin työtovereihin. Kun olin löytänyt työpaikan, aloin etsiä asuntoa. Kun kävelin kaupungilla, pistäydyn muotinäytöksessä. Kun hän oli löytänyt vapaan paikan, hän istuutui.

En hyväksynyt mielipiteitä, joita hän esitti. Miksi et käyttänytään puheenvuoroa, jonka olit valmistanut? Monet muuttivat laitokseen, joka oli vasta perustettu. Kilpailuun, joka pidettiin Pariisissa, lähetettiin 15 ehdotusta. Huippukokouksesta, joka järjestettiin Moskovassa, on kulunut jo vuosia. Tutustuimme selvitykseen, jonka ympäristöministeriö oli teettänyt. Eläimet ja kasvit kärsivät muutoksista, joita luonnossa tapahtuu.

3. Замените относительные придаточные предложения причастными определениями.

Kaupungit, jotka sijaitsevat Itämeren rannikoilla, laskevat jätevetensä mereen. Helsingissä solmittiin sopimus, joka koskee Itämeren suojelua. Sopimusta, joka solmittiin Helsingissä, ei noudatettu. Kansainvälinen komissio, joka on perustettu sopimuksen nojalla, kokoontuu kerran vuodessa.

Viljelysmaa, joka on pilattu lannoitteilla, on vaarassa. Myrkyt, joita jätevedet sisältävät, saastuttavat merta. Saasteet, joita teollisuuslaitokset päästävät, pilaavat vesistöä ja ilmaa. Niissä maissa, jotka ovat teollisesti kehittyneet, kulutus on kasvanut. Lehdistö on kertonut vaaroista, jotka uhkaavat luontoa.

KAPPALE 41 NELJÄSKYMMENESYHDES KAPPALE

- Haistaisitko tätä lihaa? Onko se vielä syötävää?
- Ei se minusta haise pahalta. Kyllä sitä varmaankin voi syödä vielä.

- Olen unohtanut herätyskelloni kotiin. Kuinka minä nyt herään ajoissa?
- Minä voin herättää sinut. Mihin aikaan haluat herätä?
- Herätä minut kello 8.

- Miksi tuota huvilaa ei ole entistetty?
- Se on kai aika kallis hanke, mutta olen kuullut, että sitä ryhdytään entistämään pian.
- Se työllistää kaikei melkoisen joukon korkeapalkkaisia ammattimiehiä.
- Kyllä, ja työ on hidasta ja tarkkaa.

- Hei, lähdetäätkö ajelemaan?
- Mihin?
- No, johonkin maaseudulle tai meren rannalle.
- Joo. Lähdetään vain. Meren rannalla on kiva ajella.

- Oletpa sinä miittelias.
- Muistelin tässä viime kesää.
- Mitä siitä?
- Matkustelin kuukauden ajan ympäri Intiaa. Se oli tosi mielenkiintoinen matka. Minulla on matkalta paljon kuviakin. Haluaisitko tulla katselemaan niitä joskus?
- Tietysti. Milloin sinulle sopisi?
- Joskus ensi viikolla. Voisimme soitella alkuviikosta ja sopia päivän.
- Kiva. Soitellaan.
- Soitellaan.

- Lähdetkö kanssani kahville? Olen vielä puoliunessa.
- Mikä sinua nyt niin väsyttää?
- Minä olen niin aamu-uninen enkä ole vielä juonut kahvia tänään.

- Sinulla on kaunis hame. Mistä olet ostanut sen?
- Minä teetin tämän ompelijalla.
- Mitä? Eikös se ole kallista?
- Ei se ole sen kalliimpaa kuin valmiin hameen ostaminen. Ja kun teettää vaatteensa, saa juuri sellaisia kuin haluaa.

From *candis* with Love...

- ◇
- Joko jalkasi on parantunut?
 - Kyllä, leikkaus paransi sen.

- ◇
- Riina on kovasti muuttunut.
 - Rakkaus kai on muuttanut hänet. Hänhän rakastui viime kesänä.
 - Keneen?
 - Erääseen unkarilaiseen. Hän oli Unkarissa stipendiaattina, tapasi siellä jonkun Istvánin, ja opintomatkasta taisi muodostua kuherruskuukausi!

SELITYS

I. ... opintomatkasta taisi muodostua kuherruskuukausi.

taistaa + инфинитив выражает вероятность, предположительность действия основного глагола.
Taitaa tulla sade. = Tulee ilmeisesti sade.

VERBIJONHDOKSIA

Производные глаголы

В образовании производных слов нет точных правил. Обычно словообразовательные суффиксы присоединяются к гласной основе имен или глаголов и чаще к слабой основе, чем к сильной.

Производное слово далеко не всегда образуется непосредственно из корневого слова и суффикса, а в основе корневого слова конечная гласная может исчезать или сливаться с другими звуками.

Определить корневое слово тоже не всегда просто, напр., корневым словом глагола **tiedottaa** может быть **tieto** или **tietää**.

К корневному слову может присоединяться несколько суффиксов подряд, напр.: **totu + tta + utu + a**.

Наиболее употребительными производными глаголами являются каузативные, понудительные, фреквентативные, пассивные и рефлексивные.

KAUSATIIVIVERBEJÄ

Каузативные глаголы

Päästäisitkö koiran ulos?
Kadotin eilen lompakkoni.
Aurinko lämmittää mukavasti.
Voisitko yksinkertaistaa?

Каузативные глаголы выражают побуждение к действию, обозначенному корневым глаголом. Они могут быть отглагольными и отыменными.

У глаголов 3 и 4 типа каузативные производные образуются от согласной основы с помощью суффикса **-ta/-ttä-**.

haista	→ hais-	→ haistaa
päästä	→ pääs-	→ päästää
herätä	→ herät-	→ herättää
kadota	→ kadot-	→ kadottaa
hävitä	→ hävit-	→ hävittää
lämmittää	→ lämmit-	→ lämmitää

У глаголов 1 типа каузативные производные образуются от слабой гласной основы с помощью суффикса **-tta/-ttä-**.

hukkua	→ huku-	→ hukuttaa
eksyä	→ eksy-	→ eksyttää
jäätyä	→ jäädy-	→ jäädyttää
mieltyä	→ mielly-	→ miellyttää
väsyä	→ väsy-	→ väsyttää
tottua	→ totu-	→ totuttaa

Отыменные производные образуются от согласной основы и суффикса **-ta/-ttä-** или от слабой гласной основы и суффикса **-tta/-ttä-**.

sävel	→ sävel-	→ säveltää
juoni	→ juon-	→ juontaa
opas	→ opas-	→ opastaa
suomalainen	→ suomalais-	→ suomalaistaa
työllinen	→ työllis-	→ työllittää
paikallinen	→ paikallis-	→ paikallistaa
yhdenmukainen	→ yhdenmukais-	→ yhdenmukaistaa

From *candis* with Love...

yksinkertainen	→ yksinkertais-	→ yksinkertaistaa
ehto	→ ehdo-	→ ehdottaa
jono	→ jono-	→ jonottaa
sakko	→ sako-	→ sakottaa
vero	→ vero-	→ verottaa

TEETTOVERBEJÄ

Понудительные глаголы

Minusta on kiva pestä mattoja mattorannassa¹ kesällä, siksi en pesetä mattoja pesulassa.
Lapsi rokotutettiin.
Jauhatin kahvipavut kaupassa.
Sinebrychoff rakennutti itselleen huvilan Karhusaareen 1800-luvulla.
Käännätä todistus käännöstoimistossa.

SELITYS

1. **mattoranta** — место (на берегу) для стирки половиков.

В городах, стоящих на берегу какого-либо большого водоема, вдоль берега построены специальные места для стирки половиков.

Понудительные глаголы являются подгруппой каузативных глаголов. Они образуются от глаголов. Понудительные глаголы обозначают, что действие корневого глагола совершает кто-то другой, а не сам деятель, он как бы поручает действие другому деятелю.

Эти производные образуются от слабой гласной основы корневого глагола с помощью суффикса **-tta/-ttä-** или **-utta/-yttä-**.

tehdä	→ tee-	→ teettää
pestä	→ pese-	→ pesettää
rokottaa	→ rokota-	→ rokotuttaa
jauhaa	→ jauha-	→ jauhattaa
rakentaa	→ rakenna-	→ rakennuttaa
kääntää	→ käännä-	→ käännättää
juosta	→ juokse-	→ juoksuttaa
korjata	→ korjaa-	→ korjauttaa

FREKVENTATIIVIVERBEJÄ (KONTINUATIIVEJA)

Фреквентативные глаголы

Pienet lapset kyselevät alituisesti.
Nuori tyttö istui penkillä laulellen hiljaa itsekseen.
Kirjoitteleminen toisillemme melko usein.
Availin kirjeitä ajatuksissani.
Kertailimme kieliopin vaikeita kysymyksiä.

Фреквентативные глаголы образуются в основном от глаголов. Они выражают повторяющееся, многократное, длительное действие.

Фреквентативные глаголы образуются от гласной основы корневого глагола с помощью суффикса **-ele/-ile-**. Суффикс **-ile-** присоединяется иногда к основе имени.

kysyä	→ kysy-	→ kyselen	kysellä
laulaa	→ laula-	→ laulelen	laulella
kirjoittaa	→ kirjoitta-	→ kirjoittelen	kirjoitella
avata	→ avaa-	→ availen	availla
kerrata	→ kerta-	→ kertailen	kertaila
muistaa	→ muista-	→ muistelen	muistella
ajaa	→ aja-	→ ajelen	ajella
matkustaa	→ matkusta-	→ matkustelen	matkustella
soittaa	→ soitta-	→ soittelen	soitella
katsoa	→ katso-	→ katselen	katsella
kerätä	→ kerää-	→ keräilen	keräillä

REFLEKSIIVIVERBEJÄ

Рефлексивные глаголы

Savu näkyi kauas.
Metsästä kuului käen kukunta.
Lapset kehittyvät nopeasti.
Käännymme vasemmalle.
Siirryin syrjään.
Ovi avautui.
Kieltäydyin kunniasta.
Kuu näyttäytyy taas.
Lahjakkuus oli periytynyt pojalle.

Рефлексивные глаголы образуются обычно от глаголов. Они обозначают, что действие корневого глагола направлено на субъект.

Рефлексивные глаголы образуются от гласной основы корневого глагола с помощью суффикса **-u/-y-** или **-utu/-yty-**.

parantaa	→ paranta-	→ parantua
muuttaa	→ muutta-	→ muuttaa
rakastaa	→ rakasta-	→ rakastua
muodostaa	→ muodosta-	→ muodostua
nähdä	→ näke-	→ näkyä
kuulla	→ kuule-	→ kuulla
kehittää	→ kehittä-	→ kehittyä
kääntää	→ kääntä-	→ kääntyä
siirtää	→ siirtä-	→ siirtyä
avata	→ avaa-	→ avautua
kieltää	→ kieltä-	→ kieltäytyä
näyttää	→ näyttä-	→ näyttäytyä
periä	→ peri-	→ periytyä

LUKUTEKSTI

KESÄKURSSILLA

Minulta kysellään alituisen, miltä tuntuu opettaa ulkomaalaisille suomea. Vastaan tavallisesti, että se on mielenkiintoista ja vaihtelevaa. Parhaimman kuvan työni monipuolisuudesta antaisi kai kuitenkin jonkin kurssin kuvaus. Jos kuvailen esimerkiksi Lappeenrannan kansainvälistä kurssia, muodostuisi siitä ehkä selvin käsitys kaikesta, mitä työhön sisältyy.

Lappeenrannan kurssi järjestettiin vuosittain heinäkuussa. Kurssin suunnittelu teetti minulla paljon kaikenlaista työtä koko vuoden, mutta varsinaiseen opetukseen aloin valmistautua kesäkuun alussa.

Kurssille tuli yleensä 30–40 opiskelijaa noin 15 eri maasta. Kurssilaiset olivat siis kulttuuri- ja kielitaustaltaan hyvin erilaisia. Oppimateriaalin ja opetusohjelman tuli koostua mahdollisimman monipuolisesta aineistosta.

Eräänä kesänä me opettajat päätimme kokeilla, mitä saisimme aikaan, jos oppilailla itsellään teetettäisiin materiaalia. Kirjoitettiin kurssilaisilla päivälehteä, jonka tekoon kaikki antautuivat

innokkaasti. Teetimme oppilaista »kiinalaisen omakuvan»¹ ja annoimme lisäksi heidän piirtää omakuvansa. Harjoittelimme luokassa haastattelutekniikkaa ja lähetimme sitten opiskelijat haastattelemaan lappeenrantalaisia. Laadituttiimme opiskelijoilla kansainvälisen keittokirjan, jonka innoittamana kurssilaiset järjestivät kansainvälisen ruokaillan.

Kielenopetuksen ja luentojen kuuntelun lisäksi kurssilaisilla oli kaikenlaista vapaa-ajan ohjelmaa. Opiskelijat vierailivat Savonlinnassa, tutustuivat paperitehtaaseen ja nauttivat Suomen kesästä saunarannassa.

Unikeon² päivänä järjestettiin naamiaiset. Kurssilaiset pukeutuivat hassuihin vaatteisiin ja opettajat yöpaitoihin. Herätyskellot oli asetettu soimaan kello yhdeksän suuressa luentosalissa. Opiskelijaa, joka ei herännyt ajoissa, lähdettiin joukolla herättämään. Matkalla asuntolaan puhallettiin pilleihin ja paukuteltiin kattilankansia.

Kun unikeko oli herätetty, hänen kaulaansa ripustettiin kyltti, jossa luki: »Unikeko». Sitten unikeko vietiin järven rantaan ja heitettiin veteen.

Kurssin päättäjäiset pidettiin neljännen viikon perjantaina. Ensin syötiin juhlalounas, ja sen jälkeen opiskelijat esittivät valmistamaansa ohjelmaa. Juhlat päättyivät hieman kaihoisiin jäähyväisiin.

SELITYKSIÄ

1. kiinalainen omakuva

Игра в слова, в которой участники рассказывают, какими они были бы, если бы были, напр., деревом, птицей, цветком и т.д.

2. unikeko 'засоня, человек, который много спит'

Unikeon päivä — день засони. Это старый западно-финский традиционный праздник, который проводится 27 июля.

KAPPALE 42

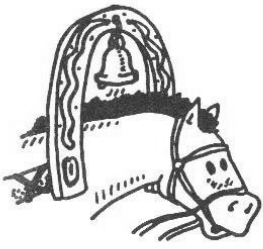
NELJÄSKYMMENESKAHDES KAPPALE

KILISEE. KILISEE KULKUNEN HELKKYEN. VÄLKKYEN

Kilisee, kilisee kulkunen
helkkyen, välkkyen.

Näin alkaa eräs joululaulu. Kulkunen on pallomainen metallikello, jonka sisässä oleva kieli liikkuu ja synnyttää iloisen äänen. Ennen kulkusia käytettiin hevosen luokissa talvella, reellä ajettaessa.

From *candis* with Love...²⁷⁵

Hevosien lähestymisen kuuli jo kaukaa, kun kulkunen kilisi.

Sana **kilistä** — **kilisee** on ääntä kuvaileva verbi. Siinä oleva i-vokaali antaa vaikutelman pienestä, kirkkaasta äänestä. Jos vaihdamme vokaalia, syntyy muunlaisia ääniä kuvailevia sanoja: **kalista** — **kalisee**, **kolista** — **kolisee**. Esimerkiksi hampaat kalisevat, kun ihminen tärisee kylmästä, ja tuolit kolisevat, kun ihmiset nousevat istumasta ja siirtävät tuolejaan.

Laulun sanoissa on toinenkin ääntä kuvaileva verbi **kilistä**-verbin lisäksi: **helkkyä**. Tätä runollista sanaa käytetään kuvaamaan kirkkaita ääniä, esim. voidaan sanoa, että laulu helkkyi. Tavallisempi synonyymi on **helistä** — **helisee**: soitto, laulu, nauru helisee, ja jos vaikkapa suuri auto ajaa talon ohi tai lentokone matalalta talon yli, voivat ikkunalasit helistä tärinän voimasta.

Mutta jos äännämmekin e:n sijasta ä-vokaalin ja sanomme **hälistä** — **hälisee**, puhumme melusta: jossakin voi olla häliseviä väkijoukko, lapset hälisevät luokassa opettajaa odottaessaan jne.

Kolmas laulussa oleva sana, **välkkyä**, ei kuvaa ääntä vaan näkövaikutelmaa. Esine, johon osuu valoa, välkkyi tai välkähtelee. Esimerkiksi valkoiset hampaat voivat välkkyä kuin helmet. Valokin voi välkkyä, jos se ei näy tasaisesti vaan lyhyin väliajoin; tällaista näkymistä sanotaan vilkkumiseksi, esimerkiksi majakan valo vilkkuu. — Valoa ja valon heijastuksia kuvaavia sanoja on runsaasti, esimerkiksi **loistaa**, **hohtaa**, **kimmeltää**, **kiiltää**, **säihkyä**, **tuikkia** jne. Silmät loistavat, lasit hohtavat puhtauttaan, järven pinta kimmeltää auringossa, puhtaat, terveet hiukset kiiltävät, silmät säihkyvät voimakkaasta tunteesta, tähdet tuikkivat.

Suomen kielessä on erittäin paljon sanoja — nomineja, partikkeleita ja varsinkin verbejä — jotka kuvailevat ääniä tai muita aistien avulla havaittavia ilmiöitä. Tällaisia sanoja nimitetään deskriptiivisanoiksi. Nykysuomen sanakirjassa on paljon kaunokirjallisuudesta poimittuja deskriptiivisanoja, mutta vielä runsaamman valikoiman tarjoavat murrenauhoitteet ja suomen murteiden sanakirjan kokoelmat.

Kirjoittajat ja kertojat kuvailevat

deskriptiivisanoilla monenlaisia asioita. Seuraavassa muutamia esimerkkejä, jotka Jaakko Sivula on kerännyt eri lähteistä artikkeliansa »Deskriptiiviset sanat»; artikkeli on ilmestynyt kirjassa Nykysuomen sanavarat (1989).

Nauraminen voi olla monenlaista: nauraja voi **kikattaa**, **hihittää**, **hohottaa**, jopa **räkättää** tai **käkättää**. Juokseminen näyttää joskus **kipittämiseltä**, toisinaan **viilettämislä**; kävely voi olla **lampsimista** tai **löntystelemistä**, vanhuksen lyhytaskelista kävelyä voi sanoa **köpöttelemiseksi**. Ihminen voi istua **nököttää** ja maata **pötköttää**, **maiskuttaa** syödessään, **ryystää** juodessaan. Usein ilmauksessa on kaksi verbiä: varsinaisen tekemisen ilmaiseva verbi on infinitiivimuodossa ja kuvaileva verbi persoonamuodossa: Lapsi istua **nököttää**, lapset istua **nököttävät**.

Ihmisen ominaisuuksia voidaan kuvailla monenlaisilla substantiiveilla. Esimerkkejä: **poikanulikka**, **tytöntyllerö**, **tolvana**, **hutilus**, **nahjus**, **lörppö** jne. Usein tällaiset sanat ovat pejoratiivisia; niitä on käytetty henkilöistä, jotka poikkeavat jollakin tavalla »normista». Toisaalta on myös niin sanottuja hellittelysanoja, joita käytetään esimerkiksi lapsista.

Suomea opiskelevat lukijat törmäävät tällaisiin kuvaileviin sanoihin sekä kirjoja että sanomalehtiäkin lukiessaan. Sanakirjoissa näitä sanoja ei aina ole, ja Nykysuomen sanakirjakaan ei selitä niitä juuri muuten kuin viittaamalla synonyymeihin. Lukijan täytyy päätellä ja arvata itse, minkälaisesta tekemisestä tai olemisesta milloinkin voi olla kysymys. Kun kielitaito karttuu, hän voi verrata uutta eteen tulevaa deskriptiivisanaa aikaisemmin oppimiinsa ja päätellä jotakin sen äänteiden perusteella. Kuvailevien sanojen vokaalivaihtelussa on jonkinlaista säännön mukaisuutta merkityksen kannalta, mutta kaikkea ei kuitenkaan voi selittää systemaattisesti.

KERTAUSHARJOITUKSIA

1. Поставьте слова в скобках в нужный падеж.

Professori Suoninen tutustui (tohtori Smirnov). Smirnov toimi Suonisen (opas). Lentokone lähestyi (Moskova). Nämä kukat tuoksuivat erittäin (hyvä). Hänen äänensä kuulosti (epävarma). Maistuuko (sinä) tämä ruoka (hyvä)? (Minä) tuntuu, että täällä haisee (palanut). (Minä) on mukava herätä aamulla aikaisin. Näyttää (se), että tulee sade. Sinä näytät (väsynyt). Tulit kotiin (väsynyt). Lasten (vaatteet) ei tarvitse olla kalliita. (Kaikki ihmiset) pitäisi suojella luontoa. Kyllä (te) kannattaa käydä (Joensuu).

From *candis* with Love 277

2. Pоставьте слова в скобках в нужную форму.

Heräsin aamulla (kova melu). Olen ihastunut (tämä seutu). Ihmisiä kuolee joka hetki (nälkä). Pelkäsin sairastuvani (flunssa). Puhelin soi lakkaamatta, en voi mitenkään keskittyä (työ). Hänen vaikutuksensa (toiset ihmiset) oli ihmeellinen.

Opettaja iloitsi oppilaittensa (saavutukset). Hänelle annettiin stipendi (hyvä äidinkielen taito). Meillä on pulaa (hyvät rakentajat). Monet suomalaiset ovat kiinnostuneita Venäjän (matkat). Tunnen hänet (ääni). (Mikä kauppa) on parasta ostaa matkamuistoja? Katso sana (sanakirja). Ei kannata suuttua (vähä). Tein sen (oma halu) enkä tovereiden (kehotus).

Työ täytyy saada valmiiksi toukokuun (loppu) mennessä. Ratkaisu siirtyi (syksy). Toimintaselostuksen käsittely siirrettiin (seuraava kokous). En voi tulla heti, en ainakaan (puoli tuntia). En ole käynyt elokuvissa (pari viikkoa). Miksi et ole kirjoittanut (pitkä aika)?

Olen tullut tänne (kaksi viikkoa), (vappu) matkustan kotiin. Hänen pitäisi saapua (nämä päivät). Kokous määrättiin (viides päivä) toukokuuta.

Ydinvoimaloiden jätteet ovat vaarallisia ihmisten (terveys). Meidän on säilytettävä luonto (tulevat sukupolvet). Tilasin päivällisen (viisi henkeä).

Ostin kirjkuoria (viisi markkaa). Tyttö menestyy hyvin (materiaalikka). Poika on hyvin vilkas (luonne). Nämä tavarat ovat erinomaisia (laatu). Pidin (paras) pitää suuni kiinni. Varmaankin joudun (vanha) pitämään silmälasia. Katso vastaukset (seuraava sivu).

3. Выберите из следующего перечня подходящий послелог и дополните предложения. Продолжите рассказ, употребляя различные послелоги. Послелоги: **pitkin, poikki, halki, läpi, myöten, ohi, yli, luo, alla, ympärillä, takana, taakse, takaa, ennen, vastaan, kimppuun.**

Punahilkka kulki metsätietä —. Häntä — tuli susi.

— Päivää, Punahilkka, sanoi susi. Mihin olet menossa?

— Päivää, herra Susi, vastasi Punahilkka. Menen mummoni —.

— Missä mummosi asuu? .

— Hänen mökkinsä on kolmen suuren tammen —. Pääseeköhän sinne tätä tietä —?

— Mene vaan suoraa tietä —. Tie kulkee ensin metsän —, sitten ojan — ja sitten kolmen suuren kuusen —. Sano mummollesi terveisiä.

— Kiitos, sanoi Punahilkka ja jatkoi matkaa tietä —. Mutta susi loikki suoraan metsän — ja suon —. Se halusi ehtiä mummon — — Punahilkkaa. Kun susi tuli mökin —, se näki, että mökin — oli aita. Susi loikkasi aidan — ja piiloutui ensin mökin nurkan —. Sitten se kurkisti nurkan — ja näki oven olevan kiinni. Susi seisoi vähän aikaa oven — ja kuunteli. Todettuaan, että mummo oli yksin, se astui sisään, hyökkäsi mummon — ja nielaisi hänet.

4. Употребите подходящее вопросительное слово.

— turistit kävivät iltapäivällä? — lapset käyttäytyivät täällä? — kerroksessa naisten vaatteet ovat? — kerrokseen te menette? — nimitetään ekaluokkalaiseksi? — teille kuuluu? — puoleen aiot kääntyä? — tähän rakennetaan? — televisiossa on uutiset? — tämä tehtävä ratkaistaan? — noista kahdesta työstä haluaisit tutustua? — musiikista pidät? — kanssa olet neuvotellut asiasta? — heräsit tänään niin aikaisin? — olet kiitollisuuden velassa?

5. Постройте предложения по образцам.

1) Olen opiskellut suomea jo vuoden (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 vuotta). — Vuodessa olen oppinut puhumaan suomea.

2) Voisitko antaa minulle kolme ruplaa (5, 7, 9, 10, 15, 20, 100, 200 ruplaa)? — Minulla ei ole kolmea ruplaa.

3) Hän on työskennellyt lääkärinä melkein kaksi vuotta (5, 7, 9, 10, 15, 18, 20 vuotta). — Hän työskentelee lääkärinä jo toista vuotta.

4) Poikani käy ensimmäistä luokkaa (2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. luokkaa). — Poika on ensimmäisellä luokalla.

5) Asun toisessa kerroksessa (3.—15. kerroksessa). — Minun on mentävä toiseen kerrokseen.

6) Tänään on 5. (viides) päivä marraskuuta. — Olen syntynyt viidentenä päivänä marraskuuta. (Tänään on 6. joulukuuta, 8. tammikuuta, 18. helmikuuta, 25. maaliskuuta, 30. huhtikuuta, 1. toukokuuta, 11. kesäkuuta, 15. heinäkuuta, 31. elokuuta, 10. syyskuuta, 28. lokakuuta).

7) Kello on 8. Tulen noin tunnin kuluttua, kello yhdeksäksi. (Kello on 11, 15, 18, 19, 22).

8) Tavaratalo on avoinna 9—21 (yhdeksästä kahteenkymmeneen-yhteen), 8—15, 10—22, 11.30—20.30.

9) Kaupungin asukasluku on kasvanut 25 400 hengestä 26 500 henkeen (100 300—200 000, 1 850 000—2 280 300).

From *candis* with Love,..

6. Поставьте глаголы в скобках в форму целевого инфинитива.

On niin monta syytä pukeutua. Toiset pukeutuvat (menestyä), toiset koska menestyvät ja kolmannet (olla) kuin muutkin. (Hankkia) elantonsa hänen oli tehtävä raskasta työtä. Havupuu tarvitsee sata vuotta (kasvaa) täyteen mittaansa. Naavat tarvitsevat (menestyä) metsän kosteutta. Heli opetteli kyrilliset kirjaimet (osata) lukea Pietarissa katujen nimiä. Oletteko tehneet mitään (auttaa) heitä? Teemme kaikkemme (auttaa) heitä.

7. Ответьте на вопросы, употребляя временную конструкцию (пассив II причастия).

Malli: Mitä teet, kun olet oppinut puhumaan suomea? — Opituaani puhumaan suomea rupean opettamaan sitä toisille.

Mitä teet, kun olet voittanut kilpailun / kun olet palannut matkalta / kun olet syönyt illallisen / kun olet tullut saunasta / kun olet vilustunut / kun olet lukenut läksyt / kun olet suorittanut tentit / kun olet kirjoittanut kirjeen?

8. Дополните предложения глаголами справа, употребляя временную конструкцию (инессив II инфинитива или пассив причастия).

Voisitko tuoda työstä ... kermaa?

... juomme kahvia.

... kalaa ruoto jäi kurkkuuni.

Tiedätkö miksi kissa peseytyy ... ?

... tukkaa voit käyttää tätä sampoota.

... tukan tällä sampoolla huuhtelee hiukset

haalealla vedellä.

Saunassa ... nautin löylystä.

... saunassa puoli tuntia menimme uimaan.

Junan ... asemalle matkustajat alkoivat nousta

paikoiltaan.

Junan ... asemalle matkustajat astuivat laiturille.

Naimisiin ... he eivät paljon tunteneet toisiaan.

Vasta naimisiin ... he oppivat tuntemaan toisensa.

tulla

syödä

pestä

olla

saapua

mennä

9. Употребите вместо придаточного предложения причастную конструкцию.

a) Uskon, että asiat ovat kunnossa. Kuvittelin, että hän on kaunis nainen. Usein unohdetaan, että flunssa tarttuu helposti. Kukaan ei odottanut, että vieraat saapuvat jo tänään. En ole milloinkaan kuulut, että hän puhuu suomea. Komissio totesi, että jätevedet tappavat kaloja.

b) Monet luulevat, että he pystyvät kesyttämään villieläimiä. Hän toteaa, että hän on ennen kaikkea lääkäri. Heli Virtanen toivoo, että hän valmistuu opettajaksi. Pelkään, että myöhästyn tunnilta. Maija sanoi, että hän on valmis lähtemään kanssani.

c) Malli: Sanotaan, että he muuttavat maalle. — Heidän sanotaan muuttavan maalle.

Kerrotaan, että he matkustavat sukulaistensa luo. Uskotaan, että aseidenriisuntakonferenssi pääsee hyvin tuloksiin. Sanotaan, että suomalaiset ovat ujoja ja hiljaisia. Ilmoitettiin, että juna saapuu asemalle.

d) Hän kertoi, että oli oppinut puhumaan englantia jo koulussa. Mikko kertoi, että oli käynyt kotikylässään. Totesin, että olin ollut väärässä. Neuvottelijat myönsivät, että olivat epäonnistuneet.

e) Sanotaan, että he ovat muuttaneet maalle. Tiedetään, että hän on kirjoittanut nuorena runoja. Kerrotaan, että hän on palannut kotikyläänsä. Kuultiin, että neuvottelijat olivat epäonnistuneet.

10. Преобразуйте причастные конструкции в придаточные предложения.

Heli kertoi viihtyvänsä venäläisten parissa hyvin. Hän kertoi tottuneensa sikäläisiin tapoihin. Hän väittää venäläisten olevan kovin erilaisia kuin suomalaiset. Hän luulee tuntevansa venäläiset hyvin.

Pekka sanoi nähneensä kaiken, mitä täällä tapahtui. Lehdessä kerrotaan eduskuntavaalien lähestyvän. Toimikunta totesi monien eläinlajien hävinneen. Me tiedämme lintujen kärsivän ympäristömyrkyistä. Muistan kuulleen asiasta jotain. Muistan sinun kertoneen tämän jutun.

Hän myönsi minun olevan oikeassa. Lääkäri totesi potilaalla ole-

From *candis* with Love²⁸¹

van kuumetta. Hän luulee tulevansa toimeen omin neuvoin. Sanotaan koulun opettavan vain tietoa eikä ajattelua. Sanotaan valtion maksaneen kaikki kulut. Uutisissa kerrottiin Kaukasiassa tapahtuneen maanjäristys. Kirjan toivotaan leviävän myös muihin kouluihin. Ymmärsin häviäväni pelin.

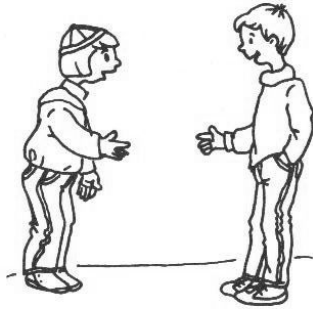
KAPPALE 43 NELJÄSKYMMMENESKOLMAS KAPPALE

Jokapäiväisiä sanontoja

Tervehtiminen

Hyvää huomenta.
Huomenta.
Hyvää päivää.
Päivää.
Hyvää iltaa.
Iltaa.
Hei!
Terve!
Tervetuloa!

Hyvästeleminen

Hyvää yötä.
Näkemiin.
Hyvästi.
Hei!

Terve!
Nähdään!
Soitellaan!
Terveisiä Katjalle/kaikille tutuille!

Kuulumiset, vointi

Mitä kuuluu?
Mitä sinulle/teille/Katjalle kuuluu?
Miten menee?
Miten voit/voitte?
Miten Katja voi?
Mitä kuuluu?
— Kiitos hyvää.

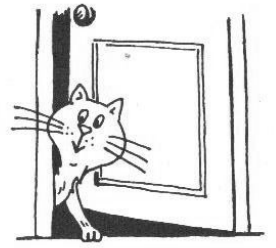
— Ei mitään erikoista.
— No, mitäs tässä.
— No, siinähan se menee.
— Ei kovin hyvää.
— Huonoa.
Miten menee?
— Ihan hyvin.
— Ei valittamista.
— No, (siinähan se) menee.
— Ei hyvin.
— Huonosti.
Miten voit?
— Kiitos, hyvin.
— Hyvin.
— Voin paremmin.
— Voin huonosti.
Mikä sinulla on?
Mikä sinua vaivaa?
Anteeksi, voinko jotenkin auttaa?

Tiedustelut

Anteeksi, missä täällä on yleisöpuhelin?
Voitteko/voisitteko sanoa, missä on yleisöpuhelin?
Anteeksi, mitä kello on?
Anteeksi, paljonkohan kello on?
Anteeksi, mikähän on oikea aika?
Voitteko sanoa, mitä kello on?
Voisitteko sanoa, mikä on oikea aika?
Voitteko sanoa, mihin aikaan lähtee juna Tampereelle?
Voitteko sanoa, mille raiteelle Moskovan juna saapuu?
Anteeksi, meneekö tämä bussi satamaan?
Anteeksi, pääseekö tällä bussilla satamaan?
Voitteko sanoa, millä bussilla pääsee satamaan?
Anteeksi, puhutteko venäjää?

Pyyntö, ehdotus

Anteeksi, voisitteko auttaa?
Voitteko odottaa hetken?

From *candis* with Love...

Odottaisitteko hetken?
 Kirjoittaisitteko nimenne tähän?
 Voisitteko tulla huomenna uudestaan?
 Avaisitko ikkunan?
 Sulkisitko oven?
 Saanko sulkea ikkunan?
 Saisinko lainata lehteänne?
 Voisitteko vaihtaa tämän kympin markkoiksi?
 Vaihtaisitteko tämän satasen kymmenen markan kolikoiksi?
 Lähdetään kahville!
 Lähtisitkö syömään?
 Saisinko tarjota kahvit?
 Saanko luvan?
 Tanssitko?
 Tule käymään!
 Tulkaa käymään!
 Istukaa, olkaa hyvä!
 Käykää istumaan!

Puhelimessa

Rantasella, Katja puhelimessa.
 Irene Rantanen.

Haloo!
 Päivää, täällä on Eila Hämäläinen.

Päivää, täällä puhuu Inkeri Hintikka opetusministeriöstä.
 Olisiko Ville Sivula tavattavissa?
 Saisinko puhua Ville Sivulan kanssa? — Puhelimessa.
 Hetkinen.
 Hän ei ole paikalla. Voiko hän soittaa Teille?
 Hän ei ole paikalla. Haluatteko jättää sanan?
 Hän ei ole paikalla. Voisinko minä auttaa?
 Pyytäisittekö häntä soittamaan numeroon 123 456?
 Sanoisitteko terveisiä Irene Rantaselta. Soitan uudelleen.
 Voitteko puhua kovempaa? En kuule.
 Kuuluu huonosti.
 Kuulemiin.

Kohteliaisuus

Hauska tutustua.
 Ruoka on todella hyvää.
 Sinulla on kaunis hame.
 Teillä on kaunis koti.

Kiitokset

Kiitos viimeisestä.
 Kiitos käynnistä.
 Kiitos kutsusta.
 Kiitos avusta.

Kiitos kahvista.
 Kiitos kirjeestä.
 Kiitos soitosta.
 Kiva, että soitit.

Ravintola, hotelli, teatteri ym.

Haluaisin varata kahden hengen pöydän.
 Onko teillä tilaa?
 Saisinko ruokalistan?
 Saisinko laskun?
 Haluaisin varata kahden hengen huoneen yhdeksi yöksi, ensi perjantaiksi.
 Voisinko saada herätyksen kello seitsemäksi?
 Haluaisin tilata lipun ensi lauantain näytäntöön.
 Olisiko teillä vielä lippuja tämäniltaiseen konserttiin?
 Haluaisin kaksi paikkaa kolmannelta riviltä.

Toivotukset

Onneksi olkoon!
 Sydämelliset onnittelut!
 Paljon onnea!
 Onnittelen uuden työpaikan johdosta!
 Onnea uuteen kotiin!
 Hyvää jatkoa!
 Hyvää matkaa!
 Hauskaa iltaa!
 Hyvää ruokahalua!
 Kaikkea hyvää!
 Terveisiä kaikille tutuille!

From *candis* with Love[®].

Mielipide, osanotto

Minusta...
Minun mielestäni...
Mielestäni...
Olen sitä mieltä, että...
Mitä mieltä olette asiasta?

Voi raukka!
Ikävä kuulla!
Sepä ikävää!
Ikävä kyllä, ...

Otan osaa suruunne.
Olen kovin pahoillani puolestanne.

Juhlaonnittelut

Onnellista uutta vuotta!
Hyvää joulua!
Hauskaa vappua!
Hauskaa juhannusta!
Hyvää naistenpäivää!
Hyvää äitienpäivää!
Onnea 50-vuotiaalle!
Sydämelliset onnittelemme
merkkipäivän johdosta!

Lauluja Песни Pieni kansanlaulu

Vain pie - ni kan - san - lau - lu, ja

sa - no - ja ei o - le ol - len - kaan. Vain

pie - ni kan - san - lau - lu eikä

sa - no - ja ol - len - kaan.

Vain pieni kansanlaulu,
ja sanoja ei ole ollenkaan.
Vain pieni kansanlaulu
eikä sanoja ollenkaan.

Vain tuoksua mintun ja ruusun,
jota tuuli mukanaan kuljettaa.
Vain tuoksua mintun ja ruusun,
jota tuuli kuljettaa.

From *candis* with Love...²⁸⁷

Kesäilta

Oi' kaunis ke - sä - il - ta, kun laaksossa kä - ve -

lin. Siell' koh - ta - sin mä ty - tön jot'

ai - na muis - te - len. Siell' koh - ta - sin mä

ty - tön jot' ai - na muis - te - len.

Oi' kaunis kesäilta,
kun laaksossa kävelin.
Siell' kohtasin mä tytön,
jot' aina muistelen.

Hän kanteloä soitti
ja laulun lauleli,
se tunteheni voitti,
ja heltyi syömmeni¹.

¹syömmeni¹ = sydämeni

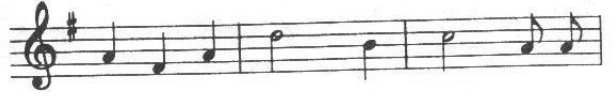
On neidolla punapaula

On nei - dol - la pu - na - pau - la kun tans - si - hin

käy. Käs' var - te - hen kul - tan - sa

sol - mi hän sen. Käs' var - te - hen

kul - tansa sol - mi hän sen.

On neidolla punapaula,
kun tanssihin käy.
Käs'vartehen kultansa
solmi hän sen.

Miks' niin lujalle sen solmit,
oi armahani,
vai luuletko, että
mä karkajan pois?

Niin kauan ma sua lemmin
kuin omakseni saan!
En erkane
ennenkuin kuolemassa.

Ruusu laaksossa

Yk - si ruusu on kas - va - nut laak - sos - sa joka

kau - niisti ku - kois - taa. Yk - si

kul - kija - poi - ka on näh - nyt sen ei - kä

voi sitä un - hoit - taa. Yk - si

kul - ki - ja - poi - ka on näh - nyt sen ei - kä

voi sitä un - hoit - taa.

Yksi ruusu on kasvanut laaksossa,
joka kauniisti kukoistaa.
Yksi kulkijapoika on nähnyt sen
eikä voi sitä unhoittaa.

Ja hän olisi kyllä sen poiminut
ja sen painanut povelleen,
mutta köyhänä ei ole tohtinut,
vaan on jättänyt paikoilleen.

Kaksitavuisten i-loppuisten sanojen luokittelu
1. i-loppuisia -e-vartaloisia sanoja

Yksivartaloisia					
-ki		-mi	-pi	-ti	-vi
hanki	laki (laet)	helmi	korpi	lahti	hirvi
hauki	mäki	niemi	lampi	lehti	järvi
henki	olki	salmi	siipi	tähti	kivi
hetki	onki	sormi			parvi
hiki	poski	tammi			pilvi
joki	retki	tuomi			polvi
jälki	sylki				sarvi
koski	vaski				savi
					talvi

Poikkeus: lumi — lunta, liemi — lientä

Kaksivartaloisia					
-hi	-li	-ni	-ri		-si
jouhi	hiili	juoni	hiiri	hirsi	parsi
lohi	huuli	niini	juuri	kaksi	pursi
riihi	kieli	pieni	kaari	kansi	susi
ruuhi	mieli	sieni	kuori	kuusi	täysi
tuohi	nuoli	suoni	meri	kynsi	uusi
vuohi	puoli	tyyni	nuori	käsi	varsi
	suoli	uni	saari	lapsi	veitsi
	syli		suuri	länsi	vesi
	tuli		veri	mesi	yksi
	tuuli		vuori	orsi	

2. i-loppuisia i-vartaloisia nomineja
(vain yksivartaloisia, tavallisesti lainasanoja)

-ji	-li	-mi	-ri		-ti		-vi
laji	kaali	kumi	kari	uhri	koti	pelti	hovi
	keli	käämi	kori	vaari	kuisti	risti	huivi
-ki	pelii	puomi	kuri	viiri	lesti	synti	huvi
laki (lait)	sali		leiri	väri	luhti	tunti	kasvi
renki	tali	-ni	lieri		luoti	vati	pahvi
rinki	tuoli	kani	pari	-si	mahti	vahti	saavi
tiski		peni	piiri	keksi	neiti	äiti	
		ryyni	tori	lasi			
		torni		pitsi			
		viini		viitsi			

Jos i-n edellä on geminaatta, sana on i-vahtaloinen: lakki, mökki, pilli, velli, nappi, koppi, kassi, pässi.

Nominien taivutus
Склонение имен

1.	poika		jalka	
Nom.	poika	pojat	jalka	jalat
Part.	poikaa	poikia	jalkaa	jalkoja
Gen.	pojan	poikien (poikain)	jalan	jalkojen
Akk. 1.	pojan	pojat	jalan	jalat
2.	poika	—	jalka	—
Iness.	pojassa	pojissa	jalassa	jaloissa
Elat.	pojasta	pojista	jalasta	jaloista
Illat.	poikaan	poikiin	jalkaan	jalkoihin
Adess.	pojalla	pojilla	jalalla	jaloilla
Ablat.	pojalta	pojilta	jalalta	jaloilta
Allat.	pojalle	pojille	jalalle	jaloille
Ess.	poikana	poikina	jalkana	jalkoina
Transl.	pojaksi	pojiksi	jalaksi	jaloiksi

Kaksitavuisten i-loppuisten sanojen luokittelu
1. i-loppuisia -e-vartaloisia sanoja

Yksivartaloisia

-ki		-mi	-pi	-ti	-vi
hanki	laki (laet)	helmi	korpi	lahti	hirvi
hauki	mäki	niemi	lampi	lehti	järvi
henki	olki	salmi	siipi	tähti	kivi
hetki	onki	sormi			parvi
hiki	poski	tammi			pilvi
joki	retki	tuomi			polvi
jälki	sylki				sarvi
koski	vaski				savi
					talvi

Poikkeus: lumi — lunta, liemi — lientä

Kaksivartaloisia

-hi	-li	-ni	-ri	-si
jouhi	hiili	juoni	hiiri	hirsi
lohi	huuli	niini	juuri	kaksi
riihi	kieli	pieni	kaari	kansi
ruuhi	mieli	sieni	kuori	kuusi
tuohi	nuoli	suoni	meri	kynsi
vuohi	puoli	tyyni	nuori	käsi
	suoli	uni	saari	lapsi
	syli		suuri	länsi
	tuli		veri	mesi
	tuuli		vuori	orsi

2. i-loppuisia i-vartaloisia nomineja
(vain yksivartaloisia, tavallisesti lainasanoja)

-ji	-li	-mi	-ri	-ti	-vi
laji	kaali	kumi	kari	uhri	koti
	keli	käämi	kori	vaari	kuisti
-ki	pelii	puomi	kuri	viiri	lesti
laki (lait)	sali		leiri	väri	luhti
renki	tali	-ni	lieri		luoti
rinki	tuoli	kani	pari	-si	mahti
tiski		peni	piiri	keksi	neiti
		ryyni	tori	lasi	äiti
		torni		pitsi	
		viini		vitsi	

Jos i-n edellä on geminaatta, sana on i-vahtaloinen: lakki, mökki, pilli, velli, nappi, koppi, kassi, pässi.

Nominien taivutus
Склонение имен

1.	poika		jalka	
Nom.	poika	pojat	jalka	jalat
Part.	poikaa	poikia	jalkaa	jalkoja
Gen.	pojan	poikien (poikain)	jalan	jalkojen
Akk. 1.	pojan	pojat	jalan	jalat
2.	poika	—	jalka	—
Iness.	pojassa	pojissa	jalassa	jaloissa
Elat.	pojasta	pojista	jalasta	jaloista
Illat.	poikaan	poikiin	jalkaan	jalkoihin
Adess.	pojalla	pojilla	jalalla	jaloilla
Ablat.	pojalta	pojilta	jalalta	jaloilta
Allat.	pojalle	pojille	jalalle	jaloille
Ess.	poikana	poikina	jalkana	jalkoina
Transl.	pojaksi	pojiksi	jalaksi	jaloiksi

2.	lehti		koti	
Nom.	lehti	lehdet	koti	kodit
Part.	lehteä	lehtiä	kotia	koteja
Gen.	lehden	lehtien	kodin	kotien
Akk. 1.	lehden	lehdet	kodin	kodit
2.	lehti	—	koti	—
Iness.	lehdessä	lehdissä	kodissa	kodeissa
Elat.	ledestä	lehdistä	kodista	kodeista
Illat.	lehteen	lehtiin	kotiin	koteihin
Adess.	lehdellä	lehdillä	kodilla	kodeilla
Ablat.	lehdeltä	lehdiltä	kodilta	kodeilta
Allat.	lehdelle	lehdille	kodille	kodeille
Ess.	lehtenä	lehtinä	kotina	koteina
Transl.	lehdeksi	lehdiksi	kodiksi	kodeiksi

3.	kokous		koe	
Nom.	kokous	kokoukset	koe	kokeet
Part.	kokousta	kokouksia	koetta	kokeita
Iness.	kokouksessa	kokouksissa	kokeessa	kokeissa
Elat.	kokouksesta	kokouksista	kokeesta	kokeista
Illat.	kokoukseen	kokouksiin	kokeeseen	kokeisiin
Adess.	kokouksella	kokouksilla	kokeella	kokeilla
Ablat.	kokoukselta	kokouksilta	kokeelta	kokeilta
Allat.	kokoukselle	kokouksille	kokeelle	kokeille
Ess.	kokouksena	kokouksina	kokeena	kokeina
Transl.	kokoukseksi	kokouksiksi	kokeeksi	kokeiksi

4.	puhdas käsi			
Nom.	puhdas käsi		puhtaat kädet	
Part.	puhdasta kättä		puhtaita käsiä	
Gen.	puhtaan käden		puhtaiden käsien (kätten)	
Akk. 1.	puhtaan käden		puhtaat kädet	
2.	puhdas käsi		—	
Iness.	puhtaassa kädessä		puhtaissa käsissä	
Elat.	puhtaasta kädestä		puhtaista käsistä	
Illat.	puhtaaseen käteen		puhtaisiin käsiin	
Adess.	puhtaalla kädellä		puhtailla käsillä	
Ablat.	puhtaalta kädeltä		puhtailta käsiltä	
Allat.	puhtaalle kädelle		puhtaille käsille	
Ess.	puhtaana kätenä		puhtaina käsinä	
Transl.	puhtaaksi kädeksi		puhtaiksi käsiksi	

Indefiniittipronominit
Неопределенные местоимения

	YKSIKKÖ	MONIKKO
Nom.	joku	jotkut
Gen.	jonkun	joidenkuiden
Part.	jotakuta	joitakuuta
Iness.	jossakussa	joissakuissa
Elat.	jostakusta	joistakuista
Illat.	johonkuhun	joihinkuihin
Adess.	jollakulla	joillakuilla
Ablat.	joltakulta	joiltakuilta
Allat.	jollekulle	joillekuille
Ess.	jonakuna	joinakuina
Transl.	joksikuksi	joiksikuiksi

Nom.	jokin	jotkin
Gen.	jonkin	joidenkin
Part.	jotakin (jotain)	joitakin (joitain)
Iness.	jossakin (jossain)	joissakin (joissain)
Elat.	jostakin (jostain)	joistakin (joistain)
Illat.	johonkin	joihinkin
Adess.	jollakin (jollain)	joillakin (joillain)
Ablat.	joltakin (joltain)	joiltakin (joiltain)
Allat.	jollekin	joillekin
Ess.	jonakin (jonain)	joinakin (joinain)
Transl.	joksikin	joiksikin

Nom.	(ei) kukaan	(ei) mikään
Gen.	(ei) kenenkään	(ei) minkään
Part.	(ei) ketään	(ei) mitään
Iness.	(ei) kenessäkään	(ei) missään
Elat.	(ei) kenestäkään	(ei) mistään
Illat.	(ei) keneenkään (kehenkään)	(ei) mihinkään
Adess.	(ei) kenelläkään (kelläkään)	(ei) millään
Ablat.	(ei) keneltäkään (keltään)	(ei) miltään
Allat.	(ei) kenellekään (kellekään)	(ei) millekään
Ess.		(ei) minään
Transl.		(ei) miksikään

monikko — (eivät) mitkään; muut muodot yksikkömuotojen kaltaisia

From *candis* with Love.

Nom.	jompikumpi
Gen.	jommankumman
Part.	jompaakumpaa
Iness.	jommassakummassa
Elat.	jommastakummasta
Illat.	jompaankumpaan
Adess.	jommallakummalla
Ablat.	jommaltakummalta
Allat.	jommallekummalle
Ess.	jompanakumpana
Transl.	jommaksikummaksiksi

kumpikin
kummankin
kumpaakin
kummassakin
kummastakin
kumpaankin
kummallakin
kummaltakin
kummallekin
kumpanakin
kummaksikin

Verbien taivutus
Спряжение глаголов

Yksivartaloiset verbit

FINIITTIMUODOT

Indikatiivi
Preesens

Myöntömuodot

puhua

Aktiivi

yks.	1 puhun
	2 puhut
	3 puhuu
mon.	1 puhumme
	2 puhutte
	3 puhuvat
Passiivi	puhutaan

Kieltömuodot

en puhu
et puhu
ei puhu
emme puhu
ette puhu
eivät puhu
ei puhuta

Imperfekti

Aktiivi

yks.	1 puhuin
	2 puhuit
	3 puhui
mon.	1 puhuimme
	2 puhuitte
	3 puhuivat
Passiivi	puhuttiin

en puhunut
et puhunut
ei puhunut
emme puhuneet
ette puhuneet
eivät puhuneet
ei puhuttu

Perfekti

Aktiivi

yks.	1 olen puhunut
	2 olet puhunut
	3 on puhunut
mon.	1 olemme puhuneet
	2 olette puhuneet
	3 ovat puhuneet
Passiivi	on puhuttu

en ole puhunut
et ole puhunut
ei ole puhunut
emme ole puhuneet
ette ole puhuneet
eivät ole puhuneet
ei ole puhuttu

Pluskvamperfekti

Aktiivi

yks.	1 olin puhunut
	2 olit puhunut
	3 oli puhunut
mon.	1 olimme puhuneet
	2 olitte puhuneet
	3 olivat puhuneet
Passiivi	oli puhuttu

en ollut puhunut
et ollut puhunut
ei ollut puhunut
emme olleet puhuneet
ette olleet puhuneet
eivät olleet puhuneet
ei ollut puhuttu

Konditionaali
Preesens

Aktiivi

yks.	1 puhuisin
	2 puhuisit
	3 puhuisi
mon.	1 puhuisimme
	2 puhuisitte
	3 puhuisivat
Passiivi	puhuttaisiin

en puhuisi
et puhuisi
ei puhuisi
emme puhuisi
ette puhuisi
eivät puhuisi
ei puhuttaisi

Perfekti

Aktiivi

yks.	1 olisin puhunut
	2 olisit puhunut
	3 olisi puhunut
mon.	1 olisimme puhuneet
	2 olisitte puhuneet
	3 olisivat puhuneet
Passiivi	olisi puhuttu

en olisi puhunut
et olisi puhunut
ei olisi puhunut
emme olisi puhuneet
ette olisi puhuneet
eivät olisi puhuneet
ei olisi puhuttu

From *candis* with Love7..

Imperatiivi
Preesens

Aktiivi

yks. 2 puhu
3 puhukoon
mon. 1 puhukaamme
2 puhukaa
3 puhukoot
Passiivi puhuttakoon

älä puhu
älkөөn puhuko
älkөөmme puhuko
älkөө puhuko
älkөөt puhuko
älkөөn puhuttako

Potentiaali
Preesens

Aktiivi

yks. 1 puhunen
2 puhunet
3 puhunee
mon. 1 puhunemme
2 puhunette
3 puhunevat

en puhune
et puhune
ei puhune
emme puhune
ette puhune
eivät puhune

Perfekti

Aktiivi

yks. 1 lienen puhunut
2 lienet puhunut
3 lienee puhunut
mon. 1 lienemme puhuneet
2 lienette puhuneet
3 lienevät puhuneet
Passiivi lienee puhuttu

en liene puhunut
et liene puhunut
ei liene puhunut
emme liene puhuneet
ette liene puhuneet
eivät liene puhuneet
ei liene puhuttu

INFINITIIVIT

I Inf. puhua
puhuakseni
II Inf. puhuessa
puhuen
III Inf. puhumaan
puhumassa
puhumasta
puhumalla
puhumatta

PARTISIIPIT

Part. I akt. puhuva
pass. puhuttava
Part. II akt. puhunut
pass. puhuttu

FINIITTIMUODOT

Myöntömuodot

levätä

Aktiivi

yks. 1 lepään
2 lepää
3 lepää
mon. 1 lepäämme
2 lepäätte
3 lepäävät
Passiivi levätään

Indikatiivi
Preesens

Kielto­muodot

en lepää
et lepää
ei lepää
emme lepää
ette lepää
eivät lepää
ei levätä

Aktiivi

yks. 1 lepäsin
2 lepäsit
3 lepäsi
mon. 1 lepäsimme
2 lepäsitte
3 lepäsivät
Passiivi levättiin

Imperfekti

en levännyt
et levännyt
ei levännyt
emme levänneet
ette levänneet
eivät levänneet
ei levätty

Aktiivi

yks. 1 olen levännyt
2 olet levännyt
3 on levännyt
mon. 1 olemme levänneet
2 olette levänneet
2 ovat levänneet
Passiivi on levätty

Perfekti

en ole levännyt
et ole levännyt
ei ole levännyt
emme ole levänneet
ette ole levänneet
eivät ole levänneet
ei ole levätty

Pluskvamperfekti

Aktiivi

yks.	1 olin levännyt 2 olit levännyt 3 oli levännyt	en ollut levännyt et ollut levännyt ei ollut levännyt
mon.	1 olimme levänneet 2 olitte levänneet 3 olivat levänneet	emme olleet levänneet ette olleet levänneet eivät olleet levänneet
Passiivi	oli levätty	ei ollut levätty

Konditionaali
Preesens

Aktiivi

yks.	1 lepäisin 2 lepäisit 3 lepäisi	en lepäisi et lepäisi ei lepäisi
mon.	1 lepäisimme 2 lepäisitte 3 lepäisivät	emme lepäisi ette lepäisi eivät lepäisi
Passiivi	levättäisiin	ei levättäisi

Perfekti

Aktiivi

yks.	1 olisin levännyt 2 olisit levännyt 3 olisi levännyt	en olisi levännyt et olisi levännyt ei olisi levännyt
mon.	1 olisimme levänneet 2 olisitte levänneet 3 olisivat levänneet	emme olisi levänneet ette olisi levänneet eivät olisi levänneet
Passiivi	olisi levätty	ei olisi levätty

Imperatiivi
Preesens

Aktiivi

yks.	2 lepää 3 levätköön	älä lepää älkөөn levätkö
mon.	1 levätkäämme 2 levätkää 3 levätköön	älkäämme levätkö älkää levätkö älkөөt levätkö
Passiivi	levättäkөөn	älkөөn levättäkөө

300

Potentialiaali
Preesens

Aktiivi

yks.	1 levännen 2 levännet 3 levännee	en levänne et levänne ei levänne
mon.	1 levänнемme 2 levännette 3 levännevät	emme levänne ette levänne eivät levänne
Passiivi	levättäneen	ei levättäne

Perfekti

Aktiivi

yks.	1 lienen levännyt 2 lienet levännyt 3 lienee levännyt	en liene levännyt et liene levännyt ei liene levännyt
mon.	1 lienemme levänneet 2 lienette levänneet 3 lienevät levänneet	emme liene levänneet ette liene levänneet eivät liene levänneet
Passiivi	lienee levätty	ei liene levätty

INFINITIIVIT

I Inf.	levätä levätäkseni
II Inf.	levätessä leväten
III Inf.	lepäämään lepäämässä lepäämästä lepäämällä lepäämättä

PARTISIIPIT

Part. I akt.	lepäävä
pass.	levättävä
Part. II akt.	levännyt
pass.	levätty

From *candis* with Love 300

Pluskvamperfekti

Aktiivi

yks.	1 olin levännyt 2 olit levännyt 3 oli levännyt	en ollut levännyt et ollut levännyt ei ollut levännyt
mon.	1 olimme levänneet 2 olitte levänneet 3 olivat levänneet	emme olleet levänneet ette olleet levänneet eivät olleet levänneet

Passiivi oli levätty

Konditionaali
Preesens

Aktiivi

yks.	1 lepäisin 2 lepäisit 3 lepäisi	en lepäisi et lepäisi ei lepäisi
mon.	1 lepäisimme 2 lepäisitte 3 lepäisivät	emme lepäisi ette lepäisi eivät lepäisi

Passiivi levättäisiin

Perfekti

Aktiivi

yks.	1 olisin levännyt 2 olisit levännyt 3 olisi levännyt	en olisi levännyt et olisi levännyt ei olisi levännyt
mon.	1 olisimme levänneet 2 olisitte levänneet 3 olisivat levänneet	emme olisi levänneet ette olisi levänneet eivät olisi levänneet

Passiivi olisi levätty

Imperatiivi
Preesens

Aktiivi

yks.	2 lepää 3 levätköön	älä lepää älkөөn levätkө
mon.	1 levätkäämme 2 levätkää 3 levätkөөn	älkäämme levätkө älkää levätkө älkөөt levätkө

Passiivi levättäkөөn

300

Potentiaali
Preesens

Aktiivi

yks.	1 leväinen 2 levännet 3 levännee	en levänee et levännee ei levännee
mon.	1 levänнемme 2 levännette 3 levännevät	emme levännee ette levännee eivät levännee

Passiivi levättäneen

Perfekti

Aktiivi

yks.	1 lienen levännyt 2 lienet levännyt 3 lienee levännyt	en liene levännyt et liene levännyt ei liene levännyt
mon.	1 lienemme levänneet 2 lienette levänneet 3 lienevät levänneet	emme liene levänneet ette liene levänneet eivät liene levänneet

Passiivi lienee levätty

INFINITIIVIT

I Inf.	levätä levätäkseni
II Inf.	levätessä leväten
III Inf.	lepäämään lepäämässä lepäämästä lepäämällä lepäämättä

PARTISIIPIT

Part. I akt.	lepäävä
pass.	levättävä
Part. II akt.	levännyt
pass.	levätty

From *candis* with Love!!!

HAKEMISTO

- abessiivi 31, 32
 ablatiivi 3, 10
 adessiivi 1, 3, 5, 32
 adessiivin käyttöä 6
 adjektiiviattribuuttina partisiippi 33, 40
 adverbeja 2, 15
 agenttipartisiippi 32, 40
 ajanilmauksia 6, 15, 28
 akkusatiivi 8
 akkusatiivi- ja partitiiviobjekti 9
 akkusatiiviobjekti 8, 9
 aktiivin kielteinen imperfekti 14
 aktiivin konditionaali 11
 aktiivin konditionaalin perfekti 28
 aktiivin partisiipit 35
 aktiivin perfekti 23
 aktiivin pluskvamperfekti 24
 aktiivin positiivinen imperfekti 13
 allatiivi 3, 8
 as/äs-loppuiset nominit 7
 astevaihtelu 5, 7, 29
 demonstratiivipronominit 4, 16
 ei kukaan 31
 eikä 2
 eksistentiaalilause, positiivinen 5,
 negatiivinen 7
 elatiivi, III infinitiivi 12
 elatiivi 3, 12
 e-loppuiset nominit 4, 9
 ensimmäisen infinitiivin pitempi muoto 34
 essiivi 15
 että-lauseen vastike 36, 40
 frekventatiiviverbit 41
 geneerinen lause 4, 30
 genetiivi, monikko 22
 genetiivi + postpositio 7
 genetiivi 7, 22
 genetiivi, persoonapronominit 9
 han/hän 1, 11
 i-loppuiset nominit 4
 illatiivi, III infinitiivi 12
 illatiivi 3, 12
 ilmansuunnat 20
 imperatiivi 17, 39
 imperfekti 13, 14, 19
 imperfekti, aktiivi 13, 14
 imperfekti, passiivi 19
 indefiniittipronomini ei kukaan 31
 indefiniittipronominit joku, jokin 29
 inessiivi 1, 3, 12, 37
 inessiivi, III infinitiivi 12
 infinitiivi 2, 12, 34, 37, 38
 instruktiivi 31, 38
 is-loppuiset nominit 7
 jaollinen 29
 jaoton 29
 joka 29
 joka-lauseen vastike 40
 jokapäiväisiä sanontoja 43
 jokin 29
 joku 29
 jotta-lauseen vastike 40
 juhlien nimet 31
 järjestyslukujen taivutus 28
 järjestysluvat 13, 15
 kaan/kään 14
 kausatiiviverbit 41
 kellonajat 6
 kertova lauseenvastike 36
 kielteinen imperfekti, aktiivi 14
 kielteinen kysymys 2
 kielteinen verbi 2
 kin 1
 kohtelias kysymys 11
 kolmas infinitiivi, abessiivi 32
 kolmas infinitiivi, adessiivi 32
 kolmas infinitiivi, elatiivi 12
 kolmas infinitiivi, illatiivi 12
 kolmas infinitiivi, inessiivi 12
 komitatiivi 31
 komparatiivi 25
 konditionaali 11, 28
 kontinuatiiviverbit 41
 kulkuväline 6
 kun-lauseen vastike 37, 40
 kuukaudet 5
 kysymysliite 1
 kysymyspronomini kuka, taivutus 22
 kysymyspronomini mikä, taivutus 16
 kä 2
 lauseenvastike 36, 37, 40
 lta/ltä jäi tekemättä -rakenne 32
 lukusanat 3, 6, 8
 läänit 20
 maakunnat 2
 mies 7
 mikä, kysymyspronomini 4, 16
 mikä, relatiivipronomini 29
 mittailmauksia 28
 monikko 16
 monikon genetiivi 22
 monikon nominatiivi 4
 monikon partitiivi 21
 monikon imperatiivi 17
 negatiivinen imperfekti 14
 nen-loppuiset nominit 4
 nesessiivilause 9, 30
 nominatiivi 1, 4
 nominien monikko 16
 numeroilmauksia 28
 nut/nyt-loppuiset nominit 31
 objekti 8, 9
 omistusliite postposition kanssa 11
 omistusliitteet 10
 omistusstruktuuri, positiivinen 5,
 negatiivinen 7
 os/ös-loppuiset nominit 7
 pa/pä 17
 paikannimien taivutus, -inen 24
 paikansijat 3
 pakon ilmaiseminen 9
 partisiippi 19, 32, 33, 34, 35, 40
 partitiivi 6
 partitiivi kysymyksissä 25
 partitiivi, monikko 21
 partitiivi, persoonapronominit 9
 partitiiviobjekti 9
 pas/päs 17
 passiivilause 30
 passiivin imperfekti 19
 passiivin konditionaali 28
 passiivin konditionaalin preesens 28
 passiivin konditionaalin perfekti 28
 passiivin partisiipit 33, 34
 passiivin partisiippi
 adjektiiviattribuuttina 33
 passiivin partisiippi predikatiivina 33
 passiivin partisiippi substantiivina 33
 passiivin perfekti 26
 passiivin pluskvamperfekti 27
 passiivin preesens 18
 passiivin preesensin muodostus 17
 perfekti, aktiivi 23
 perfekti, passiivi 26
 persoonapronomien adessiivi 5
 persoonapronomien akkusatiivi 8
 persoonapronomien genetiivi 9
 persoonapronominen partitiivi 9
 persoonapronominit I, 5, 8, 9
 persoonapäätteet 1
 peruslukujen taivutus 8
 pluskvamperfekti, aktiivi 24
 pluskvamperfekti, passiivi 27
 positiivinen imperfekti, aktiivi 13
 possessiivisuffiksit 10, 11
 postpositio 7, 11, 15
 postpositio + omistusliite 11
 potentiaali 38
 predikatiivi 29, 33
 predikatiivilauseen rakenne 29
 predikatiivina partisiippi 33
 puhekielen me-persoona 20
 rahojen nimet 9
 refleksiiviverbit 17, 41
 relatiivilause 29, 40
 relatiivipronominit (joka, mikä) 29
 resiprokkipronomini 23
 saada tehdyksi -rakenne 28
 sanajärjestys kysymyslauseessa 1
 si-loppuiset nominit 6, 16
 sijapäätteet 1
 sisäpaikansijat 3, 8
 subjektiton lause 29, 30
 substantiivina partisiippi 33

superlatiivi 25
sää 20, 30
teetoverbit 41
temporaalinen lauseenvastike 37
toisen infinitiivin inessiivi 37, 40
toisen infinitiivin instruktiivi 38
translatiivi 15
ulkopaikansijat 3
us/ys (:ude) -loppuiset nominit 9
us/ys (:ukse) -loppuiset nominit 7
vaan-konjunktio 9

vartalo 1
verbijohdoksia 41
verbityypit 2, 7, 29
viikonpäivät 3
vokaalisointu 3
vuodenajat 6
vuorokauden ajat 4
yksikön imperatiivi 17
yksipersonaisia ilmauksia 29, 30
yleistävä lause 4, 30

SANASTO

A

aakkoset алфавит
aalto волна
aamiainen завтрак
aamu утро
aamutakki утренний халат
aamutossut тапки
aapinen букварь
Aasia Азия
aatto канун
ahkera прилежный, усердный
ahkerasti прилежно
aihe тема
aiheuttaa вызывать, причинять
aika 1. время; **on aika** пора 2. до-
вольно; **aika hyvin** довольно хо-
рошо; **aika vähän** довольно ма-
ло; **mihin aikaan?** в какое время?
aikaisemmin раньше
aikaisin рано
aikakausi эпоха
aikakauskirja журнал
aikataulu расписание
aikoa (aion) намереваться
aikuinen взрослый
aina всегда
aine вещество
aineisto материал
ainekirjoitus сочинение
ainoa единственный
aisti чувство, чутье
aita забор, ограда
aivan совсем, совершенно
aivastuttaa: minua а. мне хочется
чихать

ajaa ехать
ajaa partaa бриться
ajanjakso период (времени)
ajatella думать
ajatus мысль, идея
ajella ездить, кататься
ajoissa вовремя
ajoittain временами
ala область, отрасль
alas вниз
albumi альбом
alentaa снижать
aleta понижаться, снижаться
alin (alimmat) нижний
alituinen постоянный
alkeiskoulu начальная школа
alku начало
alkupala закуска
allekirjoittaa подписать
aloittaa начинать
altis восприимчивый, склонный к
чему-либо
alue территория; область, район
alun perin с самого начала
alustaa замесить
ambulanssi машина скорой помощи
ammatti профессия
ampua (ammun) стрелять
anonus заявление
ansiosta благодаря чему-либо
antaa давать
anteeksi извините
antiikkikauppa антикварный мага-
зин
antikvariaatti букинистический
магазин

From *candis* with Love...³⁰⁵

apila клевер
apulainen помощник
apuraha денежное пособие
arki (arjen) будни
arkkitehti архитектор
artikkeli статья
arvata догадываться
arvella полагать
arvo ценность
arvokas ценный
arvosana оценка, отметка
ase 1. оружие 2. инструменты
asema 1. вокзал, станция 2. поло-
 жение
asento положение, состояние
asertiinta разоружение
asettaa поставить
asetus постановление, указ
asetusluonnos проект постановле-
 ния
asia дело
asiakas клиент
asiakirja документ
asiantuntija специалист
askel шаг
aste градус
asti до
astiat посуда
astua ступать, шагать
asua жить
asukas жилец
asunto квартира
asuntola общежитие; **opiskelija-**
asuntola студенческое общежи-
 тие
asutus поселок
ateria еда, прием пищи
aueta открываться, раскрываться
auki открыто
aukio площадь
aula вестибюль, фойе
auringonnousu восход (солнца)
aurinko солнце
aurinkoinen солнечный
autioma пустыня
auto автомобиль

auttaa помогать
avain (avaimet) ключ
avata открывать
avautua открываться
avioero развод
avoim открытый
avustaa оказывать помощь

B

baari бар
baletti балет
banaani банан
baskeri берет
betonisilta бетонный мост
bussi автобус
bussikortti проездной билет (на ав-
 тобус)
bussipysäkki автобусная остано-
 вка

D

dosentti доцент
duuri мажор; **A-duuri** ля мажор;
D-duuri ре мажор

E

edelleen по-прежнему
edellinen предыдущий; прошлый
edellä впереди; **kello on edellä** часы
 спешат
edes даже (при отрицании)
edessä впереди, перед (чем-либо)
edetä 1. двигаться вперед, продви-
 гаться 2. отдаляться
eduskunta парламент
edustaa представлять
edustaja представитель, депутат
edustajakokous съезд
Eesti Эстония
eesti эстонский язык
eestiläinen эстонец, эстонка
ehdokas кандидат, претендент
ehdottaa предлагать
ehdotus предложение

ehjä целый
ehkä может быть, возможно
ehdiä успевать
ei (en, et, emme, ette, eivät) не
eilinen вчерашний
ekaluokkalainen первоклассник
eksyttää 1. сбиваться с пути 2. вве-
 сти в заблуждение
elanto средство существования,
 пропитание
ele жест, телодвижение
elintarvikkeet продовольственные
 товары
elinvoima жизненная сила
ellei если не
elokuva (кино)фильм; mennä eloku-
viin пойти в кино
eläin (eläimet) животное
eläintieteellinen зоологический
eläke пенсия; **olla eläkkeellä** быть
 на пенсии
elämys впечатление, переживание,
 событие
elämä жизнь
elämäkerta биография
elämäniloinen жизнерадостный
elää жить
empiä сомневаться
enemmän больше, более
englanti английский язык
enimmäkseen большей частью
eniten больше всего
ennen прежде, раньше
ennen kuin прежде чем
ennustaa предсказывать, проро-
 чить
ennätys рекорд
ensi 1. первый 2. будущий, следу-
 ющий
ensilumi первый снег
ensimmäinen первый
ensin сначала
ensinnäkin во-первых, сперва
entinen прежний
entistää реставрировать
entä a; entä sinä? а ты?

enää уже, еще
epäillä сомневаться, подозревать
epäitsekkäs бескорыстный
epäkohtelias невжливый
epävarma неусверенный
erehdys ошибка
Eremitaasi Эрмитаж
eri разный, различный, отдель-
 ный
erikoinen особенный
erikseen отдельно, порознь
erilainen разный
erille(en) отдельно, врозь
erittäin особенно
erityisesti особенно
erkaantua расставаться
ero различие
erota расходиться, разводиться
erottaa отделять; различать
erämaa глушь
eräs (erään) один, некто, некий,
 некоторый; **eräänä päivänä** од-
 нажды
esiintyä выступать
esikoinen первенец
esimerkiksi например
esine предмет
esineistö предметы, вещи, матери-
 ал
esite рекламный проспект
esitellä представлять, знакомить
esitelmä доклад, лекция
esittää показывать, представлять
esityslista повестка дня
essee очерк, эссе
estää препятствовать
eteen перед, к, вперед
eteenpäin вперед
eteinen прихожая
etelä юг
etevä способный
etsiä искать
etukäteen заранее
etunimi имя
eväs (evään) провизия (в дорогу)

F

farmarit (farkut) джинсы
flunssa грипп
fresko фреска

G

galleria галерея
geenit гены
graafikko художник-график

H

haalea прохладный
haapa (haavan) осина
haastatella беседовать, разговари-
 вать; интервьюировать
haaste вызов
haaveilla мечтать
hahmo образ, фигура
hailakansininen блёкло-синий
haista пахнуть
haistaa нюхать
haitata быть помехой
haitta помеха, вред
hajamielinen рассеянный
hajota 1. разваливаться, разру-
 шаться 2. рассеиваться
hajuvesi духи
hakata (hakkaan) рубить
hakea (haen) сходить и принести
 (привести)
halaila обниматься
halaus обнимание, объятие
halla (ночные) заморозки
hallinto управление
hallitus правительство
halpa (halvat) дешёвый
halu желание, охота
haluta хотеть, желать
hame юбка
hammas (hampaat) зуб
hammasharja зубная щётка
hammaslääkäri зубной врач
hammastahna зубная паста

hankala трудный, неудобный
hanke замысел, затея
hanki (hangen) толстый снежный
 покров, снега; сугроб 2. наст;
hanki kantaa наст держит
hankkia добывать, доставать
harjoitella упражняться, трениро-
 ваться, практиковаться
harjoittaa заниматься (какой-либо
 деятельностью)
harjoittelija практикант
harkita (harkitsen) обдумывать
harmaa серый
harmittaa: minua h. мне досадно
harrastaa заниматься чем-либо,
 увлекаться
harrastus увлечение
hartiat плечи
harvinainen редкий
harvinaisuus редкость
harvoin редко
hassu нелепый
hattu шляпа, шапка
hauska веселый, приятный; **hauska**
tutustua! приятно познако-
 миться
havaita замечать, обнаруживать,
 выявлять
havu хвоя
havumetsä хвойный лес
he они (о людях)
hedelmäsalatti фруктовый салат
hei 1. эй; **hei kuule!** эй, послушай
 2. привет! 3. **no hei sitten!** ну по-
 ка!
heiketä (heikkenee) ослабевать
heikko слабый
heilua качаться, колыхаться
heimo племя, род
heinäkuu июль
heisipuu калина
heleä яркий
helistä звенеть
helkkyä звучать
hellittelysana ласкательное слово
helmet бусы

helmi жемчужина
helmikuu февраль
helposti легко
helpottaa облегчать
helsinkiäinen житель города Хель-
 синки
helteinen знойный
heltä стать чувствительным
hengittää дышать
henki (hengen) 1. дух, душа 2. чело-
 век, персона
henkilö человек, личность
henkilökohtainen личный, персо-
 нальный
herkkä чувствительный, впечат-
 лительный, sentimentalный
herra господин
herättää будить
herätyskello будильник
herätä просыпаться
herätä henkiin воскресать
heti сейчас, сразу
hetki момент, мгновение
hetkinen минут(к)а, минуточка, се-
 кунда
hevonen лошадь; **kyytih.** почтовая
 лошадь
hevostanja конский каштан
hidas (hitaan) медленный, медли-
 тельный
hiha рукав
hihittää хихикать
hiihtää ходить на лыжах
hiiva дрожжи
hiljaa: тихо; **olla hiljaa** молчать
hiljainen тихий
hiljaisuus тишина
hilpeä веселый, радостный
hinta цена
hiota (hikoan) потеть
hirvi лось
hissi лифт
historia история
hitaasti медленно
hiukan немного, чуть
hiukset волосы

hiutale пушинка; **lumihuitale** сне-
 жинка
hohtaa сверкать
hoitaa заботиться о ком-либо,
 ухаживать за кем-либо
holvi свод здания, арка
horsma кипрей
hosua спешить, суетиться
hotelli гостиница
housut брюки, штаны
hovimestari метрдотель
huhtikuu апрель
huipputaso высший уровень
huivi косынка, шарф
hukkua 1. тонуть, утопать 2. зате-
 ряться
hukuttaa утопить
hullu глупый, дурацкий
hulmuta развеиваться
humiseva шумящий
hunaja мед
huolella тщательно, внимательно
huolestunut озабоченный
huolestuttaa заботить, беспокоить,
 тревожить
huoli забота
huolimatta несмотря на
huomata замечать
huomattava значительный, досто-
 примечательный
huomonta, hyvää huomonta с доб-
 рым утром! доброе утро!
huomio внимание
huone (huoneen) комната
huoneisto квартира
huonekalut мебель
huono плохой
huonosti плохо
hutilus халтурщик, путаник
huuhdella полоскать
huuli губа
huurre (huurteen) иней
huurteinen покрытый инеем
huvi забава, развлечение; **markki-
 nahavit** ярмарочные увеселе-
 ния

From *candis* with Love...³⁰⁹

huvila дача, вилла
hyilly полка
hylätä (hylkään) отклонять, отвергать
hyppätä (hyppään) прыгать
hyvin 1. хорошо 2. очень; **hyvin vähän** очень мало; **hyvin mielenkiintoinen** очень интересный
hyvä хороший; добрый; **hyvää huomenta** доброе утро! **hyvää päivää** добрый день! **hyvää iltaa** добрый вечер! **hyvää yötä** спокойной ночи!
hyväksyä одобрять, принимать
hyvästi прощайте!
hyödyllinen полезный
hyökätä jonkun kimppuun напасть на кого-нибудь
hyöty польза, выгода
häiritä (häiriten) мешать, быть помехой
hälistä шуметь (о группе людей, детей)
hälytys тревога
häminki суматоха, неразбериха
hämmästyä удивляться, поражаться
hämähäkki паук
hämärtää смеркаться, темнеть
hämärä сумрачный, сумерки
hän он, она (о человеке)
härkä бык
hävittää уничтожать, разрушать
hävitä 1. (по)теряться, пропадать, исчезать 2. проигрывать
häät свадьба

I

ihan совсем, совершенно
ihana прекрасный
ihastua обрадоваться
ihminen человек
Iisakin kirkko Исаакиевский собор

ikkuna окно
ikoni икона
ikuinen вечный
ikä возраст; **Minkä ikäinen hän on?** Сколько ему лет? Какого он возраста?
ikävä скучный, скучно; **ikävä kyllä** жаль
ikävöidä скучать, тосковать
illallinen ужин
illanvietto вечеринка
ilma воздух
ilmaiseksi бесплатно
ilmaista выражать
ilmapallo воздушный шар
ilmavirtaus поток воздуха, ветер
ilmeinen явный, очевидный
ilmestyä появляться
ilmio явление
ilmoittaa объявить
ilmoittautua записаться
ilmoitustaulu доска объявлений
iloinen веселый, радостный
ilonpito веселье, увеселение
ilta вечер; **illalla** вечером; **iltaisin** по вечерам; **(hyvää) iltaa** добрый вечер!
iltapäivä вторая половина дня
imeä всасывать, впитывать
imuroida пылесосить
innostua увлекаться, воодушевляться
insinööri инженер
into воодушевление
irrota отходить, отделяться
iso большой
isovelji старший брат
istua сидеть
istunto сессия
isä отец
isäntä хозяин
itkeä плакать
itku kurkussa со слезами в горле
itse сам, сама
itsenäinen самостоятельный
itä восток

J

ja и
jaksaa мочь, быть в силах
jakso период
jalan пешком
jalka (jalat) нога
jalkapallo футбол, футбольный мяч
jalkapallo-ottelu футбольный матч
jalkineet обувь
janottaa: minua j. мне хочется пить
Janssonin kiusaus рыбная запеканка
Japani Япония
japani японский язык
jatkaa продолжать
jatko продолжение; **hyvää jatkoa!** счастливого продолжения!
jatkaa продолжаться
jatkuvasti постоянно
jauhaa молоть, размалывать
jo уже
jogurtti йогурт
johdinauto троллейбус
johdos производное слово
johtaa вести, руководить
johtaja руководитель
johtava руководящий
johtokunta дирекция, правление
johtua происходить
joka 1. каждый 2. который
jokainen каждый
jokapäiväinen повседневный
jokin кто-то, что-то, кто-нибудь, что-нибудь
joku 1. кто-то, кто-нибудь 2. какой-то, какой-либо 3. несколько
jonottaa стоять в очереди
jos если
joskus иногда
jossakin где-то, где-либо
jotakin (jotain) см. **jokin**
joten так что
jotenkin как-нибудь; **Voinko jotenkin auttaa?** Могу ли я чем-нибудь помочь?

joukko группа
joukkue команда
joulu Рождество
joulukuu декабрь
joulunalusaika пред рождественское время
joutaa: ei jouda некогда
joutua 1. попадать, оказываться; приходится: **joudun lähtemään** мне придется уехать
juhannus Иванов день
juhla праздник
juhlasali актовый зал
julistaa провозглашать, объявлять
julkaista издавать, публиковать
julkinen общественный
jumala бог
juna поезд
juoda пить
juoksuttaa заставлять бегать
juolahtaa mieleen приходить на ум
juontaa вести (радио или телепередачи)
juoruta сплетничать, судачить
juosta бежать
jutella беседовать
juuri только что, как раз
jurkkä крутой
jäljessä сзади, следом; **kello on jäljessä** часы отстают
jälkeen после
jälkiruoka десерт
jänis заяц
jännittynyt скованный
järjestää организовывать
järvi озеро
jätevesi сточная вода
jättiläis- гигантский
jäädättää замораживать
jäädä оставаться
jäähyväiset прощание
jääkaappi холодильник
jääkiekko хоккей
jäätelö мороженое
jäättyä замерзнуть, покрываться льдом

From *candis* with Love...³¹¹

kaakko юго-восток
kaappi шкаф
kaataa (kaadan) валить, наливаться
kaatua повалиться, упасть
kadottaa терять
kadunkulma угол улицы
kahvi кофе
kai вероятно, наверно
kaiketi наверно, пожалуй
kaikki все, всё
kaivaa копать
kaivata (kaivaa) желать, стремиться
kaiverrus гравировка
kakku торт, кекс
kaksoiset близнецы
kalaruoka рыбное блюдо
kalastaa ловить рыбу
kalenteri календарь
kalista стучать, лязгать; **hampaat kalisevat** зубы стучат
kallio скала
kallis (kalliit) дорогой
kalsea шершавый, грубый, жёсткий
kalustaa обставлять мебелью
kamala ужасный, страшный
kamera фотоаппарат
kammata (kampan) причёсывать
kana курица
kanava канал
kangas ткань
kangasvuokko прострел весенний (растение)
kankea жёсткий, негибкий
kannattaa 1. поддерживать 2. (3 pers.) стоит (что-либо сделать)
kansainvälinen международный
kansallismuseo национальный музей
kansallisuus национальность
kansanlaulu народная песня
kansanperinne устное народное творчество

kansanrunous фольклор, устное народно-поэтическое творчество
kansatieteellinen этнографический
kansi (kannet) крышка
kanslia канцелярия
kanssa: jonkun kanssa с кем-либо; **hänen kanssaan** с ним
kantaa (kannan) носить
karata (karkaan) убежать
karhu медведь
Karjala Карелия
karjalainen карел(ка)
karjanhoito животноводство
kartta карта
karttua возрастать, прибавляться, накапливаться
kassettinauhuri кассетный магнитофон
kassi сумка, авоська
kaste роса
kastella поливать, мочить
kasvatus воспитание
kasvikset овощи
kasvillisuus растительность
kasvitiede ботаника
kasvitieteellinen ботанический
katedraali кафедральный собор
kateissa: olla k. пропасть
katkelma отрывок
katsaus (katsauksen) обзор
katse взгляд
katselija зритель
katsoa смотреть
kattopelti кровельное железо
katu улица; **kadun varrella** вдоль улицы
kaupan долго
kauas далеко
kauhea ужасный
kaukana далеко
kaula шея
kaulaliina шарф
kauneus красота
kauniisti красиво
kaunis (kauniit) красивый

kaunistella приукрашивать
kaunokirjallisuus художественная литература
kauppa магазин
kauppahalli торговый зал
kauppaoppilaitos коммерческое учебное заведение
kauppatori рынок, рыночная площадь
kauppavaihto торговый оборот
kaupunki город
kaura овёс
kausi (kauden, kautta) сезон, период
kautta через; по
kehittyä развиваться, становиться, вырастать
kehittää развивать
kehotus предложение, совет, призыв
keinu качели
keittiö кухня
keitto суп
keittää варить
keksintö изобретение
keksiä придумывать, изобретать
keli состояние дорог; **hankikeli** крепкий наст
kelkka санки
kello часы; **seinäkello** настенные часы, **käkikello** часы с кукушкой, **herätyskello** будильник, **rannekello** наручные часы, **taskukello** карманные часы, **matkaherätyskello** дорожный будильник
keltainen жёлтый
kemia химия
kenkä (kengät) обувь
kenkäkauppa обувной магазин
keritä (kerkiän) успевать
kerma сливки
kerran однажды, один раз
kerrata повторять
kerros этаж
kerrostalo многоэтажный дом
kerta раз

kertoa (kerron) рассказывать
keräillä собирать, коллекционировать
kerätä собирать
kerääjä собиратель
keskellä посредине, в центре
keskiaikainen средневековый
keskittyä сосредоточиваться
keskiviikko среда
keskussairaala центральная больница
keskustella разговаривать, беседовать
keskusteluharjoitukset упражнения по разговорной речи
kestävyys прочность, выносливость, стойкость
kestää 1. длиться, продолжаться 2. **ei kestä** не стоит
kesyttää приручать, укрощать
kesä лето
kesäkuu июнь
kesäloma летний отпуск, летние каникулы
kesämökki дача, летний домик
kesäyliopisto летний университет
kettu лиса
keuhkot лёгкие
kevät (kevään) весна
kiehtova пленительный, очаровательный
kiehua кипеть
kieli (kielet) язык
kielikerho кружок по изучению языка
kielioppi грамматика
kielistudio лингафонный кабинет
kielitausta языковой фон, языковая основа
kielitiede языкознание
kieltäytyä отказываться
kieltää запрещать, отрицать
kierrellä (kiertelen) посздить, разсзжать
kierros (kierroksen) оборот, круг, турне

kiertoajelu экскурсия (по городу)
kiertonäyttely передвижная выставка
kiertää обходить
kiharat кудри
kiiltää блестеть, лосниться, сверкать
kiinni: panna kiinni закрывать; on kiinni закрыт(о)
kiinnittää huomiota обращать внимание
kiinnostaa интересоваться
kiinnostua интересоваться
kiinteistö недвижимость
kiinteästi тесно; неподвижно
kiire спешка; minulla on kiire я спешу
kiiruhtaa спешить
kiitollisuus благодарность
kiittää благодарить
kiittää мчаться, нестись
kiivetä (kiipeän) взбираться
kikattaa хихикать
kilistä звенеть, звякать
kilpailla соревноваться
kilpailu соревнование
kiltti послушный
kimmeltää сверкать, блестеть
kinos сугроб
kipittää бежать легко и быстро
kipu боль
kiristyä крепчать (о морозе)
kirja книга
kirjailija писатель
kirjain буква
kirjakieli литературный язык
kirjallisuus литература
kirjapaino типография
kirjasto библиотека
kirje (kirjeet) письмо
kirjeenvaihto переписка
kirjekuori конверт
kirjoittaa писать
kirjoittautua записываться
kirjoitus статья, заметка
kirkas (kirkkaat) яркий

kirkko церковь
kirurgia хирургия
kirvellä пощипывать, жечь, саднить
kirves (kirveet) топор
kitara гитара
kiiva интересный, симпатичный; хорошо, ладно
koe (kokeet) испытание, экзамен; läpäistä kokeet выдержать экзамены
kohde объект
kohokohta кульминационный момент
kohota подниматься
kohottaa поднимать
kohta место; kipeä kohta больное место
kohtaan по отношению к кому-либо, чему-либо
kohtalainen умеренный
kohtelias вежливый
kohti по направлению к чему-либо
koillinen северо-восток
koivu берёза
kokeilla испытывать
kokemus опыт
kokenut опытный
kokki кок, повар
koko 1. весь, целый 2. размер
kokoelma коллекция, сборник
kokonaan совсем, совершенно
kokonaisuus целое, совокупность
kokoontua собираться
kokous собрание
kolea прохладный
kolikko монета
kolista стучать, греметь
kolmikko тройка
Konevitsa Коневец
konsertti концерт
koostua состоять
koota собирать
kopeekka копейка
koristaa украшать

koristeellinen декоративный, украшенный
koriste-esine украшение
korjata 1. исправлять 2. korjata pois убирать
korkea высокий
korkeakoulu высшее учебное заведение
korkeapaine повышенное давление
korkeus высота
korottaa поднимать, повышать
koru украшение
koruton (koruttoman) естественный, без прикрас
korvata возмещать
koska так как, потому что
koskaan: ei koskaan никогда
koskea трогать, касаться
koskettaa дотрагиваться до чего-нибудь, коснуться
kosketus 1. прикосновение, соприкосновение 2. контакт, общение
koski порог; водопад
kosteа сырой, влажный
kosteus сырость, влажность
koti дом (жильё, квартира)
kotiin домой
kotikaupunki родной город
kotimaa родина, родная земля
kotimainen отечественный
kotimuseo дом-музей
kotiseutumuseo краеведческий музей
kotitalo родной дом
kotoa из дому
kotoisin: olla kotoisin быть родом откуда-либо
kotona дома
koulu школа
koulunkäynti учёба в школе
koulutoveri школьный товарищ
kouluttaa обучать
kova 1. сильный 2. твёрдый
kovasti много, очень, сильно

Kremlin muuri Кремлёвская стена
kristinusko христианство
Kristus Христос
kuherruskuukausi медовый месяц
kuinka как; kuinka monta? сколько?
kuisti крыльцо
kuitenkaan всё же не
kuka (kenen, ketä) кто
kukaan: ei kukaan никто
kukka цветок
kukkaketo цветочная поляна
kukkaro кошелек
kukkua куковать
kukoistaa цвести, процветать
kuljettaa 1. водить, вести 2. везти, перевозить 3. носить, переносить
kuljettaja водитель
kulkea идти, ходить
kulkunen бубенчик
kulkuneuvo см. kulkuväline
kulkuväline средство передвижения
kulma угол
kulta 1. золото 2. милый, милая
kulttuurihahmo фигура (личность) в культурной жизни
kulttuurihenkilö деятель культуры
kulttuurikeskus культурный центр
kulua проходить (во времени)
kulut расходы, издержки
kuluttaa 1. изнашивать, потреблять 2. расходовать
kuluttua: vuoden kuluttua через год, viikon kuluttua через неделю
kulutustarpeet предметы потребления
kumi резинка; ластик
kumisaappaat резиновые сапоги
kummallinen удивительный
kumpareinen холмистый
kumpi который (из двух)
kumppani товарищ, приятель
kuningas (kuninkaan) король
kunnanvaltuusto муниципалитет
kunnes пока не
kunnia честь, слава
From *candis* with Love

kunnioittaa уважать
kunnolla как следует, хорошо
kunnossa: olla kunnossa быть в порядке
kunnostaa ремонтировать, быть в порядке
kunta община, коммуна
kuntosali физкультурный зал
kuntoutua достигать хорошей формы
kuolema смерть
kuoppa яма
kuoria очищать от кожуры
kuoro хор
kupoli купол
kuppi (kupit) чашка
kura слякоть, грязь
kuri дисциплина
kuristajakäärme удав
kurja жалкий
kurki журавль
kurkistaa заглянуть
kuten как
kutittaa щекотать
kutoa вязать, ткать
kutsut прием, званый вечер или обед
kuukausi месяц
kuulemma говорят, по слухам
kuulla слышать
kuulostaa звучать; **kuulostaa siltä kuin** похоже на то, что
kuulua 1. слышаться; **mitä kuuluu?** как дела? 2. относиться к чему-либо, принадлежать
kuuluisa известный
kuulutus объявление
kuuma горячий
kuume жар, повышенная температура
kuunnella слушать
kuva картина, иллюстрация; фото
kuvaila изображать, описывать
kuvanveistäjä скульптор
kuvata изображать
kuvaus описание

kuvittaa иллюстрировать
kyetä мочь, быть в состоянии, быть способным
kyky талант
kyljys отбивная котлета
kyllä да
kyllästytää надосаждать
 kylmä холодный
kylpeä (kylven) мыться, париться
kylpyhuone ванная комната
kylpylä курорт
kyltti вывеска
kylvää сеять
kylä деревня
kymppi десятка
kyynsi ноготь
kynttilä свеча
kyntää пахать
kyynä ручка, перо
kyrillinen kirjaimisto кириллица
kyseessä: k. oleva тот, о котором идет речь
kysellä расспрашивать
kysymys вопрос
kysyä спрашивать
kyvykäs способный
kyunelet silmissä со слезами на глазах
kuynärpää локоть
kädenojennus протягивание руки
käki кукушка
käkkärämäntä старая, высохшая сосна
käkättää стрекотать
kämmen ладонь
kännykkä = käsipuhelin сотовый телефон
kärsivällinen терпеливый
käsi рука
käsitellä рассматривать
käsittää заключать в себе, охватывать
käsitys представление, понятие
käsivarsi рука (от кисти до плеча)
kätellä поздороваться за руку
kävellä ходить

kävelykeppi тросточка
kävijä посетитель
käväistä сходить, сбежать
käydä ходить; **käydä koulua** учиться в школе; **käydä ostoksilla** делать покупки; **käydä vieraisilla** ходить в гости
käyttäytyä вести себя
käyttää пользоваться чем-либо, употреблять
käytäntö: käytännössä на деле, в сущности
käytävä коридор
käännös 1. поворот 2. перевод
kääntyä повернуться
kääntäjä переводчик
kääntää переводить
köpötelä неуклюже ступать, ковылять, ходить мелкими шажками
köyhä бедный

L

laaja обширный, большой
laakso долина
laatia составлять
Laatokka Ладожское озеро
laatu качество, сорт
lahja подарок
lahjakas одаренный, талантливый
lahjoittaa дарить
lahdutuskuri диета для похудения
laihtua худеть
lainata одолжить, взять займы
laiska ленивый
laiskasti лениво
laite аппарат, прибор, устройство
laitos учреждение
laittaa 1. устанавливать 2. готовить; **laittaa ruokaa** готовить еду
laituri пристань, мостки
laiva судно, теплоход, корабль
laivamatka путешествие на теплоходе, корабле

laivaonnettomuus кораблекрушение
laji вид (зоол., бот.)
lakata прекращать(ся), переставать
laki (laen) вершина, верхушка
lakitiede юриспруденция
lakki шапка, фуражка
laktoositon без лактозы
lampaanliha баранина
lapaset варежки
Lappi Лапландия
lapsi (lapset) ребенок
lapsuus детство
lasi (lasit) 1. стекло 2. стакан
lasimaalaus витраж
lasit очки
lasku 1. **auringonlasku** закат, заход солнца 2. счет
lastentarha см. **päiväkoti**
lattia пол
lauantai суббота
laukku сумка
laulaa петь
laulella петь, напевать
laulu песня
lauma стадо, стая
lause предложение (грамматическое)
lausua произносить; **lausua julki mielipiteensä** высказать свое мнение
lautanen тарелка
lautta паром
lehdenmyyjä продавец газет
lehmus липа
lehmä корова
lehti 1. лист (дерева, бумаги) 2. газета
lehtimies журналист, газетчик
lehtipuu лиственное дерево
lehtiö блокнот
lehtori преподаватель
leijailla парить, кружить
leikata резать
leike (leikkeen) шницель

From *candis* with Love!7.

leikillä(än) шутя, в шутку
 leikkaus операция
 leikki игра
 leikkikalu игрушка
 leimata штамповать, компости-
 ровать
 leimauslaite компостер
 leipoa (leivon) печь
 leipä хлеб
 leirintäalue кемпинг
 leivonnainen выпечка
 lelu игрушка
 lempiä см. rakastaa
 leninki платье
 lenkki: lähteä lenkille идти на про-
 бежку
 lenkkitosut (lenkkarit) кроссовки
 lentoasema аэропорт, аэровокзал
 lentokone самолет
 lentolippu билет на самолет
 lentopallo волейбол
 lentää (lennän) летать
 lepo (levon) отдых
 leppyy перестать сердиться, смяг-
 читься
 leskenlehti мать-и-мачеха
 lettu блин, блинчик
 leuka подбородок
 levittää расстелить; levittää käsiään
 развести руками
 levitä распространяться
 levoton беспокойный
 levy пластинка
 levätä отдыхать
 liata (likaan) пачкать
 Liettua Литва
 liettua литовский язык
 liha мясо
 lihakset мускулы
 liharuoka мясное блюдо
 liian слишком
 liika (liian) лишний
 liikaa слишком много
 liike движение, упражнение
 liikenne движение, транспорт
 liikkua двигаться, ходить

liikutus взволнованное состояние,
 душевный порыв, волнение
 liittyy присоединяться
 liittää присоединять
 likainen грязный
 linja-auto автобус (междугородный)
 linja-autoasema автобусная станция
 linna крепость
 lintu птица
 lippu билет
 lisäksi кроме, к тому же
 lisätä прибавлять
 lisääntyä прибавляться, прибывать
 litteä приплюснутый, придавлен-
 ный
 liukas скользкий
 loikata скакать, прыгать, перебе-
 гать
 loikkia (hyppiä) скакать, прыгать
 loistaa сиять, блестеть
 lokakuu октябрь änty
 loma отпуск, каникулы
 lomake бланк; анкета täyttää
 lomake заполнить бланк
 lomamatka туристская поездка
 lompakko бумажник
 lopettaa кончать
 loppu конец
 loppua кончаться
 lopulta наконец
 loputtomiin до бесконечности
 lotjanhinaaja бурлак
 loukkaantua обидеться, оскор-
 биться
 loukkaava обидный
 lounas (lounaan) 1. юго-запад 2.
 ленч (второй завтрак)
 luento лекция
 luentosali аудитория
 luja крепкий
 lukea читать; lukea läksyt учить
 уроки, делать уроки
 lukio гимназия
 lukita запирать
 lukko замок; ovi on lukossa дверь
 на замок

luku столетие, век; 1700-luvulla в
 18 веке
 lukuisa многочисленный
 lukukausi учебное полугодие, се-
 местр
 lukusali читальный зал
 lukuteksti текст для чтения
 lukuun ottamatta за исключением
 lumi (lumen, lunta) снег
 lumisade снегопад
 lumme (lumpeen) кувшинка
 luoda создавать, творить
 luode (luoteen) северо-запад
 luoja творец, создатель
 luokka класс, аудитория
 luokki дуга (в упряжи)
 luokse к (кому-либо, чему-либо)
 luomus творение, создание
 luonnonrauha покой на лоне при-
 роды
 luonnonsuojelu охрана природы
 luonnontutkija естествоиспытатель
 luonnos набросок, эскиз
 luonto (luonnon) природа
 luopua отказываться
 luostari монастырь, лавра
 luoto 1. подводная скала, риф 2.
 скалистый островок
 luottaa доверять
 luottamusmies доверенное лицо
 luottokortti кредитная карточка
 luovuttaa вручать, сдавать
 luulla думать, полагать
 luulo предположение, мнение
 luultavasti вероятно
 luuri телефонная трубка
 luvata (lupaan) обещать
 lyhty фонарь
 lyhyt (lyhyet) короткий
 lyyrinen лирический
 lyödä бить
 lähde (lähteet) источник
 lähellä близко (быть, находиться)
 lähentää приближаться
 lähettää посылать, отправлять
 lähinnä прежде всего

lähipäivinä в ближайшие дни
 lähiseutu окрестность
 lähiö городской микрорайон
 lähteä отправляться, пойти, по-
 ехать
 läiskä пятно
 lämmin (lämpimät) тёплый
 lämmitää греть, нагревать;
 lämmitää sauna истопить баню
 lämmitä 1. подогреться 2. то-
 питься; sauna lämpiää баня то-
 пится
 lämpö: lämmössä в тепле
 lämpötila температура
 länsi (lännen) запад
 länsimainen kirjallisuus западно-ев-
 ропейская литература
 läpi сквозь, насквозь
 läpimurto прорыв, торжество
 läpiveto сквозняк
 läpäistä выдержать
 lävitse = läpi сквозь, через
 lääke лекарство
 lääketiede медицина
 lääkäri врач
 lääni губерния
 löntystellä плестись, тащиться, пе-
 реваливаться
 lörrppö пустослов
 löyly пар (в бане)
 löytyä найтись, отыскаться
 löytää находить
 löytöavaratoimisto бюро находок

M

maa земля, страна; maalla в сель-
 ской местности
 maailma мир
 maailmankirjallisuus мировая лите-
 ратура
 maailmankuulu всемирно извест-
 ный
 maakunta провинция, область
 maalata рисовать, красить
 maalaus картина

From *candis* with Love.9.

maaliskuu март
maanantai понедельник
maanjärjestys землетрясение
maanmittari землемер
maanpinta поверхность земли
maanviljelijä земледелец
maanviljely земледелие
maaseutu сельская местность
maatalousyhteiskunta сельскохо-
зяйственная община
maatila имение, поместье
mahdollisimman paljon как можно
больше
mahdollisuus возможность
mahdoton невозможный
mahtava мощный
mahtua помещаться
maine слава, репутация
mainita упоминать
mainos реклама
maisema пейзаж
maiskuttaa чмокать, причмоки-
вать, чавкать
maistaa пробовать
maistua (miltä) иметь вкус
maito молоко; maitotölkki пакет
молока
majakka маяк
majoittaa размещать, раскварти-
ровать
makea сладкий
makkara колбаса
makrilli скумбрия
maksaa платить
makuuhuone спальня
malja бокал
maljapuhe тост
malli модель, образец
mannekiini манекен
mansikka земляника; клубника
marinoida мариновать
markkinat ярмарка
marraskuu ноябрь
masentua падать духом, унывать
masentunut подавленный, удру-
ченный

matalapaine область низкого дав-
ления
matka путешествие, путь, поездка
matkailija турист
matkailu туризм
matkailukohde туристский объект
matkalaukku чемодан
matkamuisto 1. дорожное воспо-
минание 2. сувенир
matkatoimisto бюро путешествий
matkustaa ехать, путешествовать
matkustella путешествовать, ездить
matto ковёр, половик
maukas вкусный
maustaa приправлять
mausteet приправа
me (meidän, meitä) мы
melkein почти
melko довольно
melkoinen порядочный, значи-
тельный
meluisa шумный, шумливый
menestys успех
menestyä успевать, преуспевать
mennä идти
meno: olla menossa намреваться
идти
merenranta берег моря
meri море
meri-ilma морской воздух
meripihkahelmet бусы из янтаря
merkintä запись
merkittävä значительный, извест-
ный
merkitä (merkitsee) отмечать
merkki знак; postimerkki почтовая
марка
merkkipäivä знаменательная дата,
юбилей
messut ярмарка
mestariеos шедевр
mestaruus чемпионат
metro метро
metsä лес
metsäpalovaroitus предупреждение
о пожарной опасности лесов

metsästäjä охотник
metsästää охотиться
mielelläni (-si, -än) охотно, с удо-
вольствием
mielenkiintoinen интересный
mielenosoitus митинг
mielestäni по-моему
mieli: mitä mieltä olet? что ты дума-
ешь (о чём-либо)? tekee mieli
хочется
mieliala настроение
mielipide мнение
miellyttävä приятный
miellyttää нравиться
mieltyä полюбить, почувствовать
симпатию
mieluummin лучше, охотнее
mies (miehen, miestä) мужчина
miestenhuone мужской туалет
miettiä думать
mihin куда
miksi почему; miksei = miksi ei по-
чему же нет, конечно
mikä (minkä, mitä) что; mikäs
siinä? в чём же дело? mikäli на-
сколько; sikäli mikäli... по-
стольку постольку
miljöo среда, обстановка
milloin когда; ei milloinkaan никогда
ministerineuvosto Совет Минист-
ров
minkämaalainen житель какой
страны
minne куда
minttu мята
minä (minun, minua) я
mistä откуда
miten как
mitta мера
mittaamaton неизмеримый
mitä... sen чем... тем
mitään: ei mitään ничего; Ostitko
mitään? Ты купил чего-нибудь?
molemmat оба
mollit: a-molli ля минор
monenlainen различный

moni (monet) некоторые
monin paikoin местами
monipuolinen разносторонний
monta несколько
moskovalainen москвич
muinaisvenäläinen древнерусский
muistaa помнить
muistella вспоминать
muisto: ostaa muistoksi купить на
память
muistomerkki памятник
muistopatsas памятник, статуя
muistuttaa напоминать
mukaan: ottaa mukaan взять с со-
бой
mukana быть с собой
mukava приятный, удобный
multa земля
muna яйцо
muodostaa образовывать, форми-
ровать
muodostua образовываться, появ-
ляться
muoti мода
muoto форма, вид
muotokuva портрет
murahtaa буркнуть
murre диалект
museo музей
musiikkikoulu музыкальная школа
musta чёрный
mustikka черника; mustikkapiirak-
ka черничный пирог
mutista бормотать, ворчать
mutta а, но
muu другой, иной; muun muassa в
том числе
muualla в другом месте
muunnos вариант
muutama несколько
muuten кстати, между прочим
muutos изменение
muuttaa пересезать
muuttolintu перелётная птица
muuttua 1. меняться 2. превра-
щаться
From *candis* with Love...

myrsky буря
myrskytä бушевать
myydä продавать
myöhemmin позднее
myöhä: olla myöhässä опаздывать
myöhästyä опаздывать
myöhään поздно
myöntää 1. признавать 2. предоставлять
myös тоже, также
myötätunto сочувствие
määrä количество
määrätä прописать, назначить
mökki избушка

N

naamari маска
naamiaiset маскарад
naapuri сосед
naava бородатый лишай
nahjus мешковатый человек, тюфяк, шляпа
nahka кожа
nahkalaukku кожаная сумка
nahkea = nihkeä влажный
naimisissa: olla naimisissa быть замужем, женатым; mennä naimisiin выходить замуж, жениться
nainen женщина
naistenhuone женский туалет
naistenpäivä женский день
nappi пуговица
naudanliha говядина
nauhoiittaa записывать на магнитную плёнку
nauhuri магнитофон
naulittu пригвождённый
nauraa смеяться
nauttia наслаждаться
navakka tuuli сильный ветер
navetta хлев
neilikka гвоздика
neito (neidon) девушка
neliö квадрат
neljäsosa четверть, четвертая часть

322

neite жидкость
neuvo совет
neuvoa советовать
neuvotella 1. советоваться 2. совещаться
neuvottelu совещание, переговоры
niellä глотать
niikka шиколотка
nimi имя
nimimerkki псевдоним
nimipäivä именины
niska затылок
nitoa переплести, связать
niukasti скудно, бедно
nivoutua переплетаться, сплетаться
noin приблизительно, около
nojata прислоняться
nojatuoli кресло
nolla ноль
nopea быстрый
nopeasti быстро
Norja Норвегия
norja норвежский язык
nostaa pystyyn поднять и поставить
nousta подниматься, вставать; nousta bussiin сесть в автобус
nuha насморк
nukkua спать
nuori (nuoret) молодой
nuoruus молодость
nuotit ноты
nurkka угол
nurmikko газон, лужайка
nykyinen современный
nykyturisti современный турист
nykyään теперь, в настоящее время
nyt теперь, сейчас
nähdä (näen, näkee) видеть; nähdään увидимся
nähtävyys достопримечательность
näin так
näkemiin до свидания
näkyvä видимый

näkyä виднеться, быть видимым
näköala вид, панорама
näköinen похожий на кого-либо;
olet väsyneen näköinen у тебя усталый вид
näkövaikutelma отражение
näikä голод
näppäillä набирать номер телефона
näytelmä пьеса, спектакль
näytelmäkerho драматический кружок
näyttely выставка
näyttäytyä показаться
näyttää 1. казаться, выглядеть 2. показывать
näyttö экран
nököttää делать что-либо, погрузившись в свои мысли, задумавшись

O

odotettavissa: on odotettavissa ожидается
odottaa ждать, ожидать
ohi мимо
ohitse мимо
ohittaa миновать, проходить мимо
ohje инструкция, руководство
ohjelma программа
oikea правый, правильный; kello on oikeassa часы идут правильно
oikeastaan на самом деле, в сущности, по сути дела; собственное
oikein 1. правый, правильный 2. очень; oikein hyvin очень хорошо
oikeuttaa давать право
oja канава
ojentaa 1. выпрямлять, вытягивать 2. подавать, вручать
oksa ветвь, ветка
olemassaolo существование
olka (olalla) плечо

olla (olen, olet, on) быть
olo 1. пребывание 2. состояние
olohuone гостиная
olut (oluen, olutta) пиво
olympiakisat Олимпийские игры
oma свой, собственный
omainen родственник
omakuva автопортрет
omena яблоко
ominaisuus особенность, черта
omituinen странный
ommella шить
on см. olla
ongelma проблема
onneksi к счастью
onnellinen счастливый; Onnellista uutta vuotta! С новым годом!
onnettomuus несчастье
onni (onnen) счастье; minulla oli onni мне повезло; onneksi olkoon! желаю (желаем) счастья!
onnistua удаваться, получаться
onnitella (onnittelen) поздравлять
ontua хромать
opas (oppaan) гид
opastaa 1. показывать дорогу 2. давать советы, обучать
opetella выучить
opettaa учить, научить
opettaja учитель(ница)
opetus обучение
opinnot учёба, занятия
opintokirja зачётная книга
opintotuki стипендия
oppikirja учебник
oppilas ученик, ученица
oppitunti урок
osa часть
osakeyhtiö акционерное общество
osallistua участвовать
osasto отделение
osata (osaan) уметь
osoite адрес
osoittautua выясняться
osto покупка
From *candis* with Love.

323

ostoskeskus торговый центр
osua попадать
otsa лоб
ottaa брать, взять; **ottaa aurinkoa** загорать; **ottaa vastaan** принимать (гостью)
ovi дверь

P

paasto пост
paastota поститься
paeta убегать
paha плохой, худой
pahoittaa; **mieltäni pahoittaa** меня огорчает
paholainen дьявол, чёрт
paikallistaa локализовать
paikka место; **paikoin** местами
paikkakunta местность
painaa 1. нажимать 2. печатать (в типографии)
painava тяжёлый
painettu печатный, напечатанный
painostaa оказывать давление
paistaa 1. печь 2. светить; **aurinko paistaa** солнце светит
paisti жаркое
paita рубашка
paitsi кроме
pakahduttava захватывающий дух
pakata (**pakkaan**) укладывать, паковать
paketti посылка
pakina фельетон
pakkanen мороз; **pakkanen kiristyy** мороз крепчает
pakko: **minun on pakko** мне необходимо
pala кусок
palaa гореть
palata (**palaan**) возвращаться
palatsi дворец
palaute (**palautteen**) отклик, реакция
paleltua замерзнуть

paljas голый
paljastua обнажаться; быть разоблачённым
palkata нанимать
palkinto награда, премия
palkintolautakunta жюри
palkka заработок, зарплата
pallomainen шаровидный
palonarka огнеопасный, легковоспламеняющийся
palvelu обслуживание
panna (**panen**) ставить, класть; **panna päälle** надеть
paperi бумага
paperikauppa магазин канцелярских товаров
papu фасоль, бобы; **kahvin pavut** кофейные зерна
parantaa лечить
parantua 1. улучшаться 2. выздоравливать
paras (**parhaat**) лучший, самый хороший
paremmiin лучше
parempi (**paremmat**) лучше
pari пара
parissa среди кого-либо, с кем-либо
parsia штопать
parta (**parran**) борода
partikkeli служебное слово
passi паспорт
pata горшок, кастрюля
patsas 1. столб 2. статуя, памятник
paukkua трещать (о морозе)
paukutelalla хлопать
peili зеркало
peitto одеяло
peittyä покрываться
peittää покрывать
pelata играть
pelkkä лишь, только лишь
pellava лён
pelto поле
peltotyöt полевые работы
pelästyä испугаться
pelätä бояться

penkki скамья
penni пенни (монета в Финл.)
pensas (**pensaan**) куст
perhe (**perheen**) семья
perille: **saapua perille** прибыть на место
perinne (**perinteet**) традиция
periytyä переходить по наследству
periä 1. унаследовать 2. взимать, взыскивать
perjantai пятница
persoonallinen личный
peruna картофель
perusosa основная часть
perussanasto основная лексика, основные слова
perustaa основать
peruste основание, основа
perustella обосновывать
peruuttaa отменять
peräkkäin подряд, друг за другом
pesettää отдавать в стирку, в мытьё
peseytyä умываться
pestä (**pesen**) мыть
pesula прачечная
pettymys разочарование
pian скоро
piano пианино
pidättyä сдержанный, осторожный
pidättää сдерживать, задерживать
pieni маленький
pietarilainen петербуржец, житель Петербурга
Pietari-Paavalin linnoitus Петропавловская крепость
piha двор
pihlaja рябина
pihvi бифштекс
piippu труба, трубка
piirre (**piirteet**) черта
piirros рисунок
piirtää рисовать, чертить
piirustus рисунок, чертёж, гравюра

piitata jstk. дорожить кем-либо, считаться с кем-либо, чем-либо
pikajuna скорый поезд
pikkujoulu праздник, справляемый накануне Рождества на рабочем месте
pikkuleivät печенье
pikkupulla булочка
pilkki блесна
pilli свисток
pilvisuus облачность
pimetä темнеть
pimeys (**pimeyden**) темнота
pimeä тёмный
pino поленища
pipo шапочка
pippuri перец
pirteä бодрый
pistää колоть; жалить
pitko плетёная булка
pitkulainen продолговатый
pitkä (**pitkän**) длинный; **pitempi** длиннее
pitopöytä праздничный стол
pizzeria пиццерия
pituus длина
pitää (**pidän**) 1. держать; **pitää kokous** провести собрание; **pitää esitelmä** выступить с докладом 2. любить, нравиться
pitää huolta заботиться
pitää silmällä следить
pitää suunsa kiinni держать язык за зубами
pitää yhteyttä поддерживать связь
pohja основа
pohjoinen север
pohjoismaat страны северной Европы
poika (**pojat**) мальчик, юноша, сын
poikanulikka мальчишка, пострел
poiketa 1. отклоняться, сворачивать с дороги 2. заходить, заезжать 3. отличаться
poikkeuksellinen исключительный
poikkeus исключение

From *candis* with Love... ³²⁵

poimia собирать, набирать
pois: mennä pois, lähteä pois уходить
poistua уходить, удаляться
poleeminen спорный
polku (polun) тропинка
polkupyörä велосипед
polttaa 1. жечь, сжигать 2. курить;
polttaa savukkeita курить папиросы
porkkana морковь
portaat лестница
portaikko лестница, подъезд (здания)
portti ворота
poski (posket) щёка
posti почта
postiennakko наложенный платёж
postikortti почтовая открытка
postilaitos почта, почтовое ведомство
postimerkki почтовая марка
postinkantaja почтальон
potilas больной
rouva ясная погода
povi см. **rinta**
pronssi бронза
pudota (putoan) падать
puhaltaa дуть, гудеть, трубить
puhdistaa чистить
puheenjohtaja председатель
puhekieli устная речь
puheliasuus болтливость
puhelin телефон
puhelinlähete телефонный аппарат
puhelinlähete телефонная карточка
puhelinluettelo телефонный справочник
puhelinvastaaaja телефонный автоответчик
puhjeta (puhkeaa) лопаться, прорывать
puhua говорить
puistella вытряхивать
puisto парк
pukea одевать, надевать

pukeutua одеваться
puku (puvun) костюм
pula 1. недостаток, нехватка 2. кризис
pulla булка
pullo бутылка
Punahilkka Красная шапочка
punainen красный
punapaula красная лента
Puola Польша
puola польский язык
puoli 1. половина 2. сторона
puolittaa (раз)делить пополам
puoliväli середина
puolue партия
puristaa жать
purkaa разбирать, сносить, демонтировать; **purettu** разобраный, снесённый
purkaminen демонтаж, разборка
pusero блуз(к)а, кофточка, свитер
pussi мешок
puu дерево
puuarkkitehtuuri деревянное зодчество
puuha хлопоты
puukirkko деревянная церковь
puuro каша
puutarha сад
puuttua 1. вмешиваться 2. недоставать
pyhimys святой, праведник
pylväs столб, колонна
pyrkii (pyrin) стремиться; проситься
pystyä быть способным сделать что-либо
pysähtyä останавливаться
pysäkinväli промежуток между остановками
pysäkki остановка
pysäköinti стоянка автомобиля
pyytipannu жареная картошка с мясом
pyyheliina полотенце
pyyhkiä вытирать
pyyntö просьба

pyytää просить
pyöreäkasvoinen круглолицый
pyörykkä колоб(ок)
pyöräillä ездить на велосипеде
päivä день; **hyvää päivää** добрый день
päivähoitaja няня в детском саду
päiväkoti детский сад
päivällinen обед
päivänäytäntö дневной спектакль
pää голова
pääaine главный предмет
päähine головной убор
pääkaupunki столица
päälle: panna päälle надеть
päänsärky головная боль
pääosa главная роль
päärakennus главное здание
päärynä груша
pääsiäisloma пасхальные каникулы
pääskynen ласточка
päästä (pääsen) попасть
päästä osalliseksi принять участие
päästää выпускать, отпускать
pääsykoe выпускные экзамены
päätelmä заключение, вывод
päätepysäkki конечная остановка
päätyä кончаться
päättäjät закрытие, заключительное торжество
päättää 1. кончать 2. решать, принимать решение
päätös решение
pääväri основной цвет
pöly пыль
pölynimuri пылесос
pötköttää валяться, нежиться (на диване, траве)
pöytä (pöydän) стол

R

raamattu Библия
raha деньги
raide колёса (рельсовый путь);
miltä raiteelta juna lähtee? с ка-

кого пути отправляется поезд?
raitiovaunu = ratikka трамвай
raitis (raittiin) свежий, чистый
raivostuttaa быть в бешенстве
raja граница
rajoittaa ограничить, ограничиваться
rakastaa любить
rakennus здание, постройка
rakennussuunnitelma план строительства
rakennustaide архитектура, зодчество
rakennustyöläinen строитель
rakentaa (rakennan) строить
rakkaus (rakkauden) любовь
ranne (ranteet) запястье
rannekello наручные часы
rannikko побережье
Ranska Франция
ranska французский язык
ranta (rannat) берег
rantakoivu прибрежная берёза
raportti отчёт
rasmus утомление
raskas тяжёлый, трудный; **olla raskaana** быть беременной
rasvainen жирный
ratkaista решать
raueta (raukenee) стихать, слабеть, утомляться
rauha мир; покой
rauhanmarssi марш мира
rauhoittua успокаиваться, утихать
raukka бедняжка
rauta утюг
rautatie железная дорога
rautatieasema железнодорожный вокзал
ravintola ресторан
rehtori ректор
reisi (reidet) бедро
reitti маршрут
reki сани, дровни
rengas: auton rengas шина (автомобиля)

From *candis* with Love 2017.

rento расслабленный
reppu рюкзак
retki экскурсия, поход
Riiika (Riiian) Рига
riippua висеть
riisua aseista 1. разоружать 2. обезоруживать
riittää хватать, быть достаточным
rikas богатый
rikki: mennä r. сломаться, разбиться
rikkoa ломать, разбирать
rinta грудь
ripsaantua пожухнуть, растрескаться
risteilijä крейсер
risteily круиз
risteys перекресток
ristiäiset крестины
rivi (rivit) ряд
rivitalo одноэтажный многоквартирный дом
rohkea смелый
rokottaa делать прививку
rokotuttaa сделать прививку
roska сор, мусор
rouva госпожа, дама, женщина
ruma дурной, плохой
rumpali барабанщик
runo стихотворение
runokokoelma сборник стихов
runous (runouden) поэзия
runsas богатый, обильный
ruoka (ruoan) пища, еда
ruokahalu аппетит; **hyvää ruokahalua!** приятного аппетита!
ruokala столовая
ruokalista меню
ruokatunti обеденный перерыв
ruoto кость
ruotsalainen швед(ка)
Ruotsi Швеция
ruotsi шведский язык
rupla рубль
ruska золотая осень
ruusu роза
ruveta (rupean) начинать

ryhmä группа
ryhmänjohtaja руководитель группы
ryhtyä приниматься, начинать
rypsi супелка
räjähtää взрываться
räkättää стрекотать, трещать
räntäsade мокрый снег; **sataa räntää** идет мокрый снег
rästitentti (академическая) задолженность
räättäli портной

S

saada получать
saakka до чего-либо
saapas (saappaat) сапог
saapua (saavun) прибывать
saari (saaret) остров
saaste загрязняющее вещество, загрязнение
saattaa провожать
saavuttaa достигать
sade (saateet) дождь
sadealue область распространения дождей
sadetakki плащ
saippua мыло
sairaala больница
sairaanhoidtaja медсестра
sairasloma отпуск по болезни
sairastaa болеть
sairaus болезнь, заболевание
sakko штраф
sakottaa штрафовать
saksa: puhua saksaa говорить по-немецки
saksalainen немец, немка
sakset ножницы
salaisuus тайна, секрет
salaperäinen таинственный
salata скрывать
sali (sali) зал
sallia разрешать
sama тот же самый
samalla заодно

samanaikaisesti одновременно
samankaltainen подобный
samanlainen одинаковый, такой же
samoin так же
sampoo шампунь
sanakirja словарь
sananparsi поговорка
sanasto лексика, словарный состав
sanoa сказать, говорить
sanoa irti уволить с работы
sanoma известие
sanomalehti газета
sarjakuva рассказ в картинках, комикс
sataa идет дождь
satama порт, гавань
satanen сотенная (о деньгах)
sateensuoja 1. укрытие от дождя 2. зонт
sateenvarjo зонт
sattua случаться, происходить
sauna баня
saviastiat глиняная посуда
savipaja гончарная мастерская
savu дым
savuke (savukkeet) папироса, сигарета
savustaa коптить
savuta дымить
se он, она, оно; Этот, эта, это; тот, та, то
seinä стена
seinäkello настенные часы
seisoa стоять
sekoittaa смешивать; **sekoittaa joukkoon** добавив
sekä... että как..., так и
selittää объяснять
selitys объяснение
seljetä (selkenee) проясняться
selkeä ясный
selkä спина
sellainen такой
selleri сельдерей

selostaa комментировать, докладывать
selvitä (mistä?) справиться о чём-либо
selviytyä (mistä?) справляться
selvä ясный, четкий
selällä/ni (-si,-än) на спине
semmoinen такой
sepittää сочинять
seteli ассигнация, банкнот
seura: tieteellinen seura научное общество
seuraaja последователь
seuraava следующий
seurallinen общительный, компанейский
seurata 1. следить, наблюдать 2. следовать за кем-либо, чем-либо
seurue сопровождающие лица, свита
seurustella общаться
seutu область, край, местность
sianliha свинина
siellä там
sielläpäin там, в той стороне
sielu душа
sieni гриб
sietää переносить, выдерживать
sihteeri секретарь
siihen см. se
siirtää передвигать, перемещать, переносить
siisti чистый
siivilöityä просачиваться
siivota (siivoan) убирать
siivous (siivouksen) уборка
sija: sen sijaan вместо этого
sijaitsee находится
sijata (sijaan) (по)стелить
siksi поэтому
sikälinen тамошний
silakka салака
sileä гладкий
silkki шёлк
silli селёдка

From *candis* with Love²⁰

silloin тогда
silloin tällöin время от времени
silmälasit очки
silta мост
sininen синий
sinivuokko перелеска (ивесток)
sinne туда
sinä (sinun, sinua) ты
sipuli лук
sirkus (sirkuksen) цирк
sisar сестра
sisarukset сёстры (между собой), братья и сёстры, брат и сестра
sisu 1. нрав, характер 2. упорство, стойкость
sisustaa отделывать, оборудовать, меблировать
sisustus убранство, обстановка
sisämaa центральные районы страны
sisässä внутри
sisään внутрь
siten так, таким образом
sitoo kiinni привязывать
sitten потом; **vuosi sitten** год (тому) назад
sivistynyt образованный
sohva диван
soida звенеть, звонить
soikea овальный
soitella 1. звонить, названивать 2. играть, наигрывать
soittaa 1. играть (на музыкальном инструменте) 2. звонить
sokeri сахар
sokeriastia сахарница
solmia завязывать
sopia (sovin) 1. помещаться 2. подходить, быть в пору 3. договариваться
sopimus договор
soppa суп
sopuointu гармония, красота
sormi (sormet) палец руки
sota (sodan) война
soudella кататься на лодке, грести

sovittaa примерять
suhtautua относиться
suihku душ
sujuu проходить, спориться, удаваться
sujuva непринуждённый, свободный
sukat чулки, носки
sukkahousut колготки
suklaa шоколад
sukset лыжи
sukulainen родственник
sukupolvi поколение
sula топленый, растопленный
sulaa таять
sulkea (suljen) закрывать
sulkeutua закрываться
sumu туман
sun = sinun см. **sinä**
sunnuntai воскресенье
suo болото
suodatin (suodattimen) фильтр
suojata защищать
suojella охранять, оберегать, защищать
suola соль
suomalainen финн, финка
Suomenlinna Свеаборг
suomentaa переводить на финский язык
Suomi Финляндия
suomi финский язык
suoraan прямо
suorittaa (tentti) сдать (экзамен)
suosittu популярный
suppea узкий, сокращённый
surra (suren) 1. горевать, печалиться 2. сожалеть
suru горе, печаль; **ottaa osaa jonkun suruun** соболезновать кому-либо
surullinen печальный
susi волк
suu рот
suudella целовать
suukko поцелуй
suunnistaa ориентироваться

suunnitella планировать
suunnitelma план, проект
suunta направление, сторона
suuntanumero код (города)
suuri (suuret) большой
suurin piirtein в общих чертах
suursiiuous генеральная уборка
suuttua сердиться
Sveitsi Швейцария
sydän (sydämen) сердце
sydänvika порок сердца
syksy осень
syntymäpaikka место рождения
syntymäpäivä день рождения
syntyperäinen прирождённый, истинный
syntyä родиться
syriä 1. сторона 2. край, кромка
syttyä загораться
sytyttää зажигать
syvään глубоко
syu причина, повод
syyskuu сентябрь
syyslukukausi осенний семестр
syysmaisema осенний пейзаж
syyyttää обвинять
syödä есть, кушать
syöttää кормить; **syöttää kolikoita** опускать монеты
sähkö (sähköet) телеграмма
sähkö электричество
sähköasentaja электромонтёр
säihkyä сиять, сверкать
säiliö резервуар
säilyttää хранить
säilyä сохраниться
säilöntäaine консервант
säkki (säkit) мешок
sänky (sängyt) кровать
särkeä 1. ломать 2. болеть (о части тела)
säveltäjä композитор
sääntö правило
sääri (säätet) нога (от колена до ступни)
säätiödotus прогноз погоды

T

taakse за (кого, что); **talon taakse** за дом
taas опять
tahansa: mitä tahansa что угодно
tahra пятно
taide искусство
taidearteet сокровища искусства
taidelaasi художественное стекло
taidemaalari художник
taidemuseo художественный музей
taidenäyttely художественная выставка
taikina тесто
taipua склоняться, спрягаться
taipumus склонность, предрасположенность
taistella бороться
taitaa 1. уметь, знать 2. наверно, пожалуй
taiteilija художник
taito умение, мастерство
taiteessa на рубеже (о времени)
taival = taipale путь, расстояние
taivas небо
takaa из-за
takaisin обратно
takana за, позади
takertua 1. запутываться 2. втискиваться 3. придирается
takia из-за, ради
takki пальто, пиджак, куртка
talkoot субботник, воскресник
tallata топтать
tallella; olla t. сохраняться
talo дом, здание
talvi зима; **talvella** зимой
tammi дуб
tammikuu январь
tanakka коренастый
Tanska Дания
tanska датский язык
tanssia танцевать
tapa обычай; **sillä tavalla** таким образом

tapaaminen встреча
tapahtua случаться, происходить
tapahtuma событие
tapaus случай, событие
tappa убивать
tappelu драка
tarina рассказ, легенда
tarjeta: tarkenetto ilman takkia? тебе не холодно без пальто?
tarjoilija официант
tarjolla: olla tarjolla быть в продаже
tarjota предлагать, угощать
tarkasti точно, внимательно
tarkistaa уточнять
tarkka точный
tarkkailla наблюдать, следить
tarkoittaa означать, подразумевать; иметь в виду
tarkoitus намерение, цель
tarmo энергия
tarttua цепляться, приставать
tarunomainen мифический
tarvita (tarvitsen) 1. нуждаться 2. (*yksipers.*) нужно, надо
tasainen ровный
tasan ровно, поровну
tasku карман
taskukello карманные часы
tauko пауза, перерыв
taulu картина
tauti болезнь
tavallisesti обычно
tavaratalo универсам
tavata (tapaan) встречать(ся); **Onko hän tavattavissa?** Он дома (на месте)? Его можно застать?
tavoite цель
tavoitella стремиться, добиваться
tavoittaa поймать, догнать
te (teidän, teitä) вы
teatteriesitys театральное представление
tee чай
tehdas (tehtaas) завод, фабрика
tehdä (teen, tekee) делать

tehostaa активизировать, усиливать
tekijä 1. автор, исполнитель 2. фактор, производитель
teknillinen технический
teko поступок
tekokukka искусственный цветок
televisio телевидение, телевизор
teltta палатка
tentti (tentit) экзамен
tenttikausi экзаменационная сессия
teollinen промышленный
teollisuuslaitos промышленное предприятие
teos (teokset) произведение
terve 1. здоровый 2. здравствуй(те)!, здорово!, привет!, пока!
tervehdiä приветствовать
terveiset привет, поклон; **parhain terveisin** с наилучшими пожеланиями; **terveysi kaikille tulle!** привет всем знакомым
tervetuloa добро пожаловать
terveys (terveyden) здоровье
tie дорога
tie (tieteen) наука
tiedekunta факультет
tiedemies учёный
tiedonhaluinen любознательный
tiedotus сообщение, информация
tieteellinen seura научное общество
tieto (tiedot) информация, сведения
tietokone компьютер
tietokoneluokka компьютерный класс
tietopalvelu научное обслуживание
tietysti конечно
tietää знать
tietön без дороги
tihetä (tihenee) сгущаться
tiistai вторник
tila состояние
tilaisuus 1. случай, возможность 2. мероприятие, встреча

tilalle вместо, на место
tilanne положение, обстановка
tilasto статистика
tilata заказать
tilava вместительный
tinkiä торговаться
tiskata мыть (посуду)
titteli титул
todella действительно, в самом деле
todeta констатировать, установить
todistus доказательство, свидетельство, удостоверение
toimeentulo средства к существованию
toimia работать; **toimia välittäjänä jssak** быть посредником в чём-либо
toimikunta комиссия, комитет
toimisto учреждение, отдел
toimittaja доставлять
toimittaja редактор
toinen 1. второй 2. другой
toisin sanoen другими словами
toivo надежда
toivoa желать, надеяться
toivottavasti надеюсь, надо надеяться, что...
toivotus (toivotukset) пожелание
tolvana болван, олух, остолоп
tomaatti помидор
tori 1. рынок 2. площадь
torstai четверг
tosiaankin действительно, в самом деле
tosin правда, хотя
toteutua осуществляться
tottakai конечно, разумеется
tottua привыкать
toukokuu май
toveri товарищ
toverikunta товарищеское общество
T-paita футболка (с коротким рукавом)
tuhlata тратить, растрчивать

tuhota уничтожать, ликвидировать
tuhoutua разрушаться, уничтожаться
tuikkia мерцать, мигать, мелькать
tukea поддерживать кого-либо в чём-либо
Tukholma Стокгольм
tukka волосы
tuleva будущий
tulainen гостинец
tulkita 1. переводить 2. толковать
tulkki (устный) переводчик
tulla (tulen) приходить
tulos (tulokset) результат
tulovero подоходный налог
tulva наводнение
tummanruskea темно-коричневый
tummeta темнеть
tungeksia толпиться, тесниться
tunkea пробиваться, прорываться
tunne (tunteet) чувство
tunnelma настроение
tunnelmallinen полный чувств, идилический
tunnettu известный
tuntea (tunnen) знать, быть знакомым
tuntematon незнакомый
tunti (tunnit) 1. час 2. урок
tuntua 1. чувствовать, ощущать 2. казаться
tuota тот; этот, это
tuoda приносить, привозить
tuoksu запах, аромат, благоухание
tuoksua пахнуть, благоухать
tuoli (tuolit) стул
tuolla там
tuomio приговор
tuomiokirkko кафедральный собор
tuontitavara ввозной товар, импорт
tuore свежий
tuotanto творчество
tuote произведение, изделие
From *candis* with Love.

tupa (tuvat) изба
tupakanpoltto курение (табака)
tupakoida курить
turistikohde туристский объект
turkishattu меховая шапка
turvautua прибегнуть
tuskin вряд ли
tutkielma исследование
tutkija исследователь
tutkinto экзамен
tuttava знакомый
tuttu знакомый
tutustua (по)знакомиться
tuuhea пушистый
tuulettaa проветривать
tuuli 1. ветер 2. настроение; **olla hyvällä tuulella** быть в хорошем настроении
tyhjä пустой
tyhjäkäynti холостой ход
tyhmyys (tyhmyyden) глупость
tyttö девочка, девушка
tytär дочь
tyttötyllerö девчушка
tyyli стиль
tyyni тихий, спокойный
tyypillinen типичный
tyytyväinen довольный
työ работа
työehtosopimus коллективный трудовой договор
työllistää обеспечивать работой
työläs трудный, требующий труда
työmatka командировка
työnjako (-jaon) 1. рабочий пере-
рыв 2. разделение труда
työntää толкать
työpaikka место работы
työpäivä рабочий день
työskennellä работать, трудиться
työskentelytapa метод работы
työtoveri товарищ по работе, коллега
työvuoro рабочая смена
tähti звезда
täkäläinen здешний

tämä (tätä, tässä) этот, эта, это
tänne сюда
tänään сегодня
täristä трястись
tärkeä важный
täti тётя
täydentää пополнять
täynnä: olla täynnä быть полным
täyteen: panna täyteen наполнить
täytekakku торт с начинкой
täyttää 1. заполнять 2. достигать (возраста)
täyttö заполнение, наполнение
täytyy надо, нужно, необходимо
täällä здесь, тут
tölkki банка; пакет; **tölkki maitoa** пакет молока
törmätä 1. наткнуться, наскочить 2. броситься

U

uhanalainen находящийся под угрозой
uida плавать
uimahalli плавательный бассейн
uimaranta пляж
ujjo застенчивый, стеснительный
ukkoskuuro грозовой дождь
ulkoilla гулять, прогуливаться
ulkoluoto скалистый остров (вдали от берега)
ulkomaalainen иностранец
ulkona на улице, на дворе
ulos наружу
ulottua достигать
ulsteri демисезонное пальто
ulvoa выть
unelias сонливый
unhoittaa см. **unohtaa**
uni (unta) сон
unikeko засоня
Unkari Венгрия; **puhua unkaria** говорить по-венгерски
unohtaa забыть
untuva пух

upea роскошный
upottaa утопить
urheilija спортсмен
urheilu спорт
urheilupusakka спортивная куртка
urheilusali спортивный зал
usea несколько, многие
usein часто
uskaltaa осмеливаться
uskoa верить
uskollinen верный
uskomaton невероятный
utelias любопытный
uudelleen снова, опять
uudestaan снова
uudistaa обновлять, реформировать
uudistus перестройка, реформа
uuni печь, печка
uusi (uudet) новый
uutiset новости, последние известия
uutuus новинка

V

vaahtera клён
vaaksa пядь
vaalea светлый
vaaleatukkainen светловолосый, блондин(ка)
vaan а, но
vaara I опасность
vaara II сопка, возвышенность
vaatenaalakko вешалка, гардероб
vaatia требовать
vaatimaton нетребовательный, скромный
vaatteet одежда
vahingossa нечаянно
vahinko ущерб, вред, несчастье
vahva крепкий
vahvistaa утверждать, укреплять
vai 1. или (в вопросительном предложении) 2. **vai niin?** вот как?
vaieta молчать
vaihe стадия, период

vaihtaa менять; **vaihtaa bussiin** пересесть на автобус
vaihteeksi для разнообразия
vaihteleva pilvisuus переменная облачность
vaikea трудный
vaikka хотя
vaikutelma впечатление
vaikuttaa 1. казаться, производить впечатление 2. действовать, влиять
vaikutus влияние
vailla без
vaillinainen неполный, недостаточный
vaimentaa затихать, заглушаться
vaimo жена, супруга
vain только, лишь
vaistota чувствовать
vaiva труд, усилие
vaivata беспокоить, тревожить, утруждать
vakava серьёзный, солидный
valaista освещать
Valamo Балаам
valas (valaat) кит
valehdella лгать, говорить неправду
valikoima выбор, ассортимент
valinta выбор; набор
valintamyymälä магазин самообслуживания
valiokuntakäsittely рассмотрение в комиссии
valita выбирать
valitettavasti к сожалению
valittaa жаловаться
valjeta (valkenee) светать
valkoinen белый
valkovuokko ветреница (растение)
vallankumous революция
valloittaa завоёвывать, покорять; пленять
valmis (valmiit) готовый
valmistaa приготовить
valmistua выучиться на кого-либо
valo свет
From *candis* with Love 35.

valoisa светлый
valokuva фотография
valta 1. власть 2. государство, держава
valtakatu проспект
valtakunta государство
valtiomies государственный деятель
valtiopäivät сессия парламента
valtiovarainministeriö министерство финансов
valtuutettu 1. уполномоченный, доверенный 2. депутат, член
vanha старый
vanhainkoti дом престарелых
vanhemmat родители
vanhentua устаревать
vanhuus старость
vapaa свободный
vapautua освободиться
vappu, vapunpäivä праздник 1 мая
vappukulkue первомайская демонстрация
varata 1. запасать 2. заказывать, бронировать
varautua опираться на что-либо
varhain рано
varjella беречь, охранять
varjo тень
varma уверенный
varmaankin вероятно
varmasti вероятно, наверно, наверняка
varoa остерегаться
varrella около, на, у; kadun varrella вдоль улицы
varsinainen основной, настоящий
varsinkin особенно
vartalo 1. туловище 2. основа (слова)
varten для
varttitunti четверть часа
varvas (varpaat) палец ноги
vasen (vasemman) левый
Vaskiratsastaja Медный всадник
vasta лишь, только (при обозначении времени)

vastaa против; навстречу
vastaanotto консультация, приём
vastata отвечать
vasten на фоне
vastustuskyky сопротивляемость
vauhti скорость
vaunu вагон
vaununhoitaja проводник вагона
vauva младенец, ребёнок
vehnä jauho пшеничная мука
veistos скульптура
veli (veljet) брат
velka долг
vene лодка
venytellä потягиваться
Venäjä Россия
venäjä, venäjän kieli русский язык; puhua venäjää говорить по-русски
venäläinen русский
veri (veren) кровь
verkko сеть, сетка
verottaa облагать налогом
verrata сравнивать
verrattain сравнительно
verryttellä разминаться
verryttelypuku (verkkari) тренировочный костюм
vesa побег, ветка
vesi (veden) вода
vesijohto водопровод
vesikuuro см. sadekuuro
vesistö воды, водная система
vessapaperi туалетная бумага
vettä hylkivä kangas водоотталкивающая ткань
vety водород
vetää 1. тянуть, тащить 2. сквозить; vetää puoleensa притягивать; täällä vetää здесь сквозит
viedä вести
vielä ещё
Vienanmeri Белое море
vierailu визит
vieras (vieraat) 1. гость 2. чужой
vieressä рядом, у

viesti эстафета
viestittää передавать информацию
viettää (aikaa) проводить (время)
vihainen сердитый, злой
vihannekset овощи
vihdoinkin наконец-то
viheltää свистеть
vihje намёк
vihkiä венчать
vihollinen враг
vihreä зелёный
viihtyisä уютный
viihtyä чувствовать себя хорошо; быть довольным
viikingit викинги
viikko неделя
viikkokaupalla неделями, несколько недель
viikonloppu конец недели
viilettäjä бежать во весь дух, мчаться, нестись
viileä прохладный
viime прошлый
viimeinen последний
viimeksi в прошлый раз
viineri венская сдоба
viini вино
viisas (viisaan) умный
viisumi виза
viitata ссылаться, указывать
viitoittaa отмечать вехами
viitsiä: etkö viitsisi ostaa? тебе трудно купить?
viiva линия, черта
viivästyttää задерживать, медлить, опоздать
vilahdella мелькать
vilkas оживлённый
villapaita шерстяной свитер
villapusero шерстяная кофта
villi дикий
vilustua простужаться
vinttikomero чердак
virallinen официальный
virasto учреждение

virhe ошибка
virheellinen ошибочный
virkamatka служебная командировка
virkistysmahdollisuus возможность для отдыха
virkistää взбадривать
Viro см. Eesti
viro эстонский язык
virolainen эстонец, эстонка
virsta верста
virtaus течение
voi масло
voida мочь; en voi не могу; miten voit? как поживаешь?
voileipä бутерброд
voima сила
voimakas сильный
voimistella заниматься (физкультурой)
voimistelu физкультура, гимнастика
voittaa побеждать
vuode (vuoteet) постель
vuodenaika время года
vuodepotilas лежачий больной
vuodevaatteet постельное бельё
vuokra-asunto наёмная квартира
vuokrata арендовать, снимать (квартиру)
vuoksi из-за, ради
vuoro 1. очередь 2. смена
vuorokausi сутки
vuorotellen по очереди
vuorotyö сменная работа
vuorovaikutus взаимодействие, взаимовлияние
vuosi (vuodet) год
vuosisata век, столетие
vuosittain ежегодно
vuotaa течь, литься
-vuotias -летний; viisivuotias lapsi пятилетний ребенок
vähentää уменьшать
vähitellen понемногу
vähän немного

From *candis* with Love???

väistämätön неизбежный, неминуемый
 väitellä 1. защищать диссертацию
 2. дискутировать
 väittely спор, дискуссия
 väittää утверждать, уверять; väittää vastaan возражать
 väitöskirja диссертация
 väitöstilaisuus 1. защита диссертации 2. диспут
 väki (väen) народ
 väkiluku численность населения
 välissä между
 välittömästi непосредственно
 välitys передача, трансляция
 välkkyä блеснуть, сверкать, переливаться
 väri цвет
 värileikki игра цвета
 väsynyt усталый
 väsyttää утомлять, уставать
 väijäämätön неизбежный, бесспорный
 vääntää гнуть, крутить, вертеть
 väärin неправильно
 väärä 1. кривой 2. неправильный

Y

ydinkokeet испытания ядерного оружия
 yhdenmukainen одинаковый
 yhdenmukaistaa унифицировать
 yhdessä вместе
 yhdyssana сложное слово
 Yhdysvallat Соединённые Штаты Америки
 yhteensä всего
 yhteinen общий
 yhteistyö сотрудничество
 yhtään совсем, вовсе; ei yhtään ни одного
 yksin один, в одиночестве
 yksinkertainen простой
 yksinkertaistaa упрощать
 yksipuolinen односторонний

yksio однокомнатная квартира
 yleensä вообще
 yleinen общий
 yleisurheilija легкоатлет
 yleiso публика, общественность
 yleisöpuhelin телефон общего пользования
 ylevähenkinen возвышенный, величавый
 yli сверх, больше; через
 ylihuomenna послезавтра
 ylin (ylimmat) верхний, высший
 yliopisto университет
 ylioppilastutkinto экзамен на аттестат зрелости
 ylipäänsä вообще
 ylistää прославлять
 ylläpitää содержать
 yllättyä удивиться
 yläkerta верхний этаж
 yläruumis верхняя часть туловища
 ylös наверх, вверх
 ymmärtää понимать
 ympyrä круг
 ympäräi вокруг, кругом
 ympärillä вокруг
 ympäristö окрестности
 yrittää пытаться
 yskittää: minua у. у меня кашель
 ystävä друг
 ystävällinen приветливый, радушный
 yö ночь; yöllä ночью; hyvää yötä спокойной ночи
 yöpaita ночная сорочка
 yöpyä заночевать

Ä

äiti мать, мама
 äitiensä päivä день матери (праздник в Финляндии во второе воскресенье мая)
 äitiys материнство
 äitiysloma декретный отпуск

äkkinaisesti внезапно
 äkkipikainen скоропалительный
 älykäs (älykkään) умный, смелый
 äskettäin недавно
 ääni звук

Ääninen, Äänisjärvi Онежское озеро
 äänittää озвучивать, записывать на магнитофонную пленку
 ääntää (äännän) произносить
 äärellä около, возле, у

KAPPALEIDEN SISÄLTÖ

KAPPALE 1	12	KAPPALE 7	58
Persoonapronominit	12	Kenellä ei ole + partitiivi	59
Persoonapäätteet	12	Missä ei ole + partitiivi	59
Kysymyslätte	13	Genetiivi	59
Lause rakenteesta	14	us/ys-loppuiset nominit	60
kin	16	as/äs-loppuiset nominit	60
han/hän	17	is-loppuiset nominit	61
KAPPALE 2	19	mies	61
Kielteinen verbi	19	Verbityypit 3 ja 4 astevaihtelussa	61
Kielteinen kysymys	20	KAPPALE 8	64
Infinitiivi ja verbityypit	21	Akkusatiivi	65
eikä	24	Objekti	65
KAPPALE 3	26	Persoonapronominien akkusatiivi	66
Paikansijat	26	Allatiivi	66
Sisäpaikansijat	27	Lukusanon taivutus	68
Ulkopaikansijat	27	KAPPALE 9	72
Illatiivi	29	Partitiiviobjekti	72
Vokaalisointu	29	Akkusatiivi- ja partitiiviobjekti	73
Viikonpäivät	30	minun täytyy/pitää + infiniitiivi	74
Lukusanat	32	minun ei tarvitse + infiniitiivi	74
KAPPALE 4	35	Persoonapronominien genetiivi	75
Demonstratiivipronominit	36	Persoonapronominien partitiivi	75
nen-loppuiset nominit	37	Rahojen nimet	77
i-loppuiset nominit	37	us/ys-loppuiset nominit	78
e-loppuiset nominit	37	e-loppuisten nominien astevaihtelu	78
Monikon nominatiivi	38	KAPPALE 10	80
Vuorokauden ajat	39	Omistusliitteet	80
KAPPALE 5	41	KAPPALE 11	85
Astevaihtelu	41	Konditionaali	86
Adessiivi	42	Omistusliite postposition kanssa	90
Kuukaudet	44	KAPPALE 12	91
KAPPALE 6	48	III infiniitiivi	91
Partitiivi	48	KAPPALE 13	97
Lukusana + yksikön partitiivi	50	Aktiivin positiivinen imperfekti	98
si-loppuiset nominit	51	Järjestysluvat 1. -10.	103
Adessiivin käyttöä	53	KAPPALE 14	104
Lukusanat 100--2000000000	55	Aktiivin kielteinen imperfekti	105

kaan/kään	108	KAPPALE 29	189
KAPPALE 15	109	Relatiivilause	190
Translatiivi	110	Indefiniittipronominit joku ja jokin	192
Essiivi	110	Predikatiivi	193
Järjestyslukujen essiivi	112	Verbityyppi 6	200
KAPPALE 16	117	Astevaihtelu rke: rje, lke: lje	200
Nominien monikko	117	KAPPALE 30	203
Kysymyspronominin mikä, taivutus	120	Yksipersonaisia ilmauksia	204
Demonstratiivipronominit, taivutus	120	Passiivilauseen ja genceerisen lauseen ero	206
KAPPALE 17	122	KAPPALE 31	209
Imperatiivi	122	Abessiivi, komitatiivi ja instruktiivi	210
Yksikön 2. imperatiivi	123	nut/nyt-loppuiset nominit	214
Monikon 2. imperatiivi	123	KAPPALE 32	217
Monikon 1. imperatiivi	124	III infiniitiivin abessiivi ja adessiivi	217
Passiivin preesensin muodostus	124	Agenttipartisiippi	218
KAPPALE 18	133	KAPPALE 33	225
Passiivin preesens	134	Passiivin II partisiippi	226
KAPPALE 19	137	KAPPALE 34	229
Passiivin imperfekti	137	Passiivin I partisiippi	230
KAPPALE 20	141	I infiniitiivin pitempi muoto	232
Läänijako	142	KAPPALE 35	236
Imansuunnat	143	Aktiivin I partisiippi	236
Sää	144	Aktiivin II partisiippi	237
KAPPALE 21	145	KAPPALE 36	240
Monikon partitiivi	146	Kertova lauseenvastike	240
KAPPALE 22	153	KAPPALE 37	245
Monikon genetiivi	154	Temporaaliset lauseenvastikkeet	246
KAPPALE 23	158	II infiniitiivin inessiivi	247
Aktiivin perfekti	159	KAPPALE 38	251
Resiprookkipronomini	162	II infiniitiivin instruktiivi	251
KAPPALE 24	164	Potentiaali	253
Aktiivin pluskvamperfekti	165	KAPPALE 39	257
KAPPALE 25	166	Imperatiivin 3. persoona	258
Komparatiivi	167	KAPPALE 40	261
Superlatiivi	169	Yleiskatsaus partisiippien ja infiniitiivin käyttöön	261
KAPPALE 26	173	KAPPALE 41	268
Passiivin perfekti	174	Verbijohdoksia	270
KAPPALE 27	177	KAPPALE 42	275
Passiivin pluskvamperfekti	177	Kertausharjoituksia	277
KAPPALE 28	179	KAPPALE 43	282
Aktiivin konditionaalien perfekti	181	Jokapäiväisiä sanontoja	282
Passiivin konditionaalien preesens	181	Hakemisto	302
Passiivin konditionaalien imperfekti	182	Sanasto	305
Peruslukujen ja järjestyslukujen taivutus	185		

Мария Муллонен
Эйла Хямяляйнен
Лена Сильфверберг

УЧИТЬСЯ ГОВОРИТЬ ПО-ФИНСКИ

Редакторы М.Ф.Хютти, А.М. Харитоновна
Художник Е. Агафонова
Художественный редактор Е. Агафонова
Технический редактор Э.С. Иванова

Издательство «М.Г.В.» специализируется на издании
словарей и пособий по изучению языков.
В ассортименте, кроме своих, более 700 наименований
ведущих российских и зарубежных издательств.
Для творческих и коммерческих предложений
обращаться по тел. 8(812) 958-42-52
e-mail: mgw@bk.ru

В Санкт-Петербурге весь ассортимент представлен
на постоянной действующей книжной ярмарке
в Доме Культуры им. Н. К. Крупской,
пр. Обуховской обороны д. 105, 2 эт. основного здания,
место № 7 и павильон № 10 в торговом дворе,
с 10–18 ч. кроме понедельника.
А также в Доме Книге, Невский пр. 28.

ISBN 978-5-93361-013-7

9 785933 610137

Формат 60×84/16. Печать офсетная.
Бумага офсетная. Физ. печ. л. 21,5.
Тираж 3000 экз. Заказ № 5025

Отпечатано с готовых диапозитивов
в ОАО «Издательско-полиграфическое предприятие «Правда Севера».
163002, г. Архангельск, пр. Новгородский, 32.
Тел./факс (8182) 64-14-54, тел.: (8182) 65-37-65, 65-38-78
E-mail: zakaz@ippps.ru, www.ippps.ru

From *candis* with Love...